

စာစဉ် အမှတ် (၂)

နေ့ ယျ

စာ တန်း

တနင်္သာရီချစ်စံ ရွေးချယ်သည်။

ညွန့်ဌေးစာပေတိုက်
၁၉၆၅-ခု။

ထုတ်ဝေသူ။

ဦးညွန့်ဌေး။ အမြဲတန်း မှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၃၁၃)
အမှတ်-၇၃၊ နင်းဆီလမ်း၊ အလုံ၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ။

သဇင်နီပုံနှိပ်တိုက်။
ဒေါ်စိန်မြ။ အမြဲတန်း မှတ်ပုံတင် အမှတ် (၀၀၆၈)
အမှတ်-၁၃၀၊ ဆူပါပင်လမ်း၊ အလုံ၊ ရန်ကုန်မြို့။

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ဤ စာရေးဆရာဇေယျ၏ စာတန်း စာအုပ် ဖြစ်မြောက်ရန် အတွက် စာမူ ရှာဖွေပေးသည့်ပြင်၊ အမှာစာပါ ရေးပေးလေသော တနင်္သာရီချစ်စံကို အထူး ကျေးဇူးတင်မိပါသည်။ ၎င်းပြင် ဤစာတန်းပါ စာမူ ၁၇-ခုကို ပေးပို့သော မအူပင်မြို့ တိုင်း လျှပ်စစ်အင်ဂျင်နီယာ ရုံးမှ မခင်ဝင်း အားလည်း အထူးကျေးဇူးတင်အပ်ပါသည်။

ထုတ်ဝေသူ

ပါဝင်ရာ

အမှတ်စဉ်

စာမျက်နှာ

၁။	မြန်ရာဟင်းကောင်း	၁
၂။	နည်းသည်ဟူ၍-မပစ်အပ်သော အရာများ	၃
၃။	အသိနှင့်အကျွမ်း	၅
၄။	အရိပ်နှင့်အကောင်	၇
၅။	စိတ်အေးခြင်း	၉
၆။	တဆိတ် တအိတ်လုပ်	၁၃
၇။	ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်း	၁၅
၈။	စိတ်ကူးနှင့်အကယ်	၁၈
၉။	စိတ်ကူးဥာဏ်ကိုအသုံးပြုရခြင်း	၂၀
၁၀။	ချီးမွမ်းစကား	၂၂
၁၁။	ရှာဖွေဆည်းပူးခြင်း	၂၆
၁၂။	အခြံအရံ	၂၈
၁၃။	ကာလံ ဒေသံ အဂ္ဂံ ဓနံ	၃၁
၁၄။	ပျော်ရေးရွှင်မှု	၃၃

၁၅။	ပညာဗဟုသုတ၏အရိပ်	၃၅
၁၆။	ရာသီဥတုအကူးအပြောင်း	၃၇
၁၇။	အားလပ်ခွင့်ယူသောအချိန်ကလေးများ	၃၉
၁၈။	အတတ်နည်းသော် အဆိပ်	၄၁
၁၉။	အတုမြင်အတတ်သင်	၄၃
၂၀။	အထုံဝါသနာ	၄၅
၂၁။	မိုး	၄၉
၂၂။	မနာလိုဝန်တိုသောစိတ်သည် ရောဂါ တမျိုးဖြစ်ကြောင်း	၅၂
၂၃။	ကြံ့တူးမှနားလည်သည်	၅၄
၂၄။	ပညာရှိစကား	၅၆
၂၅။	စိတ်ပျက်လက်လျော့ခြင်း	၅၈
၂၆။	ဖြူစင်သောစိတ်	၆၂
၂၇။	ကြောက်ရွံ့မှုအမှုပြီးသည်	၆၄
၂၈။	အပေါင်းကောင်းမှအကြောင်းမျှသည်	၆၆
၂၉။	အကျိုးလို၍ညောင်ရေလောင်း ပတ်ထမ်းနှင့်တွေ့	၆၈
၃၀။	ကိုယ်ကောင်းလျှင်ခေါင်းဘယ်မှမရွေ့	၇၀
၃၁။	ပညာဗဟုသုတရှာမှီးဆည်းပူးနိုင်သည့် နေရာများ	၇၂
၃၂။	ဥစ္စာ-ပညာ-ကုသိုလ်	၇၆
၃၃။	ကိုယ်ကျင့်တရား	၇၉

၃၄။ ဆိုးတူကောင်းဖက်	၈၁
၃၅။ လူတို့၏မိတ်ဆွေတဦး	၈၃
၃၆။ လုံ့လဝိရိယ	၈၇
၃၇။ ခရီးတဝက်	၉၁
၃၈။ သက်တန်း	၉၃
၃၉။ ကဗျာလင်္ကာ	၉၅
၄၀။ ကောလာဟလ	၉၉
၄၁။ ဇွဲကောင်းခြင်း	၁၀၂
၄၂။ အပူနှင့်အအေး	၁၀၆
၄၃။ ပေါ့ပေါ့လျော့လျော့နှင့်မဖြစ်နိုင် သောလူ့ဘဝ	၁၀၉
၄၄။ ဖြစ်ပြန်ပျက်ပြန်လောကဓံ	၁၁၃
၄၅။ နှစ်သစ် စိတ်သစ် အကြံသစ်	၁၁၆
၄၆။ စိတ်နောက်ကိုယ်မပါခြင်း	၁၂၀
၄၇။ ဆရာများသားသေ	၁၂၄
၄၈။ အသိဉာဏ်နှင့်အကြားအမြင်	၁၂၇
၄၉။ သန်းကောင်ထက်ညဉ့်မနက်ဘူး	၁၃၂
၅၀။ အတွေးနှင့်အပြေး	၁၃၆
၅၁။ ဉာဏ်ကိုအသုံးပြုအပ်ကြောင်း	၁၄၀
၅၂။ စကားဆိုတောင်လိုမမောက်နှင့်	၁၄၄
၅၃။ အဖိုးမဖြတ်နိုင်အောင်ထိုက်တန် သောစက်ကြီး	၁၄၈

၅၄။	ကိုယ်ဝန်ကိုယ်ထမ်း	၁၅၂
၅၅။	လူမစွမ်းနတ်မသည်	၁၅၆
၅၆။	အရေးအကြီးဆုံးချွေတာသင့် သောအချက်	၁၆၀
၅၇။	ကောက်သီးဝါဝင်းတော်သလင်း	၁၆၄
၅၈။	အလေ့အကျင့်	၁၆၈
၅၉။	အခက်အခဲများ	၁၇၂
၆၀။	ကမ္ဘာ့တန်ဆာ	၁၇၆
၆၁။	သူတပါးကိုအားကျခြင်း	၁၈၀
၆၂။	လွန်ခဲ့ပြီးသောအရာ	၁၈၃
၆၃။	ဒုက္ခကလေးများ	၁၈၆
၆၄။	ပျောက်သောသူရှာလျှင်ကွေ့	၁၈၈
၆၅။	စိတ်	၁၉၂
၆၆။	လူ့ဘဝ	၁၉၆
၆၇။	မုသားမပင်၊ လက်မချော	၂၀၁
၆၈။	မျက်စိရှိလျက်မမြင်	၂၀၅
၆၉။	မမေးဘဲကို မဆိုနှင့်	၂၀၉
၇၀။	ရိုသေလေးမြတ်ခြင်း	၂၁၂
၇၁။	ရှေ့နောက်ဆင်ခြင်တတ်သောလူ	၂၁၄
၇၂။	မြစ်ချောင်း၏ဥပမာ	၂၁၈
၇၃။	အရိပ်လိုလျှင် အပူကစောင့်ရသည်	၂၂၀
၇၄။	စူးစမ်းဆင်ခြင်၍ပြုအပ်ကြောင်း	၂၂၃

၇၅။ စာဖတ်ခြင်းအလေ့	၂၂၇
၇၆။ သားသမီးမကောင်း မိဘခေါင်း	၂၃၁
၇၇။ ပျော်သလိုမနေရ တော်သလိုနေရမည်	၂၃၅
၇၈။ အမှတ်မဲ့မထားအပ်သည့်အရာများ	၂၃၉
၇၉။ လူသေသော လူရှင်လော	၂၄၃
၈၀။ ဥာဏ်မျက်စိ	၂၄၈
၈၁။ မည်သူ့အပြစ်နည်း	၂၅၃
၈၂။ အားကိုးအားထား	၂၅၇
၈၃။ စွန့်စားခြင်း	၂၆၂
၈၄။ အဆင်မပြေနိုင်သောလောကကြီး	၂၆၇
၈၅။ မိုးရာသီ	၂၇၁
၈၆။ တိတ်တိတ်နေ ထောင်တန်	၂၇၆
၈၇။ ငါတကိုယ်တည်း	၂၈၁
၈၈။ သင့်တင့်ညီညွတ်ခြင်း	၂၈၆
၈၉။ အမြစ်တင်ခြင်း	၂၉၀
၉၀။ အိမ်နီးချင်း	၂၉၄
၉၁။ အလင်းနှင့်အမှောင်	၂၉၉။
၉၂။ ချောင်းကိုပြစ်၍မြစ်ကိုရှာ ရေသာများ၍ငါးမတွေ့	၃၀၄
၉၃။ လောကအသုံး	၃၀၈
၉၄။ ညည်းတွားခြင်း	၃၁၃
၉၅။ မိမိအပြုအမူ	၃၁၇

မြန်မာ့မင်းကောင်း

လောကလူ့ဘုၚ်၌ ဖြစ်လာကြသော လူအပေါင်းတို့သည် နေ့စဉ်ရက်ဆက် မနေမနား သွားလာ လုပ်ကိုင်လျက် ကြီးလေးလှစွာစော လူ့ ကိစ္စကြီးကို ပင်ပန်း ကြီးစွာဖြင့် ဆောင်ရွက် နေကြရသည်မှာ စင်စစ်အားဖြင့်ဆိုသော် စိတ်နှလုံးသာယာရှင်လန်းခြင်းကိုရရှိရန်မျှော်လင့်ကြခြင်းကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ မည်သူမဆို ရှု့ ရေထဲ၌ ကျွဲနွားနှင့်အတူဖက်၍ လယ်ယာထွန်ယက်စိုက်ပျိုးမှုကို ပြုရခြင်း၊ ဝေ့ရှင်းကြေးရင်းကြီးစွာထုတ်လျက် ကုန်သွယ်ခြင်း အတတ်ပညာကိုရင်းနှီးစိုက်ထုတ်လျက်လုပ်ကိုင်ရခြင်းတို့မှာ အရိပ်လိုလျှင် နေပူမှ စောင့်ရသည် ဆိုဘိသကဲ့သို့ ရှေ့အဘို့ရာ စိတ်ပူပန်ရခြင်း မူလွတ်ကင်းကြရအောင် ကြိုတင်ပြင် ဆင်နေကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဤသို့ဖြစ်သဖြင့် မျက်မြင်အားဖြင့် လူတို့သည် စိတ်နှလုံးသာယာရှင်လန်းခြင်းအဖြစ်သို့ရောက်၍ ရပ်တန့်ရသည် မရှိ။ လူ့ဘဝ၌မိမိနေရအံ့သောအချိန်ကာလကုန်၍ သေမင်းလက်သို့ပါရသည်တိုင်အောင် ကိုယ်မအားလက်မအားဆောင်

ရွက်သွားကြရသည်မှာ လူတို့၏ အလိုဆန္ဒသည် အဆုံးသတ်
 တစ်သောအရာမဟုတ်။ ဆန္ဒကအဆုံးမသတ်သမျှကာလပတ်
 လုံး စိတ်နှလုံး ငြိမ်းချမ်း သာယာခြင်းကို မရနိုင်ကြသော
 ကြောင့်ဖြစ်လေသည်။ ထိုကြောင့်အချုပ်မှာ အလိုဆန္ဒသာ
 လျှင်ဖြစ်သည်ဟုဆိုထိုက်ပေသည်။လက်ထဲတွင် ငွေတသိန်းမျှ
 လောက်ရှိပြီးဖြစ်သော်လည်း အလိုဆန္ဒက တကုဋေလောက်
 သို့ရောက်၍နေသောသူမှာ လိပ်တကွက်နှားတရှဉ်းမျှရှိသော်
 လည်း လယ်နှစ်ကွက်နှားနှစ်ရှဉ်းသို့မရောက်သောလယ်သမား
 လောက် စိတ်၏ချမ်းသာခြင်းကိုမရနိုင်။ ထိုငွေတသိန်း၏ပိုင်
 ရှင်သည် ထိုလယ်သမားလောက် စိတ်၏ ချမ်းသာခြင်းနှင့်
 မပြည့်စုံဖြစ်ရလေသည်။ ဖြစ်ရသောဘဝ၏ အကျိုးကျေးဇူး
 သည်စိတ်၏ချမ်းသာခြင်းကိုသာအမှီပြုသည်ဖြစ်သောကြောင့်
 ထိုသူ၏ဘဝသည် လယ်သမားဘဝမျှလောက်မကောင်းဟု ဆို
 ရချေမည်။ လောကကြီး၌ ခဲဘွယ်ဘောဇဉ် ချိုချဉ်ရသာ
 နတ်သုဒ္ဓါပင်ဖြစ်လင့်ကစား သုံးဆောင်သောသူကိုသာ အမှီ
 ပြု၍ဖြစ်ရသောကြောင့် တခါတရံချဉ်ပေါင်ရေကြိုမျှလောက်
 အရသာမရှိ ဖြစ်ထွတ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ဖြိန်ရာသာ
 လျှင် ဗင်းကောင်း သည်ဖြစ်ကြောင်းကို သတိမူသင့်သည်။

နည်းသည်ဟူ၍-မပစ်အပ်သော အရာများ

လောက၌ မည်သည့်အရာမဆို အသုံးကိုလိုက်၍ အဖိုးတန်ကြလေသည်။ များခြင်း၊ ကြီးခြင်း၊ ထင်ပေါ်ခြင်းတို့သည် ရုတ်တရက်သော် လူတို့စိတ်၌ နည်းပါးခြင်း၊ စားငယ်ခြင်း၊ နစ်မြုပ်ခြင်းတို့ထက် အဖိုးထိုက်တန်သည်ဟူ၍ ထင်မှတ်ရတတ်လေသည်။ စင်စစ် မည်သည့်အရာမဆို ကြီးသည်၊ ငယ်သည်၊ လေးသည်၊ ပေါ့သည်၊ ပေါ်သည်၊ မြုပ်သည် မဟူ အသုံးကျသဖြင့်သာလျှင် အဖိုးတန်ခြင်းအဖြစ်သို့ရောက်ကြရလေသည်။ စိန့်၊ ကျောက်၊ ပတ္တမြား၊ ကျောက်စရစ်၊ ကျောက်ခဲ၊ ကျောက်ပြုတ် စသည်တို့သည် ကျောက်ချင်းပင်

ဖြစ်ကြ၍ အရွယ်ချင်းလွန်စွာခြားနားကြသော်လည်း တန်ဖိုး
 ခွဲမှုကား များစွာကွာခြားလေသည်။ ကျောက်စရစ်ကျောက်
 ခဲ၊ ကျောက်ပြုတ်တို့မူကား အရွယ်ပင် ကြီးမားသော်လည်း
 အဖိုးခွဲမှုကားများစွာထိုက်တန်သည်ဟူ၍မရှိချေ။ စိန်ကျောက်
 ပတ္တမြားတို့မှာမူကား ပဲနောက်စေ့အရွယ်မျှပင်အဖိုးများစွာ
 ပေး၍ ဝယ်ကြရလေသည်။ မြေစိုင်ခဲကြီး ပုတ်လောက်ကြီး
 သော်လည်း ထမင်းတလုပ်လောက်မျှအဖိုးမတန်ဖြစ်ချေသည်။
 ထိုကြောင့် လောက၌ ငယ်သည် ဟူ၍ အရာရာ တိုင်းတွင်
 မလောက်လေးမလောက်စားမပြုအပ်၊ မပစ်အပ်၊ မစွန့်အပ်
 သောအရာများစွာရှိလေသည်။ အပ်သည် မည်မျှ သေးငယ်
 ငြားသော်လည်း တမခါတရံပေါက်ဆိန်နှင့်မရသောနေရာတွင်
 အသုံးပြုရသဖြင့် ပုဆိန်ကြီးထက် မည်မျှအသုံးကျ၍ မည်မျှ
 အဖိုးထိုက်တန်သည်ကိုအထူးပြောရန်မလိုဖြစ်လေသည်။ မည်
 သည့်အရာမဆို နေရာဌာနအားလျော်စွာ အစွမ်းသတ္တိ ရှိကြ
 သည်ချည်းဖြစ်သောကြောင့် ကြီးသောအရာလည်းကြီးသည့်
 အလျောက် ငယ်သောအရာလည်း ငယ်သည့်အလျောက် မိမိ
 တို့ဆိုင်ရာ၌သာလျှင် ပေါက်ရောက်တတ်ကြသည်ဖြစ်၍ နည်း
 သည် ငယ်သည်ဆိုတိုင်း မပစ်အပ် မစွန့်အပ် ကြောင်းကို
 ကောင်းစွာသတိချုပ်အပ်ပေသည့်။

အသိနှင့်အကျွမ်း

နေ့ရှိန် တောက်ပလျက်အလွန်ပူပြင်းသော အချိန်တွင်
 တောရိပ်တောင်ရိပ် သစ်ပင်ရိပ်တို့ကို ခိုလှုံရသကဲ့သို့၎င်း၊ ၎င်း
 တိုင်းကျဆင်း လှိုင်းကြီးလေကြီး အလွန်ပြင်းထန်သည့်အခါ
 တွင် လှေသင်္ဘောသည်တို့သည် ဆိပ်ကမ်းကိုဝင်ရောက်ခိုလှုံ
 ရသကဲ့သို့၎င်း ဤလောကဤဘဝ၌ ဖြစ်လာကြသော လူအ
 ပေါင်းတို့မှာလည်း အရိပ်ဆာယာနှင့်တူသော ဆွေရိပ် မျိုး
 ရိပ် မိတ်ဆွေရိပ်အကြီးအကဲရိပ်တို့ကို အစဉ်မပြတ်ခိုလှုံလျက်
 သွားကြရလေသည်။ ဤကဲ့သို့သော အရိပ်အမျိုးမျိုးတို့တွင်
 မိတ်ဆွေတို့၏အရိပ်ကား အထူးဖြစ်သည်ဟုဆိုက မှားနိုင်မည်
 မဟုတ်ချေ။ ဆွေရိပ်မျိုးရိပ်ဟူသည်မှာ မိမိတို့သွားလေရာရာ
 နိစ္စဘတ်အားဖြင့်ခိုလှုံရန်ရရှိနိုင်သောအရာမဟုတ်။ နေရာတိုင်း
 ၌အစဉ်မပြတ်ဆွေမျိုးညာတိရှိနိုင်သည် မဟုတ်သောကြောင့်
 ကျဉ်းမြောင်းရှားပါးသော အရိပ်မျိုးဖြစ်ပေသည်။ အကြီး
 အကဲဟူသည်မှာလည်း ထိုအနည်းအတိုင်းလိုလိုပင် ဖြစ်ချေ
 သည်။ မိတ်ဆွေတို့၏အရိပ်မှာကား သစ်ပင်ရိပ်သဖွယ် သွား
 လေရာရာအရပ်တို့၌အစဉ်မပြတ်တွေ့နိုင်သောအရိပ်မျိုးဖြစ်ပေ

သည်။ သို့သော် မိတ်ဆွေဟူသည်မှာလည်း တမျိုး တစား တည်းရှိသည်မဟုတ်။ အသိမိတ်ဆွေ အကျွမ်းမိတ်ဆွေ ဟူ၍ အမျိုးမျိုးအစားစား ရှိပေသည်။ မိတ်ဆွေအဖြစ်သို့ ရောက် သည်မှန်သော်ငြားလည်း သိရုံသာသိလျက် လမ်းတွင်တွေ့၍ နှုတ်ဆက်ပေ၍ မေးထူးပြောခေါ် မိတ်ဆွေ ဖြစ်ရုံနှင့် အ ရေးအရာကြုံတွေ့ပါက ခိုကိုးလောက်သော အရိပ် အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းမရှိချေ။ တယောက်နှင့် တယောက် သိရုံမျှသာ မဟုတ် အလွန် အကျွမ်းတောင် ဖြစ်လျက် တဦးအရေးသည် တဦးအရေး။ တဦးအကျိုးကို တဦးကလိုလားလျက် ကျွန် ကိုင်းမှီ ကိုင်းကျွန်းမှီ ဟူသကဲ့သို့ တဦးလဲလျှင် တဦးက ကူ ညီထောက်ပံ့ထူမကြသောအခြေကို ရောက်မှသာလျှင် အရိပ် ကို ခိုလေခက်သော မိတ်ဆွေကြီးများ ဖြစ်လာကြလေသည်။ တခါထု၍ အဦးနှင့်တဦး မိတ်ဆွေကြီးများဖြစ်ပြီဟု မှတ်ယူ လျက်ခနဲမိကြမှ အရေးအကြောင်း တစုံတရာ ပေါ်ပေါက် လာသောအခါ အကူအညီမရ ဖြစ်တတ်ကြလေသည်။ ၎င်း မှာ အခြားကြောင့်မဟုတ် မိမိတို့က ကျွမ်းပြီဟု ထင်သော် လည်း မကျွမ်း။ အသိမိတ်ဆွေမျှဖြစ်မှန်းမသိဖြစ်၍ နေသော ကြောင့်ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် မိတ်ဆွေများအား အသိ မျှသာမဟုတ်၊ အကျွမ်းဖြစ်အောင်ပေါင်းသင်းမိရန်ကို သတိ ပြုအပ်သည်။

အရိပ်နှင့်အကောင်

တရုတ်အခါ ခွေးတကောင်သည် သားတစ်တံတို့ကို ကိုက်ချီလျက် သင့်လျော်ရာ အရပ်သို့ သွားရောက် စားသောက်မည်ဟုလာခဲ့ရာ တန်တားကလေးတစ်ခုကို ဖြတ်ကူးရလေသည်။ ထိုသို့တန်တားကိုဖြတ်ကူးနေစဉ် မိမိ၏ အရိပ်ကို ရေထဲ၌မြင်ရ၍ စိတ်၌အခြားသော ခွေးတကောင်သည် အခြားသောသားတစ်ကိုက်ချီလာသည်ဟူသောအမှတ်ဖြင့် ထိုသားတစ်ကိုလည်း ယူမည်ဟုကြံကာ ရေရိပ်ကို ဟပ်လိုက်ရာ ရေရိပ်မှသားတစ်ကိုကားမရ။ မိမိကိုက်ချီလာသော သားတစ်ကိုသာလျှင်ဆုံးရချေသည်။ ဤဇရာရီ ဝတ္ထု ပုံပြင်ကလေးကား အလွန်ရှင်းလင်းလွယ်ကူလျက် ကလေးသူငယ်တို့အား ပြောပြရန်အသုံးပြုသောပုံပြင်ကလေးပင်ဖြစ်ကြောင်းသော်လည်း

လူတို့အဘို့ရာများစွာမှတ်သားထိုက်၍ အဖိုးအနန္တ ထိုက်တန်
 သောအချက်ကြီးတချက်ပါဝင်လေသည်။ လူတို့သည် မိမိတို့
 လက်ရင်းခံရှိသောအရာထက် အဝေး၌ဖြစ်သောအရာကို မျှော်
 မှန်းတမ်းတတတ်ကြလေသည်။ အထုပ်အထည် ခိုင်ခိုင်မာမာ
 သေချာမုချဖြစ်သောအရာထက် စိတ်ကူးကိုသဘောကျတတ်
 ကြလေသည်။ အချို့တို့ကား ထိုသို့မျှော်မှန်း သဘောကျရုံ
 မျှသာမဟုတ်၊ စိတ်နှောက်ကိုယ်ပါကိုဘိသကဲ့သို့ မိမိတို့လက်
 ဆုပ်လက်ကိုင်အကယ်မုချဖြစ်သောအရာကို လက်လွှတ်၍ အ
 ကယ်မုချမဟုတ်၊ စိတ်ကူးမျှအရိပ်အယောင်မျှဖြစ်သောအရာ
 များနောက်သို့ လိုက်တတ်ကြလေသည်။ သို့သော် ထိုအရာ
 များကား မူလသဘောခါတ်ခံကပင် မသေမချာ ဖြစ်သော
 အရာများ ဖြစ်သောကြောင့် မည်သည့်အခါမျှ လက်ဆုပ်
 လက်ကိုင်ဖမ်း၍မိနိုင်ခြင်းမရှိဘဲ မိမိတွင် မူလကရှိပြီးဖြစ်သော
 အရာများသာလျှင်ဆုံးပါးနှစ်မြုပ် လက်လွှတ်ကြရလေသည်။
 ဤသို့သော်ကား အထက်ပုံပြင်တွင်ပါသည့် ခွေးဥပမာကဲ့သို့
 ပင် အရိပ်ကိုဖမ်းမိ၍ အကောင်းဆုံးရခြင်းပင်ဖြစ်လေသည်။
 ထို့ကြောင့် လောကကြီး၌ မည်မျှကြီးကျယ်ခမ်းနားကောင်း
 မှန်သည်ဟု ထင်ရစေကာမူ အရိပ်အယောင်ဖြစ်သော အရာ
 များကို မလိုက်မှားမိခြင်းငှါသတိပြုအပ်သည်။

စိတ်အေးခြင်း

လူတို့၏ စိတ်အနေအထားတွင် ရှင်ပြခြင်း၊ ဝမ်း
 မြောက်ခြင်း၊ ဝမ်းသာခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်း၊ ဝမ်းနည်းခြင်း၊
 ပူဆူးခြင်း၊ စနောင့်စနင်းဖြစ်ခြင်း၊ မကျေမနပ်နှင့်တသက်
 သက်ဖြစ်နေခြင်း၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ
 အလီလီ အလာလာ များစွာ ပြောင်းလဲ ရှိနေ တတ်ခြင်းတို့
 အနက် စိတ်အေးခြင်းနှင့်စိတ်ပူခြင်းတို့ကား ထူးခြားသော
 အချက်နှစ်ရပ်ဖြစ်သည်ဟုဆိုရပေမည်။ အပူဟူသည်မှာ မီးပူ
 ခြင်း၊ နေပူခြင်း၊ ရေတ်ပူခြင်းအစရှိသည်တို့ကဲ့သို့ ကာယစိတ္တ

နှစ်ဌာနကိုနှိပ်စက်တတ်၍ အလိုမရှိအပ်သော အာရုံ၊ မနှစ်
သက်အပ်သောအာရုံဖြစ်၍ အအေးဟူသည်မှာ လမင်း၏အေး
မြခြင်း၊ အရိပ်အာယာ၏အေးမြခြင်း၊ လေပြေ လေညှင်း၏
အေးမြခြင်း၊ ရေတွင်းရေကန်၏ကြည်လင်အေးမြခြင်းအစရှိ
သည်တို့ကဲ့သို့ ကာယစိတ္တနှစ်ဌာနကို အေးမြကြည်လင်းသက်
သာစေတတ်သောကြောင့် ကောင်းသောအာရုံ လူ့အပေါင်း
တို့တောင့်တနှစ်သက်အပ်သောအာရုံဖြစ်သဖြင့် စိတ်ပူခြင်းကို
လူတို့အလိုမရှိကြဘဲ စိတ်အေးခြင်းကိုသာလျှင် အစဉ်သဖြင့်
တောင့်တလိုလားကြပေသည်။ သို့သော် စိတ်ပူခြင်း၊ စိတ်
အေးခြင်းတို့မှာ အထိုက်အလျောက် ကာလဒေသအားလျော်
စွာ လူတို့တွင်လိုလားအပ်လျက် လူတို့ကိုအထောက်အပံ့ဖြစ်
နိုင်စေတတ်လေသည်။ စိတ်အေးခြင်းသည် စင်စစ် အစဉ်သ
ဖြင့်လိုလားအပ်သောအချက်ကြီးဖြစ်လေသည်။ စိတ်အေးမြ
ကြည်လင်လျှင် ကိုယ်ကာယ၌သွေးကောင်းသားကောင်းပြည့်
ဖြိုးလျက် အားအင်ပြည့်တင်းသောကြောင့် ကျန်းမာခြင်း၏
အထောက်အပံ့ ဖြစ်သည့်အပြင် ကောင်းမွန် မှန်ကန်သော
စိတ်ကူး အကြံဉာဏ်များလည်း ထိုးထိုးထွင်းထွင်း ရှင်းရှင်း
လင်းလင်းပေါ်ပေါက်လာတတ်လေသည်။ စိတ်၌ အနှောင့်
အရှက်ဖြစ်နေသောသူ စိတ်၌ပုပ်သောကများနေသောသူတို့
မှာမူကား မူလအရင်းခံကလေးရှုပ် နေသောကြောင့် အကြံ
ကောင်းဉာဏ်ကောင်းထွက်ရန်ခဲယဉ်းပေသည်။ ထို့ပြင် ရုတ်

တရက်လက်တလော အရေးကြီးကျယ်တစုံတရာနှင့် တွေ့ကြုံရလျှင် စိတ်အေးရန်မှာ အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်လေသည်။ ရုတ်တရက်အရေးကြုံလျှင် လူတို့မှာ ကမ်းမမြင်လမ်းမမြင် စိတ်ထဲတွင် ရှုပ်ထွေးတွေ့ဝေလျက် မည်သည့်အရာကိုလုပ်ရမည်ကို ဝေခွဲမရရှိတတ်ကြလေသည်။ တွေးကြံချိန်ဆ၍ နေရန် အချိန်မရ။ ရလိုက်သော ခေတ္တခဏအချိန်ကလေးမှာလည်း တွေ့ဝေနေသောကြောင့် ဖြုန်းခနဲ လုပ်လိုက်ကြရသည်ဖြစ်ရာ ထိုသို့သော အခြေ၌ မှန်သည်ထက် မှားသည်က များလေသည်။ ထိုသို့သော အချက်တွင် စိတ်အေးလျက် ကြည်လင်နေသောသူများမှာမူကား တွေ့ဝေနေခြင်းမရှိ ဖြစ်ပျက်လာသည့်အကျိုးအကြောင်းကို ရှင်းလင်းဝေခွဲသိရှိရသဖြင့် မှန်သောလမ်းကို သိမြင်ကောက်ယူလိုက်သွားနိုင်၍ မှန်ရာသို့ ရောက်တတ်လေသည်။ ဥပမာ ရုတ်တရက်မီးလောင်သည်ဟုဆိုလျှင် အလန့်တကြားဖြစ်လျက် လူတို့မှာ မည်သည့်အရာကို ပြုလုပ်ရမည်မသိ။ ပြုမိပြုရာကိုပြုလျက် တယောက်က နှစ်ယောက်မဆံ့သောတံခါးပေါက်ကလေးတခုတွင် လူလေးငါးခြောက်ဆယ်အတင်းတိုးဝှေ့နေတတ်ကြလေသည်။ ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်မှလွတ်မြောက်မည့်အစား ရုန်းရင်းဆန်ခတ်ဖြစ်လျက် ဒုက္ခနှင့်တွေ့တတ်ကြလေသည်။ ဤနေရာမျိုး၌ ဤသို့ ရုတ်တရက်ထိတ်လန့်တတ်ခြင်း ရှုပ်ထွေးတတ်ခြင်း တွေ့ဝေတတ်ခြင်းစသော စိတ်များ ကင်းဝေးလျက် တည်ငြိမ်

အေးမြသောစိတ်မျိုးရှိလျှင် မည်မျှမီးဘေးနီးကပ်၍နေသည်
 ဖြစ်စေကာမူ နေရာဒေသကိုချိန်ဆလျက် သင့်တင့်လျောက်
 ပတ်စွာထွက်ခွာသွားကြလျှင် အေးချမ်းသာယာစွာနှင့် ဖြစ်
 မည့်ဘေးအန္တရာယ်မှလွတ်မြောက်နိုင်ကြမည်ဖြစ်လေသည်။ ဤ
 သို့သော အချက်မျိုး၌ စိတ်အေးခြင်းသည် အကျိုးကိုပေး
 တတ်သလောက် အခြားနေရာ တမျိုး၌ကား စိတ်အေးခြင်း
 သည် အကျိုးကိုဆုတ်ယုတ် ပျက်ပြားစေတတ်လေသည်။ အ
 ရေးတစုံတရာကြုံကြိုက်လာလျှင် ယခင်အေးနည်းမျိုးဖြင့် မ
 ဟုတ်ဘဲ အခြားအေးနည်းမျိုးဖြင့် အေးအေးဆေးဆေးဂရု
 မစိုက် အမှတ်တမဲ့ နေလိုက်ပါက ထိုသူအား လာလတ္တံ့
 သောဘေးအန္တရာယ်သည် သေချာစွာ ထိရောက်ပျက်စီးမည်
 အမှန်ဖြစ်လေသည်။ ဤသို့သောနေရာမျိုး၌ စိတ်ပူတတ်မှသာ
 လျှင်သင့်လျော်လျက် ချမ်းသာခြင်းကိုရနိုင်မည်ဖြစ်လေသည်
 ထိုသို့ကားမဟုတ်။ အရေးမဟုတ်သည် ဟုတ်သည်မဟု တွေ
 ကြုံရလေသမျှ၌ စိတ်ပူပင်နေတတ်ပြန်သော အခါလည်း အ
 ကျိုးမဲ့ကိုဖြစ်စေတတ်လေသည်။ သို့ကြောင့် အေးမြသော
 စိတ်ကိုအလိုရှိအပ် မွေးမြူအပ်လျက် စိတ်ပူတတ်ခြင်းကိုလည်း
 အရာဌာနအားလျော်စွာ အသုံးပြုကြရမည်ကို နှလုံးသွင်း
 အပ်သည်။

တဆိတ်တအိတ်လုပ်

လူတို့တွင် အချင်းချင်းသင့်မြတ်သည်ထက် မသင့်
 မြတ်သည်က သာလွန်ပိုမိုခြင်းမရှိသည်တိုင်အောင် နည်းပါး
 ခြင်းမှုကားဖြစ်လိမ့်မည်မဟုတ်ချေ။ ထိုသို့မသင့်မမြတ်ဖြစ်ကြ
 ခြင်းများတွင်လည်း အခြားအခြားသော အကြောင်းများ
 ထက် တဆိတ်တအိတ်လုပ် သဖြင့် ဖြစ်ပွားရသော အ
 ကြောင်းကား များကောင်း များပေလိမ့်မည်။ လူတိုင်းနှင့်
 တဦးအကြီးအကျယ်ရန်ခိုက်ဒေါသ မှုခင်းကိုစွဲဖြစ်ခြင်း တဦး
 နှင့်တဦးမမြင်ချင်မတွေ့ချင်လောက်အောင် မုန်းတီး၍ ရှာဖြစ်
 ၍နေခြင်းများ၏ အရင်းမူလကို စစ်ဆေး စုံစမ်းကြည့်လျှင်
 များသောအားဖြင့် ဘာမဟုတ် သော ကိစ္စကလေးမှစတင်
 ဖြစ်ပွားသည်ကိုတွေ့ရတတ်ချေသည်။ ကလေးချင်းအခန့်မသင့်
 ၍ရန်ဖြစ်ရာမှ အမှိုက်ကစ ပြာသာဒ်မီးလောင်သည် ဆိုဘိ
 သကဲ့သို့ လူကြီးအချင်းချင်းရန်ခိုက်ဒေါသကြီးစွာဖြစ်တတ်ကြ
 လေသည်။ ခွေးချင်းကိုက်သည့်အမှုကစ၍ တရွာတရပ်တည်း
 နေဖြစ်လျက် လူကြီးမိဘကအစပြု၍ သားသမီး မြေးမြစ်သို့
 ရောက်သည်တိုင်အောင် တဦးနှင့်တဦးမသင့် မခေါ်မပြော

ဖြစ်နေတတ်သောဥပမာများစွာတို့ကို တွေ့နိုင်လေသည်။ တ
ယောက်၏ခြံ သို့မဟုတ် တယောက်၏လယ်ကွက်ကို အခြား
သူတယောက်၏နှားကဝင်၍ စပါးပင်တဆုပ်နှစ်ဆုပ်စားမိရာ
မှ လူချင်းရန်ဖြစ် မှုခင်းကိစ္စဖြစ်လျက် အကြီးအကျယ်ဖြစ်
ကာ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်လုံး အကျိုးမဲ့ဖြစ်တတ်လေသည်။ ဤသို့
သောအဖြစ်မျိုးတို့ကား လောကကြီး၏ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာ ဖြစ်
ချေသည်။ စပါးပင်ကလေးတဆုပ်နှစ်ဆုပ်ကိုနှားဝင်စားသွား
သဖြင့် လယ်ရှင်မှာ စင်စစ်နစ်နာလောက်အောင် တစုံတရာ
ဆုံးရှုံးခြင်းမရှိ ဖြစ်ချေသည်။ ထိုသို့မရှိသည်ကို လယ်ရှင်က
အမှန်အတိုင်းသိရှိနလုံး သွင်းမိပါမူကား လောကကြီး၌မည်
မျှဒုက္ခကင်းငြိမ်းမည်ကို တွေးတောသိရှိနိုင်လေသည်။ သို့သော်
အခါ တို့ကား ဤကဲ့သို့အမှန်အတိုင်းကို ရုတ်တရက်မကြည့်
ငါ့လယ်ကိုသင်းနှားဝင်၍ စားသည်ဟူသောအချက်ကို စိတ်
တွင်းတွင်သိုလျက် မိမိအားအကြီးအကျယ်နှစ်နာအောင်လုပ်
သကဲ့သို့ ပြောဆိုလုပ်တတ်ကြလေသည်။ ဤသို့ပြုသဖြင့် အ
ချင်းဖြစ်ပွားကြသောအခါ မည်သူ့တွင်မျှကျေးဇူးမရှိ။ နှစ်
ဦးနှစ်ဖက်လုံးတို့မှာ လူပန်းခြင်းငွေကုန်ခြင်းစသောအကျိုး
မဲ့ကိုခံစားရတတ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် မည်သည့် မှုခင်း
ကိစ္စမျိုးနှင့်ပင် ကြုံတွေ့ရစေကာမူ အဆိုးအကောင်း အရွယ်
ပမာဏအမှန်ကိုသိလျက် တဆိတ် တအိတ် မလုပ်မိကြစေရန်
သတိပြုအပ်ပေသည်။

ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်း

ဤကမ္ဘာလောကကြီး၌ ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်လျက်ရှိ
 သောသတ္တဝါတို့ကို ကုန်းသတ္တဝါ ရေသတ္တဝါ၊ အခြေလေး
 ချောင်း၊ အခြေနှစ်ချောင်း၊ အတောင်ရှိသောသတ္တဝါ၊ အ
 တောင်မဲ့သောသတ္တဝါ၊ ဥပုပေါက်သောသတ္တဝါ၊ အမိဝမ်း
 မှပေါက်သောသတ္တဝါဟူ၍ အမျိုးမျိုးအစားစား ခွဲခြားမှတ်
 သားနိုင်သည့်နည်းတူ အပေါင်းအသင်းဖြင့်နေသောသတ္တဝါ
 အပေါင်းအသင်းမရှိ တကိုယ်တည်း နေသော သတ္တဝါဟူ၍
 လည်း ခွဲခြားမှတ်သားနိုင်လေသည်။ ဤသို့နှစ်မျိုးနှစ်စားခွဲ
 ခြားထားရာ၌ လူတို့မှာတကိုယ်တည်းနေတတ်သော သတ္တဝါ

မျိုးနှင့်မဆိုင်။ အပေါင်းအသင်းအစည်းအရုံးနှင့်နေတတ်ကြ
 သောသတ္တဝါမျိုးသတ္တဝါစားထဲတွင် ပါဝင်လေသည်။ တ
 ကိုယ်တည်းနေသောသတ္တဝါနှင့်အပေါင်းအသင်းနှင့် နေတတ်
 သောသတ္တဝါမှာလည်း တကိုယ်တည်းနေသော သတ္တဝါမှာ
 မိမိတပါးအခြားသူမရှိ။ မိမိတကိုယ်တည်းသာလျှင် ရှိသော
 ကြောင့် သွားချင်သလိုသွား နေချင်သလိုနေ ထိုင်ချင်သလို
 ထိုင် ပြောချင်သလိုပြော မည်သူ့ကိုမျှထိခိုက်ခြင်း မည်သူ့
 ကိုမျှနှစ်နာစေခြင်း မရှိသောကြောင့် စည်းကမ်းတစုံတရာ
 ထားရန်မလို။ ပကတိလွတ်လပ်သောသဘောဖြင့် နေထိုင်နိုင်
 လေသည်။ အသင်းအပင်းနှင့်နေသော သတ္တဝါတို့မှာမူကား
 ထိုသို့မဟုတ်ချေ။ မိမိတကိုယ်တည်း၊ မိမိသဘောအရနေထိုင်
 ၍မဖြစ်ချေ။ နောက်ဆုံးတွင် မိမိတာဝန်နှင့်မိမိသာလျှင်ဖြစ်
 သော်ငြားလည်း မိမိတကိုယ်တည်း နေသည် မဟုတ်သော
 ကြောင့် သူ့အပါးအားမထိခိုက်မိစေရန် သူ့တပါးအားမနှစ်
 နာမိစေရန် သူ့တပါးနှင့်မဆန့်ကျင်ရန် မိမိတို့ကိုယ်ကို စည်း
 ကမ်းစနစ်ချိ၍ပြုပြင်နေထိုင်ရသော တာဝန်ဝတ်တရားကြီးရှိ
 ပေသည်။ ထိုတာဝန်ဝတ်တရားမှာလည်း လူ့ဘဝ၌ အကြီး
 အလေးဆုံး တာဝန်ဝတ်တရားကြီးဖြစ်သည်ဟုဆိုက မှားနိုင်
 မည်မဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် ထိုတာဝန် ဝတ်တရားကြီးကို
 ခွဲခြားသိရှိရန် ကောင်းမွန်စွာ စောင့်ထိန်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်
 များစွာလိုလေသည်။ အများသော သူတို့က အရှေ့ဘက်သို့

လှည့်၍အိမ်ဆောက်ထားလျှင် မိမိတကိုယ်တည်းက နောက်
 သို့လှည့်၍အိမ်ဆောက်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ အများသောသူတို့
 ကညဉ့်ကိုအိပ်၍ နေ့အချိန်တွင်အလုပ်လုပ်နေလျှင် မိမိကနေ
 ကိုအိပ်၍ညဉ့်ကိုအလုပ်လုပ်နေသဖြင့် မဖြစ်နိုင်ချေ။ ဤသို့ပြု
 လုပ်ပါက မိမိမှအများနှင့်ဆန့်ကျင်သောကြောင့် မိမိအား
 အများသောသူတို့က ထိုသူသည်လူကောင်းမဟုတ်။ ရူးသွပ်
 ခြင်းဖြစ်၏ဟုသမုတ်ခြင်းခံရလျက် မိမိအကျိုး ဆုတ်ယုတ်ရာ
 ချေသည်။ ထိုမျှမကမိမိအတွက်နှင့်အများမှာလည်း အကျိုး
 နစ်နာရန် အကြောင်း ရှိလေသည်။ ထိုကြောင့် အများနှင့်
 ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရသည့်လူမှုကို စု လူ့တာဝန် လူ့ဝတ်တ
 ရားကြီးကိုသိရှိစောင့်ထိန်းနိုင်ရန် ကြိုးစားအပ်ပေသည်။

စိတ်ကူးနှင့်အကယ်

စိတ်ကူးအကြံသည်အလွန်အဖိုးထိုက်တန်လျက် များစွာကောင်းမြတ်သောအရာဖြစ်ကြောင်းကိုလူတိုင်းဝန်ခံရမည်ဖြစ်ပေသည်။ လောကကြီး၌ ပဌမဦးစွာ စိတ်ကူးအကြံရှိမှသာလျှင် အလုပ် ပေါ်ပေါက်လာသောကြောင့် စိတ်ကူးပေါက်ရောက် ကြီးကျယ် ကောင်းမြတ်သလောက် အလုပ်လည်း ကြီးကျယ်ကောင်းမြတ်လျက် လူတို့၏အကျိုးကို ဖြစ်ထွန်းစေတတ်လေသည်။ သို့သော် စိတ်ကူးတိုင်း အကြံကြီးတိုင်း ပေါက်ရောက် ဖြစ်ထွန်းခြင်းမရှိချေ။ မဖြစ်ထွန်းဘဲ အလဟဿဖြစ်သော စိတ်ကူးတထောင်လျှင် ဖြစ်ထွန်းပေါက်မြောက်သော စိတ်ကူးတခုမျှ ရှိမည်မဟုတ်ချေ။ ဤကဲ့သို့ စိတ်ကူးအကြံ လွန်စွာများပြားလျက် အပေါက်အမြောက်နည်းပါးသည်ကို ထောက်သော် စိတ်ကူး အကြံများမှာ ပေါက်မြောက်နိုင်စွမ်းသော သတ္တံမရှိ၊ တန်ခိုးအာနိသင်နည်းသကဲ့သို့ ထင်ရချေသည်။ အမှန်အားဖြင့်မူကား စိတ်ကူး အကြံတို့တွင် သတ္တံ တန်ခိုး ကင်းမဲ့ နည်းပါးသောကြောင့်မဟုတ်ချေ။ လူတို့ကသာလျှင် မဖြစ်နိုင်သောစိတ်ကူး

အကြံမျိုးတို့ကို ကြံစည်စိတ်ကူးကြသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ အချို့တို့မှာ အထောက်အခံ အမှီအဖွယ် အကျိုးအကြောင်း မရှိဘဲလျက် သူ့ငွေငြီးပျား လုပ်လိုခြင်း၊ အလုပ်ကြီးတည်ကောင်လိုခြင်း ဖာပေကျမ်းဂန် အမြင်အသိများစွာ မရှိဘဲလျက် ကျမ်းပြုလိုခြင်း အစရှိသည်တို့မှာ လောကားထောင်၍ မိုးသို့ အရောက်တက်လိုသော စိတ်ကူးများသာ ဖြစ်သောကြောင့် တို့သို့သော စိတ်ကူး အကြံမျိုးတို့သည် အထမမြောက် မဖြစ်တုန်းနိုင်လျှင် စိတ်ကူးအကြံ၏ အပြစ်မဟုတ်၊ ကြံစည် စိတ်ကူးသူတို့၏ အပြစ်သာလျှင် ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုသို့သောသူများကို ပညာရှိများက လေကို မမ်း၍ ဝါးတန်း ချည်သော သူများ ဟူ၍ ၎င်း၊ လေထဲ၌ တိုက်ဆောက်သောသူများ ဟူ၍ ၎င်း၊ မိန့်ဆို မြွက်ကြားခဲ့လေသည်။ စင်စစ်အားဖြင့် ဘေးအိမ်သေးငယ်သော်လည်း ဖြစ်မြောက်သော စိတ်ကူးအကြံများမှာ မည်မျှကြီးကျယ် ခမ်းနားသော်လည်း မဖြစ် မမြောက်နိုင်သော အကြံအစဉ်များထက် အဆရာထောင် အဖိုးတိုက်တန်လေသည်။ အခြားနည်းအားဖြင့်ဆိုသော် နည်းသည်များသည် မဟုတ်၊ အကယ်ဖြစ်သောအရာက စိတ်ကူးမျှဖြစ် အရာထက် အဖိုးတန်သည်ဟု ဆိုလိုပေသည်။ ထို့ကြောင့်လောက၌ ဖြစ်တန်ဖို့မျှသာ စိတ်ကူးအကြံပြုသင့်လျက် လေထဲတွင် တိုက်အိမ်ဆောက်သော အကြံမျိုး ကြံစည်ထိုက်ဖြစ်သည်ကို သတိပြုအပ်ပေသည်။

စိတ်ကူးဉာဏ်ကို အသုံးပြုခြင်း

ယခုခေတ်ကာလ ခြေစကြာ နားစကြာ ပါးစပ်စကြာ တို့ကိုရရှိဘိသကဲ့သို့ ချက်တဖြုတ်လျှင်မြန်စွာဖြင့် အလွန်ဝေး ကွာလှသော ခရီးများကိုစီးနင်းသွားလာနိုင်သည့် မီးရထား ခေါ်ရထား မိုတိုကား မီးသင်းတော လေယာဉ်ပျံအစရှိသည် များ တဦးနှင့်တဦးမိုင်ပေါင်းများစွာဝေးကွာစွာနေရစေကာ မူ မျက်နှာချင်းဆိုင်၍ ပြောကြားရဘိသကဲ့သို့ အသုံးပြုနိုင် သောကြေးနန်းရိုက်ခြင်း ထယ်လီဖုံးစကားပြောစက်ဖြင့်ကမ်း လှမ်းပြောကြားခြင်း တစ်စုံတရာ အဆက်အသွယ်မရှိ လေထဲ ကဖြတ်သန်းလျက်ပင် ကူးဆက်ပြောကြားနိုင်သော ဝိုင်ယာ လက်အစရှိသည့် ခရီးလူတို့စိတ်မျှမကူးစဘူး လွန်စွာထူးခြား ဆန်းကြယ်သော အရာတို့ကား နတ်သကြား ဝိဇ္ဇာဇော်ဂျီ စသည်တို့ လာရောက်ဆက်သသဖြင့် လောကကြီး၌ထူးခြား သောကံဖြင့် ရရှိသည့်အရာများမဟုတ်။ ကျွန်ုပ်တို့စိတ်တွင်၌ ရှိပြီးဖြစ်သော စိတ်ကူးဉာဏ်ကလေးဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အရာများဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့ထူးခြားဆန်းကြယ်သော အရာ များကို ကြည့်ရှုခြင်းအားဖြင့် ထိုစိတ်ကူးဉာဏ် ကလေး

သည် လူတို့အား မည်မျှကြီးကျယ်သော အကျိုးကိုပေးနိုင်သည်၊ မည်မျှအစွမ်းသတ္တိ ပေါက်ရောက်နိုင်သည်ကို ကောင်းစွာသိနိုင်ပေသည်။ သို့သော် ထိုစိတ်ကူးဥာဏ်ကို ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော အရာများတွင်သာ အသုံးပြုရသည် မဟုတ်။

နေ့စဉ်နေ့တိုင်း လူတို့၌ဆိုင်ရာ တွေ့ကြုံနေကြရသော အလုပ်ကိစ္စကလေးများ၌ပင်လျှင် စိတ်ကူးဥာဏ်ကို အသုံးပြု၍ သွားပါက လုပ်ငန်းဆောင်တာ ကိစ္စကြီးငယ်အရပ်ရပ်ကို မပင်မပန်း မခက်မခဲ လွယ်ကူသက်သာစွာနှင့် ပြီးနိုင်လေသည်။

ဥပမာအားဖြင့် သစ်တုံးကြီးတုံးကို ချီမသည်ပိုးရန် ကိစ္စရှိသော် စိတ်ကူးဥာဏ်ကိုမသုံး ဗလအားကိုးချီမမည်ဟု ကြီးစားအားထုတ်သော် အချိန်ကုန်လုပ်န်းသာ ဖြစ်လျက် အလိုရှိသလောက် ပေါက်ရောက်နိုင်မည်မဟုတ်ချေ။ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ စိတ်ကူးဥာဏ်ကို အသုံးပြုလျက် တုတ်နှင့်ကော်၍ မြင့်မည် အုပ်ခဲဖြင့်မှီကပ်ထားမည် နိမ့်ရာဘက်သို့လှိမ့်မည် အစရှိသည်ဖြင့် သစ်တုံး၏ အခြေအနေ ဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းအရာများကို ကြံဆ၍ စိတ်ကူးဥာဏ်ကို အသုံးပြုကာ ချီမမည်ဆိုလျှင် လူဆယ်ယောက်အားဖြင့် ချီမ၍မရနိုင်သောအရာကို လူတယောက်အားဖြင့် ပြီးစီးနိုင်သည်ကို တွေ့ရပေလိမ့်မည်။

မည်သည့် အရာကိစ္စတွင်မဆို စိတ်ကူးဥာဏ်ကိုအသုံးပြုသူတို့မှာ မပင်မပန်း ပြီးမြောက်လွယ်သောနည်းလမ်း ဖြစ်သောကြောင့် စိတ်ကူးဥာဏ်ကို အသုံးပြုတတ်အောင် ဂရုပြုသင့်သည်။

ချီးမွမ်းစကား

အချီးမွမ်း ခံယူလိုသောသူတို့ကို အမြောက် ကြိုက်တတ်
 သောသူများဟု အချို့တို့က ခေါ်ဝေါ် သမုတ်ခြင်း ပြုကြ
 လေသည်။ ဤသို့သမုတ်ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည် တနည်းအား
 ဖြင့်ကားမှန်လျှင် တနည်းအားဖြင့်ကား မှားသည်ဟု ဆို
 သင့်လေသည်။ ချီးမွမ်းခြင်းနှင့် မြောက်ပင့်ခြင်းမှာ ဆင်တူ
 ခိုးမှားဖြစ်လေသည်။ ကောင်းပါပေ၏ တော်ပါပေ၏ ကြီး
 ကျယ်ခမ်းနားပါပေ၏ ဟူသောစကားများကား။ ချီးမွမ်း
 ခြင်း မြောက်ပင့်ခြင်းနှစ်မျိုးလုံးတို့၌ အသုံးပြုသော စကား
 များဖြစ်လျက် နှုတ်အမူအရာ လက်အမူအရာ အားဖြင့် အ
 ပြင်သို့ မြင်သာသိသာအောင် ပြသခြင်းများ၌ တမျိုးနှင့်တ
 မျိုးထူးခြားခြင်းမရှိ၍ ဆင်တူပင်ဖြစ်သော်ငြားလည်း အရင်း

အမြစ် မူလအရင်းခံ၌မူကား အရိပ်အရောင်မျှပင် တူညီခြင်း မရှိ။ အဖြူနှင့်အနက်ခြားနားသကဲ့သို့ဖြစ်လေသည်။ ကောင်း ပါပေ၏ တော်ပါပေ၏ ဟုပြောကြားရာ၌ မြောက်ပင်ခြင်း တွင် ထိုသို့သောစကားကိုဆိုသောသူ၏စိတ်၌ အကယ်အမွန် ကောင်းသောအရာ တော်သောအရာကိုတွေ့ရသဖြင့် နှစ်နှစ် ချိုက်ချိုက်ပြောဆိုသောစကားမဟုတ်။ အပြောခံရသူ၏ အ လိုကိုလိုက်လိုသဖြင့်၎င်း။ သို့မဟုတ် အပြောခံရသောသူသည် မိမိအလိုသို့ ပါစေလိုသဖြင့်၎င်း။ ငါးကိုငါးစာ ပြသကဲ့သို့ မြူမြူးလိုသော စိတ်အရင်းခံသာလျှင် ရှိလေသည်။ ချီးမွမ်း ရာ၌မူကား ထိုသို့မဟုတ်။ ချီးမွမ်းခံရသည့်သူ၌ထိုသို့ကောင်း မြတ်သောအရာ။ သင့်တော်သော အရာတို့သည် အထင်အ ရှားရှိလျက် သူတပါး၏ စိတ်တွင် အကယ်စင်စစ် နှစ်နှစ် ချိုက်ချိုက် ဝင်ရောက်လှုံ့ဆော်သောကြောင့်။ ထိုသူကပင် အချီးမွမ်းကို မကြိုက်စေကာမူ မချီးမွမ်းဘဲ မနေနိုင်သော ကြောင့်။ ချီးမွမ်းသည်ကိုခံရခြင်းများ ဖြစ်ပေါ် လာလေ သည်။ ထိုသို့ဆင်တူရိုးများ ဖြစ်သောကြောင့် အချီးမွမ်းခံရ သည်ကို။ အမြောက်အပင် ခံရသည်ဟု ချီးမွမ်းခြင်းနှင့် မြောက်ပင်ခြင်းကိုခွဲခြားမရဘဲ။ အထင်အမြင်လွဲမှား ဆမုတ် ခြင်းဖြစ်လေသည်။ စင်စစ်အချီးအမွမ်းကို လိုလားတောင့် တသူသူတို့၏စိတ်မှာ။ ထိုချီးမွမ်းသည် ဟူသော အကျိုးဖြစ် ပေါ်လာရန် အကြောင်းဖြစ်သော တကယ်ကောင်းမြတ်လို့

သောစိတ်။ တကယ်စွမ်းဆောင်လိုသော စိတ်များသာလျှင် အရင်းခံ ဖြစ်တတ်ကြလေသည်။ အကယ်၍ထိုသို့ တကယ် အရေးရောက်သောစိတ်များမရှိ။ တကယ်ကောင်းမြတ်ခြင်း၊ တကယ် စွမ်းဆောင်ခြင်းများ မရှိပါဘဲလျက်။ ချီးမွမ်းခြင်း ကိုလိုလားတောင့်တပါမူ။ ကောင်းပါပေ၏ တော်ပါပေ၏ ဟု ချီးမွမ်းစကား ပြောကြားသောအခါ။ အရင်းခံက ချီးမွမ်းရန်ရှိ၍ ချီးမွမ်းခြင်း မဟုတ်သောကြောင့်။ ချီးမွမ်းခြင်း ကိုမူမရဘဲ မြောက်ပင်ခြင်းကို သာလျှင်ရနိုင်လေသည်။ ထို့ပြင် အကယ်အမှန် ချီးမွမ်းပြန်သော အခါလည်း။ မိမိ၌ရှိသောချီးမွမ်းဘွယ်ရာကို အကယ်ကော်သိရှိသောသူတို့က ချီးမွမ်းလျှင်အရေးရောက်လေသည်။ အကယ်ကော်မသိ ထင်မိ ထင်ရာရမှားဆသူတို့က ချီးမွမ်းလျှင်မူကား အရေးမရောက်။ ချီးမွမ်းခံရသူတို့၌ ပေါ့ပျက်ပျက်ဖြစ်တတ်လေသည်။ ဥပမာ အားဖြင့် လူတယောက်သည် အင်္ဂလိပ်စကား ပြော၏။ ထိုအခါ အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားကို ကောင်းစွာ တတ်မြောက်သောသူတယောက်ကသော်၎င်း။ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတယောက်ကသော်၎င်း။ ချီးမွမ်းလျှင် ချီးမွမ်းသောသူတို့သည် ချီးမွမ်းခြင်း ခံရသူ၏အရည်အချင်း အမှားအမှန်ကို ဟုတ်မှန်သည်အတိုင်း ဝေဖန်ပိုင်းခြားသိရှိကြ၍ ချီးမွမ်းလောက်အောင် တတ်မြောက် ကောင်းမွန်ကြောင်း တွေ့ရသဖြင့် ချီးမွမ်းခြင်း ဖြစ်သောကြောင့်။ ထိုသို့ချီးမွမ်းရာ၌ များစွာအရေး

ရောက်လေသည်။ ထိုသို့ကားမဟုတ် အင်္ဂလိပ်စာကို တလုံး
 တပါးမတတ်။ သို့မဟုတ် မည်ကားမတ္တမျှဖြစ်သောသူတို့က
 လေသံကြားနှင့် ချီးမွမ်းခြင်းပြုပါမူ။ အမှားအမှန်မသိ။
 ထိုသူ၏အရည်အချင်းကို မထင်ပေါ်သောကြောင့် ချီးမွမ်း
 ရာသို့ မရောက်တတ်လေသည်။ သည်ကိုရည်၍ပင် ပညာရှိ
 တို့က လူမိုက် လူမလိမ္မာတို့၏ ချီးမွမ်းခြင်းသည် ဒဏ်ပေး
 သည်နှင့်တူ၏ဟူ၍ မြက်ဆိုကြကုန်လေသည်။ ထို့ပြင် အ
 ကယ်အမှန်ဖြစ်ပါလျက် တခါတရံ ဟုတ်မှန်ကြောင်း မသိ
 နားမလည်သူတို့က ဝိုင်းဝန်းကဲ့ရဲ့ တတ်ကြလေသည်။ သို့
 သော် ဟုတ်မှန်ကြောင်း သိသောသူ တယောက်တည်းက
 ချီးမွမ်းလိုက်သော အခါမူကား။ ထိုသို့ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချခြင်းတို့
 သည် အားလုံးပပျောက် ကုန်တတ်လေသည်။ ထို့ကြောင့်
 လူမိုက် တသောင်း-ကဲ့ရဲ့ ရှောင်းလည်း၊ သူကောင်းတ
 ယောက် ချီးမွမ်းပျောက်၏ ဟု ပညာရှိတို့ဆိုကုန်လေသည်။
 ထို့ကြောင့် လူတို့သည် ချီးမွမ်းခြင်းကို ကြိုက်နှစ်သက်အပ်
 လျက်။ အကယ်အမှန် ချီးမွမ်းခြင်းအဖြစ်ကို ရရှိရန်လည်း
 ကြိုးပမ်းလုံ့လပြုအပ်သည်။

ရှာဖွေဆည်းပူးခြင်း

လူနှင့်တိရစ္ဆာန်တို့ ခြားနားသောအချက်များ ရှိသည့် အနက် ရှာဖွေဆည်းပူးခြင်း အရာတွင်လည်း ခြားနားသော အချက်တရပ်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်လေသည်။ တိရစ္ဆာန်တို့မှာ မိမိတို့ဘဝအဖြစ်နှင့် မိမိတို့လိုလားစောင့်စားအပ်သော အရာသည် ပြည့်စုံသည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ရှာဖွေသိုမှီး ထားရန်မလို လိုလျှင်လည်း ရှာဖွေသိုမှီးနိုင်သော အစွမ်း သတ္တိများစွာ မရှိဖြစ်လေသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိပ် အစရှိသော သတ္တဝါကလေးမျိုးတို့မှာမူကား အခါရာသီအားလျော်စွာ ရှာဖွေစုဆောင်း တွင်းခေါင်းများ၌ သိုမှီးထားစတ်ကြ သော်လည်း သူတို့ ရှာဖွေဆည်းပူးခြင်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်သော် ရှာဖွေဆည်းပူးခြင်း အရာမမြောက်သလောက် ရှိလေသည်။ လူတို့မှာမူကား ထိုသို့မဟုတ်ပေ။ လူ့ဘဝ၌ လိုလားအပ်

သမ္မတို့ကို ကိုယ်၌ကပ်၍ပါလာသည်မရှိ တစုံတခုမျှကို လူတို့ အသုံးအလိုငှါ အရံသင့်မရ လိုသမျှ အရာတို့ကို ရှာဖွေ ဆည်းပူးသုံးစွဲရလေသည်။ ထိုမျှသာမကသေး ကိုယ်ကာ ယ၏အရေးကိစ္စ အသက်ရှင်ရန်မျှဖြင့် လူတို့ တင်းတိမ် လုံ လောက်သည် ဟူ၍မရှိ စိတ်၏ ဆာလောင် မှတ်သိမ့်ခြင်း တည်းဟူသော ဘာသာကို ကိုးကွယ်ရေး၊ ဘုရားရေး၊ တရား ရေး၊ ပညာရေး၊ ဗဟုသုတရေးတည်းဟူသော အထက်တန်း ကျသည့် ကိစ္စကြီးများကိုလည်း ရှာဖွေဆည်းပူးရလေသည်။ လူလောက လူ့ဘဝကြီးသည် အခြား အခြားသော ဘဝ များနှင့်မတူ ဗဟုကိစ္စ လွန်စွာများမြောက် ကျယ်ဝန်းလှ ပေသည်။ ထမင်းဟင်း ချက်ပြုတ်သောကိစ္စမှ လောကဓါတ် သဘာဝအကြောင်းကို နားလည်စေအံ့သောငှါ အားထုတ် သော သဘာဝဗြူ ပညာကြီးသို့ ရောက်သည်တိုင်အောင် အသင့်ရရှိသော အရာဟူ၍မရှိ၊ တစထက်တစ တထစ်ထက် တထစ် ရှာဖွေဆည်းပူးရသော အရာများဖြစ်လျက် လူတို့ သည် အလွန်မြင့်မားသော တောင်ကြီးများသို့ သွားရောက် ခြင်း၊ ကောင်းကင်သို့ မိုင်ပေါင်းများစွာ ပျံတက်ခြင်း၊ ရေ အောက်သို့ အလွန်နက်စွာဆင်းခြင်းစသည်များကို ပြုလုပ် ရှာဖွေဆည်းပူးလျက်ရှိကြလေသည်။

အခြံအရံ

လောကကြီး၌ မည်သည့်အရာကို ကြည့်စေကာမူ အခြံအရံမရှိသော အရာတို့မှာ တကိုယ်အထီးတည်း ၎င်း တီတိဖြင့် ကြက်သရေမင်္ဂလာမရှိ၊ အခြံအရံနှင့်ပြည့်စုံသော အရာတို့မှာမူကား ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဝေဝေဆာဆာဖြင့် အလွန် တင့်တယ် ကြက်သရေ မင်္ဂလာအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံသဖြင့် လူအပေါင်းတို့ နှစ်လို့ ကြည်ဖြူတယ် ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် လောကကြီး၌ သက်ရှိ သက်မဲ့ အရာဟူသမျှတို့တွင် တကိုယ်အထီးတည်းနေသော အရာရှားလျက် အခြံအရံ အပေါင်း အသင်းဖြင့် နေသော အရာသာလျှင် များလေသည်။ သက်ရှိကိုမဆိုထားဘိ သက်မဲ့ဖြစ်သော အရာများမှာ ပင်လျှင် လောကသဘာဝ ဖန်တီးခြင်းအားဖြင့် အခြံအရံ ရှိသော အရာကသာလျှင် သာလွန်များပြားသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကမ္ဘာမြေကြီး၏ မြေပုံကိုကြည့်

လျှင် အခြံအရံ မရှိသော တောင်ဥတလုံးများကား နည်းလျက် တောင်စဉ်အထပ်ထပ်အခြံအရံ နှင့်ဖြစ်သော တောင်တန်းတောင်စွယ်ကြီးများကိုသာ မြောက်မြားစွာတွေ့ရှိရလေသည်။ သစ်ပင်များမှာလည်းတပင်တည်းလွင်တီး ခေါင်တွင် ပေါက်ရောက်သော သစ်ပင်က နည်းလျက် အခြံအရံနှင့် တောကြီး တောင်ကြီးဖြစ်ကာ ပေါက်ရောက်သော သစ်ပင်ကိုသာ မြောက်မြားစွာ တွေ့ရှိရလေသည်။ တိရစ္ဆာန်များတွင်လည်း ထိုနည်းတူစွာပင် တကောင် အထီးတည်းလှည့်လည် ကျက်စားတတ်သော တိရစ္ဆာန်မျိုးက နည်းပါးလျက် အအုပ်အသင်း အခြံအရံနှင့် သွားလာ ကျက်စားကြသော တိရစ္ဆာန်မျိုးကသာလျှင် များပြားလေသည်။ ဤကဲ့သို့ သာမန်သတ္တဝါမျိုးတို့ကို မဆိုထားဘိ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကြီးများအောက် တမိုင်နှစ်မိုင် စသည်ဖြင့် အလွန်နက်ရှိုင်း၍အလင်းရောင် နေရောင်ဟူ၍တစ်စုံတရာမရှိ ပကတိအားဖြင့် မှောင်ကြီးအတိဖြစ်သောနေရာများတွင် ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်သဖြင့် ထူးခြားသော ဘဝမျိုးဖြင့် နေရလျက် အလင်းရောင်ကို ကိုယ်စီကိုယ်စွာ သဘာဝဓမ္မအားလျော်စွာ ဆောင်ယူသွားကြရသော ငါးများပင်လျှင် အဖေ၊ အမေ၊ အမိ၊ အဘိုး အဘွားတို့ဖြင့်သာ သွားလာလျက် ကျက်စားနေထိုင်ကြကြောင်းကို ရေအောက်သို့ဆင်း၍ စုံစမ်းကြသော လောကဓာတ်ဆရာကြီးတို့၏ စုံစမ်းချက်များဖြင့် သိရှိလေ

သည်။ ထို့ကြောင့် လောကကြီး၌ အခြံ အရံသည် မည်မျှအရေးကြီးသည်ကို သိရှိနိုင်လေသည်။ အခြံ အရံ ရှိမှသာလျှင် လူတို့ကြည်ညိုလေးမြတ်ခြင်းကို ခံယူရရှိနိုင်လေသည်။ အခြံအရံကင်းမဲ့ပါသော် အခြားအရာကို မဆိုထားဘိ ဘုရားပင်လျှင် တင့်တယ်ခြင်းသို့ မရောက်နိုင်ဖြစ်လေသည်။ ထိုသို့သော အခြံအရံပြည့်စုံရန်အကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပညာရှိတို့သည် နေနှင့်လတို့၏ ထုံးပုံကို ဥပမာပြုကြလေသည်။ နေသည် တထောင်သော မောင်ခြည်ကို ဆောင်လျက် အလွန် ပူပြင်းရကား အခြေအရံမရှိ အာကာသ ကောင်းကင် လဟာပြင်ကြီးတွင် တကိုယ်တည်း တည်းသွားလျက် လမူကား အေးမြကြည်လင်၍ ကြက်သရေပြည့်စုံစွာ ကြယ်နက္ခတ်အပေါင်းခြံရံလျက် အာကာသကောင်းကင်တွင် ထွက်ပြု ထွန်းလင်းသဖြင့် မသာလည်းတ သာလည်းတ ဟု လူအပေါင်းတို့ နှစ်သက်တောင့်တခြင်းကို ခံရလေသည်။ ဤကိုထောက်၍ လူတို့မှာလည်း အခြံအရံအရာ၌ နေသို့မကျင့်မူ၍ လသို့သာလျှင် ကျင့်အပ်ကြောင်းနှင့် ပညာရှိတို့ဆုံးမကုန်သည်။

ကာလံဒေသံအဂ္ဂံဓနံ

အထက်ခေါင်းစဉ်တွင် ဖော်ပြသော ကာလံဒေသံ
အဂ္ဂံ ဓနံ ဟူသောစကားမှာ လူ့ဘောင်လောက လူ့ကိစ္စ
 တည်းဟူသော စီးပွားရှာမှု အစရှိသောအရာများကို ဆည်း
 ပူးဆောင်ရွက်နေရသမျှ ကာလပတ်လုံး နေ့စဉ်နေ့စဉ် ပဌမ
 ရှေးဦးစွာ သတိရအပ်လော့ စကားများဖြစ်လေသည်။ နေ့
 စဉ် နေ့တိုင်း ဥစ္စာရှာအံ့သောငှါ အိမ်မှထွက်ခွါသွားကြ
 သော လူတို့တွင် အချို့တို့ကား အောင်မြင်ခဲ့ကြ၍ အချို့
 တို့မှာမူကား မအောင်မြင် လက်ချည်းသက်သက် ပြန်လာ
 ခဲ့ရတတ်လေသည်။ ဥစ္စာနှင့်တကွ မည်သည့် အရာကိုမဆို
 ရှာမှီးဆည်းပူးခြင်းမှာ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးသည်နှင့် တူပေသည်။
 သစ်ပင်များကို စိုက်ပျိုးသောအခါ အခါကာလမရွေး မိမိ
 တို့ သဘောရှိသည့်အတိုင်း စိုက်ပျိုး၍ ကောင်းစွာပေါက်
 ရောက် ဖြစ်ထွန်းနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ အချို့ အချို့သော
 သစ်ပင်တို့မှာ နွေမိုးဆောင်း ဟူ၍၎င်း၊ သဲမြေ၊ ရွှံ့မြေ၊
 အစရှိသည်ဖြင့်၎င်း၊ အခါကာလ နေရာဒေသ အားလျော်စွာ
 သင့်ရာ သင့်ရာ ရွေးချယ်စိုက်ပျိုးမှသာလျှင် ပင်စည် အ
 ခက်၊ အရွက်အသီး၊ ဖွံ့ဖြိုးကောင်းမွန်လျက် စိုက်ပျိုးရခြင်း

၏ အကျိုး ကျေးဇူးကို ကောင်းစွာ ခံစားရမည် ဖြစ်လေသည်။ သို့တည်းမဟုတ်ပါက မည်မျှပင်လုံ့လ ဥဿာဟစိုက်ထုတ် လုပ်ကိုင်ပါသော်ငြားလည်း သဲပေါ် ရေကျသကဲ့သို့ အချည်းအနှီးအလဟဿဖြစ်၍ ပင်ပန်းရုံသာရှိကြမည် ဖြစ်လေသည်။ ဥစ္စာစီးပွားစသည်တို့ကို ရှာဖွေစုဆောင်း ပြုစုပျိုးထောင်ကြရာ၌လည်း စီးပွားရှာဖွေ ရရှိဖြစ်ထွန်းနိုင်မည့်နေရာ ဖြစ်ထွန်းနိုင်မည့် အချိန်မျိုးတွင်သာလျှင် ဖြစ်ထွန်းကြီးပွားခြင်းရှိနိုင်ပေမည်။ ထိုသို့မဟုတ်က အချိန်ကုန်လုပန်းသာဖြစ်လျက် အကျိုးမရှိ ဖြစ်ချေလိမ့်မည်။ ငွေလိုလျှင် ငွေရှိသော ရပ်ကြီးပြည်မသို့ သွားမှသာလျှင် ရနိုင်ပေမည်။ သစ်လိုလျှင်သစ်ပေါသောတောကြီးတောင်ကြီးများသို့ သွား၍ခုတ်မှသာလျှင် ရနိုင်ပေမည်။ ငါးလိုလျှင်အင်းအိုင်ချောင်းမြောင်းစသည်တို့၌ ရှာဖွေမှသာလျှင်ရနိုင်မည်။ ထိုသို့ကား မဟုတ် ငွေလိုလျှင် သစ်တောသို့သွား၊ သစ်လိုလျှင်ရပ်ကြီးပြည်မသို့လာ၊ ငါးလိုလျှင် သဲကန္တာရတွင်ရှာကြသော် လိုရာကို ရမည် မဟုတ်၊ ကိုယ်၌သာလျှင် ပင်ပန်း အကျိုးယုတ် ဘွယ် ရှိလေသည်။ ထို့ကြောင့် မည် သည့် အခါမဆို ဥစ္စာရှာထွက်မည်ဆိုလျှင် ကာလံဒေသံ အဂ္ဂံဇနံ ဟူသောအထက်ပါကောင်းကို ခါးစတ်ပုဆိုးကဲ့သို့ မြဲမြဲကြီးမှတ်အပ်သည်။

၅-၁-၁၉၃၃

ပျော်ရေးရွှင်မှု

လူတို့မှာ မည်သည့် အရာကွင်မဆို လိုအပ်သည်ထက် လွန်ကျူးသော သဘောသတ္တိကလေးများ ရှိတတ်ကြလေသည်။ လောကကြီး၌ ပျော်ရေးရွှင်မှု များသည်ကား လူတို့အားအကျိုးမပြု။ မလိုလားအပ်သော အရာများ။ မနှစ်သက်သောအရာများ။ သူတော်ကောင်းတို့ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချအပ်သောအရာများဟု ပျော်ရေးရွှင်မှုဟုဆိုလျှင် အဆိပ်ရှိသောမြေ ကိုက်စားဝါးမျို တတ်သော ကျားရဲ သတ္တဝါတေးစေးက လွဲဖယ်ရှောင်ရှားလျက်အရိပ်အငွေ့မျှမညီမသန်းရအောင် ကင်းကင်းရှင်းရှင်း နေတတ်ကြ လေသည်။ အချို့တို့မှာလည်း မိမိကိုယ်တစ်စုံတရာ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းမရှိ။ စိတ်၏အလိုသို့ တစဉ်တည်း လိုက်လျက် နေထေ့ညပါ ပျော်ရေးရွှင်မှုနှင့် သာလျှင် အလွန်အကျွံ အချိန်ကိုကုန်စေတတ်လေသည်။ ထိုသို့သောလူမျိုးတို့ကား တဦးနှင့်တဦး တောင်နှင့်မြောက် ဘဝန်နှင့်အဝီစိ မည်သည့် အခါမျှ နီးနိုင်ကြသည်မရှိဘဲ နှစ်ဦးလုံးမှတ်စွပ် အကျိုးမရှိဖြစ်လျက် နေကြပေသည်။ စင်စစ်လူ့ဘဝ လူ့သောကကြီးကား တနည်းအားဖြင့် ထမင်းဟင်းချက်ပြုတ်စားသောက်ခြင်းနှင့် တူလေသည်။ လူတို့သည် ထမင်း စားသောက်ကြ

သောအခါ အချိပွဲ၊ အချဉ်ပွဲ၊ စက်သား၊ ကြက်သား၊ ငါး
 စသော အရသာရှိသည့် အစာအဟာရ များကိုသာ သုံး
 ဆောင်ကြသည် မဟုတ်ဘဲ ငရုတ်၊ ဂျင်းအစရှိသော အပူအ
 ခါးအင်အစပ်များလည်း ရောနှောထည့်သွင်း ရလေသေး
 သည်။ အပူအစပ် အင်အခါးများကား စင်စစ် နှစ်လိုအပ်
 သောအရသာများမဟုတ် များစွာသုံးဆောင်လျှင် မခံမရပ်
 နိုင်ဖြစ်လျက် လူတို့အား ဘေး အန္တရာယ်ပင် ဖြစ်စေတတ်
 သော အရာများဖြစ်ချေသည်။ သို့နှင့်လည်း ၎င်းတို့မပါမရှိ
 လျှင် ကြက်၊ ဝက်၊ သား၊ ငါး စသောအရာတို့သည် မည်သို့အ
 စားစားနိုင်၍ မည်မျှငင်အရသာ ထူးကဲသည်ဖြစ်စေကာမူ လူ
 တို့လျှာရှင်း၌ လိုအပ်သော အရသာကို ပြည်စုံစွာမရမရှိနိုင်
 ဖြစ်လေသည်။ လူ့လောကကြီး၌လည်း ထိုသို့ပင်ဖြစ်ချေ
 သည်။ ပျော်မှုရှင်မှုတို့သည် နက်နဲမှုလ အားဖြင့် နှစ်လို
 အပ်သောအရာ သင့်တင်လျှောက်ပတ်သော အရာဟု တိုက်
 ရိုက်နည်းအားဖြင့် မဆိုနိုင်သော်လည်း လူ့ဘဝ၌ ပြည်ပြည့်
 ဝဝကြီးနေနိုင်ရန်မူကား မပါလျှင်မပြီးသော အရာကလေး
 များဖြစ်ကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် အလွန်အကျူး မဟုတ်
 အခြားအခြားသော အကျိုးစီးပွားများကို မထိခိုက် မညံ
 တွယ်သော ပျော်ရေးရွှင်မှု ကလေးကို အခါကာလအား
 လျော်စွာ အသုံးပြုထိုက်လေသည်။

ပညာဗဟုသုတ၏အရိပ်

ပညာဗဟုသုတသည် လူတို့ခိုလှုံနိုင်သော အရိပ်။ သို့မဟုတ် လူတို့၌ ကျရောက်ဖြစ်ပွား အပ်သော ဘေးရန်အမျိုးမျိုးတို့မှ ရှောင်တိမ်းခိုကိုးရန် ခံတပ်ကြီး တမျိုးဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်လေသည်။ လူတို့သည်မိမိတို့အား ဘေးရန်အန္တရာယ်မကျမရောက်စေခြင်းငှါ မြို့ရိုးမြို့တာ ခံတပ်ကြီးများဆောက်လုပ်လျက် ကာကွယ်ထားခြင်း။ ဒိုင်းလွှားကာ အစရှိသည်တို့ဖြင့် ထိုးနုတ်ပစ်ခတ်ခြင်းတို့ကို ကာကွယ်ခြင်း။ တိုက်စားနေအိမ် အခိုင်အလုံဆောက်လုပ်၍ သူ့ခိုးခါးပြုစသည်တို့၏ ဘေးမှ ကာကွယ်ခြင်း။ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ ကာကွယ်ခိုလှုံမှုကို ရှာကြံပြုလုပ်ကြလေသည်။ ဤသို့ကာကွယ်ခြင်းများမှာ ကိုယ်ကာယကို ကာကွယ်ခြင်းမျှသာဖြစ်၍ လူတို့မှာကာကွယ်ရန် ကိုယ်ကာယသားလျှင် ရှိသည်မဟုတ်။ စိတ်ကိုလည်း ကာကွယ်ရန် လိုပေသေးသည်။ ကိုယ်ကာယဟူသည်မှာ စိတ်၏ဩဇာအာဏာ ညွှန်ကြား ပြုသရာကိုသာလျှင် နာခံရသည် ဖြစ်သောကြောင့် ကိုယ်ကာယ၏ အမျိုးအဖြစ်မှာ စိတ်ကသာလျှင် ပခေါ်နဖြစ်သည်ကို ထောက်ရသော် စိတ်ကိုကာကွယ်ရန်အရေးမှာ မည်မျှကြီးလေးသည်ကို သိသာနိုင်ပေသည်။ စိတ်ကိုကာကွယ်ရန်မှာမူ ထား အခြားအဆောက်အအုံ လက်နက်ကိရိယာဖြင့် ကာ

ကွယ်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်။ ပညာဗဟုသုတ တည်းဟူ သော
 လက်နက်ကိရိယာ အဆောက်အအုံ မျိုးမှသာလျှင် ကာ
 ကွယ်စောင့်ရှောက်နိုင်လေသည်။ စိတ်၏လုံခြုံခြင်းကြောင့်
 အမြင့်ဆုံးတည်းဟူသော နိဗ္ဗာန်တိုင် ပေါက်ရောက်နိုင်လျက်
 စိတ်၏မလုံခြုံခြင်းကြောင့် အနက်ဆုံး တည်းဟူသော အ
 ဝိစိရဲကြီးသို့တိုင် ကျရောက်နိုင်လေသည်။ စိတ်၏ရန်သူမှာ
 ဓါး-လှ-သေနတ်- သူခိုး- ဓါးပြ များမဟုတ်။ မသိတတ်
 နားမလည် တတ်သော မောဟ အမှိုက်တိုက်ကြီး ဖြစ်ပေ
 သည်။ မသိတတ်နားမလည်တတ်သဖြင့် မဟုတ်မမှန်သော
 အယူကို ယူတတ်သည်။ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို နား
 ယောင်တတ်သည်။ မဟုတ်မမှန်သောအယူကိုယူတတ်သည်။
 မဟုတ်မမှန်သော အမှုကို ပြုတတ် လေသည်။ ထိုသို့ပြုကြ
 သောအခါ၊ ပစ္စက္ခတမလွန်ဘဝနှစ်ပါးလုံး၏ ဒုက္ခကြီးဖြစ်
 ပေါ်လာတတ်လေသည်။ ပညာဗဟုသုတ ပြည့်စုံသောအ
 ခါ၌မူကားအနားကိုအမှား၊ အမှန်ကိုအမှန်၊ ဝေဖန်ပိုင်းခြား
 သိရှိတတ်သောကြောင့် မှားယွင်းခြင်းငှါမတတ်နိုင်။ မမှား
 လျှင် ဒုက္ခအပေါင်းတို့မှ လွတ်ကင်းဝေးကွာ ရလေ တော့
 သည်။ ထို့ကြောင့်မည်သူမဆို။ ပညာဗဟုသုတသည် ငါ
 တို့နှင့်မဆိုင်ဟု သဘောမထားရာ။ တတ်အားသရွေ့ရှာဖွေ
 ဆည်းပူးထိုက်လေသည်။

ရာသီဥတုအကူးအပြောင်း

ယခုအခါ ဆောင်းရာသီ၏နောက်ဆုံးလ ဟုခေါ်ဆို ထိုက်သော တပို့တွဲလအတွင်းသို့ ချဉ်းနင်းဝင်ရောက် ခဲ့ကြ ပြီဖြစ်သောကြောင့်။ နွေရာသီသို့များစွာနီးကပ်လျက် နွေ ရာသီအတွင်းသို့ ရောက်ကြရန်မှာ များစွာ မဝေးတော့ပြီ ဖြစ်သည်။ ဆောင်းရာသီကား မြောက်လေသုတ်ပြန် မြူ နှင်းထန်သော အချိန်အခါဖြစ်လျက် မြန်မာပြည်၏ ရာသီ ကြီးသုံးရပ်တွင် အေးမြသော ရာသီဖြစ်လေသည်။ နွေရာသီ မှာကား နွေမင်းသည် ကောင်းကင်ခရီး၌ တည့်တည့်မတ် မတ် ထောက်လာပြီဖြစ်သောကြောင့် ပူအိုက်သော ရာသီဖြစ် သည်။ ထိုရာသီတွင် တောတောင် ရေမြေ။ မြစ်ချောင်း အင်းအိုင်တို့မှာ ခန်းခြောက်သော အခါဖြစ်၍ အချိုချို သောသစ်ပင်တို့သည် နွေရာသီကို ယခုကပင် ကြိုဆိုအံ့သော ငှါ ရွက်ဟောင်းများ ဝါထိန်ယော်ယောင်းလျက် တောင် ပြန်မြောက်လှူ တိုက်သွင်းသော လေရှူးလေပြေတို့၏ အ ကူအညီဖြင့် မြေသို့သက်လျော ကြေကျကာ ရွက်သစ်အဖူး အညောက်ကလေးများလည်း ထွက်စပြုကြလေပြီ ဖြစ်သည်။ တဆယ်နှစ်ရာသီတွင် ဤရာသီဤအချိန်ကား တောတောင် ရေမြေ လှူထုတ်ရစွာန် အပေါင်းတို့သည် သာယာနှစ်သိမ့် ပျော်မွေ့မြူးထူး ရွှင်ပြကြသော အခါဖြစ်သည်ဟု ဆိုထိုက် လေသည်။ ဤအချိန်တွင် တောတိုင်းကောင်တွင်း ရပ်ရွာ ဒေသတို့၌ စိုက်ပျိုးထွန်ယက် ရိတ်သိမ်းကြသော လုပ်မှု

လုပ်ငန်းတို့သည် ပြီးစီးကုန်ကြ၍ နောက်တမိုးမကျ နောက်
 တနှစ်လုပ်ငန်းမဝင်ကြရမှီ ရပ်နား ရလျက် တရွာမှ တရွာ
 တရပ်မှတရပ် ဆွေမျိုးညာတိ အသိခိတ်ဆွေတို့ ကူးသန်း
 ဆက်ဆံ၊ ပေါင်းရေး သင်းရေးတို့၌ အထူးအားထုတ်ကြ
 လျက် တဦးနှင့်တဦး အချင်းချင်းနီးကပ်၍ မေတ္တာဓါတ်
 သွယ်လှယ် သက်ရှိသက်မဲ့တို့၌ မကောင်းသော စိတ်ထား
 မကောင်းသောရန်မာန်တို့ ကင်းရှင်းစင်ကြယ် အေးမြချမ်း
 သာစွာရှိကြရန် လောကဓါတ်သဘာဝ တရားကပင်လျှင်
 ဖန်တီး၍ ပေးသကဲ့သို့ရှိပေ၏။ ဤအချိန်တွင် စိတ်ကြမ်း
 သဘောကြမ်းတို့သည် ပျောက်လွင့်ကုန်လျက် စိတ်လက်
 ကြည်လင်သာယာ၍ ရှိပြီးရန်ညှိုး ဆိုးဝါးသော စိတ်ထား
 တို့ပင်လျှင် လွင့်စင်ပျောက်ပ ရကုန်၏။ တနှစ်တွင် ၁၂ လ
 လုံးတို့သည် ဤလ ဤအချိန်မျိုးချည်းသာ ဖြစ်ကြရမည်ဆို
 သော် လောကကြီး၌ ပေါ်ပေါက်တတ်သော ဒုက္ခတို့သည်
 အားလုံးကင်းရှင်း သွားကြမည်ဟုဆိုသော် မှားနိုင်မည် မ
 ဟုတ်ဖြစ်လေသည်။ သို့သော်လောက၌ အချိန်ကား ပခါန
 မဟုတ်။ လူသာလျှင်ပခါနဖြစ်သောကြောင့် ဤလမှာသာ
 လျှင် စိတ်ကောင်းထားနိုင်ကြသည်မဟုတ်မူဘဲ။ ၁၂ လလုံး
 တွင်စိတ်ကောင်းထားမည်ဆိုက ထားနိုင်ကြမည်ဖြစ်သည်။

အားလပ်ခွင့်ယူသော အချိန်ကလေးများ

လူတို့သည် ဝိရိယကိုမလျော့အပ်။ မနေမနား သွားလာရှာဖွေလုပ်ကိုင်အပ်၏ဟု ပျင်းရိပေါ့လျော့ မပြုရန် ဝိရိယ ထုတ်အပ်သော အကြောင်းများကို ပြဆိုညွှန်ကြားကြရာ၌ တစုံတရာရပ်နားခြင်းမရှိ။ တခါတည်း ဆက်လက်လုပ်ကိုင်သွားရမည်ဟု မဆိုလိုချေ။ ရပ်နား သင့်သော အခါ၌ ရှိနားလျက်။ အားလပ်ခွင့်ကို ယူထိုက် ချေသည်။ ဤသို့ ရပ်နား အပ်ကြောင်းကို လောကသဘာဝ ကပင်လျှင် အထင်အရှား ပြလျက်ရှိလေသည်။ တနေ့လျှင် ၂၄ နာရီရှိသည့် အနက် ၁၂ နာရီကားနေ့။ ၁၂ နာရီကား ညဟု ပိုင်းခြားလျက်။ နေ့အချိန်တွင် လူတို့သည် လုပ်ငန်းဆောင်တာ တို့ကိုလုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ကြလျက်။ ညအချိန်သို့ရောက်သောအခါ လုပ်ငန်းတို့မှ ရပ်တန့်လျက် အိပ်စက်ခြင်းကို ပြုကြရလေသည်။ တိရိစ္ဆာန်တို့တွင်လည်း ထိုနည်းအတိုင်း ပင်လျှင် မိမိတို့ သဘာဝ အလျောက် အိပ်စက် နားနေရသော အချိန်ရှိလေသည်။ ဤသို့ သက်ရှိသတ္တဝါတို့ကို မဆိုထားဘိ။ သက်မဲ့ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော သစ်ပင်များပင်လျှင် ညအချိန်သို့ရောက်လျှင် တနည်းတဖုံအားဖြင့် ရပ်နား အိပ်စက်ခြင်းကိုပြုကြရလေသည်။ ဤသို့ ရပ်နားရခြင်း သည်ကား ပျင်း

ရိမလုပ်မကိုင် လိုကြသဖြင့်။ လဲလျောင်း၍ အချိန်ကို/ကုန်
 စေသောအရာမဟုတ်။ စင်စစ်အားဖြင့် အားအင် ပြည့်တင်း
 ကြခြင်းဖြစ်လေသည်။ လူနှင့်တကွသော တိရစ္ဆာန် သစ်ပင်
 အစရှိသောအရာတို့မှာ မိမိတို့ကိုယ်ကာယအတွင်း၌ တူသက်
 လုံး သုံးလောက်အောင် မကုန်မဆုံး နိုင်သော အားအင်
 များသိုမီးပြီး အသင့်ရှိသည်မဟုတ်။ တန်ခိုးတန်ခိုး မျှသော
 အားအင်သာလျှင် ရှိကြသည်ဖြစ်ရာ။ ထိုမျှသော အလုပ်ကို
 အားထုတ်လုပ်ကိုင် ကြပြီးသော အခါ အားအင် ကုန်ခမ်း
 သွားလေသည်။ ထိုအခါ အစာစားသောက်ခြင်း။ ရပ်နား
 ခြင်း။ အိပ်စက်ခြင်း တည်းဟူသော အားအင် ပြည့်တင်းမှု
 ကိစ္စတို့သည် ပေါ်လာကန်ကြလေသည်။ ထိုသို့ကားမဟုတ်
 တစုံတရာ ရပ်နားခြင်းမရှိ။ ဆက်၍ ဆက်၍သာလျှင် အား
 ထုတ်လုပ်ကိုင် သွားကြပါက အားအင်ကုန်ခမ်း ချိန်လျက်
 လိုရာသို့ မရောက်ဘဲ ကာယစိတ္တ နှစ်ဌာနလုံး၌ အန္တရာယ်
 ဖြစ်တတ်ချေသည်။ ထို့ကြောင့် မပြတ်မလတ်သော လုံ့လ
 ကိုလည်း ထုတ်အပ်၏။ ထိုသို့လုံ့လထုတ်ရာ၌ မိမိ၌ အစား
 အင်ကုန်ခမ်း မရှိလေအောင် သင့်လျော်သော အကြား
 အကြား၌ရပ်နားလျက် အားလပ်ခွင့် အချိန်ကဗျားများကို
 ယူရန်လည်း သတိရှိအပ်ပေသည်။

အတတ်နည်းသေင်-အဆိပ်

လူတို့သည် တလုပ်တည်း တကြိမ်တည်းဖြင့် ထမင်း
 ကိုတခါတည်း ဝလင်အောင် မစားမသုံးနိုင်။ တလုပ်ပြီး
 တလုပ် အနည်းငယ်စီ အနည်းငယ်စီပြု၍ အလုပ်ပေါင်း
 များစွာ ဝလင်သည့်တိုင်အောင် စားသုံးကြသောည့် ထူးစံ
 ဖြစ်လေသည်။ ပညာဗဟုသုတ မှာလည်း ထိုနည်းရင်းပင်
 လိုလားလှပါသည်ဟု တကြိမ်တည်း သွတ်သွင်း ကျက်မှတ်
 လေ့လာ၍မရ။ ထိုတချို့တခု စသည်ဖြင့် ကြက်များအစာ
 ကောက်သကဲ့သို့ ကောက်ယူ၍ တဖြည်းဖြည်း ပြည့်စုံတတ်
 မြောက် ရလေသည်။ ဤသို့ အနည်းငယ်စီ အနည်းငယ်စီ
 ဆည်းပူးရာရှိ အဆုံးသို့ရောက်အောင် ဆည်းပူးမိကြရန် အ
 ရေးကြီးပေသည်။ သို့တည်းမဟုတ် တစိုးတစီ မည်ကာမတ
 ဖြင့်မပြည့်မစုံ မလုံမလောက်ကို ရရှိထားပါက ထိုသို့သော

ပညာဗဟုသုတသည် မိမိအား အကျိုးမဖြစ်ထွန်း စေသည့်
 ပြင် အဆိပ်ရှိသော အစာကို ဝါးမျိုမိသကဲ့သို့ ပျက်စီးရာ
 ပျက်စီးကြောင်းကိုပင်လျှင် ဖြစ်စေတတ်လေသည်။ စာပေ
 ဗညာကိုဆည်းပူးသူသည် စာပေပညာကို လုံလောက်ခိုင်ခန့်
 အောင် ဆည်းပူးမိမှသာလျှင် အကျိုးကို ခံစားရတတ်လေ
 သည်။ စက်ပညာကို ဆည်းပူးသူသည် ပြည့်စုံ လုံလောက်
 အောင်နားလည်မှသာလျှင် အကျိုးကို ပေးတတ်လေသည်။
 ဇနီးမဟုတ် တစွန်းတစတတ်ကာမျှဖြစ်သော် မခိုင်လုံသော
 ကြောင့် ပြုလေရာရာ၌ ပျက်စီးခြင်းနှင့်သာ ကြုံတွေ့ရတတ်
 ချေသည်။ ထိုကြောင့် ပညာရှိတို့က အနည်းငယ်မျှ တတ်
 ကြမ်းသည်ထက် လုံးဝမတတ်မမြောက်ခြင်းသာလျှင်ကောင်း
 မြတ်၏ဟု မိန့်ဆိုကြကုန်လေသည်။ ယင်းသည့် စကားတို့ကို
 သတိပြုလျက် မည်သည့်အရာတွင်မဆို မတတ်လျှင်လည်းလုံး
 လုံး တတ်မိလျှင်လည်း အကုန်အစင် ပြည့်ဝစုံလင်အောင်
 တတ်မြောက်ရန် သတိထားအပ်ပေသည်။

အတုမြင်-အတတ်သင်

အတုသည်မည်သည့်အခါမျှ အစစ်လောက်မကောင်း
 ကြောင်းကို လူတိုင်းသိရှိကြပြီးဖြစ်ပေသည်။ လောက၌ တ
 သီးပုဂ္ဂလတဘာသာ မိမိအကြံသစ်ဉာဏ်သစ်ဖြင့် ကြံစည်ပြု
 လုပ်ခြင်းမရှိ။ ရှိပြီးသော အရာတို့ကိုသာလျှင် ထုပလိုက်နာ
 ရှိနေခဲ့ပါမူ တိုးတက်ကြီးပွားခြင်း ဟူ၍ မရှိနိုင်။ ရှိပြီးထက်
 တစုံတရာ တိုးတက်ခြင်းရှိမည် မဟုတ်သောကြောင့် လူတို့
 သည် ယခုကဲ့သို့ ယဉ်ကျေးကြီးကျယ်သော ခေတ်သို့မ
 ဖောက်နိုင်။ မူရင်းအတိုင်းပင်လျှင် ရှိကြမည် ဖြစ်လေသည်။
 သို့သော် တဘက်မှစစ်ဆေး ပြန်သောအခါ မည်သည့်အရာ
 မျှ မိမိဘာသာပေါ်ပေါက် လာကြသည်မဟုတ် ရှိပြီးကိုမိုး
 လျက် ထူပလျက် ထွက်ပေါ်ဖြစ်ပွား လာကြခြင်း ဖြစ်ပေ
 သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ယခုခေတ်ကာလ ဖြစ်ထွန်းကြီးပွား
 လျက်ရှိသော လေယာဉ်ပျံ အတတ်သည် စင်စစ်ကောင်း
 ကင်၌ ပျံသန်းသွားလာကြသော ငှက်သတ္တဝါများကို တွေ့
 မြင်ရ၍ အားကျတုပပြီးလျှင် ပြုလုပ်ထား သောကြောင့်
 ပေါ်ထွက်လာခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ အကယ်၍ ကောင်းကင်၌
 ပျံသန်းသော ငှက်များသာမရှိခဲ့ပါမူ လူတို့သည် ကောင်း
 ကင်ခရီးဖြင့် ပျံသန်းသွားလာ လိုကြသော စိတ်ဆန္ဒများ
 ပေါ်ပေါက် လာကြမည်မဟုတ်။ ထိုသို့သောဆန္ဒသည် အ

လိုအလျောက် ပေါ်ပေါက် လာပြန်လျှင်လည်း ငှက်သတ္တ
 ဝါများ ပျံသန်းသွားလာ ကြပုံကို မမြင်ဘူးကြလျှင် ယခု
 ကဲ့သို့သော လေယာဉ်ပျံများ ပေါ်ပေါက်နိုင်မည် မဟုတ်
 ချေ။ သို့သော် လေယာဉ်ပျံဆရာတို့အတုယူခြင်းကား ငှက်
 တို့နှင့်တထပ်တည်း အတောင်တပ်၍ ပျံသန်းခြင်းငှါ အား
 ထုတ်အတုခိုးသော အတုအပမျိုး မဟုတ်ချေ။ ရှေးကထိုသို့
 သော အတုမျိုးကိုယူလျက် ငှက်ကဲ့သို့ အတောင်တပ်ခါ ပျံ
 သန်းအံ့သောငှါ ကြီးစားခဲ့ဘူးသော်လည်း အထ မမြောက်
 ဖြစ်ခဲ့ချေသည်။ လေယာဉ်ပျံဆရာတို့၏ အတုမူကား ငါတို့
 သည် ငှက်ကဲ့သို့ပျံသန်းမည် ဟူသော အတုယူနည်းသာဖြစ်
 လျက် အကယ်တိတိ ပျံသန်းသောအခါ၌မူကား ငှက်ကဲ့သို့
 အတောင်မတပ်။ ငှက်ကဲ့သို့ လေကိုအတောင်ဖြင့် ခတ်၍ပျံ
 သန်းခြင်းငှါ အားမထုတ်။ မိမိတို့ တသီးပုဂ္ဂလ တဘာသာ
 ခွဲခြားကြံဆ၍ လေယာဉ်ပျံကြီးများ ဆောက်လုပ်ပျံသန်း
 ကြခြင်းအားဖြင့် လေကိုအစိုးရခြင်း ရရှိလေသည်။ ထို
 ကြောင့် လောက၌ အတုမြင်—အတတ်သင် ဆိုသိ သကဲ့
 သို့ မည်သည့်အရာ၌မဆို ဤသူသည် ဤအရာ၌ ဤသို့ပြု၍
 အောင်မြင်သည်။ ငါသည်လည်း ထိုအရာ၌ ထိုသို့ ပြုမည်
 ဟူ၍ ကြံစည် အားထုတ်လျက် အတတ်ကို သင်ထိုက် ပေ
 သည်။

အထုံဝါသနာ

အထုံဝါသနာ ဟူသည်မှာ လူတို့၌ နှုတ်ယူစေတိက
 ပင် စွဲကပ်ပါလာသော အရာဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် လူ
 ဘောင် လောကတွင် ပျော်ရာမှာ မနေနှင့်-လျော်ရာမှာ မနေ
 ဟူသော စကားအတိုင်း အချို့အချို့ တို့သည် အသက်မွေး
 ဝမ်းအလို့ငှါ ထိုထို၌၌ စီးပွားနှင့်ဆိုင်သော အလုပ် အ
 ကိုင်များကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက် နေကြရသော်လည်း မိမိ
 တို့စိတ်ရင်း၌ ပါလာကြသော နှုတ်ယူစေတိကလေးများ
 ကို စွန့်ပစ်နိုင်ကြဘဲ။ အားလပ်ခွင့် ရသော အချိန်ကလေး
 များ၌ အထုံဝါသနာ ပါရာကို လုပ်ကိုင်နေတတ် ကြလေ

သည်။ ဤသို့လုပ်ကိုင်နေသောအခါ တခါတရံဖေးမှကြည့်ရသူတို့ မျက်စိထဲ၌ ကလေး ကစားသလို ရယ်ချင်ဖွယ် ဖြစ်အောင်ပင် တွေ့မြင်တတ်ကြ ပေသည်။ အချို့တို့မှာ စာတိုပေစဝါသနာရှိသဖြင့် မိမိအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှ လွတ်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ပြင်ပလူတို့မျက်စိတွင် အဖိုးအထိုက် မတန်ဟုထင်ရသော စာတိုပေစ ကလေးများကို လေးလေးမြတ်မြတ် နှစ်နှစ်ချိုက်ချိုက် စုဆောင်း ကိုင်တွယ် တယုယု တယယ ပြုသည်ကို တွေ့ရတတ် လေသည်။ အချို့တို့မည်း ကလေးသူငယ်များ ကစားသည့် စက်ကရိယာ ကလေးများကို ကိုင်တွယ်ကပ်ဆင်လျက် အကြံဉာဏ် ထတ်နေသည်ကိုတွေ့ရတတ်ပေသည်။ အချို့တို့မှာကမ္ဘာပေ၀ အမြို့မြို့အရပ်ရပ်မှာ စာပို့တိုက်ခေါင်း တံဆိပ်ဟောင်း ကလေးများကို အဘိုးအနဂ္ဂ ထိုက်တန်သော ရွှေငွေရတနာများကဲ့သို့ လေးလေးစားစား အမြက်တနိုး ဖုံးမင်နှစ်သက်စွာ စုဆောင်းသိုမှီးထားလျက် အားလပ်ခွင့်ရရှိသောအခိုက်အတံ့ ကလေးများတွင် ညှို့ခေါ်ဖိသော သူကဲ့သို့ တစ်ဖမ်းစိမ်း တစားစား ကြည့်ရှုနေတတ်ကြပေသည်။ ဤသို့သော အထုဝါသနာ ကလေးများသည် မူရင်းရည်ရွယ်ချက်၌ အပျင်းပြေရုံမျှသာ ဖြစ်သည်ဟူသင်ရလေသည်။ စင်စစ်ကား ထိုမျှသာမဟုတ်။ ၎င်းတို့သည်သာလျှင်လူတို့၏စိတ်၎င်းတိုက်တွန်းချက်ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းတို့၏ တိုက်တွန်းချက်ဖြင့် သာ

လျှင် လူတို့သည် ကြီးကျယ်သောအရာများကို အောင်မြင်ခြင်းရရှိတတ်ကြပေသည်။ ယခုအခါကမ္ဘာပေါ်၌ လူတို့၏ အသုံးကြီးအနှုန်းကြီး လူတို့ယဉ်ကျေးခြင်း၏ အမှတ်သည် ကြီးဟူ သမုတ်ခေါ်ဆိုကြသော လျှပ်စစ်ဓါတ်မီး ထွန်းခြင်းအတတ်။ တယ်လီဖုံးစကားပြောခြင်းအတတ်။ ဓါတ်သီချင်းစက်အတတ်နှင့် အခြားများစွာ အံ့ဩဖွယ်မဖြစ်ဘူး ထူးကဲစွာ ပေါ်ပေါက်လာအပ်သော အဘတ်တို့သည် အယ်ဒီဆင်ဆိုသူ အမေရိကန်ပြည်သား လောကဓါတ် ဆရာကြီးအား ထိုသို့သော စိတ်ဓါတ် ဝါသနာကလေးများ ထိုက်တုန်းနှိုးဆော်ချက်ကြောင့် သို့မဟုတ် အထူးဝါသနာကို မစွန့်လွှတ်နိုင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အလုပ်ကို ရှာမှီးလုပ်ကိုင်ရင်း မတ်တတ် မနေနိုင်မထိုင်နိုင် တောင်တို့တို့ မြောက်တို့တို့ တောင်ကြံ မြောက်ကြံသဖြင့် လမ်းစပေါ်ထွက် တဆင့်တဆင့် ကြီးကျယ်သောအရာကြီးများ ဖြစ်ပွား ပေါ်ပေါက်၍ လာရလေသည်။ မြန်မာ့အစဉ်၌ အမှတ်ကြီး ဘိုးရာဇာသည် မူလအသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အလုပ်မှာ လယ်သမားဖြစ်ပေသည်။ အကယ်၍ ဘိုးရာဇာအား အထူးဝါသနာကလေးများသာ ထိုက်တုန်းခြင်းမရှိခဲ့ပါမူ အခြားအခြားများစွာသော ထောင်သောင်း လယ်သမားအပေါင်းတို့ ကဲ့သို့ပင် လယ်ယာထွန်ယက် လုပ်ကိုင်စားသောက် လယ် သမားတယောက် အဖြစ်နှင့်သာလျှင် ကွယ်လွန်လွှား၍ ယခုကဲ့

သို့အစဉ်အဆက် ဥဒါန်းမော်ကွန်းတွင်ရစ်အောင် ဘိုးရာဇာ
 ဟူ၍ရှိလိမ့်မည်မဟုတ်ချေ။ သို့သော် ဘိုးရာဇာသည် နက္ခိယံ
 ဝါသနာတိုက်တွန်းချက်ဖြင့် မိမိမူရင်းအလုပ်နှင့် လုံးလုံး မ
 သက်ဆိုင်သော စာတိုစာပေကလေးများကို မိဘ ယောက္ခမ
 သားမယားတို့၏ အညှို့အညှင်ကိုခံလျက် မနေတတ် မထိုင်
 တတ် အမြတ်တနိုးစုဆောင်းရှာမှီး ဆည်းပူးထားခြင်းအား
 ဖြင့် တနေ့သောအခါ မင်းကေရာဇ်၏အချီးအမြှောက်ကိုခံရ
 လျက် ပညာရှိအမတ်ကြီး တဦးသို့ရောက်ရှိလျက် နောင်အ
 စဉ် ဥဒါန်းမော်ကွန်း တွင်ရစ်ရလေသည်။ ဤအရာများကား
 အဖိုးမတန်ဟုထင်ရသော ဝါသနာအထူးကလေးများ၏ အ
 ကျိုးကျေးဇူး ဥပမာဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ကောင်းမွန်
 သင့်မြတ်သော အထူးဝါသနာ ကလေးများကို သေးငယ်
 သည် နုသည်ဟူ၍မလေးမစားမပြုအပ်။ ဤဝါသနာကလေး
 များသည် အချည်းနှီးမဖြစ်နိုင်။ ယခင်ကပြဆိုခဲ့ပြီးသောအ
 ရာများကဲ့သို့ ကြီးကျယ်စွာ မဖြစ်ထွန်း နိုင်သည်တိုင်အောင်
 အယုတ်သဖြင့်လူတို့၏စိတ်ကို နှစ်သိမ့်စေတတ်ကြောင်း နှလုံး
 သွင်းအပ်ပေသည်။

မိုး

ကမ္ဘာနှင့်နေဇာ-နေနှင့်ကြာ ဆိုဘိသကဲ့သို့ ကမ္ဘာ
 နှင့်သစ်ပင်တို့သည် မကင်းအပ်သော သဘာဝ တရားကြီး
 ဖြစ်သည်နှင့်လျော်စွာ ကမ္ဘာပေါ်တွင်မည်သည့် ရာသီဥတု
 အချိန်အခါ၌မဆို သစ်ပင်ပန်းပင်တို့သည် ကင်းလွတ်ဆိုင်း
 င် မရှိ အစဉ်သဖြင့် ပေါက်ရောက်ဖူးပွင့်လျက် ရှိရပေသည်။
 သို့ဖြစ်သော်ငြားလည်း နွေ-ဆောင်း-မိုးဟူ၍ ဥတုသုံးပါးရှိ
 သည့်အနက် နွေရာသီ ဆောင်းရာသီတို့၌ သစ်ပင်ပန်းပင်တို့
 သည် ပေါက်ရောက်ပွင့်ဖူး ကြကုန်သော်လည်း အားအင်
 မပြည့်ဝ။ ပေါက်ရောက်ပွင့်ဖူးလိုကြသော စိတ်ဆန္ဒ မရှိသကဲ့
 သို့ရှင်လန်စံမ်းမြောက်ခြင်းမရှိ၊ မပျော်မမေ့သော အရပ်သို့
 ရောက်သွားသော သူကဲ့သို့ ညှိုးချိုးပူဆာလျက် ရှိကြလေ
 သည်။ သို့သော်မိုးရာသီသို့ရောက်၍ တောင်ဘက်မှပြန်တိုက်
 ခတ်လာသောလေတွင် မိုးသက်မိုးနံ့ ကလေးများ ရလျက်
 ကောင်းကင်အာကာသတွင် မိုးသားတိမ်လိပ်များတက်၍ ရွာ
 တော့မည့်ယောင် မိုင်းအု၍ လာသည်ကို မြင်ရလျှင်ပင်
 ကြီးကျယ်သော သစ်ပင်ကြီးများကိုမဆိုထားဘိ။ မြေပေါ်
 T. Z. N. 4.

တွင်ပြားပြားဝပ်လျက် တထွာတညှီဖြင့် သစ်ပင်တကာတို့၏
 အောက်ဆုံးဖြစ်သော မြတ်ပင်ကလေးများပင် ဖုတ်မှု့များ
 ပိလျက် သေတော့မလို ညှိုးခြောက်နေရာမှ ကြားကြားဝင့်
 ဝင့် အညွန့်အတက် ကလေးများထွက်ကာ စိမ်းစိမ်းစိုစို သာ
 ယာရွှင်လန်းလာကြလေသည်။ ထို့နောက် မိုးစက်မိုးပေါက်
 တို့သည် တဖြိုးဖြိုးတဖြောက်ဖြောက်ကျဆင်းလျက် မိုးလယ်
 လောက်သို့ရောက်သဖြင့် ကောင်းကင်လုံးဖြို၍ ကမ္ဘာကြီး
 အရည်ပျော်တော့ မလောက် မိုးစက်မိုးပေါက် ကြီးစွာပြု
 လျက် နေ့မလင်းညမလင်း ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာ အင်းအိုင်
 ချောင်းမြောင်း ပြည့်မျှ တဟုန်တည်း ရွာသွန်း လိုက်သော
 အခါမှကား တကမ္ဘာလုံးရှိ သစ်ပင်ပန်းပင်တို့သည် အရွက်
 အညွန့်ကားကားစွင့်စွင့် ပူးပွင့်ကုန်လျက် ရှုလေတိုင်း၌စိမ်း
 စိုမှိုင်းဝေလျက်ရှိပေသည်။ လူတို့သည် မိမိတို့ဆိုင်ရာသီတင်း
 ပွဲနေ့များ၌ ဝတ်စားတန်ဆာ အပြည့်အစုံ ဆင်ယင်လျက်
 အိမ်တိုင်းစေ့မကျန် စုရုံးထွက်လာကြသကဲ့သို့ သစ်ပင်တို့မှာ
 လည်း အထိုင်းအခက်အရှက်အလက် အပူးအပွင့်မကျန် ဝေ
 စေဆာဆာ ရှင်ရှင်လန်းလန်း ထွက်လာကြလေသည်။ မိုး
 ရာသီတွင် အခြားအခြားသော အရာတို့ထက် သစ်ပင်များ
 ထင်ရှားလျက် အခြားအခြားသောအရာတို့ထက် အားအင်
 ပြည့်စုံညီကြသဖြင့် ထိုရာသီတွင် သစ်ပင်တို့အစိုးရသော အ
 ချိန်အခါဖြစ်သည်ဟုဆိုက မှားနိုင်မည်မဟုတ်ချေ။

မိုးသည် ကမ္ဘာ့အင်အားကြီး တရပ်ဖြစ်ပေသည်။ လူ
 နှင့်တကွသော တိရစ္ဆာန်တို့သည် အဆုံးစွန်၌ သစ်ဥသစ်ဖုအ
 သီးအနှံတို့ကိုမှီ၍ အသက်ရှင်နေကြရပေသည်။ သစ်ဥသစ်ဖု
 အသီးအနှံတို့သည်ကား မိုးကိုမှီ၍ အသက်ရှင် ရပေသည်။
 ကောင်းကင်မှ ရွာသွန်းကျလာသော မိုးစက်မိုးပေါက် က
 လေးများပင် မည်မျှအဖိုးထိုက်တန် သည်ကို ဆုံးဖြတ်၍မရ
 နိုင်အောင်ဖြစ်ပေသည်။ ကောင်းကင်က ကျလာသော မိုး
 စက်ကလေးမျိုးဖြစ်အောင် လုပ်ပါဟုဆိုလျှင် လူတို့၏ အ
 ကောင်းဆုံးသော အတတ်ပညာတို့ဖြင့် မည်မျှ ကြံဆောင်
 လုပ်စေကာမူ အတုမျှလောက်မူကား ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်ပေ
 လိမ့်မည်။ မိုးစက်ကလေး တစက်မျှလောက်ပင် မူကား တ
 ကမ္ဘာလုံးဝိုင်း၍လုပ်စေကာမူ ဖြစ်နိုင်လိမ့်မည်မဟုတ် ဖြစ်ပေ
 သည်။ တကမ္ဘာလုံး ပြည့်လျှမ်းအောင် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ရွာ
 သွန်းနေသောကြောင့် လွယ်လင့်တကူ ခပ်ယူအသုံးပြုနေကြ
 ရသောကြောင့် လူတို့မှာရုတ်တရက်သော် သတိမမူမိကြ။
 သစ်ရွက်စိမ်းကလေး တရွက်ပေါ်တွင် တင်နေသော မိုးစက်
 ကလေးတစက်ကို သေချာစွာကြည့်ရှု စဉ်းစားလျှင် မူကား
 ထိုမိုးစက်ငယ်၏ အင်အားသတ္တိကို တွေးချင်၍မရနိုင်လောက်
 အောင်တွေ့ကြရပေသည်။

မနာလိုဝန်တိုသောစိတ်သည်

ရောဂါတမျိုးဖြစ်ကြောင်း

စောမညာ၏ အလိုအားဖြင့် များမကြာမီ အချိန်
 ကာလ ဝှို့ ရောက်သည့်တိုင်အောင် မနာလိုဝန်တိုထတ်သော
 စိတ်သည် စာရိတ္တပျက်ပြား ချို့ယွင်းခြင်း တရပ် ဖြစ်၍
 ကုသ၍မရနိုင်ဟုယူဆခဲ့လေသည်။ သို့သော်လည်း ယခုအခါ
 လူတို့၏ စိတ်သဘောအကြောင်းကို နားလည်သူ ဆရာကြီး
 များက မနာလိုဝန်တိုသောစိတ်သည် ရောဂါတမျိုးဖြစ်၍
 အခြားရောဂါများကဲ့သို့ပင် ယေဘုယျ လက္ခဏာများရှိသည်
 ဟုယူဆကြလေသည်။ မနာလိုဝန်တိုခြင်းမှာ ကြောက်ခြင်း၊
 အားကျခြင်း၊ စိတ်ပျော့ခြင်းတို့ ထောင့်စောင်းပေါင်းစပ် ဖြစ်

ပေါ်လာသော အရာတခုဖြစ်ပေသည်။ ၎င်းမှာ စိတ်ကတစုံ
 တရာတိုက်ထွန်း ရည်ညွှန်းရခြင်းမရှိဘဲ။ ဖြစ်ပေါ်လာထတ်
 ပျောက်ပျက် သွားတတ်သော မေတ္တာစိတ်ကဲ့သို့ ချုပ်တည်း
 ပြုပြင်၍ မရနိုင်သော အရာဖြစ်လေသည်။ မေတ္တာ စိတ်နှင့်
 မနာလိုဝန်တိုသော စိတ်တို့တွင် ခြားနား ကွဲပြားသော အ
 ချက်တရပ်မှာ မေတ္တာစိတ်မှာ ပြုပြင်ကုသ၍ရနိုင်သောအရာ
 မျိုးမဟုတ်ဖြစ်ရာ မနာလိုဝန်တိုသောစိတ်ကို စိတ်ဖြင့်ကုသ
 သောနည်းများအရ ကုသရရှိနိုင်လေသည်။ မနာလိုဝန်တို့ဖြစ်
 ပေါ်လာရသည့် အကြောင်းရင်း သဘော ဓါတ်ကို သေ
 ချာစိစပ်စွာခွဲခြား ကြည့်ရှုခြင်းအားဖြင့်တွေ့ရှိနိုင်၍ ထိုသို့အ
 ကြောင်းရင်းကို တွေ့ရှိပြီးသောအခါ များစွာသော သူတို့
 မှာ လုံးဝကုသ ပျောက်ကင်း နိုင်လေသည်။ ထိုသို့သောသူ
 များကို ဟောမွန်း ခေါ် အတွင်းတွင်ရေတွက်၍ကိုယ်လက်
 အင်္ဂါထကြွစေတတ်သော ဆေးတမျိုးဖြင့် သို့မဟုတ် အရက်
 သေစာ လွန်စွာစွဲလမ်း ဖြတ်၍မရနိုင်သော သူများကို ကုသ
 သောနည်းဖြင့် ကုသရလေသည် ဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂလိပ်
 သတင်းစာတစောင်တွင် ရေးသားဖော်ပြလေသည်။

ကြို့ဘူးမှ-နားလည်သည်

တခါသေဘူး-ပျဉ်းဘိုးနားလည်သည် ဆိုသောရှေး
 သူကြီးတို့ထားခဲ့သည့် စကားသည် ကြောက်လန့်သောအနေ
 သတိရသောအနေ။ ဤတကြိမ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်တွေ့ရ၍ နား
 လည်ပြီး နောက်တကြိမ် မပြုတော့ဘူး ဟူသော အနေမျိုး
 ဖြင့်သာမဟုတ်ဘဲ။ လောကလူမှု၌ အောင်မြင်ရာ အောင်မြင်
 ခြောင်းလမ်းပြကြီး အဖြစ်ဖြင့်လည်း သုံးစွဲအပ်သောစကား
 သုံးကြီး တရပ်ဖြစ်ပေသည်။ လောက၌ မအောင်မြင်ခြင်း။
 ဆုံးရှုံးခြင်း။ ပျက်စီးခြင်းတို့၏ အကြောင်းရင်းကို လိုက်၍
 ရှာသော် တရာတွင်ကိုးဆယ် သို့မဟုတ်အများတို့မှာ တခါ
 မသေဘူးသဖြင့်-ပျဉ်းဘိုးနားမလည် ကြသောကြောင့် ဖြစ်
 ရသည်ဟုဆိုက မှားနိုင်မည်မဟုတ်ချေ။ လူတို့၌ ဆောင်ရွက်
 ရန်ရှိသည့် ကိစ္စတာဝန်ဝတ္တရားများကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ကြ
 ရာ၌ မူလအစားဖြင့် ချိန်ဆခြင်း ကြံစည်တွေးတောခြင်း
 မြော်မြင်ခြင်းစသည့် စိတ်ကူးတို့ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရသည်ဖြစ်
 ရှာ စင်စစ်ထိုသို့စိတ်ကကြံဆခြင်းတို့မှာ အတွေ့အကြုံမပါမရှိ
 က။ ကြံဆခြင်းစိတ်ကူးမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် လိုရာသို့
 မရောက်နိုင်။ အောင်မြင်ခြင်း တည်းဟူသော ဆုထူးကိုမခံ
 ယူနိုင်ဖြစ်ချေသည်။ အတွေ့အကြုံမရှိသေး၍ နားမလည်
 သေးသောသူမှာ ပင်လုံးကျွတ် ဝင်းဝါမှည့်ရင့်သော သရက်
 သီးများနှင့်ပြည့်စုံသည့် သရက်ပင်ကြီး အောက်သို့ ရောက်

သွားသော ကလေးသူငယ်နှင့်သာ တူလေသည်။ ထိုသို့
 သောကလေးသူငယ်မှာ ဝင်းဝင်းဝါဝါ အရသာနှင့် ပြည့်စုံ
 သည့်သရက်သီးမှည့်ကို စားသုံးလိုသောအာသာငန်းငန်းဖြင့်
 သရက်သီးကို ရလိုသောစိတ်ဆန္ဒဖြင့်သာ သရက်ပင်ကိုတက်
 အံ့သောငှါ ကြိုးစားတက်ကြ လေသည်။ ထိုသို့ ကြိုးစား
 အားထုတ်သောအခါ သရက်ပင်အောက်တွင် ဆူးရစ် ချုံ
 ပုတ်ရှိသည်ကိုမသိ။ သရက်ပင်ကို ဆူးနှယ်ရစ်ပတ်လျက် ရှိ
 သည်ကိုမသိ။ တက်ရမည့်အရေး ခက်ခဲသည်ကို နားမလည်။
 ခါချဉ်ပုရွက် များကြောင်းကိုလည်း မရိပ်မိ သောကြောင့်
 အပင်ထက်သို့မရောက်၊ သရက်သီးကိုလည်းမရ။ ဆူးစူးခြင်း။
 ခါချဉ်ကိုက်ခြင်း။ မောပန်းခြင်း အစရှိသည် တို့ကိုသာခံ
 စားရလျက် အပင်ထက်သို့ ရောက်အောင် ကြိုးစားမိပြန်က
 လည်း အကိုင်းဖျား၌ သီးအပ်သော သရက်သီးကိုမမီ။ မှီ
 အောင်သွားပြန်ကလည်း အကိုင်းကျိုး၍ကျသဖြင့် အသက်
 ပင် ဆုံးရှုံးပျက်စီးခြင်းနှင့် တွေ့ကြုံရတတ် လေသည်။ သို့
 သော် တွေ့ဘူးကြုံဘူး သူတို့ကား ထိုမျှမပင်ပန်း ထိုမျှ
 အန္တရာယ်မဖြစ်ဘဲ အလွယ်နှင့်စားသောက် ကြရလေသည်။
 ထိုသို့သော အကြောင်းကို ထောက်ရှုသော် လောကကြီး၌
 ကိုယ်တိုင် တွေ့ဘူးကြုံဘူးဖြစ်သော ဗဟုသုတကိုလည်းဆည်း
 ပူးရန် မည်မျှအရေးကြီးသည်ကို ကောင်းစွာသိရှိနိုင်သည်။

ပညာရှိစကား

လောက၌ပညာရှိတို့ မိန့်မြွက်အပ်သော စကားသည် လွန်စွာနက်နဲ ဆန်းကျယ်သည် ဖြစ်သောကြောင့် ရှုတ်တရက် လူပြိန်းတို့နားမလည်နိုင်အောင် ရှိတတ်ကြလေသည်။ ဥပမာ အားဖြင့် ပညာရှိတို့သည် လူတို့မှာ မိမိတို့နေရင်းဌာန၌သာ လျှင် နေထိုင်လုပ်ကိုင်က လူတိုင်း ကြီးပွားခြင်းကို မရနိုင်။ တော်သင့်ရာရာ ထိုထိုသောအရပ်တို့သို့ထွက်ခွါ သွားရောက် ကြံစည် လုပ်ကိုင်မှသာလျှင် ကြီးပွားခြင်းကို ရရှိနိုင်သည်ဟူ သော အဆုံးအမဖြင့် တရွာမပြောင်း - သူကောင်းမဖြစ် ဟူသောစကားကို မိန့်မြွက်ထားခဲ့ကြလေသည်။ ထိုမျှနှင့် မ ပြီးသေး မိမိဆိုင်ရာရပ်ဌာနတွင် ကိုယ်နှင့်အသိအကျွမ်းဆွေ မျိုးညာတိတို့ အကြားတွင်မနေဘဲ တရွာတကျေးနေရာသစ် သို့သွားပါက မိမိတဦးတယောက်တည်း ဖြစ်သောကြောင့် အားနည်းတတ်သည် ဟူသော အဆုံးအမဖြင့် တရွာသွား- တစားယူ၏သည် ဟူ၍လည်း မိန့်ဆိုခဲ့ကြပြန်သောကြောင့်

ရှေ့စကား နောက်စကား ဆန့်ကျင်လျက် မည်သည့်စကား
 ကိုနားထောင်ရမည်မသိ မဝေခွဲတတ်အောင်ဖြစ်လျက် ရုတ်
 တရက်သော် ပညာရှိကြီးတို့ကို အပြစ်တင်ဖွယ်ရာ လိုလိုပင်
 ဖြစ်ပေါ်လာတတ်လေသည်။ သို့သော် ပညာရှိတို့မည်သည်
 ကား တချက်တည်းနှင့် အားလုံး အကြုံးဝင်အောင် ပြော
 သောစကားလည်းရှိသည်။ တချက်တည်းမကုတ် ကာလကို
 ဖော်လည်းကောင်း ဒေသကိုသော်လည်းကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်
 ကိုသော် လည်းကောင်း အကြောင်း ပြုလျက် လိုရာ လိုရာ
 ဇောကံသာလျှင် ကွက်၍ပြောသော စကား များလည်း ရှိ
 တတ်ချေသည်။ အထက်ပါစကားမျိုးကား နေရာတိုင်းတွင်
 မဟုတ် ကာလတိုင်းတွင်မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းကိုမဟုတ်သော
 ဒုတိယအမျိုးအစားတွင် ပါဝင်သော စကားမျိုးဖြစ်ရကား
 သူ့နေရာနှင့်သူ့ နေရာ သက်ဆိုင်ရာ သက်ဆိုင်ရာ ထိုက်သင့်
 သလို ဆင်ခြင်လိုက်ပါက နှစ်ခွန်းသောစကားတို့သည် ဆန့်
 ကျင်ခြင်းမရှိ။ ပညာရှိတို့စကားမှန်ပါပေတကားဟု အံ့ဩ
 ၍မကုန်နိုင်အောင် တွေ့ရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်
 ပညာရှိတို့နှုတ်မှ ထွက်အပ်သော စကားထူး စကားမြတ်တို့
 ကို မည်သည့်အခါမဆို သာမန်မတွေးဘဲ သေချာနက်နဲ
 စွာထောက်ခြင့် နားလည်အပ်သည်ကို သတိမူအပ်ပေသည်။

စိတ်ပျက်လက်လျော့ခြင်း

လူတို့၌ စိတ်ပျက်ခြင်းနှင့် မကြုံတွေ့ခဲ့ရ ဘူးသေးသောသူကိုလိုက်၍ရှာဖွေလျှင် ကမ္ဘာသာလျှင်ကုန်ဆုံးရန်အကြောင်းရှိချေသည်။ စိတ်မပျက်ဘူးသောသူနှင့်မူကားတွေ့ကြုံရမည်မဟုတ်ချေ။ လောကကြီး၌ မိမိလိုအင်ဆန္ဒမပြည့်ဝခြင်း မိမိအကြံအစင်မြင်ခြင်း မိမိလိုရာသို့ မရောက်ခြင်း များသည် အများနှင့်သက်ဆိုင်သော အရာဖြစ်လျက် လူတို့၏အလှမ်းတိုင်း အလှမ်းတိုင်း၌ သစ်ငှက်ကန်သင်းသဖွယ် ခုခံနေသောအရာများ ဖြစ်ချေသည်။ ထိုသို့သောအရာများကား စိတ်ပျက်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းခံများ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုအရာများ တည်ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး လူတို့တွင်စိတ်ပျက်ခြင်းနှင့် ကင်းလွတ်ကြရမည်မဟုတ် ဖြစ်ချေသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက် စိတ်ပျက်ရန်ပေါ်ပေါက်လာလျှင် ငါတို့

သည်၍ အရာကိုစိတ်ပျက်လေပြီ ၍ အရာကို ငါတို့လက်လျှော့
 လိုက်တော့အံ့ဟု လက်လျှော့ခြင်းကို ပြုကြပါမူ လောက
 ကြီး၌ မည်သည့်အရာမျှ ဖြစ်မြောက်ထွန်းကား နိုင်ရန် အ
 ကြောင်းမရှိတော့ဘဲ ပျက်စီးခြင်း ချောက်ကမ်းပါးသို့ တ
 ဟုန်တည်း ထိုးဆင်းခုန်ချသည်နှင့်သာ တူမေမည်။ စင်စစ်
 လောကကြီး၌ ယခုမြင်နေကြရသော ထွန်းထွန်းကားကား
 ခမ်းခမ်းနားနားအရာများကား စိတ်ပျက်ရခြင်းများကို အ
 ရင်းခံပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော အရာများဖြစ်ချေသည်။ ယ
 ခုခေတ် လောကဓါတ်ပညာအားဖြင့် ချီးမွမ်း၍ မကုန်နိုင်
 ဖွယ်ရာ ပေါ်ပေါက်ဖြစ်ထွန်း လျက်ရှိသော ရေခွေးငွေ့ဖြင့်
 မောင်းနှင်အပ်သည့် မီးရထားအစရှိသောစက်များ၊ ပင်လယ်
 သမုဒ္ဒရာကြီးများကို မြစ်ချောင်းသဖွယ် များစွာဝန်လေးလှ
 ခြင်းမရှိ။ လူတို့ကူးသန်းသွားလာနိုင်အောင် ရက်မှန်အချိန်
 မှန် ဖြတ်သန်းခုတ်နှင် သွားလာနေသော မီးသင်္ဘောကြီး
 များ။ ဓါတ်ဆီနှင့် မောင်းနှင်ရသည့် မိုတိုကား။ မိုတာစက်
 များ။ ရှေးကလူတို့သည် ကောင်းကင်၌ ငှက်များပျံသန်း
 သွားလာသည်ကို ကြည့်လျက် အားကျရှံ့မျှသာ အားကျဝံ့
 ခဲ့ကြရာ။ ယခုအခါ၌ တိရစ္ဆာန်တို့ထက် သန်စွမ်းလျှင်မြန်
 စွာ။ ခရီးသည်။ ကုန်စည် ဝန်အလေးတို့ကို တင်ဆောင်၍
 စေးလှစွာသော ခရီးကို ကောင်းကင်မှ ပျံသန်း သွားလာ
 လျက်ရှိသော လေယာဉ်ပျံများ။ တရပ်နှင့်တရပ် တစုံတရာ

အဆက်အသွယ်မရှိ တမုဟုတ်ဖြင့် တကမ္ဘာလုံး ကြားသိနိုင်
 အောင် သတင်းစကားစသည်တို့ကို စေလွှတ်ပေးပို့နိုင်သည့်
 စိုင်းယာလက်စက်များ။ ဤသို့အစရှိသည် နားစကြာ၊ လက်
 စကြာ၊ ခြေစကြာ၊ မျက်စိစကြာ၊ နှုတ်စကြာ တို့ကိုရရှိထား
 သကဲ့သို့ အံ့ချီး၍ မကုန်နိုင်ဖွယ်ရာ အတတ်ပညာတို့ကား တ
 ချက်တည်း တညာဏ်တည်း တကြိမ်တည်းဖြင့် လူတို့ကြံ
 တိုင်းအလိုဆန္ဒရှိဘိုင်း ပေါက်မြောက် ဖြစ်ထွန်းလာကြသော
 အရာများမဟုတ်။ ပညာရှိ အစဉ်အဆက် စိတ်ပျက် ခြင်း
 ထောင်သောင်းများစွာ မရေမတွက်နိုင်ဖွယ်ရာ တို့ဖြင့် ကြံ
 တွေ့ခဲ့ရပြီးမှ အောင်မြင်ခဲ့ရသော အရာများဖြစ်ချေသည်။
 အောင်မြင်ပြီဟုထားသော လေယာဉ်ပျံ များပင် မကြာ
 ခဏစိတ်ပျက်လက်လျော့ဖွယ်ရာ ကြီးစွာသော ပျက်စီးခြင်း
 များနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရပေသည်။ မည်သည့်နေ့ရက်၌ မည်သည့်
 နေ့လယာဉ်ပျံ မည်သည့်မီးသင်္ဘော မည်သည့်မီးရထားကြီး
 များပျက်စီး၍ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ လူပေါင်းမသိမျှ သေ
 ဆုံးကြလေသည်ဟု ကြားသိရလျှင် လူတို့၏ စိတ်နှလုံးတွင်
 ထိတ်လန့်သော အချင်းအရာများ ဝင်စားလျက် ဤအတတ်
 ပညာတို့ကား အကယ် အားကိုးလောက်သော ပညာများ
 ဟုတ်စါလေရဲ့လား ဟု တွေးတောတုန့်ဆုတ် တတ်ကြလေ
 သည်။ သို့သော် ထိုသို့တွေးတောမိတိုင်းသာလျှင် လက်လျော့၍
 နောက်သို့ ဆုတ်ကြမည်ဆိုက ယခုမြင်နေကြသော အတတ်

ပညာကြီးများသည် ကြာမြင့်စွာကပင်ပျောက်ပျက်တိမ်မြုပ်
 ကုန်ကြမည်ဖြစ်၍ ယခုကဲ့သို့ မြင်တွေ့အသုံးပြုလျက် နေကြရ
 မည်မဟုတ်ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော်လက်လျော့ခြင်းကား လူ
 တို့၏သဘာဝအရင်းခံစိတ်ဓါတ်မဟုတ်သောကြောင့် စိတ်ပျက်
 ဖွယ်ရာကိုပင် ဆရာပြုလျက် လက်လျော့ခြင်းမရှိ စိတ်ပျက်
 ဖွယ်ရာတခုထက်တခု အသိပညာ ဉာဏ်အမြော်အမြင် များ
 လည်း တဆင့်တဆင့် တိုးတက်ပြည့်စုံလာကာ နောက်ဆုံး
 တွင် အောင်မြင်ခြင်းကို ရရှိခဲ့ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့်မည်
 သည့်အလုပ်အကိုင် အမှုကိစ္စ၌မဆို စိတ်ပျက်ဖွယ်ရာနှင့် ကြုံ
 တွေ့လျှင် လက်လျော့ခြင်းကို မပြုအပ်။ လက်လျော့ခြင်း
 အားဖြင့် စိတ်ပျက်ဖွယ်ရာသည် ဝမ်းသာဖွယ်ရာ ဖြစ်၍မလာ
 နိုင်။ လက်လျော့ခြင်းသည် စိတ်ပျက်ခြင်း တည်းဟူသော
 ရောဂါကို ကုစား၍ ပျောက်ကင်းနိုင်သော ဆေးမှန် ဆေး
 ကောင်းမဟုတ်ဟု နှလုံးသွင်းလျက် တကြိမ်ဆောင်၍ မပြီး
 လျှင်နှစ်ကြိမ်။ တကြိမ်စိုက်၍ မပေါက်လျှင်နှစ်ကြိမ် စသည်
 ဖြင့် အောင်မြင်ခြင်း ကိုသာလျှင်ရှေ့ရှုလျက် လက်မလျော့
 ဘဲကြိုးစားအပ်သည်။

မြို့စင်သောစိတ်

အချို့အချို့ကုန်သောသူတို့သည်၊ တခါတရံမိမိတို့
 ရှေ့မှောက်၌၊ မည်မျှ ထူးခြားလောအရာ ဖြတ် သွားသည်
 ဖြစ်စေ၊ စိတ်ထံ၌သိသလိုလို ရောင်ရောင်ဝါးဝါး ဖြစ်လျက်
 သေချာကျနစွာမှကား မမြင်လိုက်မသိလိုက်ဖြစ်ပေသည်။ ထို
 သူတို့ကား အခြားမဟုတ် စိတ်တွင် ရှင်းလင်းကြည်လင်စွာ
 မရှိ။ ထိုထိုကျ်ဤ တွေးကြံ ရှုပ်ထွေး နေကြသောကြောင့်၊
 နောက်ထပ်တစုံတရာမဝင်သာ။ ဝင်လာပြန်သောအခါလည်း
 ရှင်းရှင်းလင်းလင်းမရှိဖြစ်ပေသည်။ တနည်းအားဖြင့် စိတ်သည်
 ရေထည့်အပ်သော ဖန်ခွက်နှင့်တူပေသည်။ စင်ကြယ်သန့်ရှင်း
 သောဖန်ခွက်အတွင်းသို့ စင်ကြယ်သောရေကိုလောင်း၍ထည့်
 လိုက်လျှင် ထိုရေသည် မူလရင်းအတိုင်း ကြည်လင် သန့်ပြန်
 လျက်ရှိလေသည်။ ထိုရေကိုပင်၊ တစုံတရာဆေးကြော သက်
 သင်မထားသောဖန်ခွက်အတွင်းသို့ သွန်းလောင်း လိုက်လျှင်
 သောက်ချင်ဖွယ်ရာမဟုတ်အောင် မသန့် မစင် တည်ရှိနေပေ
 လိမ့်မည်။ ထည့်လိုက်သောရေသည် အတူတူဖြစ်ပါလျက် ဤ

သို့ ကွဲပြားခြားနားရသည်မှာ တခုသောဖန်ခွက်ကားသန့်စင်
 ၍၊ တခုသောဖန်ခွက်ကား မသန့်မစင်သောကြောင့် ဖြစ်ပေ
 သည်။ စိတ်တွင်လည်း ထိုကဲ့သို့ပင်ဖြစ်ချေသည်။ ဖြူစင်သန့်
 ရှင်းနေသောစိတ်မှာ ကောင်းမွန်သောတရား၊ ကောင်း မွန်
 သောစကား၊ ကောင်းမွန်သော အရာများကို မြင်ရကြားရ
 ဝင်စားလက်ခံရတိုင်း ကောင်းမွန်သော လက္ခဏာတို့ကိုထင်
 ထင်ရှားရှားသိရှိရလျက်၊ ကောင်းမွန်သော ဓါတ် တို့သည်
 ပေါ်ပေါက်၍လာကုန်လေသည်။ မသန့်မပြန့်သော စိတ်တို့
 မှာကား၊ မူလရင်းကပင် မရှင်းမလင်းသောကြောင့် မည်မျှ
 ကောင်းမွန်သောတရား၊ ကောင်းမွန်သောစကားတို့နှင့် တွေ့
 ကြုံရသည်ဖြစ်စေကာမူ၊ စိတ်တွင်းသို့ ရောက်လျှင် ရှုပ်ထွေး
 စေခွဲ၍မရ။ လမ်းမှန်ကိုမမြင်ဖြစ်ရချေသည်။ ထို့ ကြောင့်
 လောက၌ကောင်းမြတ်သောအရာတို့ကိုမည်မျှတွေ့ကြုံရစေကာ
 မူမိမိတို့စိတ်တွင်းအရင်းခံက မရှင်းလင်းခဲ့သော်အကျိုးခံစား
 ခွင့်မရှိ။ မိမိတို့စိတ်ရင်းက ရှင်းလင်းသန့်ပြန့်မှသာလျှင် အ
 ကျိုးခံစားရမည်ကိုသတိမူလျက် မည်သည့်အခါမဆို စိတ်ကို
 ရှင်းလင်းအောင် ထားအပ်သည်။

ကြောက်ရွံ့မှုအမှုပြီးသည်။

လောက၌မည်သည့်အရာကိုမဆို၊ ပင်ကိုယ် တခုတည်း၏အနှစ်အရသာ အဓိပ္ပာယ်ကိုရှာသော်၊ တဖက် သတ် တခုတည်းသောအဓိပ္ပာယ်သာလျှင်ထွက်တတ်၍ အမှန်ကိုအားလုံးခြုံ၍ မမြင်နိုင်ရှိတတ်သည့်အပြင် မှားယွင်းသောအချက်ကိုသာမြင်လျက်၊ ထိုကိုမိ၍မမှောက်မှားသောအမှုကို ပြုမိသဖြင့် အကျိုးပျက်ခြင်းနှင့် ကြုံတွေ့ရတတ်လေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရဲရင့်ခြင်း၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်း ဤစကားနှစ်မျိုးတို့ကို ပင်ကိုယ်တခုတည်း၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှာသော် ရဲရင့်ခြင်း သည် ကောင်းမြတ်သောအရာဖြစ်လျက်ကြောင့် ရဲရင့်ခြင်းသည်မကောင်းမြတ်သော အရာဖြစ်ကြောင်းသာလျှင် ထင်ရှားလေသည်။ သို့သော် ဤအရသာ ဤအဓိပ္ပာယ်ကား မှန်ပြီဟု တထစ်ချမယူနိုင်ချေ။ တထစ်ချယူ၍ ရဲရင့်သော သူကလည်း နေရာတကာတိုင်းတွင်ရဲရင့်လျက်၊ ကြောက်ရွံ့သူကလည်း နေရာတကာတိုင်းတွင် ကြောက်ရွံ့ခြင်း ရှိကြ ပါက အမှောက်မှောက်အမှားမှားသာလျှင် ဖြစ်တတ်ချေသည်။ ထို့ကြောင့်

ရဲရင့်တိုင်းလည်း အကျိုးမရောက်။ ကြောက်ရွံ့တိုင်းလည်း အပြစ်မဟုတ်ဟုဆိုရချေမည်။ ကြောက်ရွံ့ခြင်းမှာ ယခင်ပြ ဆိုအပ်သည့်အတိုင်း လောက၌ မနှစ်သက်ဖွယ်ရာ ဖြစ်သော် ငြားလည်း ကြောက်ရွံ့တန်သောနေရာ၌ ကြောက်ရွံ့ မှ သာလျှင် သင့်လျော်လျှောက်ပတ်ချေသည်။ တစ် တခုသော လုပ်ခင်းဆောင်တာ အမှုကိစ္စနှင့်ကြုံတွေ့သော် ကြောက်ရွံ့ခြင်းမရှိ။ ရဲရင့်သောစိတ်နှင့် တဟုန်တည်းဆောင်ရွက်သွား သည့်အခါ ထိုအမှုကိစ္စကိုမဆောင်ရွက်မီ ကြောက်ရွံ့ခြင်း ရှိအပ်ပေသည်။ ကြောက်ရွံ့ခြင်းရှိမှ ရှေး၌ တွေ့အံ့ သော ခလုပ်ကန်သင်းဘေးရန် အန္တရာယ်တို့ကို မြင်နိုင်လေသည်။ ထိုဘေးအန္တရာယ်တို့ကိုမြင်မှသာလျှင် ဆောင်ရွက်သောအခါ ရှောင်လွှဲတိမ်းဖယ်သွားနိုင်၍ လိုရာခရီးသို့ ကျွတ်ကျွတ်လွတ် လွတ် ချမ်းမြေ့သာယာစွာ ရောက်ရှိနိုင်ချေသည်။ ဤ ကို ပင် ရည်၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်ရှင်သီလဝံသစကားပုံတွင် အထက် တွင် ဖော်ပြခဲ့သော “ကြောက်ရွံ့မှအမှုပြီးသည်” ဟုမိန့်ဆိုခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့်ရဲရင့်တိုင်းလည်းအကျိုးမရောက်၊ ကြောက်ရွံ့တိုင်းလည်း မပြစ်မဟုတ်သဖြင့် နေရာဌာနအား လျော်စွာသာလျှင် သင့်မသင့်ချင့်ချိန် ဆောင်ရွက် အပ်သည်။

၂၂-၂၁၉၃၃

အပေါင်းကောင်းမှ အကြောင်းမျှသည်

လူတို့သည် မိမိကိုယ်တိုင်က စကောင်းမွန်ရုံမျှနှင့်မပြီး။
 မိမိအနီးပတ်ဝန်းကျင် အခြံအရံ အပေါင်းအသင်းကောင်းမွန်
 ရန်လည်း လိုပေသေးသည်။ ရှေးကျမ်းဂန်လာ ကျေးသား
 ညီနောင်တို့အကြောင်းကိုထောက်လျှင် လူတို့၌ကောင်းသည်
 ဆိုးသည်ဟူသည်မှာ မိမိတို့နကိုယ်မူလနှင့်မဆိုင်။ အပေါင်းအ
 သင်းသာလျှင် ပခါနဖြစ်ကြောင်း တနည်းအားဖြင့်ထင်ရှား
 ပြန်လေသည်။ ထိုကျေးသားညီနောင်တို့မှာ တမိတဖ၊ တသိုက်
 တမြုံ ဖွားဖြစ်ကြသောကြောင့် ဇာတိမူလ၌ထူးခြားမရှိချေ။
 သို့သော် လေပြင်းတိုက်ခတ်လွင့်စင်ပါသွား၍ ကျသောအခါ
 တကောင်သော်ကား သူခိုး ဓါးပြ လက်သို့ ကျရောက်၍၊
 တကောင်သော်ကား ရသေ့ သင်္ခမ်းသို့ ကျရောက်လေသည်။
 ထိုနောက်ကြီးမားလာကြသောအခါ သူခိုးဓါးပြလက်သို့ကျ
 ရောက်သောကျေးသားမူကား ရုန်းရင်းကြမ်းတမ်းနားမချမ်း
 ဖွယ်ရာတို့ကို ဟစ်အော်မည်ဆိုလျက်၊ ရသေ့ သင်္ခမ်းသို့ ကျ

ရောက်သော ကျေးသားမူကား ယဉ်ကျေးသာယာ နှစ်သိမ့်
 ဖွယ်ရာတို့ကိုဆိုတတ်လေသည်။ တံငါနားနီးသော်-တံငါ၊
 ဗုဆိုးနားနီးသော်-ဗုဆိုး ဟူသောစကားကဲ့သို့ဖြစ်ပေသည်။
 မိမိနုကိုယ်မူလအရင်းခံက ကောင်းမွန်သည်မှန်စေကာမူ၊ နီး
 စပ်ရာသို့လိုက်လျက်။ မကောင်းသောအဖြစ် မကောင်းသော
 အလေ့၊ မကောင်းသော စိတ် ခါတ် များ ကူးစက် လျက်
 မကောင်းသူအဖြစ်သို့ ရောက်ရလေသည်။ သို့ မကူးမစက်
 မိမိစိတ်က ခိုင်လုံသဖြင့် ကောင်းမွန်လျက်ပင်ရှိစေကာမူ မိမိ
 အပေါင်း အဖော် ဖြစ် သော မကောင်း သူ တို့ ၏
 မကောင်းမှု အလုပ် ကြောင့် မိမိမှာ ရော စပ် ပါဝင် ညှိ
 တွယ် လျက် ပင်ပန်း ဆင်းရဲ ရှိတတ် ချေ သည်။ ဗုဒ္ဓဘာ
 သာ မင်္ဂလာတရားတော်၌ မြတ်စွာဘုရား သခင် ပင် လျှင်
 ပညာရှိသောသူ၊ လိမ္မာသောသူ၊ သူတော်ကောင်း တို့အား
 သာလျှင် ပေါင်းဖော် မှီခိုဆည်းကပ်ရာ၏။ လူမိုက် တို့အား
 မပေါင်းအပ်၊ အဝေးကရှောင်ကြဉ်ရာသည်ဟု တိုက်ရိုက် မိန့်
 ဆိုဟောကြားတော်မူလေသည်။ ထိုကြောင့်ငါကောင်းလျှင်
 ပြီးရောဟုမနေသာ။ ငါမှအပဖြစ်သော ငါ၏အပေါင်းအဖော်
 ငါနှင့်နီးစပ်သူတို့လည်း ကောင်းရန်လိုကြောင်းကိုနှလုံးသွင်း
 အပ်သည်။

အကျိုးလို၍ ညောင်ရေလောင်း

မတ်ထမ်းနှင့်တွေ့

လူတို့မှာ အပေါင်းအသင်း အနွယ်အဆက် အမျိုး
 သားချင်း လူအပေါင်းတို့နှင့် ဆက်ဆံနေကြရသည်ဖြစ်သော
 ကြောင့်၊ သူတပါးတွင် အကြောင်းတစုံတရာ ပေါ်ပေါက်
 လာလျှင် မိမိမနေသာ။ မိမိတွင် အကြောင်း တစုံတရာရှိ
 လျှင်လည်း အခြားသူမနေသာ။ တဦးကတဦး ဆိုင်ရာဆိုင်
 ရာကဝင်ရောက်လျက် အကျိုးကိုဆောင်ရွက်ကြရစမြဲ ဓမ္မတာ
 တရားကြီးဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် ဤဓမ္မတာတရား လူ့တာ
 ဝန်ကြီးကိုဆောင်ရွက်ကြရာ၌ ဆောင်ရွက်တိုင်းအကျိုးရောက်
 သည်မရှိ။ မနေတတ်လျှင် အပြစ်ရောက်သည်ဟု ဆိုသကဲ့သို့
 ကခါတရံအကျိုးမရှိ။ အပြစ်ပင်ဖြစ်တတ်လေသည်။ ဥပမာ
 လမ်းမခရီး၌ လူနှစ်ယောက် ထွေးလုံးရစ်ပတ် ရန်ခိုက်ဒေါသ
 ဖြစ်နေသည်ကိုတွေ့လျှင် ထိုအနီးက ဖြတ်သန်းသွားလာ ကြို
 ကြိုက်သူတို့မှာ ငါတို့နှင့်မဆိုင်ဟု လွှဲရှောင် တိမ်းဖယ်သွားရ
 မည်လည်း လူ့တာဝန်နှင့်မကင်း။ ဝင်ရောက်ဖြန့်ဖြေပြောဆို

ရမည်လည်း ၎င်းတို့မှာ မည်သို့အကြောင်း ရှိလေသည်မသိ။ ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ ဖြန်ဖြေမိပါမူကား မိမိ၌လည်း ရှိသည့်တာဝန်ကိုကျေပွန်၊ ထိုသူတို့မှာလည်းရန်ခိုက်ဒေါသကြေအေးသွားသောကြောင့် အတိုင်းမသိရာသောအကျိုးကျေးဇူး ဖြစ်ထွန်းရာချေသည်။ ထိုသို့ကားမဟုတ် မမှန်သည်ကို ဝင်ရောက်ဖြန်ဖြေပြောဆိုမိပါက၊ ထိုသူနှစ်ဦးကမိမိအား ရန်သော်လည်းမူရာ၏။ သို့မဟုတ် တစ်စုံတရာအကြောင်းမသင့်သဖြင့်မိမိမှာ ဥပါဒ်အန္တရာယ်သော်လည်း ဖြစ်တတ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုတာဝန်ကြီးကို ကျေပွန်အောင် ရွက်ဆောင်ရာ၌ လူတို့မှာ သတိကောင်းစွာထားအပ်ချေသည်။ တစ်စုံတရာ ကြုံတွေ့လာလျှင် ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုသေးမီ အမှားအမှန်ကို မိမိဉာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင်တိုင်းထွာနိုင်ရချေမည်။ တို့သို့ ဝေခွဲသိရှိသောအခါမှသာလျှင် မိမိဆိုင်ရာ မိမိဟုတ်မှန်ရာက ရပ်တည်လျက်ဆောင်ရွက်သဖြင့် အောင်မြင်လျက်၊ အကျိုးရှိနိုင်ချေသည်။ ထိုသို့မဟုတ်ပါမူကား အကျိုးလို၍ညောင်ရေလောင်းမတ်ထမ်းနှင့်တွေ့ ဆိုသကဲ့သို့၊ မိမိပယောဂမရှိဘဲ သက်သက် မဲ့အပြစ်ဖြစ်တတ်သည်ကို သတိပြုအပ်သည်။

ကိုယ်ကောင်းလျှင်၊ ခေါင်းဘယ်မှမရွေ့

လောက၌ လူတို့အား ဝိုင်းရံ နှိုးစပ်ရှိသည့် အရာများ
 က ပြုပြင် ချယ်လှယ်လျက်၊ ထိုသို့ နှိုးစပ်သည့် အရာများ
 အလျောက်ဖြစ်ကြရသည်ဟူသောစကားမှာ ငြင်းပယ်နိုင်စရာ
 အကြောင်းမရှိ။ ဟုတ်မှန်ပေ၏ဟုဝန်ခံရပေလိမ့်မည်။ မုဆိုး
 နားနိုးသော် မုဆိုး၊ တံငါနားနိုးသော် တံငါ။ ရွှေပင်နား
 သော်ရွှေကျေးဟူသောအရာများမှာ မှန်သည်ဟု လူတို့အထိ
 အမှတ်ပြုလုပ်သုံးစွဲကြသောဝေါဟာရစကားကြီးများ ဖြစ်ပေ
 အည်။ မူရင်းဓမ္မဒိဋ္ဌာန်အားဖြင့် မည်မျှမကောင်းသော အရာ
 ဖြစ်စေကာမူ အနီးအနားရှိလူအများကကောင်း၏ဟု အမှတ်
 ကြကုန်သော် မိမိကငြင်းဆန်နိုင်ခြင်းမရှိ။ ကောင်း၏ဟု မိုး
 ခါးရေ သောက် အများ နောက်ဘို့ လိုက်ကြရလေသည်။
 ကောင်းသောအရာကိုတွေ့ပြန်ကလည်း ထိုနည်း၎င်းပင် ဖြစ်
 ချေသည်။ ဧည့်ကြောင့် လူတို့သည် မိမိတို့ ကိုယ်ကို မိမိတို့
 အားမ နှိုး။ ဝေါဟိုကိုယ်တိုင်က မည်သို့ဖြစ်စေကာမူ အများ
 ချယ်လှယ်ရာသာ ဖြစ်သည်ဟူသော အလေ့ဖြင့်၊ မိမိတို့ကိုယ်ကို
 လက်လျော့တတ်ကြလေသည်။ ဤသို့ ပြုလုပ် ကြခြင်းသည်
 တနည်းအားဖြင့် သင့်လျော်ပုံရသော်လည်း တနည်းအားဖြင့်
 မှကား လူတို့အများကြီးတရပ်ဖြစ်ပေသည်။ လောကကြီး၌
 မည်သည့်အရာမဆို မူရင်းတခုတခုစီ ပူးပေါင်းစည်းရုံး၍ဖြစ်
 ကြရသည်ချည်းဖြစ်ပေသည်။ ဧတော ဟူသည်မှာဧတောဟူသော
 အစိုင်အခဲတစည်းတရုံးတည်းရှိသည်မဟုတ်။ သစ်ပင် တပင်စီ

တပင်စိတို့ပေါင်းရုံးစည်းစေ၍ ဖြစ်ရသောအရာဖြစ်ပေသည်။
 ကောင်းဆောတောဟုဆိုလျှင် သစ်ပင်တပင်စိတို့၏ ကောင်း
 ခြင်းကြောင့်သာလျှင် တောကြီးတခုလုံး ကောင်းရခြင်းဖြစ်
 ပေသည်။ လူတို့မှာသည်း ထိုနည်းအတိုင်းပင် ဖြစ်ချေသည်။
 လူအများဟူသည်မှာ လူတယောက်စီတယောက်စီ စုပေါင်း
 ဖြစ်လာခြင်းဖြစ်၍ တယောက်စီ တယောက်စီတို့က ကောင်း
 မှန်ကြမှုသာလျှင် လူအများလည်းကောင်းနိုင်ချေမည်။ တဦး
 စီတဦးစီတို့ကမကောင်းသဖြင့် တစုတရုံးအများမကောင်းဖြစ်
 ရလျှင်။ တကိုယ်တဦးစီကောင်းကြရန်မှာ မည်မျှအရေးကြီး
 သည်ကိုသိနိုင်ပေသည်။ မည်သည့်အရာ၌မဆို အများကို ရုံး
 မယ်ဖွဲ့၍ ချော်လဲရောထိုင်ပြုခြင်းသည် လူတို့ အလေ့အကျင့်
 မဟုတ်။ ငါ့ကိုယ်ကိုငါကောင်းစအောင် ကျင့်မည် ဟူသည်မှာ
 သာ လူတို့ တာဝန်ဝတ္တရားကြီး ဖြစ်ပေသည်။ အချုပ်ကိုဆို
 သော် ကိုယ်ကောင်းလျှင်၊ ခေါင်းဘယ်မှမရွေ့ ဟူသော
 အချက်ကြီးကို ကိုယ်စီကိုယ်ငှ နှလုံးသွင်းကြရန် ဖြစ်လေသည်။
 သို့နှလုံးသွင်းမိကြသောအခါမူကား။ အများမကောင်း၍ ငါ
 မကောင်းမဟုတ်။ ငါမကောင်းလျှင် အများမကောင်း။ ငါ
 သာလျှင်မူရင်းဖြစ်သည်ဟူသောအချက်ကြီးသည် ထင်ရှားလာ
 လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

ပညာဗဟုသုတ

ရှာမှီးဆည်းပူးနိုင်သည့် နေရာများ

လူတို့သည် စိတ်ဓါတ်သဘောအရင်းခံအားဖြင့် ပညာဗဟုသုတကို နှစ်လို စုံမက်သူချည်းဖြစ်သည်ဟုဆိုက မှားနိုင်မည်မဟုတ်ချေ။ လူတို့၏စိတ်သည် မြင်တွေ့ရသော အရာဟူသမျှတို့၏အကြောင်းကို သိနားလည်လိုသော သဘောဆန္ဒရှိတတ်ကြသည်။ ညဉ့်အခါ အထက်သို့မော်ကြည့်မိ၍ သာယာချမ်းစွာထွက်ပြုတွန်းလင်းနေအပ်သော ဖိုးလမင်းကြီးကိုသော်လည်းကောင်း။ စိန်မျက်နှာဝကို နေရောင်ဟပ်ဘိသကဲ့သို့ အစိုင်အဆိုင်ပြုကာ တလက်လက်တဝင်းဝင်း တောက်ပနေအပ်သော ကြယ်နုကွတ်တို့ကို လည်းကောင်း။ မဲနက်လျက်အုပ်ဆောင်းကြီးသဖွယ် ကမ္ဘာကို အုပ်မိုးနေအပ်သော အာကာသကောင်းကင်လဟာပြင်ကြီးကိုသော်လည်းကောင်း

ထိုသို့သော လဟာပြင်ကြီး၌ အတန်း အတန်း အလိပ်လိပ် ပြုလျက် ယက်သန်းဖုံးပိတ်၍နေအပ်သော တိမ်စိုင့်တိမ်ထိုက် များကိုလည်းကောင်း။ မြင်ရတွေ့ရသောအခါ စိတ်ထဲ၌ ဤ သို့သောအရာများသည် မည်သို့သောအရာများ ဖြစ်လေသနည်း။ မည်သည့်အခါနေရာကစ၍၊ မည်သည့်အခါ နေရာ၌ လုံးလေသနည်းအစရှိသည်ဖြင့် သိလို မှတ်လို ကြံဆလိုသော သဘောစိတ်ခါတ်များ မပေါ်ပေါက်သူဟူ၍ လွန်စွာ ရှားပါးလေမိမ့်ပြေ။ အယုတ်သဖြင့်ဗဟုသုတ၏အဓိပ္ပါယ်ကိုလုံးဝနားမလည်နိုင်ရှာသေးသော ဗဟုသုတကိုလိုလားအပ်သည်ဟူသော အချက်ကို အမြွက်မျှပင်ရိပ်မိသိရှိခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ရှာသေးသောကလေးသူငယ်များပင် ထိုသို့သောအခြင်းအရာများကိုမြင်လျှင် အမေ-ဗီဟာ ဘာလဲ၊ အဖေ-ဟိုဟာဘာလဲ စသည်ဖြင့် လက်ညှိုးကလေးထိုးလျက် မေးမြန်းတတ်ကြပေသည်။ ဤသို့သောအချက်များကိုထောက်သဖြင့် လူတို့သည် ပညာဗဟုသုတကို နှစ်လိုစုံမက်သူချည်း ဖြစ်သည်။

ခဲရှိလိုသောစိတ်ခါတ်သည် မူလရင်းပဋိသန္ဓေကပင် ပါလာသည်ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်ပေသည်။ သို့လူတို့သည် ပညာဗဟုသုတကိုစုံမက်ချစ်ခင်ပါလျက် အကြောင်းအားလျော်စွာ ပညာဗဟုသုတကို ထိထိရောက်ရောက် ပေါက်ပေါက်မြောက်မြောက်ရှာဖွေဆည်းပူးနိုင်သူကား တထောင်တွင် တယောက်၊ ဗဟုတွင် တယောက် ဆိုဘိသကဲ့သို့ လွန်စွာရှားပါးသည်မှာဝမ်းနည်း

ဖွယ်ရာတချက်ဖြစ်ပေသည်။ အဘယ်ကြောင့် ထိုကဲ့သို့ နည်း
 ပါးရလေသနည်းဟုစောဒကတက်သော် ရုတ်တရက်အားဖြင့်
 ပညာဗဟုသုတကိုရရှိနိုင်သောနေရာမှ လွန်စွာနည်းပါးဝေးကွာ
 လှသောကြောင့် ရှိသည့်အရပ်သို့ သွားရောက်ရှာဖွေနိုင်ခြင်း
 ငှါ မတတ်နိုင်၍ နည်းပါး ရပေသည်ဟု ဖြေကြားသူကား
 များပေလိမ့်မည်။ ထိုစကားသည် တနည်းအားဖြင့်ကား မှန်
 ၏။ ရှေးက အတတ်ပညာကိုလိုသူတို့သည် တက္ကသိုလ်အစ
 ရှိသောပညာအရာ၌ တဖက်ကမ်းရောက်ပမောက္ခဆရာကြီး
 များရှိရာဌာနများသို့ သွားရောက်ကြရလေသည်။ ယခုခေတ်
 အခါ၌မူကား အရှေ့တိုင်းအနောက်တိုင်း စသည်ဖြင့် တက္က
 သိုလ်၊ ကောလိပ် အစရှိသည့်ကျောင်းကြီးများရှိရာ ဌာနသို့
 သွားရောက်ကြရလေသည်။ ထိုသို့သော ထူးမြတ်သည့်ဌာန
 ကြီးများသို့ သွားရောက်လျှင် ပညာဗဟုသုတကိုကောင်းစွာ
 ရှာမှီးဆည်းပူးရရှိနိုင်သည်ကား မှန်၏။ သို့သော် လောက
 ကြီး၌ တက္ကသိုလ်ကောလိပ်ကျောင်းကြီးများ၌ရှိသော ပညာ
 ဗဟုသုတသာလျှင် ဆည်းပူးအပ်သည်မဟုတ်။ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ
 ပညာဗဟုသုတများစွာတို့ကို ကာလဒေသမရွေးယူတတ်လျှင်
 ရနိုင်သောအကြောင်းများစွာရှိလေသည်။ ဝေးဝေးသို့သွား
 နေရန်ပင်မလို။ မိမိအိမ်ဝင်းခြံအတွင်းပေါက်ရောက်အပ်သော
 သစ်ပင်ကလေးကိုပင်အိမ်ပေါ်မှထိုင်လျက် အရွက်ကားထိုသို့
 အပွင့်ကား ဤသို့ ပင်စည်ကား မည့်နှယ် အစရှိသည်တို့ကို

ကိုယ်တိုင်ခွဲစိတ်ဝေဖန်ကြံဆလျက် သတိမူမိကာမျှဖြင့် လောကကြီး၏ပညာဗဟုသုတ တစိတ် တဒေသသည် ကောင်းစွာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာရလေသည်။ အယုတ်သဖြင့် လယ်ထွန်ရင်းမတ်တတ် ပုဇွန်လုံးတလုံးကိုကောက်၍ ရင်း၏အတ္ထုပ္ပတ္တိအကြောင်းအရာကို စုံစမ်းဆင်ခြင်မိကာမျှပင် ဗဟုသုတအရာများစွာဖြစ်မြောက်နိုင်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ကား ပညာသည်တို့စုဝေးရာဒေသနှင့်ကင်းသဖြင့် ဗဟုသုတကိုမရရှိချေတကား။ ကျွန်ုပ်တို့ကား အသက်အရွယ် လွန်ပြီဖြစ်၍ ပညာဗဟုသုတကိုရှာမှီးရန် အချိန်မရှိ၍ လွဲရလေတကားဟုညည်းညူရန်အကြောင်းမရှိ။ မွေးသည့်နေ့မှပေသည့်နေ့ထိတိုင်အောင် မည်သည့်အခါ မည်သည့် နေရာတွင်မဆို ပညာဗဟုသုတကို အထိုက်အလျောက်ရှာမှီးဆည်းပူးနိုင်သည်ချည်းဖြစ်ပေသည်။ အချုပ်သော်ကား ပညာဗဟုသုတ ရှာမှီးဆည်းပူးနိုင်သည့်နေရာဟူ၍ တသီးတသန်ခွဲခြားမရှိ။ ဤသောကခါတ်ကြီး ဖင်လျှင် လူတို့၏ ဆရာ လူတို့၏ သိပ္ပံကျောင်းကြီး ဖြစ်ပေသည်။

ဥစ္စာ ပညာ ကုသိုလ်

လူတို့၏သက်တမ်းကိုအနှစ်တရာဟုဆုံးဖြတ်ထားကြ၏။ အနှစ်တရာကျော်၍နေရသောသူများလည်း ရှိ၏။ အနှစ်တရာအောက် သေပျောက်ရသူတို့လည်းများ၏။ သို့သော် လူတို့သည်ပျမ်းမျှခြင်းအားဖြင့် အနှစ်တရာ အသက် ရှည်သည်ဟု ယေဘုယျအားဖြင့် ကန့်သတ်ခိုင်းခြားထားသည် ဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်း လူတိုင်း တို့သည် အနှစ်တရာ အနာမရှိပကတိအသက်ရှည်စွာနေရကြောင်းကို မှန်းဆယုံကြည်လျက် နေကြသူချည်းဖြစ်ကြပေ၏။ ထိုသို့သော အနှစ် တရာကား တဆဲ့နှစ်ရာသီ တဆဲ့နှစ်လတည်းဟူသော နေ့ဒုက်ပြင် ရေ တွက်သော် ရက်ပေါင်း သုံးသောင်းခြောက်ထောင် ငါးရာ ရှိ၏။ နာရီတည်းဟူသောအချိန်ကာလ အပိုင်းအခြားနှင့်ရေ တွက်ခဲ့သော်မူကား ထိုထက်ပင်အဆရာထောင်များပြားစွာရှိပေ၏။ ထိုမှတဖန်မိနစ်။ စက္ကန့်။ ဗီဇနာ။ ပြန်။ ခရာ စသည်သို့သောအချိန်၏ အပိုင်းအခြား အမှတ်အသားတို့ဖြင့် ရေတွက်လျှင်မူကား အံ့ဩလောက်အောင် များပြား ကြီးကျယ်သော တွက်ကိန်းကိုရမည်ဖြစ်၍ ထိုသို့သော တွက်ရေ ကိန်းသင်္ချာများကိုကြည့်လျှင် လူတို့အသက်သည် အလွန်ရှည်လျားလှချေကလားဟု တွေးကြံမိဖွယ်ရာ ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော်လည်း ကမ္ဘာ့အသက်နှင့်နှိုင်းစာသော် လူတို့၏အသက်

ကား လွန်စွာတိုတောင်းလှသည်ကိုတွေ့ရပေလိမ့်မည်။ မဟာ
သမုဒ္ဒရာကြီးအတွင်းတွင် ရေစက်ငယ်တစက်မျှလောက်ပင် ရှိ
လိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။ ထိုသို့ကမ္ဘာ့သက်တမ်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်ရန်ကို
မဆိုထားဘိ အချို့သောလိပ်သတ္တဝါကြီးများ၏အသက်။ အ
ချို့သောသစ်ပင်ကြီးများ၏အသက်နှင့်ပင် နှိုင်းယှဉ်၍မရဖြစ်
ပေသည်။ ထို့ကြောင့် လူတို့မှာ အသက်တရာပင် နေရငြား
သော်လည်း နေရသောအချိန်သာ ကြာရှည်လှသည်မဟုတ်
သည့်ပြင် မိမိတို့သက်၌ လူ့ဘဝ အထိုက်အလျောက် လူ
တို့ပြုပြင်ဆောင်ရွက်အပ်သည့် ကိစ္စများကလည်းအလွန်တရာ
များပြားလှချေသည်။ အချို့အချို့ကုန်သောအလုပ်တို့မှာ
လူတို့၏တသက်ဖြင့်ပင်လျှင်မပြီးနိုင်၍ လေးငါးခြောက်သက်
စသည်ဖြင့်ဆက်လက်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိရလေသည်။ ဥပမာအား
ဖြင့်နက္ခတ်ပညာသည် လွန်ခဲ့သည့်အနှစ်သုံးလေးထောင်ခန့်က
ရှေးပညာရှိကြီးများလည်းစုံစမ်းခဲ့ပြီး နောက်လည်း အဆက်
ဆက်စုံစမ်းခဲ့ရာ ယခုတိုင်လည်း ထိုနက္ခတ်ပညာစုံစမ်းရှာဖွေ
မှုသည် အပြီးအဆုံးသို့ရောက်သေးသည်မရှိ။ နောင်တွင်လည်း
မည်ရွှေ့မည်မျှဆက်လက်စုံစမ်း၍နေကြရမည်ကို မသိရှိရဖြစ်
ပေသည်။ နက္ခတ်ပညာကြီးတရပ်လုံးကို မဆိုထားဘိ ကြယ်
တံခွန်များ၏အကြောင်းအရာကိုပင် တယောက်တည်း မဖြစ်
နိုင်။ အချို့ကြယ်တံခွန်များမှာ အနှစ်ငါးဆယ်မှ တကြိမ်။
အနှစ်တရာမှတကြိမ်။ အနှစ်သုံးရာမှတကြိမ် စသည်ဖြင့်ပေါ်

လာတတ်ကြသောကြောင့်နက္ခတ်ဆရာအဆက်ပေါင်းများစွာ
 တို့ဆက်လက်စောင့်ကြပ်မှတ်သားရလေသည်။ သို့မျှ လူတို့၏
 အသက်သည်တိုတောင်းလှသောကြောင့်၊ လူတို့မှာ အကယ်
 စစ်စစ်အားဖြင့် တနေ့ တနာရီ တဗီဇနာမျှ အလဟဿ
 အချိန်ကိုဖြုန်းတီးပစ်ရန်အခွင့်မရနိုင်။ မျက်စိတမှိတ်လျှပ်တ
 ပြက်မျှလောက်သောအချိန်ကလေးကိုပင်အလဟဿ မဖြစ်စေ
 နိုင်။ စစ်စစ်ပေါက်ပေါက်အသုံးချရကြမည်ဖြစ်ပေသည်။ သို့
 ပါလျက် အချို့အချို့ကုန်သော သူတို့သည် တနာရီလည်း
 မဟုတ် တနေ့တရက်မျှလည်းမဟုတ် နေ့ရက် နှစ်လ များစွာ
 တို့ ဝို အကျိုးမဲ့ဖြုန်းတီးပစ်ကြသည်မှာ နှစ်မြော့တွယ်ရာသာ
 ဖြစ်ချေသည်။ လူ့သဝကလေး၌ အလွန် တိုတောင်းလှသော
 အချိန်ကလေးအတွင်းတွင်လူဖြစ်လာကြရစဉ်ထိုမျှသောအချိန်
 ကလေးကိုပင်နှမြော့စုံမက် အဖိုးထိုက်တန်အောင်အသုံးချအပ်
 ကြမှာလျှင် လူဖြစ်ကျိုးနပ်ကြပေမည်။ ထို့ကြောင့် ရှေး
 လူကြီးတို့သည် လူတို့မှာ တနေ့တနေ့ အဖို့၌ ဥစ္စာကို ရစေ
 မည်။ ဥစ္စာမှမရခဲ့သော် ပညာကိုရစေရမည်။ ပညာမှမရခဲ့
 သော် ကုသိုလ်ကိုရစေရမည်။ သို့သို့မျှတစုံတခုကိုမျှ မရခဲ့သော်
 ထိုနေ့သည်ဆိုးရှုံးရလေတော့သည်ဟုဆိုဆုံးမခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ကိုယ်ကျင့်တရား

ကိုယ်ကျင့်တရားဟူသည်မှာ အမည်ပညတ်အားလျော်
 စွာ သူတပါးကိုကျင့်စေ လိုက်နာစေရသော တရားမျိုး မ
 ဟုတ်။ မိမိကိုယ်တိုင်က ကျင့်ဆောင် လိုက်နာစောင့်စည်းရ
 သောတရားမျိုး ဖြစ်ပေသည်။ လူ့လောကကြီးမှာ ဥပမာ
 အားဖြင့် ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေး သေးသေးမှားမှား အလွန်နူး
 ညံ့သိမ်မွေ့ခက်ခဲစွာ ကြံစည်တပ်ဆင်ထားသည့် စက်ကြီးတ
 မျိုးနှင့်တူလေသည်။ စက်တို့၏သဘောမှာ အကြီးဆုံးသော
 ကိရိယာမှ အသေးဆုံးသော စက်အူကလေးအထိ အရေး
 ကြီးသည့်အရာချည်းဖြစ်ပေသည်။ ဘာမဟုတ်သော စက်အူ
 ကလေးတချောင်း ချို့ယွင်းမပြည့်စုံရုံမျှပင် ဖြစ်သော်လည်း
 စက်ကြီးတခုလုံးမှာ ခုတ်နှင့်မသွားလာနိုင် ပျက်စီး ချပ်တန့်
 ရလေသည်။ လူတို့မှာလည်းရှိရှိသမျှ မိန်းမယောက်ျား က
 လေးသူငယ် ပုပုရွရွ တစုံတယောက်မကျန် လူ့ဘဝတည်း
 ဟူသောစက်ကြီး၌ မိမိဆိုင်ရာဆိုင်ရာက စက်ဘီး၊ စက်ဒိုး၊
 စက်မောင်း၊ စက်အူခလုတ် ကလေးများသဖွယ် အားလုံးက
 သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ မပျက်မယွင်း မလေးမဖင့် ဆောင်
 ရွက်ကြမှ သာလျှင် ကောင်းမွန်စွာ လည်ပတ် သွားလျက်

လောကကြီး အေးချမ်းသာယာ မဖောက်မပြားရှိချေသည်။ ထိုသို့မဟုတ် တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် မည်မျှသေးကွေးနဲ့ နဲ့သည်ဖြစ်စေကာမူ တစ်စုံတစ်ရာပျက်ပြား ချိုယွင်းခြင်းရှိပါမူကား လောကစက်ကြီးသည် ကောင်းစွာ မလည်နိုင်ရှိပေလိမ့်မည်။ သို့မဟုတ်လူ့ဘဝကြီးသည် ကောင်းစွာမသာယာ အနည်းနှင့်အများ ပျက်ပြားခြင်းနှင့် ကြုံတွေ့ရတတ်လေသည်။ လောကကြီး၌ လူတစ်ယောက်ဟူ၍ ဖြစ်မြောက်လျက် လူမှုကိုဆောင်ရွက်နေသော လူကြီးများကိုမဆိုထားဘိ လူဟူ၍ မဆိုစလောက်သေး မွေးဖွားစေမျှသာ ဖြစ်သော ပုခက်တွင်းမှ ကလေးသူငယ်ပင်လျှင် ငိုချိန်၌မငို ဆူချိန်၌မဆူ၊ မျက်စိနောက်လောက်အောင် ဆော့ချိန်၌ မဆော့ဘဲရှိပါမူ လူကြီးမိဘတို့၌ ပူပင်သောကရောက်တတ်ကြ၍ လောကကြီး၏ ချမ်းသာယာမှုသည် တဖက်တလမ်း အားဖြင့် ပျက်စီးတတ်ပေသည်။ ထိုကြောင့် လူတိုင်းလူတိုင်း တို့သည် လောကကြီး၌ မိမိတို့ပြုမှု ဆောင်ရွက်အပ်သော တာဝန်ဝတ္တရား မိမိတို့စောင့်စည်းအပ်သောတာဝန်ဝတ္တရား မိမိတို့ကိုယ်ကျင့်တရားများကို မည်မျှမကျိုးမပေါက် မပျောက်မပျက်အောင် စောင့်ထိန်း ဆောင်ရွက်ရန်မှာ မည်မျှ အရေးကြီးသည်ကို ထောက်ရှုကောင်းစွာ သိရှိအပ်ပေသည်။

ဆိုးတူကောင်းမက်

လောက၌ လူမှုလူရေး လူကိစ္စဟူသည်မှာ လွန်စွာ ကျယ်ဝန်းရှုပ်ထွေးကြောင်း လူတို့သည်အချင်းချင်း ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံမှုသည်လည်း လွန်စွာကြီးလေး ခက်ခဲ သော တာဝန်ဝတ္တရားကြီး ဖြစ်ကြောင်းကို မကြာခဏ ရေးသားဖော်ပြခဲ့ဘူးပေပြီ။ လူတို့သည်အချင်းချင်း ဆက်ဆံပေါင်းသင်းခြင်းဟူသည်မှာ လူ့ဘဝကြီး၌ ကံအားလျော်စွာ ဇာရောက်ကြုံတွေ့နေရသောကြောင့်သာ အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့ ပေါင်းသင်းကြရသည်မဟုတ်။ လူတည်းဟူသော ဘဝသည် ခိုင်မြဲစေရန် လူတည်းဟူသော အမှုကိစ္စကြီးသည် ပျောက်ပျက်ယိုယွင်း ယိမ်းယိုင်ပျက်စီး မသွားစိမ့်သောငှါ အချုပ်ကိုဆိုသော် လူဖြစ်ကျိုး နှပ်ကြစေခြင်းငှါ တယောက်နှင့် တယောက်တဦးနှင့်တဦး။ တသင်းနှင့်တသင်း။ တမျိုးနှင့်တမျိုး။ အချင်းချင်း ကူးလူးဆက်ဆံ ပေါင်းသင်းမှုကို ပြုကြရလေသည်။ တနည်းအားဖြင့်ဆိုသော် အကျိုးကိုလို၍ တဦးနှင့်တဦး၊ ယိုင်းပင်းကူညီဆက်ဆံပေါင်းသင်းကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။ လောကကြီး၌တစုံတဦးမှာ ကောင်းစား၍ သွားသော် အသင်းအပင်းအားလုံးတို့က ဝိုင်းဝန်း ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ဖြစ်ရခြင်း။ တဦးတယောက်၌ ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာ တွေ့ကြုံရလျှင်။ ၎င်းနည်းတူဝမ်းနည်းရခြင်း။ ထိုသူ၌မျှ တဲခြင်းရှိလျှင် ဝိုင်းဝန်းထောက်ပံ့ မစရခြင်း။ မလုံမခြုံ ရှိလျှင် စောင့်ရှောက်

ရခြင်း။ ထိုသူတဦးတည်း မနိုင်သောကိစ္စနှင့် ကြုံတွေ့နိုင်လျှင် နိုင်လောက်သော အားအင်ကို ရစေခြင်းငှါ ဝင်ရောက်ကူညီ ရခြင်းဟူသောကိစ္စများကို ကောင်းလျှင်လည်း ထို့အတူ။ ဆိုးလျှင်လည်းထို့အတူ ဝင်ရောက်ပြုစုကြရလေသည်။ ထိုသို့ တဦးကိုတဦး ထောက်ပံ့ထိုင်းပင်း ကြခြင်းကြောင့် သာ လျှင် လောကလူမှု ကြီးသည် မြဲမြံ တည်တံ့လျက် အိမ် ထောင်စု။ ဆွေမျိုးစု။ ရွာစု။ မြို့စု။ ပြဝံ့။ တိုင်းစုပြည်စုကြီးများ ဖြစ်ထွန်းကြီးပွား တည်ရှိနေနိုင်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ သို့တည်း မဟုတ် ပြုချင်မပြု မပြုချင်နေ ကောင်းစဉ်အခါ ဝင်ရောက် ရှင်မြူး ပူးပေါင်းဆက်ဆံ မကောင်းသည့်အခါ ခွဲခွါထွက် သွား၊ စွန့်ခွါပစ်ထားကြမည်ဆိုသော် တဦးနှင့်တဦးယုံကြည် အားကိုး စိတ်ချရန်အကြောင်းကင်းမဲ့ ပျောက်ပျက် သွား မည်ဖြစ်သောကြောင့်လောကသူလောကသားတို့မှာယခုကဲ့သို့ ရှိနိုင်ကြမည် မဟုတ်။ တနည်းတဖုံအားဖြင့် အရှုပ်ရှုပ် အ ထွေးထွေး ဖြစ်လျက် ပျက်စီးနှမ်းပါး ကြရန် အကြောင်း ပေါ်ပေါက်လာမည် ဖြစ်လေသည်။ လူတမျိုးလုံး၏ တာ ဝန်ဝတ္တရားသည် လူတိုင်းလူတိုင်းတို့ အပေါ်တွင် ရှိသော ကြောင့် တယောက်တယောက်သော သူတို့က ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံမှုကိစ္စကြီးကို အသူးအလေးဂရုပြုလျက်စောင့်ရှောက် အပ်ကြသည်။

လူတို့၏မိတ်ဆွေတဦး

လူတို့၌ကိုယ်-စိတ်ဟူ၍ နှစ်ဌာနရှိရာ။ ကိုယ်ဟူသည်
 ကား အလွန်လေးလံသော အရာဖြစ်သောကြောင့် များစွာ
 ရွေးရှားသွားလာခြင်း မရှိဖြစ်၍ စိတ်မှာမူကား လေဟန်
 လောက်မျှမက လွန်စွာပေါ့ပါးလျင်မြန်။ တောကြီးတောင်
 ကြီး ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာ မြေယုရေထုတို့၏ ခြားသန်းကွဲဝေး
 အဆီးအကန့်တို့ဖြင့် ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်းမရှိ။ တကြိမ် ကြံ
 လိုက်လျှင်၊ နေလကြယ်နက္ခတ်၊ စကြာဠော အထက်ဘဝဂ်

အောက်အဝီစိသို့ထိအောင် တစက္ကန့်တမိနစ်တင်ပင် အကြိမ်
 ပေါင်းများစွာ ရောက်အောင် သွားနိုင်သော သတ္တိထူးဖြင့်
 ပြည့်စုံလေသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်နှင့်စိတ် တွဲဖက်နေကြရ
 သည်မှာ အလွန် လျင်မြန်လှသော သိန္ဓောမြင်းကို လမ်း
 ကြိုတ်ဝက်ကြီး တပ်ဆင်ထားသကဲ့သို့ တခုနှင့်တခု လွန်စွာ
 ခြားနားရကား။ တခုနှင့်တခု မကျေမနပ် မသင့်မတင့် ရှိ
 တတ်ကြလေသည်။ လူ့ဘုံ၌သို့သို့စိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်ပါခြင်း
 မရှိသည်မှာ ထာဝရမကျေနပ်သော အချက်ကြီးတချက်ဖြစ်
 နေသောကြောင့် လိုရာဆုကို တောင်းခွင့် ရရှိသော အခါ
 တိုင်း၌၊ စိတ်သွားတိုင်းကိုယ်ပါ၍၊ လိုရာရောက်ရပါလို၏
 စိတ်သွားတိုင်းကိုယ်ပါ၍ လိုရာရောက်ရပါလို၏ ဟူသော
 ဆုတောင်းချက်ကို ကမ္ဘာပေါ် အရပ်ရပ်၌ အစဉ် သဖြင့်
 ကြားရလျက်ရှိပေသည်။

လူ့ဘုံသည် တနေရာတရပ် တပညာဖြင့်လျှင် မကျေ
 နပ်ကြနိုင်။ မိမိတို့မသိဘူး မမြင်ဘူး မတွေ့ဘူး မကြားဘူး
 သေးသော အရာဌာနတို့သို့ သွားရောက်တွေ့မြင် ကြားသိလို
 သောစိတ်ဆန္ဒသည် အစဉ်သဖြင့် တိုက်တွန်း ခြိုးဆော်လျက်
 ရှိပေသည်။ တယောက်တည်းတည်းထိုင်၍ မိမိစိတ်နှင့် မိမိ
 ကိုယ်နေရလျက် မျက်စိတဆုံးကြည့်ရှု စဉ်းစားနေရသောအ
 ခါများတွင် ထိုမျက်စိတဆုံးတဖက်တွင် မည်သို့သောအရာ

များရှိမည်နည်းဟုတွေးတောကြံဆ သွားရောက် ကြည့်ရှုလို
 သောဆန္ဒများ မပေါ်ပေါက် ဘူးသူဟူ၍ လောက၌ရှိကြ
 မည်မဟုတ်ချေ။ သို့သော် ယခင်ပြဆိုခဲ့သည့် အတိုင်း စိတ်
 ၏နောက်သို့ ကိုယ်ပါခြင်းမရှိသောကြောင့် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်
 ကြပ်သွားရောက်ကြည့်ရှုခြင်းငှါမူကား မတတ်နိုင်ကြဖြစ်ပေ
 သည်။ ထိုသို့မတတ်နိုင်သည့်အတိုင်း လူတို့သည် ထိုထိုသော
 အရာတို့ကို မသိမြင်နိုင်။ မိမိတို့လိုအပ်ဆန္ဒလုံးလုံး မပြည့်ဝ
 နိုင်ဖြစ်သော် လောကလူတို့အဖြစ်၌များစွာ မိမိနည်းဖွယ်ရာ
 ကြီးဖြစ်ပေသည်။

သို့သော် ထိုသို့လူတို့ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကြပ် မတတ်နိုင်
 သည်ကို တနည်းအားဖြင့် တတ်နိုင်အောင်ဖန်တီးပေးသော
 စာအုပ်များရှိသောကြောင့် လူတို့မှာထိုမျှလောက်ဝမ်းနည်း
 ဖွယ်ရာဖြစ်ခြင်းသည် ပျောက်ပြယ် သွားရလေသည်။ လူတို့
 ကိုယ်တိုင်သွား၍မယူနိုင်သောအရာကို စာအုပ်များက လူတို့
 ထံသို့အသင့်ယူဆောင်လာသဖြင့်၊ ကိုယ်တိုင် သွားရသည်နှင့်
 မခြားလိုရာကိုရရှိနိုင်လေသည်။ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာ ခြားလျက်
 ခရီးလမ်းတာလွန်စွာဝေးကွာလှသောကမ္ဘာတဖက်ရှိ လူတိုင်း
 သွားရောက်ခြင်းငှါမတတ်နိုင်သည့် အရပ်ဒေသ အကြောင်း
 အရာအတ္ထုပ္ပတ္တိတို့ကို စာအုပ်များ၌ ဖတ်ရှု မှတ်သားရခြင်း
 အားဖြင့် ကိုယ်တိုင်သွားရောက်ကြည့်ရှုရသကဲ့သို့သိရှိနိုင်လေ

သည်။ အလွန်နက်နဲခက်ခဲသောပညာစာပေစသည်တို့ကို လူ
 တိုင်းဆရာလက်ထပ်သင်ကြားခြင်း မဖြစ်နိုင်သော်လည်း စာ
 အုပ်စာတမ်းကျမ်းဂန်စာပေတို့တွင်ဖတ်ရှုမှတ်သားရခြင်းအား
 ဖြင့် ကောင်းစွာတတ်မြောက်နိုင်လေသည်။ ထို့ကြောင့်စာ
 အုပ်စာတမ်းများသည် လူတို့အား လိုရာသို့ဆောင်ပို့နိုင်သော
 ကော်ဇောပုံကြီးတချိုးကို ရရှိထားပြီးသကဲ့သို့ဖြစ်လျက် လူ
 တို့အားအကောင်းအဆိုး ခွဲခြားစေဖန်လျက် လိုရာသို့ရောက်
 အောင် ကူညီပို့ဆောင်သော မိတ်ဆွေထူးကြီးတရပ် ဖြစ်ပေ
 သည်။ စင်စစ်လူအချင်းချင်း မိတ်ဖြစ်ရခြင်းမှာ ကွေ့ကွင်း
 တတ်သောသဘောရှိသော်လည်း စာအုပ်များမှတစ်ဆင့်ကွေ့
 ကွင်းတတ်သောသဘောမရှိ။ ထာဝရမိတ်ဆွေကြီးများ ဖြစ်
 ကြောင်း အစဉ် နှလုံးသွင်းလျက် စာအုပ်များနှင့် မိတ်ဆွေ
 ပွဲအပ်သည်။

လုံ့လ-ဝိရိယ

ယခုအခါ ကမ္ဘာပေါ်၌ လူတို့နေ့စဉ်မြင်တွေ့အသုံး ပြုနေကြရသောအရာများသည်၊ သေချာစွာသတိပြုလျက် ကြံ တွေးကြံဆင်ခြင်မိကြမည်ဆိုလျှင် လွန်စွာ အံ့ဩဖွယ်ရာများ ဖြစ်ချေသည်ရှေးပဝေသဏီအခါကကမ္ဘာ့အရှေ့ပိုင်းဟုခေါ် သောမြန်မာပြည် အိန္ဒိယပြည်အစရှိသည်တို့ တည်နေသော အရပ်နှင့် အနောက်ပိုင်းဟုခေါ်သောအင်္ဂလန်ပြည် ဥရောပ တိုက်တို့တည်ရှိသော နေရာအရပ်တို့ကား မိုင်ပေါင်း လေး ထောင်ကျော် ခြောက်ထောင်ခန့်မျှ ကွာဝေးလျက် တော တောင်ကန္တာရ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာ သီတာရေမြေ ကာဆီး၍ ခရီးလမ်းစ ရွာဖွေ၍ရရှိရန်ပင် လွန်စွာ ခဲယဉ်းသောကြောင့် တဘက်မှတဘက် မှစောက်မပေါက် ရှိနေကြလေသည်။ ထို့

နောက်စိတ်ထားရဲရင့်ထက်သန်လုံ့လဝိရှိယ ကောင်းသောသူ
 တို့သည် ကုန်းလမ်းခရီး ရေလမ်းခရီး စသည်တို့ဖြင့် တော
 တောင်သမုဒ္ဒရာတို့ကို ကျော်လွန်လျက် နှစ်လများစွာ လာ
 ရောက်အဆက်အသွယ်ပြုကြလေသည်။ ထိုမှတဖန် ခရီးလမ်း
 တာ နီးကပ်ရာကိုရှာဖွေကြ၍ စူးအက်အစရှိသောတူးမြောင်း၊
 ကြီးများကိုဖောက်လုပ်လာကြပြန်သဖြင့် ရှေးအခါက သက်
 စွန့်ကြီးပမ်းနှစ်လများစွာလာရသော လမ်းခရီးကို တလတာ
 မျှဖြင့်ပေါက်ရောက်ကြသဖြင့် တဘက်နှင့်တဘက် တရပ်နှင့်
 တရပ် များစွာဝေးကွာလှသည်ဟု မထင်ရဘဲ သွားလာကူး
 သန်း ဆက်သွယ်နိုင်ကြလေသည်။ ထိုမှတဖန် လေယာဉ်ပျံ
 များ ပေါ်ပေါက်လာ၍ လေကြောင်းခရီး ဆက်သွယ်သွား
 လာကြပြန်ရာ ယခုအခါ လေးငါးဆယ်ရက်မျှဖြင့် ပေါက်
 ရောက်နိုင်ကြပြီ ဖြစ်ပေသည်။ ရှေးအခါက ခရီး လမ်းတာ
 များစွာဝေးကွာခြင်းမရှိ ရင်ချင်းဆိုင် ကျောချင်းကပ်ပြုနေ
 သော တပြည်မှတပြည်သို့သွားကြမည်ရှိလျှင် နှစ်လ များစွာ
 ပြင်ဆင်နေကြရသည်ဖြစ်ရာ ယခုမူကား ကမ္ဘာကြီးကိုပင်
 သင်္ဘော၊ မီးရထား၊ မိုတိုကား၊ လေယာဉ်ပျံ စသည်တို့ဖြင့်
 နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း လှည့်ပတ်သွားလာလျက် ရှိကြလေပြီဖြစ်လေ
 သည်။ ရှေးအခါက တနေရာနှင့် တနေရာ တရပ်နှင့်တရပ်
 ကိစ္စကြီးငယ်သတင်းစကားတို့ကို ကြားသိရခြင်းမရှိ။ ကြား
 ရပြန်သောအခါလည်း ဖြစ်ပျက်ပြီး၍ ရတ်လများစွာ ကြာ

သောအခါမှသာလျှင်ကြားသိရလေသည်။ ယခုအခါမူကား မြစ်ကြီးနားနှင့်မန္တလေး။ မန္တလေးနှင့် ရန်ကုန်။ ရန်ကုန်နှင့် ရေး။ မြိတ်ထားဝယ်။ တစ်တရာဖြစ်ပျက်လျှင်ကြေးနန်းကြီး များအသင့်သွယ်တန်းရှိသဖြင့် နေ့ချင်း ညချင်း နီးနီး ကပ် ကပ်နေကြသကဲ့သို့ကြားသိနိုင်လေသည်။ ထိုမျှသာမကသေး ကြေးနန်းသွယ်တန်းခြင်းမရှိ လေဟုန်ကိုစီးနင်းလိုက်ပါနိုင် သောဝိုင်ယာလက်စက်များပေါ်လာသောကြောင့် မန္တလေး မျန်ကုန်။ ရေး။ မြိတ်။ ထားဝယ်မျှလောက်ကို မဆိုထားဘိ တနေရာမှ သတင်း လွင့်လိုက်လျှင် ခရီးမိုင်ပေါင်း တသိန်း တသောင်းဝေးကွာလှသောတကမ္ဘာလုံးက၊ ချက်တဖြုတ်ဖြင့် ကြားသိနိုင်ကြလေသည်။ မိုင်ပေါင်းခြောက်ထောင်ခန့်မျှ ဝေး ကွာသော လန်ဒန်မြို့တော်မှ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ပေးပို့နေသော သတင်းစကား တူရိယာသံတို့ကိုယခုအခါ မြန်မာပြည် ရန် ကုန်မြို့မှ အသင့်နားထောင်လျက် ရှိကြပေပြီ။

ဤကဲ့သို့ မကြုံဘူးမြဲ ထူးကဲစွာဖြစ်ပေါ်လာသည်မှာ နတ်သိကြား ဝိဇ္ဇာ ဇော်လို့တို့ တန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ်ဖြင့်ဖန်ဆင်း ထားသကဲ့သို့ထင်ရလေသည်။ စင်စစ် ၎င်းတို့ တန်ခိုးဣဒ္ဓိ ပါဒ်ဟူ၍ စိုးစံပျံပါလေသည် မဟုတ်။ လူတို့ လုံ့လဝိရိယ ကြောင့်ပေါ်ပေါက်ဖြစ်ပွားလာရသောအရာများသာ ဖြစ်ပေ သည်။ ဝိုင်ယာလက်၊ လေယာဉ်ပျံ၊ မီးရထား၊ မီးသင်္ဘော

အစရှိသည်တို့၌ပင် ဝင်သော အရာများကား ထူးခြားလှသော
 ဝတ္ထုအရာမဟုတ်၊ သံ၊ သံမဏိ၊ သစ်သား စသည်တို့ပင်ဖြစ်
 သေးသည်။ ၎င်းသီ၊ သံမဏိ၊ သစ်သား စသည် တို့ကား
 မိမိတို့အလိုအလျောက် တခုနှင့်တခု ပူးပေါင်း၍ အံ့ဩဖွယ်
 ရာ လေယာဉ်ပျံစသည်တို့ဖြစ်ပေါ်လာသည်မဟုတ်။ လူတို့၏
 လုံ့လဝိရိယဖြင့်သာလျှင် တခုနှင့်တခုကြံ့စည်ဆက်စပ်ဖြစ်ပေါ်
 လာရခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် လောကကြီး၌ မည်သို့
 ထူးခြားအံ့ဩဖွယ်ဖြစ်လျက် မည်သို့ကြီးကျယ်ခမ်းနားစေကာ
 မူ မည်သူ့မှလာရောက် ဖန်ဆင်းပေးသည် မဟုတ်။ လူတို့၏
 လုံ့လဝိရိယသာလျှင် အခြေခံဖြစ်ကြောင်းကို သိအပ်ပေသည်။

ခရီးတဝက်

လူနှင့်အချိန်သည် ရပ်တန့်၍မနေနိုင်။ မြစ်ကြီး မြစ်ငယ်တို့တွင်စီးဆင်းသောရေအယဉ်ကဲ့သို့ အစဉ်သဖြင့် ရှေ့သို့ တိုးထက်ရွှေ့ရှားလျက်ရှိကြလေသည်။ အချို့တို့တွင် အချိန်သည်နှေးသည်ဟုထင်ရ၍မြန်စေလို၏။ အချို့တို့တွင် အချိန်သည် မြန်သည်ဟု ထင်ရ၍ နှေးစေလို၏။ သို့သော် အချိန်သည် လူ၏အလိုကိုမလိုက်။ မှန်မှန်ကြီးကုန်မြဲတိုင်းကုန်လျက်ရှိပေသည်။ လူတို့သည် အချို့ကား အရွယ်တင်သဖြင့် ပျို့နုပုံရ၏။ အချို့ကား အိုမင်းပုံရ၏။ သို့သော် နေ့ရက်တို့ကား ထိုသူ့အတွက် အနည်းငယ်မျှသာထားမည်။ ဤသူ့အတွက်ကားများစွာဆင့်လောင်းမည်ဟုမည်သူမည်ဝါခဲ့ခြားခြင်းမရှိ။ တနေ့ပြီးတနေ့၊ တရက်ပြီးတရက်၊ လ၊ နှစ်၊ စသည်ဖြင့် ကူးသန်းကုန်ခမ်းလျက် ရှိရပေသည်။ ထို့ကြောင့် မည်သူမျှတန့်ရပ်မနေနိုင်။ အစဉ်သဖြင့်ရွှေ့ရှားနေကြရကား တနေ့နေ့တွင်လူတိုင်းတို့၌ ခရီးတဝက်သို့ ရောက်လာကြရလေသည်။ ထိုသူ့ခရီးတဝက်သို့ရောက်သောအခါမူကား။ လူသည် မိမိလာခဲ့ပြီး၍ နောက်၌ ကျန်ရစ်သော တဘက်နှင့် ရှေ့သို့ ဆက်လက် သွားရဦးမည်ဖြစ်သော ကျန်တဝက်ကို ပြန်လည် လှမ်းမျှော်ကြည့်ရှု၍ မိမိကိုယ်ကို စစ်ဆေး ကြည့်ရှုတတ်ကြလေသည်။ ထိုသို့သောအခါ အချို့တို့မှာ ခရီးသည် တို့ကဲ့

သို့တွေ့ရ၍ အချို့တို့မှာနေ့ရာသီကျောင်းရက်ရှည် ပိတ်ထား
 သောကလေးသူငယ်များကဲ့သို့ တွေ့တတ်ကြလေသည်။ ခရီး
 သည်တို့မှာမူကား မိမိသွားရမည့်ခရီးကိုအစမှ ထွက်လာခဲ့ရာ
 ယခုအခါခရီးတဝက်သို့ဆိုက်ရောက်၍ နောက်တဝက်မျှသာ
 သွားရန်လိုတော့သည်။ ဤတဝက်ဆုံးလျှင် ငါတို့အား လို
 ရာသို့ရောက်ပြီးဖြစ်၍ ခရီး၌ပင်ပန်းခြင်းငြိမ်းအေး၍ ရပ်နား
 ရတော့မည်ဘကားဟုဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြလေသည်။
 ကျောင်းရက်ရှည်ပိတ်ထားသော ကလေးသူငယ်များမှာကား
 ကျောင်းပိတ်စ ပျော်ပျော်ပါးပါးကြီး ကစား နေကြရာမှ
 ကျောင်းပိတ်ရက်တဝက်သို့ ရောက်သောအခါ ရှေ့သို့ လှမ်း
 မျှော်လိုက်လျှင် အချိန်တဝက်သာကျန်တော့သည်။ ထိုအချိန်
 တဝက်ကုန်သွားပါက ငါတို့မှာကျောင်းတက်ရချေဦးတော့
 မည်ဟုတွေးတောကာ နှလုံးမသာရှိလျက် ရှေ့တဝက် ကုန်
 ခမ်းသွားမည်ကိုစိုးရိမ်တတ်ကြလေသည်။ ဤသည်လျှင် ခရီး
 ဘဝက်အဆောက်ချင်းတူပင် တူငြားသော်လည်း အလုပ်ကိစ္စ
 ချွင်းမတူသောကြောင့် ခြားနားရလေသည်ဖြစ်သဖြင့် လော
 ကလူတို့သည်မိမိတို့ဘဝတည်းဟူသော သွားလာရှေ့ ရှားရပုံကို
 သတိပြု အပ်ပေသည်။

သက်တန်း

ဝသန္တရာသီ အချို့သောညနေခင်းအချိန် အနောက်
 ကောင်းကင်မှ နေရောင်ခြည်များ ဟပ်နေခိုက် အရှေ့ဘက်
 ကောင်းကင်တလွှားတွင် လှည်းဘီးဝက်ဝိုင်းကြီးသဖွယ်အစိမ်း
 အဝါအပြာသောအရောင်များသည် တခုနှင့်တခု ရောထွေး
 ယှက်သန်းလျက် သက်တန်းကြီးများထွက်ပေါ်၍ နေတတ်ကြ
 လေသည်။ ၎င်းသက်တန်းကြီးများကား ကမ္ဘာမြေကြီး တ
 ဘက်မှတဘက်မျက်စိတဆုံးနေရာများတွင် ခြေထောက်လျက်
 အလွန်မြင့်မားသောကောင်းကင်အထပ် တိမ်ထပ်တိမ်က လပ်
 တို့အကြားတွင် ပန်းချီဆေးရောင်စုံဖြင့်ခြယ်လှယ်ထားဘိသကဲ့
 သို့ ကုတ်ကုတ်ဝိုင်းဝိုင်းကြီး ဖြစ်နေသောကြောင့်၊ ရှုမြင်ရသူ
 တို့၏စိတ်တွင်အံ့ဩ၍မကုန်နိုင်ဖွယ်ရာဖြစ်လေသည်။ သို့သော်
 ထိုသက်တန်းကြီးများကား သေချာစွာစုံစမ်းစစ်ဆေး၍ကြည့်
 လိုက်သောအခါ လက်ဆုတ်လက်ကိုင်ရနိုင်ဖွယ်ရာ အကောင်
 အထည်ဝတ္ထုခြိပ်မရှိ။ မည်သည့် နေရာတွင်မျှ သက်တန်းဟူ

သောအရာကို စူးစမ်းရှာဖွေ၍မရနိုင်။ လူတို့ စက္ခုအာရုံဖြင့် မြင်နိုင်ကာမျှထင်ရှားလာသော အရိပ်အရောင် များသာလျှင် ဖြစ်ချေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုသက်တန်ကြီးများသည် မည် မျှကြီးကျယ် မည်မျှအံ့ဩဖွယ်ရာဖြစ်သော်ငြားလည်း ၎င်းတို့ အကြားမှ ရိုစီးကျဆင်းလာအပ်၍ လူတို့ လက်ဖျားသောက် မျှမကြီးသော မိုးပေါက်မို့စက်ကလေး များလောက်အကယ် မဟုတ် အကျိုးမပေး အသုံးမတန်ဖြစ်ချေသည်။ လောက၌ ထိုသက်တန်နှင့်တူသောအရာများစွာရှိပေသည်။ အချို့အချို့ သောအလုပ်၊ အချို့အချို့သောအကြံ၊ အချို့အချို့သော စိတ်ကူးတို့ကားတော့တော့ကြံစည်၍ ကြံည့်လိုက်လျှင် သက် တန်ကဲ့သို့လှပဆန်းကြယ် ခွဲမက်ဖွယ်ရာများဖြစ်သောကြောင့် အချို့ချို့သောသူတို့သည် ရအံ့နိုးနိုးနှင့် အချိန်ကုန် လှပန်း ခံလျက် တကြွီးကြွီးဘကုတ်ကုတ်လုံ့လထုတ်လျက်ရှိ ဘတ်ကြ လျက်၊ အကောင်အထည်မဟုတ် ထင်ရောင်မြင် ထင်မျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် လက်ဆုတ်လက်ကိုင် မရနိုင်သည်ကိုကား မသိကြဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့်အသက်ထက်ဆုံးလိုက်ကြ သော်လည်း အကျိုးတစုံစရာမရ အချိန်ကုန်၍လှပန်းရုံသာ ဖြစ်သောကြောင့် လောက၌ သက်တန်ကဲ့သို့သောအရာများ ကိုရွေးခြယ်စိစစ်ရှောင်ရှားသင့်လေသည်။

ကဗျာလင်္ကာ

လူတို့မှာ မမေ့မပျောက် မှတ်ခင်းမှတ်ဖွယ် ရှိသည့်
 များကို ကြာရှည်လေးမြင့်စွာမှတ်သား၍ထားခြင်းငှာ မစွမ်း
 နိုင်ကြ ဖြစ်သောကြောင့် အမှတ်သည် ပြု၍ သော်လည်း
 ကောင်း၊ စာဖြင့်ရေးသား၍သော်လည်းကောင်း၊ မှတ်သား
 ထားကြရပေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့နေ့စဉ်ရေးသား
 ဖတ်ရှုနေကြသောစာသည် မရှိလျှင်မပြီးသော အရာတခုဖြစ်
 ကြောင်းကောင်းစွာထင်ရှားပေသည်။ ထိုစာသည်အသုံးဝင်
 လျက် အရေးကြီးကြောင်းကား မှန်၏။ သို့သော် ထိုစာမှ
 တဆင့်တက်လျက်ကျွန်ုပ်တို့နေ့စဉ်ရေးသားဖတ်ရှုအားပြုခြင်း
 ငှာမတတ်နိုင်သော ကဗျာလင်္ကာ၏အသုံးကား မည်သို့နည်း
 ကျွန်ုပ်တို့နေ့စဉ်သွားလာရှာဖွေလုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသော
 လူ့ကိစ္စတို့တွင် ကဗျာလင်္ကာသည် တိုက်ရိုက် အသုံးဝင်ဟန်
 မရှိ။ ရှေ့နေ့ကျောက်သံပတ္တမြားစသည်တို့ကဲ့သို့ လူတိုင် နှင့်
 မဆိုင်။ ပညာတတ် ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့သာလျက် ဉာဏ်ကစား
 ရာ၊ လေ့လာကျက်စားရာ၊ စည်းစိမ်ခံရာ အပိုအလုပ်တမျိုး
 ပင်ဖြစ်သည်ဟု ထင်မှတ်ဖွယ်ရာရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း
 စကားပြေနှင့်ရေးသားသားသော စာများကို နေ့စဉ်နေ့တိုင်း
 အသုံးပြုလျက်ရှိကြသော်လည်းကောင်း၊ ကဗျာလင်္ကာ များကိုမူ
 ကား ဝါသနာအထုံပါသူများမှတစ်ပါး၊ တလလျှင် တပုဒ်မျှ
 ဖတ်မိသောသူပင်အလွန်ရှားပေလိမ့်မည်။

ကဗျာလင်္ကာသည် စကားပြေကဲ့သို့ နေ့စဉ် နေ့တိုင်း အရာရာတွင်အသုံးချ၍ မရနိုင်သည်မှာမှန်သော်လည်း၊ လူတို့ အတွက် အဖိုးထိုက်တန်သောရတနာတပါးဖြစ်ကြောင်းကား ထင်ရှားပေသည်။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိဆင်းကြီးပြည်ကြီးတို့ကိုကြည့်လျှင် ကဗျာလင်္ကာနှင့်ကင်းသောတိုင်းပြည်ဟူ၍မရှိ။ မိမိတို့ အမျိုးဘာသာဆိုင်ရာကဗျာလင်္ကာများကို အမြတ်တနိုးသိမ်းဆည်း သိုမှီး၍ထားကြလျက်၊ အဖိုးတန် ကဗျာလင်္ကာကြီးများတိုးပွားသည်ထက်တိုးပွားအောင်လည်း ပညာရှိ အသီးသီးတို့သည် မဆုတ်မနစ်သောလုံ့လဖြင့် လေ့လာရေးသားလျက်ရှိကြပေသည်။ တပါးကိုမဆိုထားဘိ၊ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ကမ္ဘာပေါ်၌ဖြစ်ပွားနေသော လူ့ကိုစွဲအထွေထွေအကြောင်း အကြောင်းကို ရေးသားဖော်ပြလျက်ရှိသဖြင့် ကဗျာလင်္ကာနှင့်လုံးစပ်ဆိုင်ဟုထင်ရသောနေ့စဉ်ကတင်းစာကြီးများပင် ပညာရှိများ ရေးသားကြသော ကဗျာသစ် ကဗျာဟောင်းများကိုအထူးနေရာပေး၍ထည့်သွင်းဖော်ပြလျက်ရှိပေသည်။ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ အမေရိကန်၊ ဂျပန် အစရှိသောတိုင်းကြီးပြည်ကြီးအသီးသီးတို့မှာ ကဗျာလင်္ကာကို လေ့လာကြရန် အသင်းအပင်းကြီးများဖွဲ့လျက် ကဗျာစာအုပ်၊ ကဗျာမဂ္ဂဇင်း၊ ကဗျာဂျာနယ် စသည်ဖြင့် ငွေကုန်ကြေးကျမြောက်မြားစွာခံလျက် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေလုံ့လပြုလျက်ရှိကြပေသည်။

ဤသို့သော် အကြောင်းများကိုထောက်လျှင် ကဗျာ
လင်္ကာသည် အပိုမဟုတ်၊ အသုံးကျသောအရာဖြစ်သည့်ပြင်၊
အသုံးကျကာမျှလည်းမဟုတ် လူတို့အတွက်များစွာအရေးကြီး
သောအရာတစ်ခုဖြစ်ကြောင်းကို ကောင်းစွာ သိနိုင်ပေသည်။
ကဗျာလင်္ကာသည် လူတို့နေ့စဉ် သွားမှု လာမှု လုပ်မှုကိုင်မှု
တို့နှင့် လုံးလုံးမဆိုင်ဟုဆိုခြင်းမှာ အကယ်မရှိမဟုတ် ထင်ရ
ကာမျှသာလျှင်ဖြစ်ပေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ရေးသမျှ ဖတ်သမျှ
စာများ၌ စကားအသုံးအနှုန်း၊ ပုံဥပမာကပ်ပုံ ဟပ်ပုံ၊ အရပ်
အပင့် အစပ်အသတ် စသည်တို့ကို ကဗျာလင်္ကာက လွှမ်းမိုး
လျက် ကဗျာလင်္ကာကသတ်မှတ်သော ဥပဒေထုံးနည်းတို့ကို
လိုက်နာရေးသားဖတ်ရှုလျက်ရှိရပေသည်။ ထိုမျှသာမကသေး
ကဗျာလင်္ကာသည် လူတို့၏စိတ်ကို လွှမ်းမိုးပြုပြင်လျက်လည်း
ရှိပေသည်။ စကားအခွန်းပေါင်း တရာဖြင့်ပြော၍ သဘော
မကျနိုင်သည့်နေရာတွင် ကဗျာလင်္ကာက တပိုမိ တပါဒဖြင့်
နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက်သဘောကျစေနိုင်ပေသည်။ လောက၌ သီ
ချင်းတပုတ် မရွတ်မဆိုဘူးသောသူဟူ၍ မရှိနိုင်ပေ။ ကျွန်ုပ်တို့
သည် အဘယ်ကြောင့် သီချင်းကိုရွတ်ရလေသနည်း။ ကျွန်ုပ်
တို့သည် ပါးစပ်အား၍အချည်းနှီး ရွတ်ဆိုသည်မဟုတ်ချေ။
သို့သော် ကဗျာလင်္ကာ၏အကျိုးကျေးဇူးသည် အလေးတင်း
တောင်းဖြင့် ချင့်တယ်၍ပြုနိုင်သော အရာမျိုး မဟုတ်သော

ကြောင့်၊ မည်သို့သော အကျိုးကို ခံစားရသည် ဟူ၍ကား
 မပြနိုင်ချေ။ ကောက်စိုက်ရင်း၊ လယ်ထွန်ရင်း၊ ပစ္စည်းသယ်
 ရင်း၊ သိချင်းတကျော်ကျော် အော်ဟစ် သီဆိုရသည် တိုင်
 အောင် ကဗျာလင်္ကာသည် လူတို့၏ အရေးကြီးသောအသုံး
 ဖြစ်ကြောင်းမှကား ကောင်းစွာ ထင်ရှားပေသည်။

ကောလာဟလ

ရှေ့နောက်ညီညွတ်၊ ကျိုးကြောင်း ဟုတ်မှန် ကေနံ ဖြစ်သောစကားကို လူတို့သည် ယုံကြည်ရန် ခဲယဉ်း၍နေကြ သော်လည်း၊ ယုတ္တိယုတ္တကာင်းမဲ့၊ အခြေ အမြစ်မရှိ စကား ရှေ့နောက် ဆက်စပ်ကြည့်ကာမျှဖြင့်ပင်လျှင်၊ မဟုတ် မမှန် ကြောင်း တွင်းတွင်းကြီးပေါ်နေသော တဆင့်နားမှ တဆင့် ကြားဖြစ်သော ကောလာဟလ သတင်းစကားတို့ကိုမူကား၊ ကြားလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ ကေနံဒိဋ္ဌဘဲဟု လျင်လျင် မြန်မြန်ယုံကြည်လိုက်ကြခြင်းကား၊ လူတို့၌ အလွန်ပင် ထူး ခြားဆန်းကြယ် အံ့ဩဖွယ်ရာသော အချက်ကြီးတချက်ဖြစ် ချေသည်။

ကေနံအမှန်ပင်ဖြစ်လျက် လူတို့အား မုချအကျိုးရှိစေ မည့်အကြောင်းအရာတို့ကို လူတို့ ယုံကြည်အောင် ပြောလို သောအခါ၊ ပညာရှိတို့သည် လေးလေးနက်နက် ထောက် လှမ်း စုံစမ်းလျက်၊ သဘာဝယုတ္တိ၊ အာဂမယုတ္တိ၊ ကျမ်းကိုး ကျမ်းကား၊ အထောက်အထား များစွာတို့ဖြင့် အခြေ နိုင် အောင် စီစဉ်လျက် ကျမ်းကြီးတစောင် ဖြစ်လောက်အောင် ပင် ရေးသားပြဆိုကြရပေသည်။ ဤမျှခိုင်ခိုင်လုံလုံပင်ပန်း ကြီးစွာ ပြသကြသည်ကိုပင် လူတို့သည် စိတ် မချနိုင်ဘဲ သို့ လောသို့လော တွေးတောယုံမှားဖြစ်လျက် အစွန်း အစများ ထွက်ရ ပေသေးသည်။ သို့သော် အခြေ အမြစ် မရှိသော

ကောလာဟလ သတင်းစကားတို့နှင့် စကားညီမညီ ဟုတ်
မဟုတ် သင့်မသင့် လျော်မလျော် စသည်တို့ကို တွေးတော
ချိန်ဆရန်ကိုထားဘိဦး၊ မည်သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးက ပြော
သော စကားဖြစ်သည်။ မည်သည့် အရပ်ဒေသမှ လာသော
စကားဖြစ်သည်ဟူ၍မျှ မစုံစမ်းဘဲ၊ ကေန့်မုချ ဟုတ်လှပြီဟု
တချက်တည်းဇွတ်မှိတ်၍ ယုံကြည်လိုက်ကြလေသည်။ ယုတ္တိ
ယုတ္တာ ကျိုးကြောင်းစပ်ဟပ်၍ ဆင်ခြင်တတ်သော သူတို့က
အကျိုးအကြောင်းဆင်ခြင်၍ ခေတ္တမျှ ရပ်တံ့စဉ်းစားကြရန်
ဝင်ရောက်ပြောဆိုသည်ကိုပင် လက်မခံဘဲ-မင်း အေးအေးနေ
ပါ။ လူတတ်မလုပ်ပါနဲ့။ ။ မင်းက တို့ထက် ပိုပြီးမတတ်ပါ
ဘူး-စသော စကားများကို ပြောကြားလျက် ဖယ်ရှားပစ်
တတ်ကြလေသည်။

ကောလာဟလ သတင်းစကားများကား ခိုင်ခံ့သော
အခြေအမြစ်မရှိ၊ ထင်မိထင်ရာ တဆင့်စကားတဆင့် ပြော
ကြားကြသောစကားများသာလျှင်ဖြစ်၍ လုံးလုံးမဟုတ်မမှန်
သောစကားများသော်လည်းကောင်း၊ ဟုတ်မှန်သောအခြေ
ခံကလေးရှိလျှင်လည်း တဆင့်မှ တဆင့် တိုးပွား ခဲ့ထွင်၍၊
ဇီးစေ့ လောက်ကို မြင့်မိုရ်တောင် လောက် ဖြစ်လာသော
စကားများကို ယုံကြည်ခြင်း၊ ထိုသို့ ယုံကြည်သည့် အတိုင်း
ပြုခြင်းတို့ကား အမှားကိုယုံကြည်လျက် အမှားကိုပြုခြင်းသာ

လျှင်ဖြစ်သောကြောင့်၊ လူတို့အကျိုးပျက်ရန်အပြင် အခြား
 မရှိနိုင်ချေ။ တောတွင်နေသော ယုန်ငယ်ကလေးသည် ထန်း
 ရွက်ခံချက်ပေါ်သို့ သီးကြွေကျသည်ကို မစူးစမ်း မဆင်
 ခြေ မြေမြို့ပြီဟူသောအထင်ဖြင့် အော်ဟစ်၍ ပြေးရာ၊ ထို
 ယုန်ငယ်ကလေးကိုယုံကြည်မိသဖြင့် ထွက်ပြေးကြသောတော
 သားရဲတိရိစ္ဆာန်အပေါင်းတို့သည်ဆင်ခြင်တိုင်းထွာတတ်သည့်
 ဉာဏ်ရှိသော ခြင်္သေ့မင်းသာလျှင် ကယ်တင်ခြင်း မရှိလျှင်
 တစုတရုံးကြီး သမုဒ္ဒရာချောက်ကမ်းပါးသို့ကျဆုံးပျက်စီးမည့်
 အန္တရာယ်ကြီးနှင့် ကြုံတွေ့ရတိသကဲ့သို့ တာဝန်မဲ့ လွင့်လိုက်
 သည့်စကားများကို မဆင်မခြင် ယုတ်တရက် ယုံကြည်တတ်
 သောလူတို့မှာလည်း အန္တရာယ်နှင့် တွေ့ကြုံတတ်ကြပေသည်။

လောက၌ သက်ရှိသတ္တဝါအပေါင်းတို့တွင် လူတို့ကား
 ဆင်ခြင်နှိုင်းအနိုင်သောအသိဉာဏ်တရားပြည့်စုံသဖြင့် အမြင့်
 မြတ်ဆုံးဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့ဟုတ်မှန်ကျိုးကြောင်း ကောင်း
 မကောင်းကို ချိန်ဆနိုင်သောသတ္တိဉာဏ်စွမ်းပင်လျှင် လူတို့၌
 အကြီးဆုံး အခိုင်ဆုံးသော အကာအကွယ်ကြီးဖြစ်ပေသည်။
 ထိုမျှကောင်းလှစွာသော အကာအကွယ်ကြီးကို မည်သို့သော
 အခါမျှ ကျွန်ုပ်တို့သည်လက်မလွတ်ကြစေရန် အထူးသတိပြု
 အပ်ကြပေသည်။

ဇွဲ ကောင်းခြင်း

လောက၌ မည်သည့်အမှုကိစ္စ အဆောင်အရွက် အလုပ်အကိုင်တွင်မဆို အောင်မြင်စေရန်အလို့ငှါ ပြည့်စုံအပ်သည့်အကြောင်းသတ္တိပေါင်း များစွာရှိချေသည်။ သို့သော်လည်း အခြားအကြောင်းသတ္တိလက္ခဏာ အင်္ဂါပေါင်း မည်ရွေ့မည်မျှ ပြည့်စုံသည် ဖြစ်စေကာမူ အောင်မြင်ခြင်း ဟူသောဆုကိုပန်ဆင်နိုင်ရန် မရှိလျှင်မဖြစ်သော လက္ခဏာထူးတရပ်ရှိပေသည်။ “သင်သည် အောင်မြင်ရန် ဖြစ်ပါမူ သင်သည် အလုပ်ကြီးအကိုင်ကြီးတို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပါမူ သင်သည် ဇွဲကောင်းသော လူတယောက်ဖြစ်စေရမည်။ သင်အလိုရှိအပ်သည့်အရာတွင် သင်သည်အမြဲထာဝရ စိတ်ကိုစူးစိုက်ထားရှိရမည်။” ဟူ၍ အမေရိကန်လူမျိုး ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး တဦးက မိန့်ဆိုဘူးလေသည်။ မည်သူမဆို အစ၌ ကောင်းသူ

ချည်းဖြစ်ချေသည်။ မည်သူမဆို အလုပ်တစုံတခုကို စတင် လုပ်ကိုင်ကြသည့်အခါ အားတက်သရော ရှိကြသူချည်း ဖြစ် ပေသည်။ မည်သူမဆို အကြောင်းကိစ္စ အသစ်တစုံတရာကို ဆောင်ရွက်ရန်ရှိလျှင် မည်မျှလောက်ကြီးသော အမှုကိုမဆို အမှုမထား မည်မျှကြာရှည်စွာ လုပ်ရစေကာမူ အရေးမကြီး မည်မျှခက်ခဲစေကာမူ ဂရုမစိုက်ဟူသော သဘောထားများ ရှိတက်ကြပေသည်။ သို့သော် အဆုံးသို့ရောက်အောင်မူကား ကောင်းသူရှားပါးပေသည်။ များစွာသောသူတို့မှာ မဆုတ် မနစ် ဆက်လက်ဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်နိုင်အောင် စိတ်ခိုင်မာ ခြင်းမရှိဘဲ အလွယ်တကူနှင့်ပင် ငြီးငွေ့တတ်သော သဘော ရှိလျက် အချို့တို့မှာ စိတ်ပျက်လက်လျှော့၍ အောင်လျှင် လည်းမထူး မအောင်လျှင်လည်းမထူး ဖြစ်လိုရာဖြစ်စေတော့ ဟူသောသဘောများရှိတတ်ကြပေသည်။

သို့ကြောင့် အများသောသူတို့မှာ မိမိတို့စိတ်ဆန္ဒ တမ်းမှန်းရာအောင်မြင်ခြင်းသို့ မရောက်နိုင်ကြဖြစ်ပေသည်။ မည်မျှ ခဲယဉ်းသည်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သွားရာသမ်း၌ မည်မျှ ခလုတ်ကန်သင်း အခုအခံများ ဆီးတား ကာဆို နေသည် ဖြစ်စေ မည်မျှစိတ်ပျက်ဖွယ်ရာ များနှင့် တွေ့ကြုံရသည်ဖြစ် စေ ကျွန်ုပ်တို့လိုရာသို့ ရောက်အောင်သာ ရည်မှန်းလျက် မ ဆုတ်မတွံ စွဲစွဲမြဲမြဲ ရှေ့သို့ တိုးသွား လောက်အောင် ဇွဲ

ကောင်းခြင်းမရှိကြ ဖြစ်ချေသည်။ လောက၌ အောင်မြင်
 သောသူဟူသည်မှာ မိမိတာဝန်ဝတ္တရား ချထားရုံမျှ ကိုသာ
 မဟုတ် ရှေ့သို့ တိုးတက်လုပ်ကိုင်သော သူများ သာလျှင်
 ဖြစ်ချေသည်။ ယနေ့ဆောင်ရွက် ဘွယ်ရာရှိသည့် လုပ်ငန်း
 တာဝန်ကို ကျေပွန်ပြီးပြတ်ရုံမျှနှင့်ကျေနပ်ခြင်းမရှိ။ နက်ဖြန်
 အသို့လည်း ယနေ့ကပင် ကြိုတင်စီမံထားတတ် ကြပေသည်။
 ဤသို့ လိုသည်ထက်ပို၍ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက် ခြင်းမှာကား
 ထိုသူ၌ ဆောင်ရွက် နိုင်သည့် စွမ်းအင်သတ္တိ ပြည့်စုံခြင်း
 ဆောင်ရွက်ရန် စိတ်ဆန္ဒကြီးမားခြင်း ထိုစိတ်ဆန္ဒက ထိုက်
 တွန်းခြင်းများရှိလျက် ထိုသို့ပြည့်စုံတိုက်တွန်းခြင်း များအရ
 ဆောင်ရွက်လိုသော ဆန္ဒရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ချေသည်။

စင်စစ် ဤလူ့ဘဝကား တစုံတခုကိုအမြိုင်အဆိုင်အ
 နိုင်လုခြင်းနှင့် တူပေသည်။ ထိုသို့အမြိုင်အဆိုင် အနိုင်လုရ
 ခြင်းမှာ အပြေးမြိုင်ခြင်း ဘောလုံးကန်ခြင်း အစရှိသည့်
 အခြားအမြိုင်အဆိုင် များကဲ့သို့ပင် ထွက်စတင်သော အား
 တက်သရော ပြုခြင်းမျှဖြင့်သာလျှင် အနိုင်ရနိုင်သော အရာ
 မျိုးမဟုတ်။ စ-လယ်-အဆုံး သုံးပါးလုံး၌ မလျော့ သော
 လုံ့လကိုပြုလျက် ပန်းတိုင်ရောက်သည့်တိုင်အောင် ဇွဲကောင်း
 မှသာလျှင် အနိုင်ရနိုင်ကြပေမည်။ သို့တည်းမဟုတ် ထွက်စ

၌မည်မျှ အားအင်စိုက်ထုတ်လျက် တပားသူတို့ ရှေ့ဆုံးက
 ရောက်ရှိ နေသော်လည်း အစဉ်တစိုက် ပန်းတိုင်သို့ ရောက်
 သည်တိုင်အောင် သူတပားတို့ရှေ့ကပင် နေအောင် ပြေး
 မည်ဟူသော ဇွဲလျှော့လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် သူတပား
 နောက်သို့ ရောက်ရလေဘိသကဲ့သို့ လူတို့၌လည်း ဇွဲမရှိက
 လမ်းတက်ကသာလျှင် ပြန်ကြရမည်ဖြစ်ချေသည်။ လုံ့လ
 ကောင်းခြင်း ဇွဲနှစ်ခြင်း။ ဇွဲနှစ်ခြင်း။ အားမလျော့ခြင်း
 စသည်ဖြင့်လူတို့ဝေါဟာရဖြင့်မည်သို့ပင်ခေါ်စေကာမူ လော
 က၌တစ်စုံတစ်ခုကို စတင်ပြုလုပ်နိုင်ခြင်း စတင်ပြုလုပ် မိသျှင်
 တွန့်ဆုတ်ခြင်းမရှိ အဆုံးသို့ ရောက်အောင် အစဉ်တစိုက်
 ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ခြင်း တည်းသော သဘောသတ္တိကို မွေး
 မြူနိုင်က လောက၌ အောင်မြင်ခြင်းနှင့် လွဲနိုင်မည် မဟုတ်
 ကြောင်းကို သတိချုပ်အပ်ကြပေသည်။

အပူနှင့်အအေး

တန်ခူးကဆုန်-ဆွေဆွေ ခုန် ဟု ရှေး လူကြီးတို့ ဆိုစမှတ်ပြုခဲ့သည့်အတိုင်း တန်ခူးကဆုန်မည်သော နွေရာသီ ၏အလယ်နှစ်လတွင် နေမင်းသည် ကောင်းကင်ကို ဗဟိုသိပ် တည့်တည့်မှ နေ့စဉ်ရက်ဆက် တောက်လောင် ခမန်း ဖြစ် သောရောင်ခြည်တို့ဖြင့် ပြင်းပြစွာထိုးချသဖြင့် တောတောင် ဂနိုင်းစုံမြိုင် ပုပွေါင်း ပင်လယ်မြစ်ချောင်း ထူး အင်းအိုင် ပေါက်တို့၌ ရေတို့သည်သွေ့ခြောက် ယုတ်လျော့ကုန်လျက် လူသူတိရစ္ဆာန် သစ်ပင်ပန်းပင်စသည် တို့မှာလည်း ပူအိုက် နွမ်းယိကုန်ကြ၍ သာယာရွှင်ပြခြင်းများ ကင်းပျောက်ကြ လေသည်ဖြစ်သောကြောင့် နွေရာသီကုန်၍မိုးရာသီသို့ လျင် မြန်တဆော့ ရောက်ပါစေသောဟုဆုတောင်းလျက်သာ နေ ခဲ့ကြရာသည်ဖြစ်ရာ ကဆုန်လကုန်၍ နယုန်လသို့ရောက်သော အခါမူကား ထိုနယုန်လသည် နွေရာသီ၏ နောက်ဆုံးလဖြစ် လျက် ထိုလမှ ကျော်လွန်သော် ဝါဆိုဝါခေါင်-ရှေ့ဖောင် ဖောင် တည်းဟူသော မိုးရာသီအတွင်းသို့ ရောက်တော့မည် ဖြစ်သောကြောင့် မိုးပင်လျှင်အကယ်တိတိ မရွာမသွန်းသေး သော်ငြားလည်း တောင်ဘက်တစ်ခုမှ မိုးသား တိမ်လိပ်တို့

သည် တညိုညိုတက်၍ ဆင်ခြင်း မိုးသက်မိုးနဲ့ဖြင့် လေ
 ပြည် လေအေးကလေး များသည် တဖြူးဖြူး တသွေးသွေး
 တိုက်ခတ်လာခြင်း။ တခါတရံ မိုးခြိမ်းသံများကို ကြားရ
 ခြင်းတို့ဖြင့် လူအပေါင်းတို့သည် ပူလှသောနေရာသို့မှ အေး
 မြသော မိုးရာသီသို့နိုးခဲ့ပြီတကား။ အပူမှလွတ်၍ အအေးကို
 တွေ့ရတော့မည် တကားဟု စိတ်ဝမ်းရှင်ပြ ခြင်းဖြင့် နေ
 နောင်းတွင် မိုးဦးကိုမျှော်မှန်း တမ်းတ ဆီးကြိုကြပေ
 သည်။ လူသတ္တဝါတို့ သာလျှင်မက သစ်ပင်ချုံနွယ် စသည်
 တို့မှာလည်း မိုး၏အနံ့သက်ကလေးများ ရသည်ဟုဆိုလျှင်
 ပင် စိမ်းလမ်းစိုပြည်လျက် ဝါဖန်သော အရွက်အညွန့် တို့
 သည် စိမ်းညို၍လာကြကုန်လေသည်။

ထိုသည့် အကြောင်းများကို ရည်၍ပင် နယုန်လနှင့်
 စပ်လျဉ်း၍ ရှေးဆရာတို့သည် ရာသီမေထုန်၊ လနယုန်၊ ထစ်
 ဟုန်မိုးသံပေး။ မလင်းမှကောင်းကင်၊ တိမ်ခိုနန်းမြှောင်၊
 ဖုဟုထောင့်က၊ မြတောင့်ပမာ၊ လက္ခဏာလည်း၊ လာ၍
 ဆင်သို့ ဟူ၍၎င်း။ ထွန်းပရွင်လန်း၊ ဥဒေါင်းနန်းလည်း၊
 မြန်းရွှေစက်ချို၊ မိဝသီနှင့်၊ တူညီတကွ၊ မွန်းတည့်ကလျှင်၊
 ကေဘဝါး၊ မိုးသားထစ်ကျူး၊ ကျေးငှက်မြူးသော် ဟူ၍
 ၎င်း နယုန်လသို့ရောက်လျှင် မိုးကိုတင်ကူး ကြိုတင်မှန်းမျှော်
 ချီးကြူးစပ်ဆိုကြပေသည်။

ထိုသို့တရာသီနှောင်း၍ တရာသီသို့ ပြောင်းအံ့ဆဲဆဲ
 ဖြစ်သောအချိန်သည် လောကဓါတ် သဘာဝ ရွှေ့လျော
 ပြောင်းလဲမှုများနှင့်စပ်၍ လွန်စွာ မှတ်သားဘွယ် ကောင်း
 သော အချိန် ဖြစ်ပေသည်။ နွေရာသီ တပေါင်း တန်ခူး
 ကဆုန် နယုန်တို့၌ မည်မျှပူပြင်း လှသော်ငြားလည်း တနှေ့
 ထက်တနှေ့ တရက်ထက်တရက် ကိုး၍တိုး၍ ပူလေလေ ဝါ
 ဆို- ဝါခေါင်- တော်သလင်း- သတင်းကျွတ် တည်းဟူသော
 အေးမြစိမ်းစိုသည့် မိုးရာသီနှင့် နီးသည်ထက်နီး၍ လာလေ
 လေဖြစ်ပေသည်။ လူတို့မှာလည်း ထိုကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ချေသည်။
 တခါတရံ ကံအကြောင်းမသင့်သဖြင့် ဒုက္ခသောက အာထွေ
 ထွေအပြားပြား တခုပြီးတခု ဆက်လက်၍ သော်၎င်း။ တ
 မြိုင်နက်တည်းလေးဘက်ကျထွက်ပေါက်မမြင်လောက်အောင်
 စိုင်းရံ၍ သော်၎င်း။ ကျရောက်လာတတ် ပေသည်။ ထိုသို့
 သောအခါ လက်ရှိတွေ့ကြုံ ခံစားနေရသော ဒုက္ခသောက
 တို့ဝိုင်းရံပင် ခြင်းကြောင့် တနှေ့ထက်တနှေ့ တရက်ထက်
 တရက် အအေးကွက်ကို လှမ်း၍နေကြသည်ကို မမြင်မသိနိုင်
 ဘဲရှိဘတ်ကြလေသည်။ သို့သော်လည်း နွေရာသီနောက် မိုး
 ရာသီရောက်ရလေကံ သကဲ့သို့ အပူကွက်နောက်၌ အအေး
 ကွက်သည် ကေနီမုချရောက်လျက်ရှိနေပြီ ဖြစ်သောကြောင့်
 နယုန်လအခါတွင် လောကဓါတ် တခုလုံးသည် မိုးကိုမျှော်
 ဘိသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်တို့မှာလည်း အပူနှင့်တွေ့ကြုံ နေသည့်အ
 ခါ အအေးသို့ရောက်တော့မည်တကားဟူ မျှော်လင့်တောင့်
 တ စိတ်အားတက်သင့်ကြပေသည်။

ပေါ့ပေါ့လျော့လျော့နှင့်

မဖြစ်နိုင်သော လူ့ဘဝ

ကျောက်ကျင်းတူးဖော်သောနေရာများသို့သော်၎င်း၊
 သစ်တောကြီးများအတွင်း သစ်ခုတ်သောနေရာများသို့သော်
 ၎င်း၊ အုတ်လုပ်သည့်နေရာများသို့သော်၎င်း၊ အချို့ ရောက်
 တူး မြင်တူး ရှိကြပေလိမ့်မည်။ ထိုနေရာများ၌ အခြားအိမ်
 ဆောက်ခြင်း၊ တွင်းတူးခြင်း၊ လမ်းဖောက်ခြင်းစသည့်လူတို့
 အင်အားစိုက်ထုတ်လုပ်ကိုင်ရသော အလုပ်များကဲ့သို့ပင် လုပ်
 သား အပေါင်းတို့သည် ပေါက်တူး၊ ပေါက်ပြား၊ ထား၊
 ပုဆိန် အစရှိသည့်လက်နက်ကိရိယာများကိုကိုင်လျက် မိမိတို့
 အားချီထားရာအလုပ်တာဝန်ကို ချွေးသီး ချွေးပေါက်ကြီး

များကျအောင် လုံ့လအင်အားများစွာထုတ်၍ လုပ်ကိုင်ကြ
ရပေသည်။

ဤကျောက်ကျင်း သစ်တော စသည့် နေရာများမှာ
ရှေးပဝေသဏီအခါကပင် ထိုနေရာများ၌ ရှိနေသော အရာ
များဖြစ်၍ လူသူတိရစ္ဆာန် အပေါင်းတို့သည် အဆက်ဆက်
ဤနေရာများသို့ ရောက်ပေါက် သွားလာနေထိုင်ခဲ့ကြသော်
လည်း မိမိတို့နှင့်သော မြေအောက်တွင် အသုံး ချနိုင်ဘွယ်
ပစ္စည်းများရှိသည်ကိုမရိပ်မိခဲ့ကြသဖြင့် ယခုကာလသို့ရောက်
သည့်တိုင်အောင် မည်သူတစုံတယောက်မျှ ထူးဖော်လုပ်ကြ
ခြင်းမရှိခဲ့ချေ။ ယခုမှ အကြံအဖန် လုံ့လဝီရိယ ရှိသောလူ
တစုံတယောက်က စူးစမ်းရှာဖွေလုပ်ကိုင်စေသဖြင့်လူအပေါင်း
တို့သွားရောက် လုပ်ကိုင်ကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ထိုသို့ လာ
ရောက်၍ ပေါက်တူးသံ၊ ပုဆိန်သံ၊ လူတိုက်သံစသည့်တည့်
ညံ့ဖြင့် လုပ်ကိုင်တူးဖော် လှည်းခုတ် ယူဆောင်ကြသည့်မှာ
အစသာလျှင်ရှိသေး၍ ထိုမှ လွန်သော် လက်သမား ဆရာ၊
ပန်းပုဆရာ၊ အင်ဂျင်နီယာဆရာ စသည့် လူပေါင်းများစွာ
တို့သည် စိတ်ကူးဥာဏ်ဖြင့်ပုံအမျိုးမျိုးထုတ်၍ တိုင်းတာဖြတ်
တောက်ပြီးလျှင် တိုက်တာနေအိမ်၊ ဇရပ်တန်ဇောင်း၊ လှေ
ကား၊ တန်တား၊ လမ်းမကြီးအစရှိသည်တို့ကို ဆောက်လုပ်
ကြသဖြင့် လူတို့ နေထိုင် အသုံးပြုဘွယ်ရာ အမျိုးမျိုးသော

ပစ္စည်း ဝတ္ထုများ ဖြစ်ပေါ် လာရလေသည်။ ထိုမျှမကသေး
 အချို့ ပန်းပုဆရာကြီးတို့သည် ထိုကျောက် ထိုသစ်သားတို့
 ဖြင့် မိမိတို့ဇိတ်ဥာဏ်ထိုးထွင်းတိုင်း စူးဆောက် တန်းဆာပ
 လာတို့ဖြင့် ဖြတ်တောက်ခုတ်ထွင်း အချိုးမျိုးအဖုံဖုံပြုပြင်ကြ
 ခြင်းဖြင့် တကမ္ဘာလုံးအံ့ဩပြောပရုံမကုန်နိုင်ဘူးဟု ပန်းပု
 ရုပ်ပုံများထွက်လာစေခြင်း၊ အချို့ ဗုဒ္ဓကုသိုလ်ဆရာကြီးတို့
 သည်လည်း ထိုကျောက် ထိုအုတ်တို့ဖြင့် မှမ်းမံ ခြယ်လှယ်
 ဆောက်လုပ်ကြခြင်းဖြင့် အစဉ်အဆက်အံ့ဩချီးမွမ်း၍ မကုန်
 နိုင်ဘူးဟု စေတီပုထိုးကြီးများ၊ ကျောင်းတိုက်ကြီးများ၊ မင်း
 ကေရာဖ်တို့စံတော်မူသည့် ဘုန်းနန်းပြာသာဒ်ကြီးများ ပေါ်
 ထွက်လာစေခြင်းများလည်း ရှိပေသေးသည်။

လူတို့မှာလည်း ထိုကျောက်ကျင်းတူးခြင်းသစ်တော
 ခုတ်ခြင်းစသည်တို့ဖြင့် ဥပမာတူပေသည်။ ထိုအလုပ်များမှာ
 စိတ်ထောင့်ကိုယ်ပါ ဥာဏ်ဝိရိယစိုက်ထုတ်၍ အပင်တပန်း လုပ်
 ကိုင်ကြရသော အလုပ်များ ဖြစ်ချေသည်။ ကျောက်ကျင်း
 တူးမည်ဟု ဆိုသောသူမှာ ကလေး ကစားသကဲ့သို့ တော်ရုံ
 လျော်ရုံနှင့်မရ။ တကယ် ယောက်ျားကြီးများ အလုပ်ဖြစ်၍
 ကြမ်းတမ်းခက်ခဲသောအလုပ်နှင့် ကြုံတွေ့ရပေလိမ့်မည်။

ငါသည် လူ့ဘဝ၌ လူ တယောက် ခေင်္ဂါ လောက်
 အောင်နေမည်ဟုဆိုသော လူတစ်ယောက်မှာ အေးအေး

ဆေးဆေးတော်ရုံသင့်ရုံမည်ကာမတ္တ ပေါ့ပေါ့ လျော့လျော့
 နှင့်အသက်သာခို၍လုပ်မည်ဆိုသော် လူတယောက်ဖြစ်နိုင်လိမ့်
 မည်မဟုတ်ချေ။ မိမိဘဝတည်းဟူသော ကျောက်ကျင်းကြီး
 ကို အားအင်စိုက်ထုတ် မနေမနား ပေါက်ထူး ပုဆိန်စသည်
 တို့နှင့်တူးခြင်း၊ တူးကြီး၊ ခိုင်းနမိုက်ကြီးစသည်တို့ဖြင့်အတင်း
 မရမနေတူးဖော် ခွဲစိတ်ခြင်းတို့ကိုပြုမှသာလျှင် လူ့ဘဝတည်း
 ဟူသော ကျောက်ကျင်းမှ အသုံးချဘွယ်ရာတို့ကို ရရှိနိုင်ပေ
 လိမ့်မည်။

ထိုမျှသာမကသေး ကျောက်ကျင်းမှ ကျောက်ခဲကို
 ထုတ်ယူ ကာမျှနှင့် တိုက်တာ နေအိမ် စသည့် သုံးဆောင်
 ဘွယ်ရာတို့ကို ရသေးသည်မဟုတ်။ ထိုကျောက်ခဲဝတ္ထုကြမ်း
 တို့ကို ဥာဏ်ဖြင့်နှိုင်းဆချင့်ချိန်ကာ ကမ္ဘာအရှည်တည်ရှိ အ
 သုံးကျမည့် အဆောက်အဦ ကောင်းကြီးများဖြစ်အောင် ပြု
 လုပ်ရာချေသည်။ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းရှိပါလျက် မဆောက်
 လုပ်တတ်ပြန်ပါကလည်း တိုက်တာနေအိမ်ကြီး မဖြစ်ဘဲ အ
 စုံအနှုပ် တဲကုတ်ကလေးများ ဖြစ်နေ တတ်သည်ကိုလည်း
 သတိမူအပ်ပေသည်။

ဖြစ်ပြန် ပျက်ပြန် လောကဓံ

ယခု နွေဦးရာသီသို့ နီးကပ်လာပြီဖြစ်၍ ရှုလေတိုင်း၌ တောတောင်ရေမြေရှင်လန်းသာယာ ပျော်မွေ့ဘွယ်ရာ ဖြစ်၍ လာသည်ကိုမြင်ကြရသောအခါဤလောကကြီး၌ မည်သည့် အရာမျှအတည်အမြဲမရှိ။ ဖြစ်ကာ ပျက်ကာ ဆုတ်ကာ တက်ကာနှင့် နေတတ်သည့်အကြောင်းအရာများကို စဉ်းစားသတိရကြဘွယ်ရာဖြစ်ပေသည်။ ဆောင်းနှောင်း နွေဦး လေရူး တုံ့ပြန်သောအခါ ရာသီကား ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း၌ ရာသီတကာတို့ထက် ပြည့်စုံ လျှင်မြန်သောအခါ ဖြစ်သောကြောင့် သာလွန်ထင်ရှားစွာတွေ့မြင်သတိရနိုင်ဘွယ်ရာဖြစ်ပေကြောင်း ထိုအချိန်ရာသီတွင် သောင်စကမ်းခြေတို့၌ ရေပြင်ဆုတ်ယုတ်ခြောက်သွေ့စပြုလျက် တောတောင်ဂနိုင်းစုံမြိုင်အတွင်း၌လည်း အချိုအချို ကုန်သော သစ်ပင်ပန်းပင်တို့သည် နွေဦးကာလ ကျောက်မည်ကို ကြိုတင်သိရှိ မျှော်မှန်း တမ်းတကုန်ကြပေ။

G. Z. N. 8.

သကဲ့သို့ စိမ်းလန်းဝေအာသောသစ်ရွက်သစ်ခက်တို့သည် ရင့်
 ရော်ဝါထိန်လျက် လေပြေလေရူး တိုက်ခတ် မြူးတူးခြင်းတို့
 က ဆွတ်ခူးချေချသကဲ့သို့ မြေသို့ကြွေကျ လျှောသက်ကြရ
 လေသည်ဖြစ်ရာ အချို့အချို့သော အပင်တို့၌မူကား မြင်မ
 ကောင်းဘူးဟု ရွက်ညှာ ကင်းရှင်း အကိုင်းချိုင်းချိုင်းဖြစ်
 နေကြလျက် အချို့မူကား ရွက်ဟောင်းကုန်စင်ပြီဖြစ်သော
 ကြောင့် အဝတ်ဟောင်းကိုချွတ်လျက် အဝတ်သစ်ကိုလဲလှယ်
 ဝတ်သောသူတို့ကဲ့သို့ ရွက်သစ်ပုရစ်အဖူး အညှောက်ကလေး
 များဘက်စပြုလျက် ဘောတောင် တပြင်တွင် ဝါလွင်စိမ်းစို
 ထိုထိုသော ငှက်အပေါင်းတို့မှာလည်း သောင်းသောင်းညှ
 ညှာ သာသောခေါ်ထူးလျက် ပျော်မြူးဘူးဟု ဖြစ်သည်ကို
 တွေ့ကြရပေကြောင်း။

ဤသစ်ပင်ပန်းပင်တို့နှင့်အတူ လောကဓံနယ်အတွင်း၌
 စာရင်းပါကြကုန်သော လူသတ္တဝါတို့မှာလည်း ထိုသို့သော
 လောကသဘာဝပြုပြင်ခြင်းစက်အတွင်းမှ လွတ်ကင်းကြသည်
 ဟူ၍မရှိ။ အတူတကွပင်ဖြစ်ကြပျက်ကြရပေသည်ဖြစ်ကြောင်း
 လူတို့မြည်တွင်အသက်တရာမနေရ၊ အမှုတရာတွေ့ကြရသည်
 ဆိုဘိသကဲ့သို့ လူ့ဘာသို့ရောက်လာကြရသူ အပေါင်းတို့မှာ
 ဖြစ်ချည် ပျက်ချည် တက်ချည်ဆုတ်ချည် ဖြင့်သာလျှင် နေ
 ထိုင်သွားလာကြရပေသည်ဖြစ်ရာ ဖြစ်ထွန်းသောအချိန်အခါ

နှင့်ကြုံကြိုက်ရသည့်အခါ ရှင်ပျဝမ်းသာခြင်းကို အပြည့်အစုံ ခံစားလိုက်ကြရသည်ဟူ၍ မရှိတတ်ကြသော်လည်း ဆုတ်ယုတ် ညှိုးနွမ်းသောအခါနှင့်ဆုံဆိုင်ကြသောအခါမူကား လူတို့မှာ ဖြေဆည်၍ မရနိုင် တမိုင်မိုင် တတွေ့တွေ့ဖြင့် အလင်းရောင် ကင်းမဲ့သောတွင်းခေါင်းလိုက်ကျကြီးထဲသို့ တွန်းချသွတ်သွင်း ၍ ပိတ်ဆို့ထားခြင်းကိုခံရဘိသကဲ့သို့ မျှော်လင့်တယ်ရာဝမ်း သာတယ်ရာဟူ၍ ပလာဟင်းလင်း အရှင်း ကင်းပျောက်၍ နေတတ်ကြပေသည်။ သို့သော် လောကကြီးကား ဤသို့ မ ဟုတ်ပေ။ မည်မျှမည်းနက်မှောင်မိုက်သော ညဉ့်သန်းကောင် အချိန်အခါပင်ဖြစ်စေ၊ ကြယ်ရောင်ဖြင့် မကင်းသကဲ့သို့ရှိသည့် ပြင် တနေဝင်သော် တနေထွက်ရသကဲ့သို့ ယခုညှိုးငယ်အွယ် ရာတွေ့ရသော် နောင်ဝမ်းသာဘွယ်ရာအချိန်နှင့်များစွာဝေး ကွာလှတော့သည်မဟုတ်ဖြစ်သည်ကို အတိပြုရာချေသည်။ အ ခက်အလက်ဝေဝေဆာဆာရှိသော သစ်ပင်ပန်းပင်တို့မှာ ဝေ ဆာခြင်းကင်းပျောက်ခြောက်သွေ့ညှိုးငယ်နေကြရာမှ အဖူး အညွှောက် ရွက်သစ်ရွက်ပုရစ်တို့ဖြင့် စိမ်းလန်းစိုပြေ ဝေဝေ ဆာဆာဖြစ်လာကြရပြန်သကဲ့သို့ လူတို့မှာလည်း ဆုတ်ယုတ် နွမ်းနယ်ဘွယ်ရာနှင့်ကြုံတွေ့လျှင် ဝမ်းသာခွင့်ကိုလည်း ကြုံတွေ့ ရမည်ဖြစ်ကြောင်းကို အစဉ်အမြဲနှလုံးသွင်းအပ်ကြလေသည်။

နှစ်သစ်၊စိတ်သစ်၊အကြံသစ်

လဟာလွင်တီး ပြင်ကျယ်ကြီးတွင် ခရီးသွားကြရ
 သောသူတို့မှာ ဤသစ်ပင်ကြီး ဤရိုးရိုးကြီး ဤလမ်းကွေ့
 ကြီးစသည်ဖြင့် တထောက်တထောက် ခရီးကို မှတ်သား
 သွားလာရ သကဲ့သို့၎င်း။ သမုဒ္ဒရာပြင်ကျယ် ပင်လယ်ကြီး
 များတွင် သင်္ဘောလွင့်ကြရသော သင်္ဘောသားတို့မှာ ဤ
 ဆိပ်ဤကမ်း ဤအင်္ဂုဏ်ကျန်းစသည်ဖြင့် လမ်းကြောင်း အ
 ဆစ်အပိုင်းပြု၍ ခရီးစဉ်ကိုမှတ်သားသွားလာ ကြရသကဲ့သို့
 ၎င်း။မီးရထား မီးသင်္ဘောစသည်ဖြင့် သွားလာကြသူ များ
 မှာ မည်သည့်မြို့ရွာသို့ ရောက်ပြီဟု ခရီးလမ်းစခန်းကို မှတ်
 သားသွားလာရ လေသကဲ့သို့၎င်း အစိုးရမင်းတို့ ဖောက်လုပ်
 ခင်းကျင်းပေးထားအပ်သော ပေတရာ မင်းလမ်းမကြီးများ
 ၌ သွားလာရသူတို့မှာ လမ်းဘေး တလျှောက်တွင် စိုက်ထူ

ထားသောမှတ်တိုင်များကိုကြည့်၍ ဘယ်နှစ်မိုင် ဘယ်နှစ်ဖါ
 လုံ့ရောက်ပြီဟု မှတ်သားသွားလာရ လေဘိသကဲ့သို့၎င်း ဤ
 လောက လူ့ဘဝကြီး၌ ဖြစ်လာရသော လူ့အပေါင်းတို့မှာ
 မည်သည့် ခုနှစ်ကုန်၍ မည်သည့်ခုနှစ်သို့ ရောက်ပြီဟု မိမိတို့
 ဘဝအချိန်ကို တနှစ်ပြီးတနှစ် ကာလပရိစ္ဆေဒ ပိုင်းခြားမှတ်
 သားနေထိုင်၍ သွားကြရပေသည်ဖြစ်သည်။

ယခုလည်း ကျွန်ုပ်တို့မှာ ခရစ်တော်နှစ် သို့မဟုတ်
 အင်္ဂလိပ်လူမျိုးအစရှိသည့် ဥပမာပတိုက်လူအမျိုးမျိုးတို့ မှတ်
 သားရေတွက် အသုံးပြုကြသော ခုနှစ်ကက္ကရာဇ် ဖြစ်သည့်
 ၁၉၃၃ ခုနှစ်တည်းဟူသော နှစ်ဟောင်းတရပ် ကုန်ဆုံးသဖြင့်
 ၁၉၃၄ ခုနှစ်တည်းဟူသောနှစ်သစ်သို့ ကူးပြောင်း ရောက်ရှိခဲ့
 ကြပေပြီဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့မှာဘဝသက်တမ်း၌ ခရီးတထောက်
 လွန်ခဲ့၍ နောက်ထပ် ခရီးတထောက် စတင်ဆက်လက်သွား
 နေကြရပြီဟု မှတ်ယူနိုင်သည်ဖြစ်သည်။

လွန်ခဲ့သည်နှစ်ဟောင်း၌ မည်သူမဆို တကိုယ်စီ တ
 ကိုယ်စီ အသီးအသီး အားဖြင့် မိမိတို့ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ဝမ်း
 မြောက် ဘွယ်ရာများ နှစ်သိမ့်ဘွယ်ရာများ မျှော်လင့်ဘွယ်
 ရာများနှင့်တကွ ဝမ်းနည်းဘွယ်ရာ ပူပင်သောက ရောက်
 ဘွယ်ရာ စိတ်ပျက်ဘွယ်ရာ စိတ်မရောင့်ရဲဘွယ်ရာ လွမ်းစရာ

ဆွေးစရာ စသည်ဖြင့် ဆိုးကောင်း နှစ်ရပ်တို့ကို အနည်း အများအားဖြင့်သော်၎င်း၊ အချို့ အဆိုးချည်း သော်၎င်း၊ အချို့ အကောင်းချည်းသော်၎င်း ကိုယ်စီကိုယ်စီ တွေ့ခဲ့ကြရမည်ဖြစ်သည်။

သို့သော် သွားလေပြီးသော နှစ်ဟောင်းသည် သွားလေပြီ။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုနှစ်ဟောင်းကို ပြန်၍နေကြရတော့မည်မဟုတ်။ ကျော်လွန်ကုန်ဆုံး၍ မည်သည့်အခါမျှ ပြန်၍မတွေ့ရန် အဆုံးသတ်သွားလေပြီဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုနှစ်အတွင်းက ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုး တို့သည်လည်း ထိုနှစ်နှင့်အတူ ကျော်လွန်ကုန်ဆုံး သွားကြလေပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုနှစ်အတွင်း ကျွန်ုပ်တို့တွေ့ကြုံခဲ့ရသည့် သုခဒုက္ခတို့ကို ပြန်၍တွေ့နိုင်ကြတော့သည်မဟုတ်။ ပြီးစီးခဲ့သောအရာများ ဖြစ်သဖြင့် ထိုအရာတို့ကို ကျွန်ုပ်တို့ ပြန်လှန်တွေးတော နှစ်မြောခြင်း ဝမ်းနည်းခြင်းဖြစ်၍ နေရန်မလို။ ကျွန်ုပ်တို့ ရှေ့မှောက်သို့ ရောက်လာသည့် နှစ်သစ်ကိုသာလျှင် မှန်မှိုင်းတွေဝေ ခြင်းကင်းစင်ကြည်သင်သော စိတ်သစ်အကြံသစ်များနှင့်မျက်နှာမူသင့်ပေသည်။

ဓမ္မတာအားဖြင့် လူတို့မှာ အတိတ်ကာလ၌ မနေရ။ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ သာလျှင်နေ၍ အနာဂတ်ကာလကို မျှော်

တကြရသည်ဖြစ်သဖြင့် တနှစ်ပြီးတနှစ် အသစ်အသစ်ရောက်
 လာအပ်သော လက်ရှိပစ္စုပ္ပန် ကာလသာလျှင် ပဌမမူလအ
 ရေးကြီးသော အရာဖြစ်သောကြောင့် မိမိထံသို့ ရောက်လာ
 အပ်သောကာလကို အကောင်းဆုံး အသုံးပြုလိုက် ရန်သာ
 အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်ပေကြောင်း။ ထိုသို့မဟုတ် နောက်
 နောက်ကဖြစ်ပျက်ခဲ့သည့် အရာများကို စိတ်တွင်သိုလျက် မ
 ရှင်းမလင်း ဖြစ်၍နေပါမူ လက်ရှိအချိန်ကို ကောင်းစွာ အ
 သုံးမပြုလိုက်ရဘဲရှိမည်ကို စိုးရိမ်ရပေကြောင်း။ လွန်ခဲ့သည့်
 နှစ်ကဆိုးခဲ့သည်ဖြစ်စေ ကောင်းခဲ့သည်ဖြစ်စေ ငါသည်ယခု
 နှစ်၌ကောင်းအောင်ပြုမည်။ ငါသည် လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ကထက်
 ယခုနှစ်တွင် ပိုမိုတိုးတက်အောင် ပြုမည်ဟူသော အဓိဋ္ဌာန်ဖြင့်
 ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းသောစိတ် မလျော့သောစိတ်
 သာယာသောစိတ် ကောင်းသော မေတ္တာတရားဖြင့် ပြည့်
 လျမ်းသော စိတ်သစ်စိတ်လွင်တို့ကို ပြုပြင်သိုမှီးလျက် နှစ်
 သစ်ကိုရှေးရှု၍ မိမိဘဝခရီးတထောက်ကို ဆက်လက်သွား
 ကြအပ်သည်။

စိတ်နှောက်ကိုယ်မပါစေနှင့်

စိတ်နှောက်ကိုယ်မပါစေနှင့် ဟူသော စကားမှာ ဤကမ္ဘာလောက၌ အစဉ်အမြဲအားဖြင့် စိတ်နှောက် ကိုယ် ပါ၍ လိုရာရောက်ကြောင်း ဆုတောင်းဆုယူ ပြုကြသော လူအများတို့၏ လိုအင်ဆန္ဒတောင့်တ ရည်မှန်းချက်နှင့် ဆန့် ကျင်သောစကားဟု ထင်ရပေလိမ့်မည်။ သို့သော် ကမ္ဘာ လောကကြီးတွင် မျက်မြင်လက်တွေ့အားဖြင့် ကြည့်ရှုသော် လူတို့၏သဘောဆန္ဒ အလျောက် စိတ်နှောက်ကိုယ်ပါသည် ဟူ၍ကား မရှိသလောက်ရှားပါးလျက် စိတ်၏နှောက်သို့

ကိုယ်ပါမိသဖြင့် သာလျှင် အကျိုးပျက်၍ ဒုက္ခရောက်ကြရခြင်းများကိုသာလျှင် တွေ့ရခြင်းကား များပြား ချေသည်။ ဘုရားတရား ကြည်ညိုလေးမြတ် ကျင့်ဆောင်ခြင်း၌ စိတ်နောက်ကိုယ်ပါခြင်း။ အလှူအတန်းပေးကမ်း စွန့်ကြဲခြင်း၌ စိတ်နောက်ကိုယ်ပါခြင်း။ အချင်းချင်း ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်းများ၌ စိတ်နောက်ကိုယ်ပါခြင်းများကား ကောင်းမွန်မြင့်မြတ်သော အရာများ ဖြစ်ကြောင်း အထူးပြောရန်မလိုပေ။ ဤသို့သောကောင်းမှုမျိုးကို ရှာကြံဆည်းပူး ကြရာ၌ သဒ္ဓါစိတ်ဖြစ်ကာမျှ စိတ်အကြံတိုက်တွန်း ပေါ်ပေါက်ကာမျှဖြင့်မူကား အကျိုးတစုံတရာ ဖြစ်ထွန်း ထမြောက်မည် မဟုတ်။ ကိုယ်ထိလက်ရောက် ဆောင်ရွက်လိုက်ကြ မှသာလျှင် သဒ္ဓါစိတ်ဖြစ်ရကျိုး နှပ်ကြမည်ဖြစ်ချေသည်။ ဤသို့သော နေရာ၌မူကား စိတ်နောက်သို့ ကိုယ်ပါရခြင်းသည် ကောင်းမြတ်ရုံမျှမကဘဲ စိတ်နောက်သို့ ကိုယ်မပါခြင်းသည် အကျိုးယုတ်လေဘိသကဲ့သို့ရှိလေသည်။

သို့သော် လောကကြီးတွင် တယောက်၌ အစာအဟာရဖြစ်သော်လည်း တယောက်၌ အဆိပ်ဖြစ်တတ်သည် ဟူသော သိုးဆောင်းလူမျိုးတို့ ပြောဆိုလေ့ရှိသော စကားကဲ့သို့ တနေရာတွင် ကောင်းသော်လည်း အနေရာတွင် မ

ကောင်းသော အရာများစွာရှိချေသည်။ စိတ်နှောက်ကိုယ်ပါ ခြင်းသည် အထက်တွင်ပြဆိုခဲ့သကဲ့သို့ ကောင်းမှု အလုပ်၌မူ ကား စိတ်နှောက်ကိုယ်ပါလေလေ ကောင်းလေလေ ဖြစ် သည့်နည်းတူ မကောင်းမှု၌မူကား စိတ်နှောက်ကိုယ်ပါလေ လေ ဆိုးဝါးလေလေဖြစ်ချေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လူတ စုံတယောက်သည် အပြစ်ငယ်ကလေးများ မျှသာမက အ ပြစ်ကြီးများဖြစ်ကြသော ခိုးမည် ဆိုးမည် ထားပြတိုက်မည် လူသတ်မည် စသည့်အမှုများကို စိတ်ကကြံကာမျှဖြင့်မူကား အရေးမကြီးသေး။ လက်ရောက်ကျူးလွန်လျက် စိတ်နှောက် ကိုယ်ပါ ဟူသော အပြစ်သို့ရောက်လျှင် မူကား လောကီ လောကုတ္တရာနှစ်ဌာနလုံး ဒုက္ခကြီးရောက်တတ်ကြချေသည်။ ဤသို့သောနေရာမျိုးသို့ရောက်သောအခါ စိတ်နှောက်ကိုယ် ပါခြင်းသည် များစွာဆိုးဝါးလျက် စိတ်နှောက်သို့ကိုယ် မ ပါခြင်းသာလျှင် ကောင်းမြတ်လေတော့သည်။

စင်စစ် လောကကြီး၌ တသက်လုံး စိတ်တိုင်းအကြံဖြူ ဧင်သူဟူ၍ကား မရှိနိုင်ပေ။ လူ့ဘဝလူ့လောက အရှုပ် အ ထွေး အခက်အခဲကြီး၌ တခါတခါ စိတ်၌ မကောင်းမှု အကြံဆိုးအကြံညစ်တို့ စင်စားခဲ့မိကြသူချည်း ဖြစ်ကြ၍ အ နည်းနှင့်အများသာလျှင် ခြားနားကြပေမည်။ သို့သော် ပ ကတိစိတ်တိုင်း၌ သန့်ရှင်းဖြူစင် ကြည်လင်ခြင်းကို သာလျှင်

သူတော်ကောင်း သူမြတ်လောင်း ခေါ်ဝေါ်ရသည်မဟုတ်။
 စိတ်တွင်း၌ပေါ်လာသည့် မကောင်းသောအကြံ မကောင်း
 သောဉာဏ်တို့ကို ဖိစီးနှိပ်ကွပ် အပြင်သို့မထွက်အောင် ပိတ်
 ပင်တားမြစ် ချုပ်တီးခြင်းသည်လျှင် သူတော်ကောင်းပညာ
 ရှိတို့အလုပ် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ပညာရှိအမျက်ပြင်
 မထွက် ဆိုဘိသကဲ့သို့ လူ့ဘဝ၌ မကောင်းသောအကြံတို့ကို
 မရှောင်ရှားနိုင်သည့်တိုင်အောင် စိတ်နှောက်ကိုယ်ပါ မဖြစ်
 စေရန် ချုပ်တီးတားမြစ်ခြင်းသာလျှင် ကောင်းမြတ်ကြောင်း
 ကို နှလုံးသွင်းအပ်ပေသည်။

ဆရာများသားသေ

လူ့အဖြစ်၌ အရပ်ရပ်ပေါ်ပေါက် လာအပ် သော လူမှုကိစ္စအဖြာဖြာတို့ကို ဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် ကိစ္စကောင်း မှန်စွာပြီးပြေ အောင်မြင်စေခြင်း အလို့ငှါ အကြံကောင်း ဉာဏ်ကောင်း လိုသည်နှင့်လျော်စွာ မည်သည့်အရေးကိစ္စ၌ မဆို မိမိထက်အသိအလုံမာ လောက်လုံပြည့်စုံလျက် မိမိလို ရာသို့ကောင်းစွာညွှန်ပြဆုံးမတတ်သော ဆရာသမား လူကြီး သူမ ပညာရှိကြီးတို့၏အကြံဉာဏ်ကို ခံယူရရှိခြင်းသည်လော က၌အမှန်အမြတ်ဆုံးသော အရာဖြစ်ကြောင်းကို အထူးပြော ပြရန်မလိုပေ။

သို့သော် လောက၌ အကြံကောင်း ဉာဏ်ကောင်း ရှားကြောင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ အထူး သတိပြုအပ်ချေသည်။ အ ကြံကောင်း ဉာဏ်ကောင်းဟူသည်မှာကြီးသည်ငယ်သည်မဟူ အရာဌာန အားလျော်စွာ အရေးကိစ္စနှင့်ကိုက်ညီ၍ အရေး ကိစ္စကို ချောမောပြေပြစ်စွာ ပြီးမပြေစေနိုင်သည့် အကြံကို သာဆိုလိုပေသည်။ လူတို့၏အသက်ကို ကယ်ဆယ်နိုင်လောက် အောင် ဉာဏ်ပညာထက်မြက် အသိဉာဏ် ကျယ်ဝန်းလျက်

သမားဂုဏ်နှင့် လုံးဝပြည့်စုံသော ဆေးဆရာကြီးပင်ဖြစ်လင့်ကစား သေတော့မည့်ဆဲဆဲ မျောတင်၍နေသော လူနာကို သာလျှင် အကြံကောင်းဉာဏ်ကောင်းပေး၍ ကယ်ဆယ်နိုင်ပေသည်။ ငါးဖမ်းရာ၌မူကား ထိုဆေးဆရာကြီး၏ အကြံကောင်းဉာဏ်ကောင်းများသည် တစုံတရာ အကူအညီရနိုင်မည်မဟုတ်။ ထိုဆေးဆရာကြီး၏အသိဉာဏ်ကို အပုံတရာလျှင် တပုံလောက်ရှိမည်မျှမဟုတ်သော တံငါသည်မှ သာ လျှင် ငါးဖမ်းရာ၌ အောင်မြင်စေရန် ကူညီမစ နိုင်ချေသည်။ အကြောင်း သော် ကား ဆေးဆရာ ကြီး သည် ပညာ ဉာဏ်ကြီးကျယ်စွာဖြင့် လူမမာ၏လိုအပ်သော အခြင်းအရာကိုသာ မြင်နိုင်သိနိုင်၍ လူမမာအားသာလျှင် အကြံကောင်း ဉာဏ်ကောင်း ပေးနိုင်သည် ဖြစ်၍ ငါးဖမ်းခြင်း အလုပ် ၌မူကား ငါးဖမ်းသူ၌ လိုအပ်သော အခြင်းအရာကို မမြင်နိုင်အောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

စင်စစ် လူတို့သည် တသီးပုဂ္ဂလဖြစ်လျက် တစုံတယောက်၌ ပေါ်လာအပ်သော အရေးကိစ္စတို့သည်လည်း ထိုသူနှင့်သာလျှင် တသီးပုဂ္ဂလသက်ဆိုင်၍ အခြားသူတို့ သိစွမ်းနိုင်ရန် ခဲယဉ်းသော အချက် ဖြစ်ချေသည်။ လူတစုံတယောက် မည်မျှအသိဉာဏ်ကျယ်ဝန်း ထက်မြက် လှပါသည် ဆိုသော်ငြားလည်း တပါးသူ၏ အဖြစ်အပျက်ကိစ္စကို အလုံး

စုံမမြင်နိုင်။ ထိုသို့မမြင်နိုင်ခြင်းကြောင့် ထိုသူ၏အမှုကို ပြေ
 ကုန်အောင် ဆောင်ရွက်ရန် နည်းလမ်းကိုမသိနိုင် ဖြစ်ချေ
 သည်။ မည်မျှ ပန်းချီဆေးရေးကောင်းလျက် ၎င်းတို့ရေးဆွဲ
 ထားသော ပန်းချီရုပ်ပုံကားများသည် မည်သူကမျှ မည်သူ
 ထက်သာသည်မရှိ ထပ်တူထပ်မျှ ကောင်းမွန် ပါသည် ဆို
 သော်ငြားလည်း ရေးဆွဲခြယ်လှယ် ကြရာ၌မူကား တဦးနှင့်
 တဦး စုတ်ကိုင်ခြင်း ဆေးစပ်ခြင်းမတူနိုင်ပေ။ အဆုံးတွင်လိုရာ
 ခရီးသို့အတူတကွ ရောက်ကြသော်လည်း သွားကြရာခရီး၌မူ
 ကား မိမိတို့တသီးပုဂ္ဂလအားလျော်စွာ အကွဲကွဲအပြားပြား
 သွားလာရချေသည်။

သို့ တယောက်နှင့်တယောက် မတူကြသောကြောင့်
 တယောက်ကိစ္စကိုတယောက် ကျေပွန်ပြီးကုန်အောင် ဆောင်
 ရွက်ရန် နည်းလမ်းကို ပြသလျက် အကြံ ကောင်း ဥာဏ်
 ကောင်းကို မပေးနိုင်ချေ။ ထိုသူ၏ကိစ္စကို ထိုသူသာလျှင်
 အားလုံးခြုံလျက် နားလည်သိမြင် နိုင်သောကြောင့် မည်
 သည့်နည်းဖြင့် ဆောင်ရွက်မှသာလျှင် ကောင်းစွာပြီးပြေ
 နိုင်မည်ကို သိရှိနိုင်သဖြင့် ထပါးသူ၏ အကြံဉာဏ်ကို မှီခို
 အား ထား ခြင်း ထက် မိ မိ ၏ အ ကြံ ဥာဏ် ကို မှီ ခို
 အားထားခြင်း ကအမှုကိစ္စကို သာလွန်ပြီးမြောက် စေနိုင်ချေ
 သည်။ လူတစ်ယောက်၌ အမှုကိစ္စတစ်ခုခု ပေါ်ပေါက်

လာလျှင် ဘေးကဆွေမျိုးသဂုံဟ အသိမိတ်ဆွေများက မိမိ
 တို့တာဝန် ဝတ်တရားရှိသည့်အလျောက် ဝိုင်းဝန်းအကြံဉာဏ်
 များ ပေးတတ်ကြလေသည်။ ဤသို့ ဝိုင်းဝန်း အကြံဉာဏ်
 များပေးကြရာ၌ မိမိတို့မိတ်ဝတ်ဆွေဝတ်အလျောက် မပျက်
 မကွက် ကောင်းပါစေသတည်း ဟူသော မေတ္တာ စိတ်ကို
 ရှေ့ကားလျက် ပေးကြသည်ဖြစ်သောကြောင့် ကောင်းမြတ်
 လျက် ကျေးဇူးတင်ဖွယ်ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် ယခင်ဆိုခဲ့သည့်
 အတိုင်း ထိုသူလိုအပ်သည် ကိုကောင်းစွာမသိနိုင်သောကြောင့်
 မည်မျှကောင်းသော အကြံဉာဏ် ဖြစ်စေကာမူ အထက်က
 ဖော်ပြခဲ့သည့်ဥပမာအတိုင်း ငါးမျှားရာတွင် ဆရာဝန်ခေါ်
 သကဲ့သို့သာ ဖြစ်သည့်အပြင် သူတချိုးပြော ငါတမျိုးဆိုနှင့်
 သူ့စကားကောင်းနိုးနိုး ငါ့စကား ကောင်းနိုးနိုးနှင့် စပ်
 ကြားမှ ဆရာများသားသေသည့် ဆိုသကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်ချေ
 သည်။ သို့ကြောင့် သူတပါး၏ အကြံဉာဏ်ကို အခါတိုင်း
 အားကိုးအားထား မပြုသင့်။ မိမိ၏အရေးကိစ္စ၌ မိမိသာလျှင်
 ရှင်းလင်းထင်ရှားအောင် ဆင်ခြင်အကြံထုတ်၍ ဆောင်ရွက်
 အပ်ကြောင်း သတိမူရာချေသည်။

အသိဉာဏ်နှင့်အကြားအမြင်

လောက၌ လူတို့တတ်စွမ်းနိုင်သည့် သတ္တိအမျိုးမျိုးရှိသည်ဖြစ်ရာ ထိုထိုသောသတ္တိများအနက် ဤကားမှား၏ဤကားမှန်၏ဟု အမှားနှင့်အမှန်ကို ဝေဖန် ပိုင်းခြားနိုင်သော သတ္တိထက်မြင့်မြတ်သောသတ္တိမရှိဟုဆိုက မှားနိုင်ဘွယ်ရာမရှိချေ။ လောကလူတို့တွင် အမိဝမ်းမှ မွေးဖွားသည့်အချိန် နာရီမှစ၍ အသက်ကုန်ဆုံး၍ မြေကြီးအတွင်း ဆင်းသက်ရသည့်အချိန်နာရီသို့ရောက်သည့်တိုင်အောင် လူ့ဘဝ၌ နေရာသမျှသောကာလအတွင်း၌ ဖြစ်ပျက်ကြုံတွေ့လေရသမျှသော ဒုက္ခသောက မှခင်းကိစ္စဟူသမျှတို့မှာ အရင်းခံအားဖြင့် အမှားအမှန်ဝေဖန် မသိမမြင်နိုင်ကြသောကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်ကြရပေသည်။

ဤကားအမှား ဤကားအမှန်ဟူ၍ အမှားအမှန်ဆိုသည်ကို လူတို့၏ စိတ်ဓာတ်အရင်းခံ၌ ဝေဖန်ပိုင်းခြား၍ သိစွမ်းနိုင်သောသတ္တိထူးကလေးပါရှိမြဲမေ့တာဖြစ်သောကြောင့် လောကီအရေး၌ လိမ္မာကျွမ်းကျင်သော လူကြီးများကိုမဆို ထားဘိ။ အသိဉာဏ်ကလေး တောက်လောင်ပွင့်လင်းစဖြစ်သောကလေးသူငယ်များပင် သိရှိကြသည့် လက္ခဏာများကို တွေ့နိုင်ကြပေသည်။ သို့သော် အမှားအမှန်ကို မခွဲခြားနိုင်ခြင်းကိုအကြောင်းရင်းပြုလျက် လောကကြီး၌ ဒုက္ခသောက အမျိုးမျိုးဖြစ်ပွားပြည့်နှက်လျက်ရှိနေသည်ကို ထောက်သော် လူတို့သည် သိယောင်ယောင်ဖြင့် ကိုယ်တွေ့ လက်တွေ့ အမှားအမှန်နှင့်ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ကြသောအခါ၌မူကား ရှင်းလင်းအောင်မဝေခွဲနိုင်ကြကြောင်း ကောင်းစွာထင်ရှားပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကျားဆင်စသော သားရဲတိရစ္ဆာန်တို့သည် ဤသို့ဤပုံခုပင်တတ်၊ အုပ်တတ် ဖမ်းဆီးသတ်ညှစ်စားသောက်တတ်သည်။ ဤသို့ဤပုံရှောင်ရှားတိမ်းဖယ်ပါက လွတ်နိုင်သည်ဟုကောင်းစွာသိရှိပါလျက် တောတွင်းသို့ရောက်၍ အကယ် ကျားဆင် စသည်တို့နှင့် တွေ့ရသောအခါ၌မူကား အသက်ဘေးမှ လွတ်မြောက်အောင် မတိမ်း မရှောင်နိုင်သော တောသွားယောက်ျားကဲ့သို့ ဖြစ်ချေသည်။

T. Z. N. 9.

လောက၌ မည်သည့်အရာတွင်မဆို မိမိဥာဏ်ကို အသုံးပြုခြင်းသည် ကောင်း၏။ မိမိဥာဏ်ထက် ကောင်းသောလမ်းပြရှေ့ ဆောင်မရှိ ဘုပညာရှိတို့ဆုံးမကားရှိပေသည်။ ထိုသို့ဆုံးမသည့်အတိုင်းလည်းမှန်ပါပေ၏။ လူတိုင်း ဝန်ခံရပေမည်။ သူတပါးစကားကို နားထောင်ရခြင်းသည် မှားသည်လည်းရှိ၏။ မှန်သည်လည်းရှိ၏။ အမှားထက် အမှားကပင် ပိုမိုကောင်းပိုမိုတတ်ပေသည်။ သူတပါးအပြောကိုမစောင့်ဘဲ ဖွဲမိအသိဥာဏ် အားလျော်စွာ ဟုတ်မဟုတ် မှန်မမှန် သင့်မသင့် တော်မတော် ဝေဖန် ချင့်နှိုင်း၍ မိမိကိုတိုင် သိမြင်အောင်ကြံဆရခြင်းသည် အမှန်ကိုရောက်ရန် အကောင်းဆုံးအတိုဆုံး စိတ်အချရဆုံး နည်းကောင်းလမ်းကောင်းကြီးဖြစ်ချေသည်။

သို့သော် စူးကောင်းဆောက်ကောင်းရရှိသော လက်သမားပီသုကာဆရာသည် အိမ်ကောင်းအထည်ကောင်းဖြစ်စေရန် သစ်ကောင်းဝါးကောင်းကိုလိုချေသည်။ မည်မျှ စူးကောင်း ဆောက်ကောင်း လက်နက်ကောင်း ရသော်လည်း သစ်ကောင်းဝါးကောင်းအပြည့်အစုံမရှိ။ အနည်းငယ်မျှသော သစ်ဆိုးဝါးဆိုးတို့သာရှိလျှင်မူကား အိမ်ဆိုး အထည်ဆိုးသာလျှင်ရနိုင်မည်ဖြစ်သည့်နည်းတူ ထိုသို့မိမိအသိဥာဏ်ကောင်းကို အသုံးချသောအခါလည်း ထိုအသိဥာဏ်အားဖြင့် ရှေ့နောက်

ချင့်ချိန် ကျက်စားနိုင်စိမ့်သောငှါ ဗဟုသုတ အကြားအမြင် ပြည့်စုံဖို့လိုပေသည်။ မျက်စိအမြင်ချင်း တူသော်ငြားလည်း မှန်ပြောင်းငယ်ဖြင့် ကြည့်ရသောသူသည် မှန်ပြောင်းကြီးဖြင့် ကြည့်ရသောသူလောက် ခွဲခွဲခြားခြားဝေးဝေးလံလံ မမြင်နိုင် သကဲ့သို့ အသိဉာဏ်ကိုအသုံးပြုခြင်းပင်ထူစေကာမူ အကြား အမြင်ဗဟုသုတပြည့်စုံသူတို့လောက် အကြားအမြင်နည်းပါး သေးကွေးနှုန်းနဲ့သူတို့မှာ အမှားအမှန်ကိုဝေဖန်ပိုင်းခြား၍ မ မြင်နိုင်။ အမှန်ဟုထင်ရလျက် အမှားနှင့် ကြုံတွေ့ရတတ်ချေ သည်။ ထို့ကြောင့်လောက၌ သူတပါးစကားထက် မိမိအသိ ဉာဏ်ကို မိမိအားကိုးရမည်။ မိမိအသိဉာဏ်သည် အမှန်ကို မြင်နိုင်အောင်လည်း ဗဟုသုတအကြားအမြင်ပြည့်စုံစေရမည် များကို နှလုံးသွင်းအပ်ကြပေသည်။

သန်ကောင်ထက်ညဉ့်မနက်ဘူး

သန်ကောင်ထက်ညဉ့်မနက်ဘူး ဟူသောစကားသည် လောက၌လူတို့အည် စိတ်ပျက်လက်လျှော့ ဖြစ်လိုရာဖြစ်စေ တော့ဟူသောသဘောထားခြင်း၏ ထင်ရှားသောအထိမ်းအမှတ်လက္ခဏာကြီးတရပ် ဖြစ်ပေသည်။ လူတို့၌ စိတ်ပျက်လက်လျှော့ခြင်းထက် ကြီးသော ရန်သူမရှိဟု ဆိုနိုင် ပေသည်။ လောက၌ မည်မျှဆိုးရွားစွာ ဆုံးရှုံးနှစ်မျော၍ နေစေကာမူ လက်မလျှော့သမျှကာလပတ်လုံး အဆုံးသို့ရောက်ပြီဟု မဆိုနိုင်သေး။ ထိုသို့မဆိုနိုင်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး လူသည် ပျက်စီးနှစ်မုန်းခြင်းသို့မရောက်။ နှစ်မုန်းမျောပါရခြင်းမှလွတ်ကင်းကောင်း လွတ်ကင်းလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်တယ်ရာ က

လေးရှိနေသေးသည်။ သို့တည်းမဟုတ် စိတ်ပျက်လက်လျှော့
ခြင်းပြုပါက လက်လျှော့ လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ထိုသူ
အားမျှော်လင့်ဘွယ်ရာမရှိ လုံးလုံးဆုံးရှုံးနစ်မုန်းပျက်စီးလေ
ပြီဟုဆိုရလေတော့သည်။

ရေနစ်သောသူတို့သည် ရေထဲသို့ကျရောက် သည်နှင့်
တပြိုင်နက်ငါသည်ဖြစ်ထဲသို့ရောက်လေပြီဤရေမှငါသည်လွန်
အောင်ကူးနိုင်မည်မဟုတ်။ ဤအခြေသို့ရောက်နေပြီဖြစ်သော
ကြောင့် ငါသည်လုံ့လပြု၍ ထူးတော့မည်မဟုတ်ဟုဆို၍သာ
ဖြစ်လိုရာဖြစ်စေတော့ဟု လက်လျှော့လိုက်ကြပါမူ ရေနစ်
သောလူဟူသရွေ့ တစုံတယောက်မျှ အသက်ရှင်ကြ ရမည်မ
ဟုတ်။ အားလုံးပင်ရေ၌သေဆုံးဘွယ်ရာသာ ဖြစ်ချေသည်။ သို့
သော် ရေနစ်တိုင်းမသေ။ ငါးမန်းငါးဆင် စသည့် ကြမ်း
ကြုတ်ရက်စက်သော ရေတတ္ထဝါကြီးများ၏အလယ် အလွန်
ပြင်းထန်စွာ ပုတ်ခတ်ထကြွသော လှိုင်းဂယက် ကြီးများ အ
ကြား တဖက်ကမ်း မမြင် နိုင်သော ပင်လယ် သမုဒ္ဒရာ
ကြီးများ အတွင်း သင်္ဘော ပျက်စီး ကြသော သင်္ဘော
သားများပင်လျှင် မသေဆုံးဘဲ အသက်ဘေးမှချမ်းသာရာရရှိ
ကြသည်မှာ အထောင်အသောင်းမက လွန်စွာ များပြားလှ
ချေသည်။ ဤသို့မသေမပျောက်ရှိကြရသည်မှာ ထိုသို့ ရေနစ်
မုန်းရသူတို့၌ အခြားမှီခိုအားထားဖွယ်ဟူ၍ လုံးလုံးမရှိ အ

သေနှင့်အရှင် ချိန်ခွင်တွင် တင်စက်ကြမည် ဆိုလျှင် အရှင်တမတ် အသေတပိသံာ မျှမက ရှိသော်လည်း မသေသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး လက်မလျှော့ကြစတမ်းဟူသော သဘောဖြင့် အဆုံးစွန်ရောက်အောင် အရှုံးမပေး ကြသောကြောင့်သာ လျှင်ဖြစ်ချေသည်။ ထို့ကြောင့်လူတို့၌ စိတ်ပျက်လက် လျှော့ခြင်းထက် ကြီးသောရန်သူမရှိ သကဲ့သို့ စိတ်မပျက် လက်မလျှော့ခြင်းထက်ကြီးသော မှီခိုဖွယ်မရှိ ဟုဆိုနိုင်ပေသည်။

ထောက၌ ပျက်စီးခြင်းနှင့် ကြုံတွေ့ကြရသော လူအပေါင်းတို့တွင် အတော်အတန် နစ်မုန်းနေလျှင် ဒီအခြေရောက်မှဖြင့် သန်ကောင်ထက် ညဉ့်မနက်ပါဘူးဟု ဆိုကာ နစ်ချင်ချင်တွင် တိုး၍နစ်လိုက်ကြသောကြောင့် အဆုံးအထိ နစ်လွှားသောသူ မည်မျှရှိသည်ဟု အတတ်ကေန မဆိုနိုင်သော်လည်း နည်းမည်ကားမဟုတ်ချေ။ နစ်လို့ရာနစ်စေတော့ ဟုဆိုသောသူသည် မိမိအားမိတ်ဆက်အပ်သောရန်သူကို အပေါင်း အဖက် ပြု၍ အားပေးခြင်း မိမိ ကိုယ်ကို မိမိပင် “မင်းသွားရော့” ဟု အဆင်းလမ်းတွင် တွန်း၍ချလိုက်ခြင်းနှင့် သာတူချေပြီ။ ထိုအခါ မိမိပင်လျှင် မိမိ၏ရန်သူကြီး ဖြစ်လာချေပြီ။ ဤသို့လူ့တရားနှင့် မဆန့်ကျင်အပ်ချေ။ လူ့တရားမူကား လူတို့သည် မိမိကိုယ်ကို မိမိတို့ကယ်ဆယ် ခြင်းကိုသာ လျှင် အစဉ်အားထုတ်ရချေသည်။ လောက၌ အသက်မဲ့သေ

သေးသမျှ လူ၌ဆုံးပြီဟုမရှိကောင်းချေ။ သေပင် သေရငြား
 သော်လည်း စိတ်ပျက်လက်လျှော့ခြင်း မပြုသော သူသည်
 သေသည်၏ ခဏကလေးသို့ထိအောင် အသက်ရှင်ရခွင့်ရှိချေ
 သည်။ အလွန်နက်စောက်သော တောင်ကမ်းပါးသို့ လိမ့်ကျ
 ရသောသူထက် လောကတွင်မျှော်လင့်ဖွယ်ရာ ကင်းသောသူ
 မရှိချေ။ သို့သော် ထိုသူများပင်လျှင် ဆုပ်ခံဆုပ်ရာမြက်ဖိုတ်
 သစ်ခက်ကလေးများကို ဆုပ်ကိုင်မိခြင်းအားဖြင့် ကြောက်
 မက်ဖွက်ရာ သေကျေပျက်စီးရမည့်ဘေးကြီးမှ လွတ်မြောက်
 လာတတ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် မည်သည့်အခါမဆို သန်
 ခေါင်ထက်ညဉ့်မနက်ပါးအား ဟူသောသဘောမျိုးကိုရှောင်
 ရှားလျက် သေသည်တိုင်အောင် တတ်အားသရွေ့ လုံ့လပြု
 ကြရန် သတိချုပ်အပ်ကြပေသည်။

၂၅-၇-၁၉၃၄

အတွေးနှင့် အပြော

နှစ်ကိုနှစ်နှင့်မြောက်လျှင် သုံးလည်း မဖြစ်နိုင် ငါးလည်းမဖြစ်နိုင်။ မည်သည့်အခါမဆိုလေးချည်းဖြစ်ကြောင်းကိုကျောင်းသားသူငယ်များပင်လျှင် သိရှိကြလေသည်။ ဤသို့ မလွဲမမှားနိုင်သည်မှာလည်း အခြားအကြောင်းမဟုတ်။ လူတို့၏ဆင်ခြင်နိုင်သောဥာဏ်ကလေးက ဤအရာသည် သုံးလည်းမဟုတ်နိုင် ငါးလည်းမဟုတ် လေးဖြစ်မှသာလျှင်မှန်သည်ဟု အစဉ်သဖြင့်ရှေ့ကလမ်းခင်း၍ပြနေသောကြောင့် အမှားအမှန်ကိုတခါတည်းဝေဖန်ပိုင်းခြား သိမြင်နိုင်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဤသို့ဆင်ခြင်နိုင်သောဥာဏ်ကိုအသုံးပြုလျှင် မည်မျှကြီးကျယ်သောအရေးကိစ္စကြီးကိုဖြစ်စေ မည်မျှခက်ခဲနက်နဲသောပြဿနာကြီးကိုဖြစ်စေ နှစ်ကို နှစ်နှင့်မြောက်လျှင် လေးဟု ရှင်းရှင်းလင်းလင်းကြီးသိရသကဲ့သို့ အမှားအမှန်ကို ကောင်းစွာ

ဝေဖန် ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်ကြပေသည်။ သို့ကြောင့်သာလျှင် တရားသူကြီးတို့သည် အလွန်နက်နဲ ခက်ခဲသော အမှုအခင်း များကို တရားသဖြင့်ဖြစ်အောင်ဝေဖန်ပိုင်းခြားစီရင်ဆုံးဖြတ် နိုင်ခြင်း၊ နက္ခတ်ဆရာကြီးတို့သည် မိုင်ပေါင်းသိန်းသန်းကုဋေ မရေမတွက်နိုင်အောင်ကွာဝေးသော စကြဝဠာကြီးအတွင်း၌ လှည့်ပတ်သွားလာနေသော ကြယ်နက္ခတ်တို့သည် မည်သည့် အချိန် မည်သည့်နေရာသို့ရောက်၍ မည်သို့ဖြစ်မည်၊ လကြတ် မည်၊ နေကြတ်မည်၊ ကြယ်တံခွန်လွတ်မည် အစရှိသည်တို့ကို မဖြစ်မီရက်လများစွာကကြိုတင်၍ တစက္ကန့်တမိနစ်မလွဲအောင် သိရှိပြောဆိုနိုင်ကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။ အချုပ်ကိုဆိုသော် ဤ ဆင်ခြင်စဉ်းစား သည့်ဉာဏ်ဖြင့်သိမြင်နိုင်သော စက်အတွင်းမှ ဤကမ္ဘာသွင်သော်၎င်း၊ ဤကမ္ဘာ၏ အပြင်အပတ်တွင် သော် ၎င်း၊ လွတ်ကင်းသောအရာဟူ၍ လောကဋ်မရှိဖြစ်ချေသည်။

ဤသို့သောဉာဏ်သည် ထိုသူ ထိုသူ အထူးဖြစ်သော ဗုဂ္ဂိုလ်တို့၌သာ ရှိကောင်းသော အရာမဟုတ်။ လူတိုင်း၌ပင် အရင်းခံအားဖြင့်ရှိကြသည်ချည်းဖြစ်ပေသည်။ သို့သော်လည်း ဆင်ခြင်တွေးတောလိုသူတို့နှင့် ဆင်ခြင်တွေးတောခြင်း မပြု လိုသောသူဟူ၍သာလျှင် ခြားနားပေသည်။ အချို့တို့သည် တစုံတခုကိုတွေ့မြင်ကြားသိရလျှင် သို့မဟုတ် တစုံတခုမူခင်း ကိုစွန့်ကြဲတွေ့လျှင် ဆင်ခြင် စဉ်းစားလိုခြင်းမရှိ။ ဆင်ခြင်

စဉ်းစား၍မနေ၊ ရုတ်တရက်ထင်လိုရာကိုသာ ကောက်၍ထင်
မြင်လိုက်ကြလေသည်။ တနည်းအားဖြင့် ဆိုသော် အတော့
ထက်-အပြေး ကို ကြိုက်တတ်ကြလေသည်။

ဥပမာအားဖြင့် လူတစ်စုံတယောက်အား ပုလင်းတလုံး
နှင့် ဖေါ့တခုလျှင် ငွေ ၁-ကျပ်-၆ပြား (၁-၀) ပေးရ၏။
ပုလင်း၏အဖိုးသည် ဖေါ့အဖိုးထက် ငွေ-၃ ပိုလျှင် ဖေါ့၏
အဖိုး မည်မျှတန်သနည်း ဟု မေးလျှင် ၆-ပြား (၀) ဟု
ရုတ်တရက်ဖြေဆိုကြပေလိမ့်မည်။ ဤပုစ္ဆာမှာ တစ်စုံတရာ အ
ကြီးအကျယ်အခက်အခဲမရှိ။ တစ်ဘာရာ ကေ့ကေ့ လိမ်လိမ်
မရှိ။ အလွန်ရှင်းလင်းဖြောင့်တန်းသော ပုစ္ဆာကလေးဖြစ်ပေ
သည်။ သို့သော် ထိုသို့ ၆-ပြား (၀) တန်သည်ဟု ရုတ်တ
ရက်ဖြေကြားလိုက်သူအား မိတ်ဆွေ၊ ဤသို့ဆိုသော် ပုလင်း
၏တန်ဖိုးသည် ဖေါ့၏တန်ဖိုးထက် ၉၄-ပြား(၁၅၀)သာ တန်
ပါတကား ဟုဆိုလျှင် အို... ဟုတ်ပါရဲ့။ ကျုပ်မှားတာဘဲ
ဟု ပြန်၍ပြောကြားသည်ကိုတွေ့ရပေလိမ့်မည်။ ဤကား ထို
သူသည် ပုလင်းနှင့်ဖေါ့နှစ်ခုလုံးသည် ၁-ကျပ် ၆ပြား(၁-၀)
သာတန်သည်။ ပုလင်း၏အဖိုးသည် ဖေါ့၏အဖိုးထက် ၃-ပို
၍တန်အောင် ဖေါ့၏ အဖိုးသည် ၃-ပြား (၆-ပိုင်) ဖြစ်၍
-ပုလင်း၏အဖိုးသည် ၃-ပိုပြား (၁-၆ပိုင်) ဖြစ်ရမည်။ သို့မှ
သာလျှင် ၁-ကျပ် ၃ပြား-၃ပြား=၁ကျပ်(၁-၆ပိုင်-၆ပိုင်=၁)

ပို၍တန်နိုင်မည်ဟု ခေတ္တခဏဆင်ခြင်ဥာဏ်ကလေးကို မသုံးလိုဘဲ ထင်မိထင်ရာ အဖြေ ကိုသာနှစ်သက်သည့် အားလျော်စွာ ရုတ်တရက် အမှားအမှန်မဆင်ခြင်ဘဲ ဖြေဆိုလိုက်ခြင်းမျှသာဖြစ်ချေသည်။ သို့လျှင် မည်သည့်အရာ၌မဆို လွယ်သည်ခက်သည် ကြီးသည် ငယ်သည်မဟူ။ ထိုက်တန်သရွေ့ ဆင်ခြင်ဥာဏ်ကလေးကို အသုံးပြုမှုသာလျှင် အမှန်သို့ရောက်နိုင်ကြမည်ကို သတိပြုအပ်ကြပေသည်။

ဥာဏ်ကို အသုံးပြုအပ်ကြောင်း

လူသည်အမှားအမှန်ကို ဝေဖန်ပိုင်းခြား၍ သိမြင်ရာ၌ လွန်စွာနှေးကန်လှသော သဘောရှိခဲ့ပေသည်။ အရပ်ရပ်ရှေးဟောင်းရာဇဝင် အစုအစဉ်တို့ကို ပြန်လှန်ကြည့်ရှုကြမည်ဆိုသော် ပဏ္ဍိတဆူ ပြုမှုနိုင်လောက်သော ဥာဏ်ပညာ မလိုတော်ရုံသဖြင့် အကျိုးနှင့်အကြောင်း အဆိုးနှင့် အကောင်း၊ ရှေ့နောက်စပ်ဟပ်ချင့်ချိန်နိုင်ရုံလောက်သောလူသာမန်တို့ပင် ဤအရာတို့သည် မဟုတ်မမှန် မသင့်လျော်ဟု ထင်ရှားစွာသိနိုင်သောအယူအဆ အယုံအကြည် အပြုအမူ အလေ့အထတို့သည် နှစ်ပေါင်းရာထောင်ကာလရှည်လျားစွာတည်ရှိခဲ့သည်ကို တွေ့နိုင်ကြပေသည်။ ဤသို့ မတင့်မတယ် မဖွယ်မရာ နောက်လူတို့ကြားသိရသောအခါ ရယ်ဘွယ်ရာဖြစ်သော အ

မှားအယွင်းကြီးများသည် ထိုမျှကာလရှည်လျားစွာ လူတို့အလယ်တွင် ထွန်းကားစည်ပင်၍ လာခဲ့သည်မှာ အခြား အကြောင်းမရှိ၊ လူတို့သည် မိမိတို့ဉာဏ်ကိုအသုံးပြုလျက် တွေးဆချင့်ချိန်လိုသောဆန္ဒ မရှိခဲ့ကြသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ လူတို့သည်ထိုသို့ဆင်ခြင်နှိုင်းချိန်ခြင်းနည်းပါးလေလေ၊ မဟုတ်မမှန်မဖွယ်မရာသောအယုံအကြည်အမှုအလေ့တို့ တိုးပွားနှိပ်စက်လေလေဖြစ်သည်ကိုတွေ့ခဲ့ရပေသည်။

ဤသို့သောအရာကား ဤသို့ဖြစ်သောကြောင့် ဤသို့မဟုတ် ထိုသို့သာလျှင် ဣတိဘန်ရာသည်ဟု အကျိုးနှင့် အကြောင်း ရှေ့နောက်ဆက်စပ်ဉာဏ်ကိုအသုံးပြု၍ တွေးကြံရသည်ထက် ထင်လိုရာထင်လိုက်ခြင်းကလွယ်ကူပေသည်။ သို့သော် လူတို့သည် တကြိမ် အပင်ပန်းခံ၍ ရှေ့နောက်ဆက်စပ်တွေးတောသိမြင်လိုက်လျှင်ပင် မိမိတို့ အတွင်းဉာဏ်သည် ထိုသို့ယုံလိုရာယုံကြည်ခဲ့သောအရာတို့ထက်သာလွန်တန်ခိုးကြီးလျက် အံ့ဩဘွက်ရာဖြစ်သည်ကို သိရှိလာကြလေသည်။ ထိုအခါမူကား ဤလောကကြီးသည် အကျိုးနှင့်အကြောင်းတည်ဟူသောလောကသဘာဝ ဝတ္တရားဥပဒေကြီးက အုပ်ချုပ်စီမံလျက်ရှိသည်။ ထိုဥပဒေကလွဲ၍တပါး မည်သည့်အရာမျှ ဝင်ရောက်ဖက်စွက်မပြုနိုင်၊ ထိုအကြောင်းအကျိုး ဥပဒေကြီးကို မိမိတို့အကျိုးအလို့ငှါ အသုံးပြုနိုင်ကြောင်းထင်ရှားသိရှိပွင့်လင်းလာကြသည့်အလျောက် ရှေးရှေးက ကောင်းစားကြီး

စိုးခဲ့သည့် မဟုတ်မလျား မဖွယ်မရာအယုံအကြည် အပြုအမူ
 တို့သည် ပျောက်ပလွင့်စင်တိမ်မြုပ်ကုန်လျက် ပွင့်လင်းသော
 ခေတ်ကြီးသို့တဖြည်းဖြည်းတိုးတက်ခဲ့ကြရလေသည်။ ။ ရှေးအ
 ခါကတစ်စုံတရာအဆက်အသွယ်မရှိဘဲ အလွန် ဝေးကွာသော
 အရပ်မှတစ်စုံတယောက် စကားပြောဆိုသံများကို ကြားလျှင်
 ဤကား အခြားမဟုတ် စုန်းနတ်တစ္ဆေတို့၏ တန်ခိုးဣဒ္ဓိဝါဒီ
 ဖြစ်သည်ဟုစွပ်စွဲပြောဆိုကြပေလိမ့်မည်။ သို့သော် ယခုခေတ်
 တွင်မူကား မည်သူတစ်စုံတယောက်မျှ ကြောက်လန့် တုန်လှုပ်
 ခြင်းရှိမည်မဟုတ်။ ဤကား ဝိုင်ယာလက်စက်သာဖြစ်သည်။
 ဝိုင်ယာလက် စက်ဆိုသည်မှာလည်း မည်သည် တပါးသော
 တန်ခိုးဣဒ္ဓိဝါဒီမဟုတ်။ လူတို့၏ဥာဏ်ကို အကြောင်းပြု၍
 ပေါ်ပေါက်သောအရာမျှသာဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြရပေသည်။

အစာအာဟာရမစားမသောက်ရလျှင် လူတို့၏ ခန္ဓာ
 သည်ကြာရှည်စွာမခံနိုင် ငတ်၍ သေတတ်သည်ကို လူတိုင်း
 ပင်သိရှိကြပေသည်။ သို့သော် မည်မျှ အစွမ်းသတ္တိ ရှိသော
 စိတ်ကိုလည်း တစ်စုံတရာကျွေးမွေးခြင်းမရှိလျှင်သို့မဟုတ် စိတ်
 ၏အစာ၊ ဥာဏ်၏အစာဖြစ်သော စိတ်ကူးနှင့် ချင့်ချိန်ခြင်း၊
 အကြံထုတ်ခြင်းစသည်တို့ကို မပြုလျှင် စိတ်သည်လည်း ချိန့်
 သေဆို ငတ်မွတ်ပျက်စီးတတ်ကြောင်းကို သိရှိသူမူကား မည်
 မျှရှိလေသနည်း မဆိုနိုင်ပေ။ အချို့သော အရပ်ဒေသတို့၌

ကိုယ်လက်အင်္ဂါကို တစုံတရာအသုံးမပြု မြောက်၍ထားခြင်း
 ကွေး၍ထားခြင်း စသည်တို့ကို ကျင့်ခြင်းဖြင့် အသုံးမကျဖြစ်
 စေသည်ကို မြင်လျှင် ရယ်မော တတ်ကြသော်လည်း မိမိတို့
 စိတ်ကိုထိုသို့အသုံးမချခြင်းအားဖြင့် အသုံးမကျဖြစ်ခြင်းများ
 ကိုမူကား ပြုံးချုံ့မပြုံးကြဖြစ်ပေသည်။ လက်ကိုအလုပ်လုပ်
 ခြင်းဖြင့် အသုံးပြုလျှင် ကျင်လည် သန်စွမ်းလာသကဲ့သို့၎င်း၊
 ခြေကိုသွားခြင်းဖြင့်အသုံးပြုလျှင် လျှင်မြန် သွက်လက်လာသ
 ကဲ့သို့၎င်း၊ ထားကိုခုတ်ခြင်းလှီးခြင်းအားဖြင့် အသုံးပြုလျှင်
 အသွားထက်သာသကဲ့သို့၎င်း၊ စိတ်ကိုလည်း ကြံခြင်း၊ စည်
 ခြင်း ချင့်ချိန်ခြင်းတို့ဖြင့် ထက်မြက် လာစေနိုင်ကြောင်းကို
 သတိချပ်အပ်ကြပေသည်။

စကားဆိုတောင် လိုမမောက်နှင့်

မတ်-ကွဲန်း အမည်ခံ အမေရိကန်ပြည်သားပညာ ရှိစာရေးဆရာကြီးတဦးသည် လောကီမှုကောင်းမကောင်းတို့ ကို ပျက်ချော်သရော် အပြောင်အလှောင်ပြု၍ လူတို့စိတ်နှလုံး၌ ထင်ရှားစွဲမှတ်အောင် စီမံရေးသားဖော်ပြတတ်သော သတ္တိထူးဉာဏ်ထူးရှိသောကြောင့် ကမ္ဘာတလျှောက် ပညာ ရှိတို့အလေးအမြတ်ပြုခြင်းခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်ကြီးမှာ ပွဲလမ်းသဘင် လှပရိသတ်အလယ် သို့ရောက်လျှင် တခါတရံ စိတ်ထကြွလျက် စိတ်အလိုဆောင် ကြဉ်းနေသောအခိုက်အခါများတွင် မဆိုသင့်၊မဆိုအပ် အိုးနှင့်ဆန် တန်ရုံမဟုတ်သော စကားများကို စိတ်ရှိတိုင်းပြောဆိုတတ်လေသည်။ ဤသို့ပြောဆိုပြီးနောက်မူကား ငါသည် စကားလွန်မိချေပြီတကား၊ မဆိုအပ်မဆိုထိုက်သည်တို့ကို ဆိုမိချေပြီတကား၊ ငါ၏စောင့်စည်းအပ်သော လူမှုစည်းကမ်းပျက်

ချေပြီတကားဟုများစွာပင်နောင်တကြီးစွာရလျက် စိတ်တွင်
 မချမ်းမသာဖြစ်၍ နေတတ်လေသည်။ ၎င်း၏မိတ်ဆွေ ဒဗ
 လျူဒီဟိုဝဲလ်စ် ဆိုသူက ဤကဲ့သို့မိမိမှားထွင်း ပြုလုပ်ခဲ့သည်
 များကိုပြန်လည်သတိရလျက် မတ်ကွိုန်း လောက်စိတ်မချမ်း
 မသာ ဖြစ်သောသူ အခြား တစ်စုံတယောက် မတွေ့ဘူးသေး
 ကြောင်းနှင့် ပြောဆိုလေ့ပြုလေသည်။ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည်
 မိမိထုတ်ဖော်ပြောကြားချက်ကြောင့် တပားသူတို့ စိတ်မချမ်း
 မသာဖြစ်ခြင်း ထိုစကားကြောင့် မိမိ့ရှိသလေးမြတ်သော
 လူကြီးသူကြီးတို့သည် မိမိအားအထင်အမြင်သေးသိမ်သွားပြီ
 ဟုထင်မိလျှင် ထိုသို့သောလူများရှေ့သို့ နောက်တကြိမ်သွား
 ရောက် မျက်နှာမပြင် လောက်အောင် နောင်တသတိရလျက်
 အရှက်အကြောက်အားကြီးတတ်လေသည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးမှာ ဤသို့မိမိစိတ်ကိုမိမိ မချုပ်မတည်း
 လွတ်လျက်နေခိုက် စိတ်ထင်သလောက်ပြောဆို ပြုလုပ်မိလျက်
 ပြောဆိုပြုလုပ်ပြီးသောအခါ ဤသို့ အားနာ ရှက်ကြောက်
 နောင်တဖြစ်ခြင်းပင်လျှင် ၎င်း၌ လက္ခဏာကောင်းကြီးတရပ်
 ဖြစ်ချေသည်။ ၎င်းထက် စိတ်သဘောထား ညံ့ဖျင်းသော
 သူတို့၌မူကား ဤသို့သောလက္ခဏာအင်္ဂါများ ရှိမည် မဟုတ်
 သည့်ပြင် နောင်တရကြလျှင်လည်း ဤမျှလောက် အပြစ်ပြု
 မိကာမျှဖြင့် နောင်တသတိရကြလိမ့်မည်မဟုတ်ကြချေ။ ၎င်း

ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကိုအကျွမ်းတဝင်သိရှိကြသည့် မိတ်ဆွေသင်္ဂဟများ ကမူကား ဤသို့တရံတခါစိတ်လက်လွတ်နေခိုက်များတွင် သူ့ထပ်မံသာအောင် အလွန်အကြူး ပြောဆို မိခြင်းများကြောင့် ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်ကြီးအပေါ်၌ ကြည်ညို လေးမြတ်ခြင်း မယုတ်မလျော့ကြဘဲ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည် စိတ် နှလုံးထားကောင်းမွန်ခြင်း ၎င်းလက်ထက် ၎င်းနှင့်အတူထင်ရှားကျော်ဇောသော အခြားပညာရှိ ယောက်ျားမိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးငယ်တို့၌ ချီးမွမ်းတယ်ရှိသည်တို့ကို ချီးမွမ်းချီးမြှင့်ခြင်းများကြောင့် ထိုသို့သောအပြစ်ကလေးများကို မမြင်နိုင်ကြ ဖြစ်ပေသည်။

အချုပ်သော်ကား မိမိ၏ မကောင်းမှုကလေးများကို မိမိ၏ ကောင်းမှုကြီးများကောင် ပိတ်ဖုံးကာကွယ်ပျောက်ပ စေကုန်လျက် ကောင်းမှုကြီးများကြောင့် မကောင်းမှုကလေးများ ကွယ်ပျောက်ရလေသည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၏ အထက်ပါအကြောင်းအရာများကို ကြည့်လျှင် လောကီမှု၌မှတ်သားတွယ်ရာ များစွာရှိသည်ကို တွေ့နိုင်ပေလိမ့်မည်။ လောက၌စိတ်အရင်းခံ မြင့်မြတ်ကောင်းမွန်သောသူဖြစ်စေကာမူ တခါတရံ မိမိစိတ်ကိုချုပ်တည်း၍ မရသောအခိုက်အမျက်ဒေါသ ထကြွနေသော အခိုက်များ၌ သာမန် အချိန်အခါများတွင် မည်သည့်အခါမျှ ပြုလိမ့်မည် မဟုတ်သောအပြုအမူများကိုပြုခြင်း စကားများကိုပြောခြင်း

စသည်တို့ကို ပြုလုပ်မိတတ်ကြလေသည်။ စင်စစ်မည်မျှ ဆို
 သွမ်းမိုက်မဲသောသူဖြစ်စေကာမူ ထိုသို့ ဆိုးသွမ်းမိုက်မဲလျက်
 မကောင်းမှုတို့ကိုပြုကျင့်ကျူးလွန်တတ်သူဖြစ်စေကာမူ အစဉ်
 သဖြင့် ထိုမကောင်းမှုတို့ကို ပြုကျင့်နေခြင်း ရှိသည်မဟုတ်။
 အမျက်ဒေါသထွက်နေသောအခါတွင်သော်၎င်း၊ အခြားတစ်
 တခုသောအကြောင်းကတိုက်တွန်းနှိုးဆော်နေသောအခါတွင်
 သော်၎င်း၊ ခေတ္တအကျိုးအကြောင်း မမြင်နိုင် တွေဝေနေ
 သောအခါများတွင် ပြုကျင့်ကျူးလွန်ကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။
 ဤအချက်၌ အမျက်ဒေါသဟူသည် အမှား အမှန် တရားမ
 သိဟူ၍၎င်း၊ ထမက်ဒေါသထွက်ခြင်းသည် ခေတ္တရူးသွပ်ခြင်း
 တည်းဟူ၍၎င်း၊ ရှေးဆရာကြီးတို့မိန့်ဆိုချက်ဖြင့် ထင်ရှားစေ
 အပ်သည်။ ထို့ကြောင့် အခြားအခြားသော အခိုက်အတန့်
 အချိန်အခါများမှာထက် အမျက်ဒေါသထွက်နေသောအခါ
 ကလေး၌၎င်း၊ အပြောအဆိုလွန်ကျူးခြင်း၊ အပြုအမူ လွန်
 ကျူးခြင်းတို့ကို ကြပ်ကြပ်တည်းတည်း သတိကြီးစွာ ထား
 အပ်ကြပေသည်။

အဖိုးမဖြတ်နိုင်အောင် ထိုက်တန်သော စက်ကြီး

အနောက်သိုးဆောင်းနိုင်ငံဟု ခေါ်ဝေါ်သမုတ်အပ်
 သော ဥရောပတိုက်တွင်အစပြုလျက် စက်ယန္တရား အတတ်
 ပညာသည် တဖြည်းဖြည်း တရွေ့ရွေ့ တဆင့်ထက် တဆင့်
 တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းလာခဲ့ရာ ယခုအခါ ကျွန်ုပ်တို့ မျက်မှောက်
 တွင် အံ့ဩပြောပ၍မဆုံးနိုင်လောက်အောင် မြေပြင်ခရီးတွင်
 တနာရီလျှင် မိုင်ငါးဆယ်ခြောက်ဆယ်ပေါက် ရောက်အောင်
 မောင်းနှင် သွားလာနိုင်သည့် မီးရထားစက်၊ မိုတိုကားစက်၊
 အကြီးဆုံးအကျယ်ဆုံးဖြစ်၍ လှိုင်းလေလွန်စွာ ကြီးမားထကြွ
 ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းလှသော ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကြီးများ
 ကို လေးရက်ငါးရက်ခရီးစသည်ဖြင့် ဘေးရန်အန္တရာယ်တစုံ
 တရာမရှိဘဲ ကူးသန်း ပေးပို့နိုင်သည့် မီးသင်္ဘောစက်၊ ငှက်

သဖွယ်လေယာဉ်ကိုစီးလျက် ကမ္ဘာ့တဖက်နှင့်တဖက် အိမ်ဦး
 နှင့်နောက်ဖေးမျှလောက် ထင်ရလောက်အောင် အလွန်လျှင်
 မြန်စွာသွားလာ ပျံသန်းနိုင်သော လေယာဉ်ပျံစက်၊ မျက်စိ
 တမှိတ်လျှပ်တပြက်အတွင်း မိုင်ပေါင်းသုံးလေးထောင် ကွာ
 ဝေးသောဌာနသို့ ကြေးနန်းကြိုးစသည့် အဆက်အသွယ်တစုံ
 တရာမရှိဘဲ သတင်းစကားများ ပေးပို့နိုင်သည့် ဝိုင်ယာလက်
 စက်၊ ဤသို့အစရှိသည့် စက်ဆရာ လောကဓါတ်ဆရာတို့၏
 ဉာဏ်စွမ်း အားလျော်စွာ အရပ်ရပ် အသီးသီး အမျိုးမျိုး
 အဖုံဖုံ လူတို့အသုံးရှိသမျှကို ဖန်တီးဆောင်ကြဉ်းပေးနိုင်သည့်
 စက်ယန္တရားများမှာ အံ့ချီး ပြောပ၍ မကုန်နိုင်သလောက်
 အပိုးငွေမှာလည်း သိန်းသောင်း ရာထောင် ထိုက်တန် ကြ
 ပေသည်။

သို့သော် ထိုအံ့ကြဖွယ်ရာအစွမ်းသတ္တိ ကျယ်ဝန်းကြီး
 မားလှစွာသော စက်ကိရိယာတို့မူကား မည်မျှ သိန်းသန်း
 ကုဋေအဖိုးအားဖြင့်ထိုက်တန်သည် မှန်သော်လည်း ထိုက်တန်
 သလောက်ပေး၍ဝယ်ယူကရနိုင်သောအရာများဖြစ်ချေသည်။
 အကြောင်းသော်ကား ထိုစက်ကိရိယာ များသည် လူတို့စီမံ
 ဖန်တီး၍ဖြစ်ပေါ်လာသောအရာများဖြစ်သဖြင့် လူတို့ အဖိုး
 ဖြတ်၍မရနိုင်သောအရာများဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။
 လူတို့၏ကိုယ်ကာယကိုကြည့်လျှင်လည်း ထိုကိုယ်ကာ

ယ အဆောက်အအုံသည် ယခင် ဆိုအပ်သည့် စက်ကိရိယာ များကဲ့သို့ပင် အသီးသီး ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ စုပေါင်း ဖြစ်ပေါ် လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ကြရသည့်ပြင် လူ၏ ကိုယ်ခန္ဓာ၌ တပ် ဆင်အပ်သောစက်ကိရိယာတို့ကား ယခင်ဆိုခဲ့သည့် စက်ကိရိ ယာများနှင့် အလျှင်းမတူ။ အဆရာထောင်တေးကြံ၍မရနိုင် လောက်အောင် သေချာကောင်းမွန် အံ့ဩ ပြောပ၍မကုန် နိုင်ဘွယ်ရာဖြစ်ချေသည်။ လူတို့စီမံဖန်တီးလုပ်ကိုင်ဖြစ်မြောက် သောစက်များသည် ကိုယ့်ခန္ဓာတည်းဟူသော စက်ကြီးကိုမှီ နိုင်မည်ဝေးစွာ။ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းပင်လျှင်မပြုအပ်လောက်အောင် ကွာခြားလှပေသည်။ ထိုစက်ကြီးကိုကား လူတို့ဖန်တီး၍မရ နိုင်၊ ကမ္ဘာလောက၌ရှိသမျှ ဥစ္စာစည်းစိမ်ရွှေငွေစိန်ကျောက် တို့ကို မိုးထိခံအောင်ပုံ၍ပေးပါမည်ဆိုသော်လည်း မည်သူတစ် တယောက်မျှ လူ၏ခန္ဓာစက်ကြီးမျိုး တစ်စုံတရာ ဖြစ်အောင် စီမံဖန်တီးနိုင်ကြမည်မဟုတ်ချေ။ သို့ကြောင့် လူတို့၏ ခန္ဓာ တည်းဟူသောစက်သည် အခြားအခြားသောစက်ကိရိယာတို့ ထက်မြင့်မြတ်ကဲလွန် အဖိုးမပြတ်နိုင်သော အရာဟု မှတ်ယူ ထိုက်ပေသည်။

သို့ကိုယ်ခန္ဓာသည် အဖိုးမပြတ်နိုင် သိန်းသန်း ကုဋေ ပေး၍လည်း ဝယ်ယူမရနိုင် ဖြစ်လျက် အချို့အချို့တို့သည် ထိုခန္ဓာကို အလွန်ဆုံးငါးဆယ်တရာမျှသာတန်သော မိမိတို့ အိတ်ဆောင်နာရီလောက်မျှ ဂရုမစိုက် မလေးမမြတ် အမှတ်

တမဲ့ထားကြသည်မှာ ဝမ်းနည်းဘွယ်ရာ ဖြစ်ချေသည်။ စက်
 ဟူသမျှတို့မှာ အညစ်အကြေးဝင်၍ ဆို့ပိတ်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်
 အောင် အစဉ်မပြတ် ဆေ ကြောသုတ်သင်ပေးရခြင်း၊ တစုံ
 တရာချွတ်ယွင်းလျှင် ဆင်ခြင်၍ ကိုင်တွယ်လျက် ပြုပြင်ပေးရ
 ခြင်း၊ စက်သွားအောင်သံပတ်ပေးရခြင်း၊ ဆီထည့်ရခြင်း၊ မီး
 သွေးထိုးရခြင်းစသည်တို့ကို ပြုလုပ်ပေးရလေသကဲ့သို့ လူတို့၏
 ကိုယ်ခန္ဓာတည်းဟူသောစက်ကြီးမှာလည်း အစဉ်မပြတ်ပြုပြင်
 ဆင်ခြင်၍ နေရန်လိုပေသည်။ စက်တစုံတရာတွင် ကိရိယာတ
 စုံဘုရာကျိုးပဲ့ ပျက်စီးသွားလျှင် နောက်ထပ် အသစ် ဝယ်ယူ
 အစားသွင်း၍ ရနိုင်ချေသည်။ လူတို့၏ကိုယ်ခန္ဓာတွင်မူကား
 တစုံတရာပျက်စီး သွားပါက မည်သည့်အခါမျှ အစားရနိုင်
 တော့သည်မဟုတ်ကြောင်းကို ကောင်းစွာသတိပြုလျက်အဖိုး
 အနုတ္တထိုက်တန်သော စက်ကြီးပါပေဘကားဟု အထူးလေး
 မြတ်အပ်ကြပေသည်။

ကိုယ်ဝန်ကိုယ်ထမ်း

မိုးတွင်းအခါ လယ်ပြင်လုပ်ငန်းသို့ ဆင်းကြရသည်၌ ကောက်စိုက်မေ့များသည် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ တာဝန်လုပ်ငန်းအသီးသီးခွဲဝေလျက် မိမိတို့လုပ်ငန်းကိုမိမိတို့ပြီးစီးအောင် စိုက်ကြရသည့် နည်းတူ လူတို့တွင်လည်း လူ့ဘဝသို့ ရောက်လာကြသောအခါ မိမိတို့ဆိုင်ရာဆိုင်ရာပြီးပြေ ကုန်စင်အောင်ဆောင်ရွက်ကြရသည့်လုပ်ငန်းတာဝန်များရှိကြပေသည်။ ဤသို့တင်ရှိသည့်ဝတ်တရားမှာလည်း လောကလူ့ဘောင်၊ အိမ်ထောင်သက်မွေး၊ ခြံနှယ် မြေးသား၊ လူရေးကျယ်စွာ၊ အဖြာဖြာ ဟု ဆရာကျော်စပ်ဆိုတော်မူသည့်အတိုင်း လွန်စွာ များပြား

ရွတ်ထွေးလှပေသည်။ မိဘ၌တင်ရှိသည့်တာဝန်၊ သားသမီး
 ၌တင်ရှိသည့်တာဝန်၊ ဆွေမျိုး၌တင်ရှိသည့်တာဝန်၊ မိတ်ဆွေ
 သင်္ဂဟ၌တင်ရှိသည့်တာဝန်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် လူ တကိုယ်
 တကိုတလျင်ကျေပွန်အောင်ဆောင်ရွက်ကြရသည့်မိမိမှအခြား
 ဖြစ်သော ပြင်ပတာဝန်ဟုသမုတ်အပ်သော တာဝန် များစွာ
 တို့ပြင် မိမိကိုယ်တိုင်အတွက် မိမိဆောင်ရွက်အပ်သော ကိုယ်
 ရေးအတွင်းတာဝန်ကြီးတခုကလည်း ရှိပေသေးသည်။

မိမိကိုယ်ကိုမိမိပြုအပ်သောတာဝန်မှာ ဆွေမျိုးညာတိ
 မိတ်ဆွေသင်္ဂဟအစရှိသည့် အခြားလူတစုံတယောက်က ဝင်
 နောက်ဆောင်ရွက်ပေး၍ဖြစ်နိုင်သောတာဝန်မျိုး မဟုတ်သော
 ကြောင့် တပါးသော တာဝန်တို့ထက် ကိုယ် တာဝန်သည်
 ကိုယ် အတွက်အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သည်ဟု ဆိုသင့်ပေသည်။
 ကိုယ်လက်ကျန်းမာချမ်းသာစွာရှိခြင်း၊ ကိုယ်ကျင့်တရားမပျက်
 ပြားခြင်း၊ ကိုယ်ဘိုကိုယ် တွက်တာ ဥစ္စာစီးပွားစပါးဆန်ရေ
 လုံလောက်စွာရှိခြင်း၊ သူတပါးအပေါ်၌ တစုံတရာ ကျူး
 ကျော်မကျင့်ကြံခြင်း၊ ကိုယ်အတွက်သူတပါး၌ ဝန်မလေးစေ
 ခြင်းစသည်တို့ကား မိမိကိုယ်ကိုမိမိပြုအပ်သော တာဝန်ဝတ်
 တရားများဖြစ်ချေသည်။ အခြားတပါးပြင်ပဖြစ်သော ဟာ
 ဝန်များကိုမဆောင်ရွက်သဖြင့် လစ်ဟင်းသော် ယောက်ျား
 လူမှတ်တရားမကျေမပွန် ပျက်ကွက်ကာမျှသာဖြစ်ပေသည်။

ကိုယ်၌ ပြုအပ်သော တာဝန်ကို မကျေပွန် လစ်ဟင်းပျက်
 ကွက်လျှင်မူကား လောကကြီး၌အဆိုးဆုံးသော တာဝန်ပျက်
 ကွက်ခြင်းဖြစ်လျက် မိမိကိုယ်ကို မိမိပင်လျှင်ရန်ပြုသကဲ့သို့ဖြစ်
 လာတတ်ချေသည်။ တဖန်မိမိကိုယ်တိုင် ပျက်စီးရုံမျှဖြင့်ကား
 တော်ပေသေးသည်။ သို့သော်မိမိကိုယ်၌ တင်ရှိသောတာဝန်
 ကို မိမိကိုယ်တိုင်က မကျေမပွန် ပျက်ကွက် လစ်ဟင်းသော
 ကြောင့် ကိုယ်လက်မကျန်းမမာရှိခြင်း၊ ကိုယ်ကျင့်တရားပျက်
 ပြားခြင်း၊ မိမိဝမ်းစာမလုံလောက်ခြင်း၊ သူတပါးအားကျူး
 ကျော် စော်ကားခြင်း စသည်တို့ကို ပြုကျင့် လာသောအခါ
 မိတ်ဆွေသင်္ဂဟရပ်နေရှာနေလူအပေါင်းတို့မှာ မိမိအားစောင့်
 ရွှောက်ပြုစုထောက်ပံ့ရခြင်း၊ မိမိအတွက် စိတ်လက်မဖြောင့်
 နစ်နာရခြင်းစသည့်တာဝန်တို့ကို ထမ်းရွက်ရန် ဝန်လေး၍လာ
 တတ်သောကြောင့် ဆတက်ထပိုး တိုး၍သာလျှင် အကျိုးမဲ့
 ရာမဲ့ကြောင်းဖြစ်ပေါ်လာတတ်ချေသည်။

စင်စစ် လူတစ်စုံတယောက်သည် မိမိကိုယ်ကို ပြုအပ်
 သောတာဝန်ကို မိမိကိုယ်တိုင်ကျေပွန်လျှင် ယခင် ဆိုခဲ့သည့်
 မိတ်ဆွေမျိုးမိတ်သင်္ဂဟအစရှိသည့်ပြင်ပတာဝန်တို့ကိုလည်း အ
 တူးသက်သက်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုရဘဲလျက် အလိုအလျောက်
 ကျေပွန်ခြင်းဖြစ်နိုင်ပေသည်။ တောကြီးအတွင်း ပေါက်ရောက်
 အပ်သောသစ်ပင်တို့သည် တပင် ယိမ်းယိုင်က အခြားသော

အပင်တို့မှာလည်း တပင်ကိုတပင်ပိလျက်ယိမ်းယိုင်ရ၍ အား
 လုံးသောအပင်တို့သည် တပင်ကို တပင်မမီ မိမိဘာသာ အ
 လျောက် ဖြောင့်ဖြောင့်တန်းတန်းခိုင်ခိုင်မာမာ တည်နေကြ
 ပါမူ တတောလုံး ကောင်းစွာ ပေါက်ရောက်နိုင်ကြသကဲ့သို့
 လူတို့တွင်လည်း ထိုနည်းအတူပင် ဖြစ်ချေသည်။ မိမိကိုယ်
 တိုင်ကပြည့်စုံလုံလောက်၍ သူတပါး၌မိမိအတွက်ဝန်လေးခြင်း
 မရှိသောကြောင့် ထိုသူတို့မှာ အခြားတာဝန်များ ကျေပွန်
 အောင်ဆောင်ရွက်ကြရလျှင် ထိုသူများအား မိမိကပင်ကူညီ
 သကဲ့သို့ ရှိလေသောကြောင့် ထိုသူတို့အတွက် မိမိအပေါ်၌
 တင်ရှိအပ်သောတာဝန်သည် အလိုအလျောက်ပြီးပြေသွားလေ
 သည်။ ထို့ကြောင့်လူတိုင်း မိမိကိုယ်တိုင် ဝတ္တရားကို ကိုယ်
 စီကိုယ်စီကျေပွန်အောင်ဆောင်ရွက်ကြမည်ဆိုလျှင် လောက
 ကြီး၌လူမှုကိစ္စများစွာရှင်းလင်းသွားဖွယ်ရာ ရှိပေသည်။

လူမစွမ်းနတ်မသည်

အချို့ အချို့သော သူတို့သည် အသက်ကြီးရင့် အို
 မင်းမစွမ်းဖြစ်ခြင်း၊ ရောဂါအနာနှိပ်စက်ညှဉ်းမန်းခြင်း၊ မျက်
 စိပျက်ခြင်းခြေလက်အင်္ဂါ ချို့တဲ့ကင်းမဲ့ခြင်းများ ရှိလျက်ပင်
 စိတ်လက်မလျော့။ သူတပါးကိုအားမကိုး။ သားချင်းဆွေ
 မျိုး မိဆွေသင်္ဂဟတို့နှင့်တကွ မည်သူတဦးတယောက် ကိုမျှ
 မိမိအတွက် တာဝန်မလေးစေဘဲ မိမိတို့တတ်အားသမျှ စွမ်း
 ဆောင်နိုင်သရွေ့ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိနေကြပေသည်
 ဤသို့လျှင် မစွမ်းမသန် သူများက အချို့ နေရာ များ၌
 စွမ်းသန်းသူများနှင့် တန်းတူ၊ အချို့ နေရာများ၌ ခြေလက်

အင်္ဂါအပြည့်အစုံရှိသော သူတို့ထက်ပင် စွမ်းစွမ်းတမံပြုလုပ် ဆောင်ရွက်နေကြသည်များကို ကျွန်ုပ်တို့ တခါတရံတွေ့မြင် ကြရသောအခါ လွန်စွာ အံ့ဩကြလျက် အချို့က မူကား လူမစွမ်းနတ်မသည် ဆိုသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်ဟူ၍ပင် ပြောကြ လေသည်။

စင်စစ် ထိုသို့သောသူများကို စောင့်ရှောက်မစေသည့် နတ်မှာ အခြားမဟုတ်။ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ပင်ဖြစ်ကြလေသည်။ ထိုသူတို့သည် ဤသို့မစွမ်းမသန် ဖြစ်ကြသောအခါ၌ ငါတို့ ကား လူချင်းမတူ သူချင်းမမျှဖြစ်ပြီး။ ဤလောက၌ လူ့ဖြစ် ရှုံးလေပြီ။ ငါတို့ကား တစုံတရာ အသုံးမကျတော့ပြီဟု စိတ် ပျက်လက်လျှော့ခြင်းပြုပါက ထိုသူတို့မှာ သူတပါးကိုမိမိခိုက် ရပ်လျက် အသုံးမကျသောဘဝကြီးသို့ ရောက်ကြရမည်အမှန် ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် ထိုသို့သော ဘဝမျိုးသို့မရောက် အ များနှင့်တန်းတူ လိုက်နိုင်ကြခြင်းမှာ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ စိတ် လက်မလျှော့။ လက်ယာလက် မရှိလျှင် လက်ဝဲလက်ကို အ သုံးပြုရမည်။ လက်နှစ်ဖက်လုံး မရှိလျှင် ခြေနှစ်ချောင်းကို အသုံးပြုရမည်။ မျက်စိကွယ်လျှင် အခြားနည်းဖြင့်မြင်အောင် ကြည့်မည်ဟူသောစိတ်ထားဖြင့်အရှုံးမပေးဘဲ မိမိတို့၏မသန် မစွမ်းသည့်ကိုယ်ကို မိမိတို့ပင်စောင့်ရှောက် မစကြသောနတ် ကောင်းနတ်မြတ်ကြီးများ ဖြစ်၍လာကြပေသည်။

ဤအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၌ ကျောင်းသားသူငယ်များပင် ကောင်းစွာသိကျွမ်းကြသော ပုံတိုကလေးတခု ရှိပေသည်။ တခါသော် လယ်သမားတယောက်သည် လှည်းဖြင့် ချောင်းတချောင်းကို ကူးဖြတ်ရာ လှည်းဘီးများသည် ညွန်တွင်နစ်လျက် ရှေ့သို့မတိုးနိုင်ဘဲရှိလေသည်။ အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံနွားများကို ထိုက်တွန်းနှိုးဆော်မောင်းနှင်ပါသော်လည်း မရှနိုင်သဖြင့် နောက်ဆုံးတွင် လှည်းပေါ်မှနတ်များအား ရည်မှန်း ကန်တော့ကာ အရှင်နတ်မင်းများ။ ကျွန်တော်မျိုး၏ လှည်းသည် ညွန်တွင်နစ်၍ မသွားနိုင်ရှိနေပါပြီ။ ကျွန်တော်မျိုးအား ညွန်တွင်းမှလွတ်အောင် စောင့်ရှောက် မစတော်မူကြပါ စသည်ဖြင့်တိုင်ကြားတောင်းပန်ရာ နတ်တပါးပေါ်လာ၍ အချင်းလှည်းသမား။ ငါတို့နတ်မည်သည် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် လုံ့လထုတ်သော သူတို့အားသာလျှင် မစစောင့်ရှောက်သည်။ သင်သည်လှည်းပေါ်မှဆင်း၍ သင်၏လှည်းကို သင်ပင်လျှင် တွန်းလေလော့ဟု ပြောကြားလေသည်။ ထိုမှ လှည်းသမားသည် လှည်းပေါ်မှဆင်းသက်၍ လှည်းကိုတွန်းသဖြင့် ညွန်တွင်းမှလွတ်ရလေသည်။

ဤပုံတိုဝတ္ထုကလေးတွင် လိုရင်ကား အခြားမဟုတ်။ ယခင်ကျွန်ုပ်တို့ ဆိုခဲ့သည့်နည်းတူ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်က လုံ့လတစုံတရာမထုတ်။ အရေးကြုံလာလျှင် မိမိကိုယ်ကိုအားမကိုး။

တပါးသူ၏အထောက်အပံ့ ကိုသာလျှင် မှီခိုအားထားလိုကြ
 သောသူတို့အား မည်သည့်နတ်မျှ စောင့်ရှောက်မည်မဟုတ်။
 မိမိတို့ကိုယ်တိုင်က စိတ်လက်မလျော့။ စွမ်းစွမ်းတမန် ထိထိ
 ရောက်ရောက်လုံ့လထုတ်ကြမှသာလျှင် မိမိတို့၏လုံ့လဝိရိယ
 တည်းဟူသောနတ်အထူးက စောင့်ရှောက်မစခြင်းကိုခံရမည်
 ဟုသိအပ်ပေသည်။

ယခင်ဆိုခဲ့သည့် အိုမင်းမသန်မစွမ်း ဖြစ်သောသူတို့
 အား စောင့်ရှောက်မစသော နတ်သည်လည်း လုံ့လတည်း
 ဟူသောနတ်ပင် ဖြစ်ချေသည်။ မိမိကိုယ်တိုင်က တစုံတရာ
 လုံ့လမထုတ် စိတ်လက်လျော့လိုက်ပါမူ မည်မျှ ကိုယ်လက်
 အင်္ဂါစုံလင်သန်စွမ်းသော သူဖြစ်စေကာမူ အသုံးမကျသော
 ဘဝသို့ရောက်ရမည်ဖြစ်လျက် မည်မျှဘေးဒုက္ခ အပေါင်းနှင့်
 တွေ့ကြုံ၍ မသန်မစွမ်းဖြစ်နေသော်လည်း မိမိတို့ကိုယ်တိုင်က
 လုံ့လကိုမလျော့ဘေးသမျှ အဆုံးဘဝသို့မရောက်ကြသေးဟု
 မှတ်ယူအပ်ပေသည်။

အရေးကြီးဆုံးချွေတာသင့်သော အချက်

လူတို့သည် ပိုက်ဆံကြေးငွေအသုံးအစွဲ၌ ချွေတာခြင်း၊ အစားအသောက်၌ ခြံခြံချွေတာ၍ သုံးစွဲမိခဲ့ခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အတွက် ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားခြင်း၌ မမောမပန်းစေခြင်း တည်းဟူသော မိမိတို့အားအင်ဗလကို ချွေတာခြင်းအစရှိသည်ဖြင့် လောကတွင် အရာဌာနအသီးသီးတို့၌ လက်ကပင် ထိထိရောက်ရောက် အကယ်ချွေတာခြင်း မပြုကြသည့် တိုင်အောင် ဝန်နှင့်အား မြှားနှင့်လေး ဆိုဘိသကဲ့သို့ ကုန်တန်သရွေ့သာလျှင်ကုန်စေအပ်သည်။ အရမ်းမဲ့ကုန်ဆုံးခြင်း မဖြစ်စေအပ်။ ချွေတာသုံးစွဲအပ်၏ ဟူသော အကြောင်းကို သိရှိကြလျှင်ချည်းသာ ဖြစ်သောကြောင့် ဗညံသည့်အရာ၌မဆို အနည်းနှင့်အများ ချွေတာခြင်းကို အသုံးပြုလျက် ရှိကြပေသည်။

သို့သော် လူတို့သည် မကုန်တန်ဘဲလျက် ကုန်၍နေ
 သော အချက်ကြီး တချက် ရှိချေသည်။ ထိုအချက်ကြီးမှာ
 လည်းလူတို့တွင် အခြားအခြားသောချွေတာအပ်သော အရာ
 တို့နှင့်နှိုင်းယှဉ်လျှင် အဖိုးအတန်ဆုံး အချက်ကြီးဖြစ်သည်ဟု
 ဆိုရပေမည်။ သို့သော် ထိုအချက်ကြီးကို မြင်လည်းမမြင်ရ။
 တိုးသည်လျော့သည်ကိုလည်း အထင်အရှား မသိရဖြစ်သော
 ကြောင့် လူတို့ဓမ္မတာ မိမိတို့မမြင်မသိသော အရာကို နှစ်
 မြောစုံမက်ရမည် မသိဖြစ်သည့်အတိုင်း နှစ်မြောစုံမက်ခြင်းမ
 ရှိဘဲ အဖိုးအနုထိုက်တန်သော အရာတို့ကို အကြောင်းမရှိ
 အကျိုးမမြင် အရမ်းမဲ့သက်သက် နေ့စဉ်နှင့် အမျှ ဖြုန်း
 တီးလျက် နေမိတတ်ကြလေသည်။ ဤသို့အဖိုးအနုထိုက်
 တန်လျက် လူတို့နေ့စဉ် အရမ်းမဲ့ ဖြုန်းတီးနေသော အရာ
 ကား အခြားမဟုတ် မိမိတို့၏စိတ်ပင်ဖြစ်ချေသည်။

လူတို့၏စိတ်သည် အဖိုးအနုထိုက်တန်သော အရာ
 ဖြစ်သည်။ လောက၌ စိတ်ထက်အဖိုးတန်သော အရာမရှိ။ စိတ်
 နှင့်ယှဉ်ပြိုင်လိုက်လျှင် လောက၌ အဖိုးအလိုက်တန် ဆုံးဟူဆို
 သောစိန်ကျောက်ရတနာ အစရှိသည်တို့သည် အောက်တန်း
 သို့ရောက်ရကြောင်းကို လူတိုင်းပင်သိရှိပြီး ဖြစ်ကြလေသည်။
 သို့သော် အဖိုးတန်ခြင်း၌ အောက်တန်းသို့ရောက်ရသောစိန်
 ကျောက်ရတနာရွှေငွေဥစ္စာတို့ကို တစွန်းတစ သုံးစွဲရန်ကိုပင်

လွန်စွာစိစစ် ချွဲတာလျက် ကုန်ဆုံးမည် စိုးရိမ် လှသော
 ကြောင့် မိမိအသက်နှင့် လဲလှယ်စောင့်ရှောက်ရန် အသင့်ရှိ
 သောသူများသည် ထိုရွှေငွေ စိန်ကျောက်တို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍
 ပင်မရနိုင် လောက်အောင် အဖိုးအနုဂ္ဂ ထိုက်တန်လှသော
 စိတ်ကိုမှုကား ရက်ရက်ဆရာဆရာ နှစ်မြောစုံမက်ခြင်း တစုံတ
 ရာမရှိဘဲ သုံးဖြုန်းလျက်ရှိနေတတ်ကြပေသည်။

ဤသို့နှစ်မြောစုံမက် အပ်သည်ကိုမသိရှိဘဲ ရက်ရက်
 ဆရာဆရာပေါပေါကြီး သုံးဖြုန်းနေကြခြင်းမှာ စိတ်သည်ရွှေ
 ငွေစိန်ကျောက်ကဲ့သို့ပင် ကုန်ခမ်းတတ်ကြောင်း၊ မိမိတို့သုံး
 ဖြုန်းခြင်းအားဖြင့် ယုတ်လျော့ သွားကြောင်းတို့ကို မမြင်
 မသိကြရှာသောကြောင့်ဖြစ်ပေသည်။ စင်စစ်စိတ်သည်လည်း
 တိုးတက်ခြင်း ကုန်ခမ်းခြင်းရှိကြောင်းကို သိအပ်ပေသည်တ
 နေလုံးလုံးလူမှုကိစ္စတို့ကို ဆောင်ရွက်နေရပြီးသည့်အခါ စိတ်
 နှလုံးညှိုးနွမ်းပင်ပန်းလျက် တညမျှလောက် ကောင်းစွာအိပ်
 ပျော်ရပြီးနောက် နံနက်သစောစောတွင် စိတ်ရှင်လန်းပြည့်
 တင်းလျက် အကြံဆစ်ဥာဏ်ဆစ်များ ပြည့်လျှမ်းနေခြင်းတို့
 သည် စိတ်၌အင်အားတိုးတက်ခြင်း ယုတ်လျော့ခြင်း များရှိ
 ကြောင်းလက္ခဏာများဖြစ်ချေသည်။

ဥစ္စာပစ္စည်းအင်အား ကိုယ်ကာယအင်အား စပါး

ဆန်ရေအင်အားစသည်တို့မှာ စင်စစ် အခါခပ်သိမ်း မသုံးမ
 စွဲဘဲ တိုက်တာကျိုကြပြင်ပိတ်ဆို သို့လှောင်ထားရန်မဟုတ်။
 အခါကာလအားလျော်စွာ ကုန်သင့်သရွေ့ ကုန်အောင်သုံးစွဲ
 ကြရန်ဖြစ်သကဲ့သို့ စိတ်အင်အားမှလည်း အလိုက်အထိုက်
 သုံးစွဲရန်ပင် ဖြစ်ချေသည်။ သို့သော် အကြောင်းမဲ့စိတ်ပူပန်
 ခြင်း စိတ်၏အနှောက်အယှက်ဖြစ်ခြင်း အရေးမဟုတ် သည်
 တိုအရေးလုပ်လျက် စိတ်၌တအုံနှေးနှေး တဆွေးမြည့်မြည့်
 ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့် အကျိုးမရှိသည်နေရာတွင် အလဟဿ
 သုံးဖြုန်းပစ်ရန်မဟုတ်ချေ။ ဤသို့သုံးဖြုန်းပစ်ပါက စပါး
 ဆန်ရေကိုအလဟဿအကြောင်းမဲ့ဖြုန်းတီးပစ်သောသူသည်
 အချိန်တန်သောအခါ စားရမဲ့သောက်ရမဲ့ ဖြစ်ရသကဲ့သို့ အ
 ကယ်အရေးတကြီး အခါနှင့် ကြုံကြိုက်သောအခါ စိတ်အား
 နည်းပါးသောကြောင့် အသုံးမပြုနိုင် ရှိမည်ကို ကောင်းစွာ
 သတိမူအပ်ပေသည်။

ကောက်သီးဝါဝင်း တော်သလင်း

ဝါဆိုအစ သီတင်းကျွတ်အဆုံး ဖြစ်သောမိုးလေးလ
 တွင် ယခုအခါတော်သလင်းလတွင်း သို့ရောက်လာကြပေပြီ
 ဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်တို့မှာမိုးရာသီ၏ခရီးတစက်ကို ကျော်နင်းလျက်
 ခရီးအစဘက်ထက် အဆုံးဘက်သို့ နီးကပ်လာကြ ပေပြီဖြစ်
 ကြောင်း ။ ကောက်သီးဝါဝင်း တော်သလင်း ဟု ရှေးသူ
 ဟောင်းတို့ မိန့်ဆိုသည်နှင့်လျော်စွာ စပါးအသီးနှံတို့ မှည့်
 ချိန်ဖြစ်သော ဆောင်းရာသီဘက်သို့ နီးကပ်လာပြီဖြစ်သော
 ကြောင့်၊ မိုးဦးကျအခါက စတင်စိုက်ပျိုးခဲ့သောကောက်ပင်
 တို့မှာအသီးအနှံများ ထွက်ပြေ၍အချို့မှာ မှည့်ရင့်အံ့သော
 ငှါ ဝါဝင်းစပြုလာကြပေပြီ။ နေ့ညမစဲ ရွာသူန်းသဖြင့် မှု
 မှု ထိုင်းထိုင်း မိုင်းမိုင်းဝေဝေ တိမ်ခြေဖုံးအုပ် မဲမှောင်နေ

အပ်သော မိုးကောင်းကင်သည်လည်း ဆောင်းဘက်နှေ့ဘက်
သို့လှသောအဟန်ဖြင့် တနေ့ထက်တနေ့ ထိမ်ခြေကင်းရှင်း
နေရောင်များလင်းစပြုလာပြီလည်းဖြစ်သည်။

တော်သလင်းရာသီကား တနှစ်တနှစ်တွင် ကောက်
သီးပြုထွက် စိတ်အားတက်ဖွယ်ရာ ရှိသည်မှတပါး မိုးဘက်မှ
ဆောင်းဘက်သို့ ထက်အံသောငှါ ကြိုးပမ်း အားထုတ်သည့်
အခြင်းအရာကို လောကလူတို့ အဖြစ်သန့်စံ နိမ့်ချည် တက်
ရည်ရှိသည်များနှင့် နှိုင်းချင့်ထောက်စာ ဥပမာ ယူအပ်သည်
လည်း တနည်းအားဖြင့်ဖြစ်သည်။

ထိုတော်သလင်းလခါကဲ့သို့ပင် အစမှအဆုံးသို့ ခြေ
လှမ်းရခြင်း နိမ့်ရာမှမြင့်ရာသို့ ပြန်၍တက်ရခြင်းများကို လူ
တိုင်းလူတိုင်းတို့မှာ မကြာခဏတွေ့ကြုံခံကြရပေသည်။ လူတို့
သွားရာခရီးလမ်းမှာ ညီညာချောပြေဖြောင့်တန်း သည်ဟူ၍
မရှိ အကောက်အလိမ်အနိမ့်အမြင့် များစွာရှိသည်ဖြစ်သော
ကြောင့် မည်သည့်အခါမဆို အနိမ့်မှအမြင့်သို့တက်ရန် ကြိုး
ပမ်းလို့ လပြုနေကြရသည်ချည်းဖြစ်လေသည်။ မည်သည့်အခါ
မဆို လူတို့ရည်မှန်းတောင့်တ အပ်သောအရာသည် အထွတ်
အဖျား အမြင့်ဆုံးသောနေရာတွင် တည်ရှိသည် ဖြစ်သော
ကြောင့် မိမိတို့ရည်မှန်းရာ အောင်ပန်းအောင်ဆုကို ရရှိရန်
မှာ ထိုအထွတ်အဖျားသို့ရောက်အောင် မနေမနားလို့လကြီး

စွာထုတ်၍ တက်လှမ်း ကြရာ ပေသည်။ ကျော် ဇော
 ကိတ္တိ ရှိခြင်း၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ ကြွယ်ဝ ချမ်းသာခြင်း၊ သီလ
 သမာဓိ ပြည့်စုံ ကောင်းမြတ် ခြင်းတို့ကား ထိုသို့သော အ
 ထွတ် အဖျား များမှ လူတို့အား ဘေး တက်ခဲ-တက်ခဲ ဟု
 လက်ပြု၍ ခေတိ အလား ရှိနေ ကြရာ။ ထိုသို့ သော
 နေရာများသို့ တက်ရောက်ရန် လမ်းမှာ ချောမွတ် ပြေ
 ဖြစ် တည့်တည့် တန်းတန်းမရှိ။ အစဉ် တလျှောက်တည်း
 တက်၍မသွားနိုင်။ တောင်တန်းတောင်စွယ် ရှိချိုင်ကုန်းကမူ
 များနှင့်ပြည့်နှက်လျက် ရှိတတ်ကြပေသည်။ အဆည်းအကန့်
 အခုအခံမရှိ လိုရာသို့တခါတည်း ရောက်သွားသည် ဆိုခြင်း
 မှာ လောက၌အကယ်စင်စစ် ရှိသောအရာမျိုးမဟုတ်။ လူတို့
 ၎င်းစိတ်ကူးမျှသာ ဖြစ်သောပုံတိုဝတ္ထုတို့၌သာ တွေ့ကြုံနိုင်လေ
 သည်။ လောက၌မူကား တနှစ်ပြီးတနှစ် အထက်ကပြဆိုခဲ့
 သော ဘော်သလင်းလသို့ ဆိုက်ရောက်သကဲ့သို့ပင် မှန်မှန်
 ကြီး တိုးတက်ဆိုက်ရောက်ရသည်မရှိ။ ရှေ့ သို့တလှမ်းတက်မီ
 လျှင် နောက်သို့တလှမ်း ဆုတ်ရသကဲ့သို့ ရှိတတ်ချေသည်။
 နောက်သို့ပြန်၍ လိမ့်ကျရန်မှာ လွယ်ကူလျက် ရှေ့သို့တက်
 ရန်မှာမူကား လွန်စွာခက်ခဲနှောင့်နှေး တစတစ လုံ့လကြီး
 စွာထုတ်ရသော အလုပ်မျိုးဖြစ်သည့်ပြင် ငါတို့သည် တက်မှ
 တက်နိုင်ပေလား၊ လိုရာခရီးသို့ရောက်မှ ရောက်ပါတော့မလား
 ဟူသောမသေမချာခြင်းတို့က တကြိမ်ထက်တကြိမ် တိုးတက်

ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။ အကျင့်စာရိတ္တ ပျက်ပြားခြင်း။ မ
 ကောင်းမှု ဒုစရိုက်တို့ကို ကျူးလွန်မိခြင်းများကား လူတို့အ
 ပေါ်တွင် ရုတ်တရက်အမှတ်မဲ့ လျှင်မြန်စွာ တက်ရောက်လာ
 တတ် ငြားသော်လည်း ထိုသို့သောအရာမျိုးတို့ကို ပြုပြင်
 ရှောင်ခွာ ရခြင်းမှာမူကား ကာလရှည်လျားစွာ ကြီးကြီး
 ကုတ်ကုတ်တထစ်ပြီးတထစ် တလှမ်းပြီးတလှမ်း အားထုတ်
 ရခြင်းဖြစ်ပေသည်။ လူတို့မှာအဘယ်ကြောင့်နောက်သို့ လိမ့်
 ကျရန်လွယ်ကူလျက် ရှေ့သို့တိုးတက်ရန် ခက်ခဲရလေသနည်း
 ဟူသော အကြောင်းမှာမူကား အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ တကျောင်း
 တဂါထာ ကြံဆကြသော်ငြားလည်း ကမ္ဘာ ကုန်ဆုံးရုံသာ
 ရှိမည်။ မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ဖြစ်ရလေသည်ကိုမူကား
 သိရှိရမည် မဟုတ်ဖြစ်ချေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သိနိုင်သရွေ့ မှာမူ
 ကား ထိုသို့ရှေ့သို့တိုးတက်ရခြင်းသည် ခက်ခဲသောအရာဖြစ်
 သော်လည်း လူတို့မှာ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်ခြင်းသို့ ရောက်ရန်
 ဤတလှမ်းသာလျှင်ရှိသည်။

အလေ့အကျင့်

အလေ့အကျင့်ဟူသည်မှာ လူတို့၌ ဇာတိပဋိသန္ဓေ
 ကပါလာအပ်သောအရာမဟုတ်။ လူ့ဘဝသို့ရောက်၍ ကိုယ်
 တိုင်သိမြင် သင်ကြားပြုလုပ် တစတစအားဖြင့် ကိုယ်စိတ်၌
 စွဲကပ်တည်မြဲခြင်းအားဖြင့် ကိုယ်အလေ့အကျင့်စိတ်အလေ့
 အကျင့်ဟူ၍ ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။ ထိုသို့အလေ့အကျင့်
 ဖြစ်လာသော အခါမူကား ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး အားထုတ်ရ
 ခြင်းမရှိသကဲ့သို့ ပြုလိုသောအရာတို့ကို လွယ်လင့်တကူပြုလုပ်
 နိုင်ကြလေသည်။ ဥပမာအားဖြင့်ဆပ်ကပ်ပွဲများ၌ ဘားကစား
 ခြင်း။ ဂျမ်းထိုးခြင်း။ ကြိုးတန်းလျှောက်ခြင်း။ မြင်းပေါ်တွင်
 လူရပ်၍ တစုံတရာအမှီသဟဲ့ အကိုင်အတွယ် မရှိဘဲ အပြင်း
 စိုင်းနှင်ခြင်း။ မိုတိုကား။ မိုတိုဆိုင်ကယ် အစရှိသည် တို့ကို

ကြောက်မက်ဖွယ်ရာစီး၍ပြခြင်း ။ ခြင်းလုံးကစားခြင်း ။ ရွဲလုံး
 ကစားခြင်းစသည်တို့မှာ အလေ့အကျင့် မရှိသော သူတို့၌
 လွန်စွာခက်ခဲ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ အံ့ဩချီးမွမ်းဖွယ်ရာ ဖြစ်
 သော်ငြားလည်း ကစားပြသ သူတို့မှာမူကား အလေ့ အ
 ကျင့်ရှိရှိပြီးဖြစ်သောကြောင့် ခက်ခဲခြင်းတစုံတရာ မရှိကြဖြစ်
 လေသည်။ စင်စစ်အလေ့အကျင့် ဟူသည်မှာ လူတို့သည် မိမိ
 တို့ဘဝဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဆောင်တာ တာဝန် ဝတ်တရားတို့ကို
 ဆောင်ရွက်ရာ၌ လွယ်ကူပြီးလွယ်စိမ့်သောငှါ ဖြစ်ပေါ်လာ
 အပ်သော သဘာဝမူလ တရားသဘောကြီးတရပ် ဖြစ်ချေ
 သည်။ အကယ်တန္တို့ လူတို့တွင် အလေ့အကျင့်ဟူသော သ
 ဘောတရားကြီး မရှိပါက နေ့စဉ်အိပ်ရာဝင်ခြင်း အိပ်ရာထ
 ခြင်း ထမင်းစားခြင်း လမ်းသွားခြင်းဟူသော အမှုတို့ကိုပြု
 လိုပြုလိုတိုင်း အစကပြန်၍သင်ကြားနေရမည် ဖြစ်ချေသည်။
 နေ့စဉ်နေ့စဉ် စာပေရေးသားဖတ်ရှုသောအခါ၌လည်း ဖတ်
 ရှုရေးသား လိုသောအခါတိုင်း ကကြီးရေက ပြန်၍သင်အံ
 လေ့ကျက်နေရဦးမည်ပင် ဖြစ်ချေသည်။ ထိုသို့သာလောက
 ကြီး၌ ထမင်းစားရေသောက်ကအစ ပြုလိုသမျှကိစ္စကို ပြုလို
 တိုင်းပြုလိုတိုင်း အစကပြန်၍ သင်နေရလျှင် မည်မျှခက်ခဲ
 သော လောကကြီးဖြစ်မည်ကို တွေးကြံ၍ပင် မရနိုင်အောင်
 ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့သော် ထိုသို့အစကပြန်၍သင်နေရန်မလို
 တခါမြင်ဘူး တွေ့ကြုံဘူးလျှင် တည်မြဲနေသော အလေ့အ

ကျင့်သဘောသဘာဝက ဖန်တည်း တည်ရှိနေသဖြင့် လူတို့ မှာထိုသို့ခက်ခဲသော လောကကြီးနှင့် မကြုံမတွေ့ရဘဲ ရှိလေ သည်။

သို့သော်လူ့လောကကြီး လွယ်ကူသက်သာစိမ့်သော ငှါဖြစ်ပေါ်လာသော ထိုထိုဤဤ အလေ့အကျင့် တို့ကို ဆည်းပူးကြရာ၌ ကောင်းမွန်သင့်မြတ်သော အလေ့အကျင့် များသာမဟုတ် ကောက်ရိပ်သမားသည် စပါးအလိုငှါ ကောက်ပင်ကို ရိတ်လှီးစုသိမ်းရာ၌ စပါးမျှသာမဟုတ် အ လှေးအဖြင်း ပေါင်းမြက်စသည့် မကောင်းသော အရာများ ပါ ပါလာတတ်သကဲ့သို့ မကောင်းသော အလေ့ အကျင့် များပါလာတတ်လေသည်။ ထိုမှတစ်ပါး ကောက်ပင်ထဲ၌ မ ကောင်းသော အလှေးအဖြင်းတို့သည် လူမသိရဘဲတိ တိတ ဆိတ်ပါဏတ်သည့်နည်းတူ မကောင်းသော အလေ့အကျင့် တို့သည်လည်း လူမသိဘဲလျက် အမှတ်တမဲ့ စွဲကပ်လာတတ် ချေသည်။ သို့သော် ကောက်ပင်တွင် အလှေးအဖြင်းပါလာ သောအခါ စပါးနယ်သော လှေ့သော အခါ မကောင်း သောအရာတို့သည် ကောင်းသောအရာတို့နှင့် ရောနှောအ တူမတည်နိုင်ဘဲ အပြင်သို့လွင့်စင် ပျောက်ပျက် သွားကြရ လေသည်။ လူတို့၌စွဲကပ်သော မကောင်းသည့် အလေ့အကျင့် တို့မှာမူကား တကြိမ်တခါစွဲကပ်လာမိလျှင် ကောက်ပင်မှာ

ကဲ့သို့ ရွေးခြယ်ထုတ်နှုတ်ပစ်ရန်မလွယ်ကူဘဲ အချို့အလေ့
 ဆိုးတို့မှာ ညောင်မြစ်တယ်သကဲ့သို့ လူသာသေရ၍ အလေ့
 ဆိုးတို့မှာ ထွက်ခွါမသွား အမြစ်တယ်လျက် ရှိတတ်ကြလေ
 သည်။ ထို့ကြောင့် လူတို့သည် အလေ့အကျင့်နှင့် ကင်း၍
 မဖြစ် သို့သော်လည်း အလေ့အကျင့်ကို ဆည်းပူးကြရာ၌
 မကောင်းသော အလေ့ဆိုးများ တိတ်တဆိတ် ဝင်မလာ
 အောင် ကောင်းစွာသတိပြုကြရပေမည်။

အခက်အခဲများ

လူတို့သည် အကြောင်းကိစ္စတစ်ခုတရာနှင့်တွေ့ကြုံလျှင် အလွယ်တကူချော့ချော့မော့မော့ဖြင့် ကိစ္စ ပြီးပြေပါရဲ့လား ဟုမေးမြန်းတတ်ကြ၍ အလွယ်တကူမခက်မခဲ ချော့မော့ ပြေပြစ်စွာနှင့်ပြီးစီးခဲ့ပါ၏ဟု ဖြေဆိုပြန်ကြားသံကို ကြားရလျှင် ဝမ်းမြောက်ကြစမြဲ ဖြစ်ကြလေသည်။ မည်သည့်အရာ မည်သည့်သတ္တဝါမဆို မည်သည့်ကိစ္စတွင်ဖြစ်စေ၊ မခက်မခဲလွယ်လင့်တကူနှင့်ပြီးမြောက်ခြင်းကိုသာ ကြိုက်နှစ်သက်ကြခြင်းမှာ ဓမ္မတာသဘောတရားကြီး ဖြစ်သောကြောင့် မည်သည့်နေရာတွင်မဆို မိမိတို့လိုရာဆုကိုတောင်းဆိုခွင့် ရရှိကြသောအခါ

လွယ်ကူထုတ်ချောတ် ရောက်ရပါလို၏ ဟူ၍သာလျှင် ဆု
 တောင်းခြင်းစိတ်၌ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းတို့ကို ပြုလေ့ရှိကြပေသည်။
 သို့သော် ဤဆုတောင်းအတိုင်း လူတို့၏ အလိုဆန္ဒ ပြည့်စုံ
 လင်ခြင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ကြပါမူ လူတို့၏ ဘုံဘဝကြီးသည်
 တမျိုးတဖုံ မယုံနိုင်လောက်အောင် ပြောင်းလဲသွားရမည်မှာ
 ကေနိဒိဋ္ဌဖြစ်ချေသည်။ မည်သည့်အမှု မည်သည့် ကိစ္စကိမဆို
 အခက်အခဲမရှိလွယ်လင့်တကူရယူပြီးမြောက်ကြပါကလူတို့မှာ
 ယခုကဲ့သို့ မိမိတို့၏ကာယဗလအားလျော်စွာ လုပ်ကိုင်ဆောင်
 ရွက်ရခြင်း ဥာဏ်ဗလအားလျော်စွာ စဉ်းစား ကြံစည်ရခြင်း
 မရှိတဲ။ မလုပ်မရှားအေးငြိမ်းစွာနေကြရမည်ဖြစ်ချေအည်။ ဥ
 ပမာအားဖြင့် တောရွာတရွာတွင် အခက်အခဲ မကြုံတွေ့ရပါ
 စေနှင့်။ အေးချမ်းသာယာချောမြေ့စွာပြီးမြောက်ရပါလို၏
 ဟူသောဆုတောင်းမျိုးနှင့်ပြည့်စုံခဲ့ပါမူ မိုးတွင်းအခါခက်ခက်
 ခဲ့ခဲကဲ့နွားများနှင့်အတူလယ်ယာထွန်ယက်ရခြင်း ရှိတော့မည်
 မဟုတ်။ ကောက်စိုက်ပျိုးနှုတ်လုပ်ရတော့မည်မဟုတ်။ ကြိတ်
 ထိုးဆန်ဖွတ် မောင်းထောင်း ထင်းခွေ ရေခတ် ရှိတော့မည်
 မဟုတ် လူတို့သည် မည်သည့်အရာတစုံတခုမျှ မလုပ်မကိုင်ဘဲ
 တရွာလုံးတွင်ဆိုတိတ်ငြိမ်လျက် ပြင်းလိဖွယ်ရာကြီးဖြစ်၍ နေပေ
 လိမ့်မည်။ တောရွာကလေးများ၌ နေပျော်ဖွယ်သော အရာ
 ကလေးများကား လယ်ထွန်ရခြင်း၊ ကောက်ရိတ်ရခြင်း၊ ဆန်
 ဖွတ်ရခြင်း၊ မောင်းထောင်းရခြင်း၊ ထင်းခွေခြင်း၊ ဝါးခုတ်

ခြင်းစသည့်မိမိဆိုင်ရာဆိုင်ရာအလုပ်များကိုနေ့ရက်ရာသီအချိန်
ကာလအားလျော်စွာ ယောက်ျားမိန်းမ လူကြီးလူငယ် လုပ်
ကိုင်သွားရခြင်းများဖြစ်ပေသည်။ မိုးရာသီရောက်၍မိုးကျလျှင်
လယ်ခွင်သို့ဆင်းရတော့မည်။ ဆောင်းရာသီသို့ ရောက်လျှင်
စပါးရိတ်ရတော့မည်။ နွေရာသီရောက်လျှင် ဟင်းရွက် ခူးရ
တော့မည်။ ကောက်သင်း ကောက်ရတော့မည်။ ထင်းခွေရ
တော့မည်ဟုလူတိုင်းတို့ပင် အားရရွှင်လန်းစွာမြော်မှန်းလျက်
နေကြပေသည်။ အကယ်၍ထင်းခွေရခြင်း အခက်အခဲ၊ ရေ
ခတ်ရခြင်း အခက်အခဲတို့သည် လွင့်စင်ပျောက်ပကုန်ကြပါမူ
ထိုသို့မြော်လင့်ရွှင်လန်းဖွယ်ရာများမရှိ။ အားရ ဝမ်းမြောက်
ဖွယ်ရာများမရှိသောကြောင့် လူဘဝကြီးသည် ပျင်းရိဖွယ်ရာ
သောဘဝကြီးဖြစ်၍နေပေလိမ့်မည်။ ထိုသို့ဖြစ်ခဲ့သော် မြေကြီး
အောက်၌နေလျက် ပူပင်ဘွယ်ရာမရှိ၊ မြေကြီးကိုပင်လျှင် စား
သောက်နေထိုင်ရသော သက်ရှိသတ္တဝါတို့တွင် အောက်တန်း
အကျဆုံးဟု ဆိုနိုင်သည် ထိုကောင်ဘဝလောက်မျှ ကောင်း
တော့မည်မဟုတ်ချေ။ စင်စစ်လူတို့သည်အာသာဆန္ဒ တောင့်
တခြင်းပြုစေကာမူ ထိုသို့သောဘဝမျိုး၌မပျော်နိုင်ချေ။ ထို
သို့မနေနိုင်ခြင်းနှင့်လျော်စွာလည်း လူတို့သည်အမြဲနိစ္စတွေ့ကြုံ
ကျော်နင်း နိုင်ကြအောင် အခက်အခဲများကို လောကဓါတ်
သဘာဝကြီးကပင်မပြတ်မလပ် ဖန်တည်း ပေးထားပေသည်။
ယခုအခါ လူတို့အမြတ်တနိုး သုံးစွဲသို့မိုးကြသော ရွှေငွေစိန်

ကျောက်စသည်တို့မှာ မခက်မခဲ လွယ်လင့်တကူ ကျောက်ခဲ
 အုတ်ခဲတို့ကဲ့သို့ မင်းလမ်းမ တလျှောက်တွင် ကောက်ယူရရှိ
 နိုင်ပါမူ မည်သူမျှထိုအရာများကို စုံစုံမက်မက်အဖိုးထိုက် အ
 ဖိုးတန်ထားရှိကြမည် မဟုတ်ချေ။ လောကကြီး၌ ခက်ခဲလေ
 လေ၊ အဖိုးတန်လေလေဖြစ်ပေသည်။ အဖိုးတန်လေလူတို့စိတ်
 ၌မြတ်နိုးလေလေဖြစ်သည်ကို ထောက်ရှုသော် လူတို့သဘော
 အရင်းခံသည် ခက်ခဲခြင်းကိုသာကြိုက်နှစ်သက်ကြောင်း ထင်
 ရှားပေသည်။ ထို့ကြောင့်ခက်ခဲခြင်းကို မကြောက်ရ။ ခက်ခဲ
 ခြင်းကိုမလွဲမရှောင်ရ။ ခက်ခဲခြင်းကို ကျော်နင်းအောင်မြင်
 ခြင်း သာလျှင် လူတို့ သဘော ဖြစ်သည်ကို သတိ မူအပ်
 ပေသည်။

ကမ္ဘာ့တန်ဆာ

မည်မျှထူးခြားဆန်းကြယ်၊ အံ့ဩဖွယ်ရာဖြစ်စေကာမူ
 နေ့စဉ်နေ့တိုင်းမြင်တွေ့ သုံးဆောင်နေရပါက၊ ထူးခြားဆန်း
 ကြယ်သောအဖြစ်ကို၊ သတိမမူနိုင်ဘဲ၊ ရှိတတ်ကြချေသည်။
 ကြက်သား၊ ဝက်သား၊ ခဲဘွယ်ဘောဇဉ်၊ အဆီအအိမ်တို့ကို၊
 ရံဖန်ရံခါမျှတွေ့ကြုံစားသောက်ရသော၊ ပစ္စန္ဓရာဇ်သားတို့မှာ
 လွန်စွာကောင်းမွန်မြိန်ရှက်ကြမည်ဖြစ်သော်လည်း၊ နေ့စဉ်နှင့်
 အမျှသုံးစွဲစားသောက်နေကြရသော၊ မြို့ကြီးသူ မြို့ကြီးသား
 တို့၏စိတ်တွင်မူကား၊ ထိုသို့သောခဲဘွယ် ဘောဇဉ်တို့၏ တူး
 ခြားသောအရသာကို၊ တွေ့ချင်ကြလိမ့်မည်မဟုတ်ဖြစ်ချေသည်
 ထို့နည်းတူစွာပင်၊ သစ်ပင်ပန်းပင်တို့ဖြင့်၊ ဖုံးလွှမ်းအုပ်မိုးစို
 စိုပြေပြေရှိနေသောကမ္ဘာကြီးတွင်၊ နေထိုင်ကြသည့်ကမ္ဘာသူ
 ကမ္ဘာသားတို့မှာ၊ မိမိတို့မြင်တွေ့ရသည့်ထူးခြားနက်နဲသော
 အခြင်းအရာကြီး၌၊ ထူးခြားအံ့ဩဖွယ်ရာ မတွေ့ မမြင်နိုင်ကြ
 ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် ဤကမ္ဘာကြီးကဲ့သို့ သစ်ပင် ပန်းပင်

မပေါက်မရောက်၊ စိမ်းစိမ်းစိုစိုမရှိ၊ မြေစိုင်မြေခဲဖြင့်သာလျှင်
 ခြောက်ခြောက်ကပ်ကပ်ရှိနေသော၊ အခြားကမ္ဘာတစ်ခုတစ်ရာမှ
 လူတယောက်သည်၊ ဤကမ္ဘာကြီးသို့အမှတ်မဲ့ ရောက်လာပါ
 မှုကား၊ ကမ္ဘာပေါ်၌ဖုံးလွှမ်းလျက်ရှိနေသော သစ်ပင်ပန်းပင်
 တို့ကို၊ လွန်စွာအံ့ဩချီးမွမ်းခြင်းဖြင့်၊ ကြည့်ရှုမည်အမှန်ကေန်
 ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့ဤကမ္ဘာနှင့်မထူသော အခြားကမ္ဘာတစ်
 ခုတစ်ရာမှ လူကိုမဆိုထားဘိ၊ ဤကမ္ဘာသူကမ္ဘာသားဖြစ်လျက်
 ပင်၊ သစ်ပင်ပန်းပင်ရွားပါးမပေါက်မရောက်သော၊ သဲကန္တာ
 ရကြီးများ၌ သွားလာနေထိုင်ရသောသူတို့မှာပင်၊ တစ်ခုတစ်
 အဖုံးအအုပ်မရှိ၊ ခြောက်သွေ့ဝါလွင်သော သဲကန္တာရ ကြီး
 များကို ဖြတ်သန်းလာရာမှ၊ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာ အလယ်ခေါင်
 ကျန်းကလေးသဖွယ်၊ သဲကန္တာရ အကြား စိမ့်စမ်း ထွက်ရာ၊
 အိုအေဝစ် ခေါ် သစ်ပင်ပန်းပင် ပေါက်ရောက်ရာ ဌာနသို့၊
 ရောက်လာကြလျှင်၊ အတိုင်းမသိဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ကြ
 ရရှာလေသည်။ ကျေးတောနယ်၌နေလျက်၊ သစ်ပင်ချုံနွယ်
 စသည်တို့ကို နေ့စဉ်နေ့တိုင်း၊ မြင်တွေ့နေရသူတို့မှာ၊ ထူးခြား
 လှမည်မဟုတ်ငြားသော်လည်း၊ မြို့ကြီးပြကြီးများပေါ်၌နေ
 ၍၊ တခါတရံမှတောတွင်းတောင်တွင်းသို့ရောက်ကြရသောသူ
 များမှာမူကား၊ တောပန်းတောပင်တို့၏စိမ်းစိုသောအရောင်

သာယာသောအသံ၊ ငြိမ်းအေးသောအဖြစ်တို့ကိုကြည့်လျက်၊
 စိတ်တွင်ရှင်လန်းသာယာလျက်၊ လောကဓါတ်ကြီး၏ ဆန်း
 ကြယ်ပုံတို့ကိုတွေးတောချီးမွမ်းကြရပေသည်။ စင်စစ်အားဖြင့်
 သစ်ပင်ပန်းပင်တို့ကား၊ ကမ္ဘာကြီးကိုသင့်တင့် လျှောက်ပတ်
 ပျော်မွေ့ဖွယ်ရာချယ်လှယ်အပ်သော ကမ္ဘာ့တန်ဆာ ပင်ဖြစ်
 ပေသည်။ လောကကြီး၌ လူတို့၏စိတ်ဓါတ်၌၊ ချီးမွမ်း အံ့ဩ
 ခြင်းဖြစ်ပေလာအောင်၊ လှုံ့ဆော်တတ်သောအရာ များစွာ
 ရှိပေသည်။ လူတို့လက်ဖြင့်ဆောက်လုပ်အပ်သောအဆောက်
 အဦကြီးများ၊ လူတို့စိတ်ကူးအကြံဉာဏ်ဖြင့် ပြုပြင်ထားအပ်
 သောမီးရထား၊ ဓါတ်ရထား၊ လေယာဉ်ပျံ၊ မီးသင်္ဘောစသော
 အရာများ၊ အဘိုးသိန်းသန်းများစွာပေး၍ ဝယ်သော်လည်း
 မရနိုင်သော ပန်းချီရုပ်ပုံ ကားကြီးများ၊ အလွန်ကြီးကျယ်
 သောမြစ်ချောင်းရေပြင်ကြီးများကိုဖြတ်၍ ဖောက်လုပ်တည်
 ခင်းထားအပ်သောတန်တားကြီးများ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်
 လောကလူတို့အံ့ဖွယ်ရာတန်ဆာဆင်အပ်သော အရာများစွာရှိ
 သော်ငြားလည်း၊ ကမ္ဘာကြီးတွင် မည်သူမပြု၊ အလိုအလျှောက်
 သဘာဝ ဖန်တီးဖုံးအုပ် ပေါက်ရောက်နေတတ်သော၊ သစ်ပင်
 ပန်းပင်တို့လောက် လူတို့၏စိတ်၌ အံ့ဩချီးမွမ်းနှစ်သိမ့်ဖွယ်ရာ
 ဖန်တီး လှုံ့ဆော် နိုင်သော အရာမရှိ ဖြစ်ပေသည်။ လူတို့၏
 အတတ်ပညာဖြင့် ရွှေငွေစိန်ကျောက်၊ ရတနာပေါင်း ထောင်
 သောင်းသိန်းသန်းမက၊ မှမ်းမံခြယ်လှယ် ပြုလုပ်ထားစေကာမူ

တောကြီးအတွင်းမည်သူမပြု၊ သဘာဝအားလျော်စွာ၊ အလို
 အလျောက်သစ်ပင်ကြီးများကို၊ တွယ်ကပ်ပေါက်ရောက် ဖူး
 ပွင့်အပ်သော၊ သန့်စင်ပန်းကလေးလောက် လှပနိုင်မည်မဟုတ်
 လူတို့၏စိတ်နှလုံးကို နှစ်သိမ့်စေနိုင်မည်မဟုတ် ဖြစ်ချေသည်။
 သစ်ပင်ပန်းပင်တို့ကား ထိုမျှသာမကသေး၊ ကမ္ဘာကြီးကိုနှစ်
 သိမ့်ဖွယ်ရာ၊ တန်းဆာဆင်ရုံမျှမဟုတ်၊ လူနှင့်တကွသောသက်
 ရှိသတ္တဝါအပေါင်းတို့၏အသက်ရှင်ရာ ရှင်ကြောင်းဖြစ်သော၊
 အစာအဟာရကိုလည်းပေးလေသည်။ တဖန် ကိုယ်ကာယ၌
 တစုံတရာဖောက်ပြားချို့ယွင်း၊ ရောဂါဘယဖြစ်ပြန်လျှင်လည်း
 ကုစားပျောက်ကင်းရန်ဆေးဝါးကိုလည်းသစ်ပင် ပန်းပင်တို့မှ
 သာလျှင်ရရှိပေသည်ဖြစ်သောကြောင့်၊ သစ်ပင်ပန်းပင် တို့၏
 ကျေးဇူးသည် ဤကမ္ဘာ၌၊ မည်မျှ ကြီးမားလျက်၊ မည်သို့
 ဆန်းကျယ်သောကမ္ဘာ့တန်းဆာကြီးဖြစ်သည်ကို တွေးတော
 ကြံဆသတိမူထိုက်ပေသည်။

သူတပါးကိုအားကျခြင်း

လူတို့၌ တပါးသူတို့ကိုမြင်လျှင် အားကျသော စိတ် ဓါတ်သဘောကလေးများရှိတတ်ပေသည်။ သူတော်ကောင်း သူမြတ်လောင်းတို့ကိုမြင်လျှင် ငါသည်ထိုသူတော်ကောင်းတို့ ကဲ့သို့ဖြစ်လျှင်ကောင်းလေစွဟူ၍၎င်း၊ ပညာဉာဏ် ထက်မြက် ကြီးရင့်သောပုဂ္ဂိုလ်ထူးတို့ကိုမြင်လျှင် ငါ့လည်း ထိုသို့သော ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်ရသော် ကောင်းလေစွဟူ၍၎င်း၊ ဥစ္စာ စည်းစိမ်ချမ်းသာကြွယ်ဝသောသေဌေး သူကြွယ်တို့ကိုမြင်လျှင် ငါ့လည်း ၎င်းတို့ကဲ့သို့စည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့်ပြည့်စုံမှု ကောင်း လေစွဟူ၍၎င်း၊ တောင့်တအပ်သော စိတ်အလိုဆန္ဒ တို့သည် ထိုက်တွန်းနှိုးဆော်ပေါ်လာတတ်ကြလေသည်။ သို့သော် လူ တို့သည် တောင့်တကာမျှသာဖြစ်သည် မိမိတို့ တစ်ဘက်ပုဂ္ဂလ အားဖြင့် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာထူးခြားသောစိတ်ထားသဘောထား

တို့မူကား တဦးနှင့်တဦးမတူနိုင်။ ပညာရှိသော်လည်း ပညာ
ချင်းမတူနိုင်။ ချမ်းသာကြွယ်ဝသော်လည်း ချမ်းသာ ရခြင်း
မတူနိုင်။ တယောက်တမျိုးစီသာလျှင်ဖြစ်ချေသည်။ အချုပ်
ကိုဆိုသော် တကျောင်းတဂါတာ တရွာတပုဒ်ဆန်း ဆိုသ
ကဲ့သို့ သူတမျိုးငါတဖုံဖြစ်ကြပေသည်။

တခါတရံ ကျွန်ုပ်တို့သည် အလုပ်ချင်း တူသော်ငြား
လည်း သူတပါးအလုပ်က ကောင်းနိုးနိုးဖြင့် ထိုသူ၏အလုပ်
ကိုအားကျတတ်ပေသည်။ သူတပါးစားနေသည်ကို မြင်လျှင်
မိမိလည်းစားလိုသောစိတ်များပေါ်လာတတ်သည်။ သို့သော်
ကျွန်ုပ်တို့သည် မိမိဖက်ကချည်းသာ မဟုတ်ဘဲ သူတပါးဖက်
ကပါ တပြိုင်နက်ထည်း မြင်စွမ်းနိုင်သော သတ္တိရှိပါက မိမိ
သည်သူတပါးကိုအားကျနေခိုက် သူတပါးလည်း မိမိကိုအား
ကျနေသည်ကို တွေ့ကောင်းတွေ့ရလိမ့်မည်။ စင်စစ်အားဖြင့်
လောကကြီး၌မည်သည့်အရာမဆို စိတ်အထင်မျှသာ ဖြစ်ကြ
ပေသည်။ ဘဝအဖြစ်ချင်းမည်သို့တူငြားသော်လည်း ကောင်း
သည်ဟုထင်ရသောသူတို့၌ကောင်းလျက်၊ မကောင်းဟု ထင်
သောသူတို့၌မူကား မကောင်းပင်ဖြစ်ပေသည်။

ဤအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မှတ်သားပွယ်ကောင်း
သောဒဏ္ဍာရီဝတ္ထုကလေးတရပ်ရှိပေသည်။ ရှေးသခေအခါ

မြည်း တကောင်နှင့် လားတကောင် တို့သည် ချောင်းငယ် ကလေးတချောင်းကိုဖြတ်ကူးကြလေသည်။ မြည်းမှာ ကျော ကိုး၌သိုးမွေးထုပ်ကြီးတထုပ်ပါလျက် လားမှာမူကား ဆား ထုပ်ကြီးတထုပ်ပါရှိလေသည်။ ရေတွင်ကူး၍ဖြတ်သန်းကြရာ လား၏ကျောကုံးပေါ်ရှိဆားထုပ်မှာ ရေထိ၍ ဆားများအ ရေပျော်၍ကျကုန်သဖြင့် ဝန်ထုပ်မှာ များစွာ ပေါ့သွားလေ သည်။ ကမ်းတဖက်သို့ရောက်ကြသောအခါ လားက မြည်း အား မိမိ၏ဝန်ထုပ်ကိုရေစိုသဖြင့် ပေါ့သွားကြောင်းကိုပြော ၍ မြည်းသည်လည်းငါ၏ဝန်ထုပ်ကို ဤသို့ရေစိုလေက ပေါ့ ကောင်း၏ဟုတွေးတောခါ နောက်တကြိမ် ချောင်းကိုဖြတ် သန်းရသောအခါ ရေစိုအောင်များစွာဂရုစိုက်လေသည်။ သို့ သော် မိမိဝန်ထုပ်မူကား ပေါ့၍သွားသည်မရှိ၊ သိုးမွေးတွင်း သို့ရေဝင်သဖြင့် သာလွန် လေးလံသောကြောင့် ခရီးဆက် လက်မသွားနိုင်ဘဲ လမ်းခရီးတွင် လဲရရှာလေသည်။

စင်စစ်ကျွန်ုပ်တို့တဦးစီသည်သူတပါးနှင့်မတူတသီးပုဂ္ဂ လစီဖြစ်ကြသောကြောင့်သူတပါးနှင့်တူလိုပါသည်ဟုတောင့် တ၍မရ။ အားကျ၍မဖြစ် ကိုယ် ဝန်ကိုယ်ထမ်း ကိုယ် လမ်း ကိုယ်သွား ရသည်ချည်းဖြစ်သဖြင့် သူတပါးကိုအားကျလျက် အချိန်မကုန်စေမူ၍ မိမိတဘာသာပင်လျှင် အားထုတ်ဆောင် ရွက်သွားကြရမည်ဖြစ်သည်။

လွန်ခဲ့ပြီးသော အရာ

သောကကြီး၌ မည်သည့်အရာကိုမဆိုမမေ့မပျောက် အမှတ်သတိကောင်းစွာရှိခြင်းသည် အထူးသဖြင့်လိုလားအပ်သော အရာဖြစ်လျက် လူ့ဘဝတွင်အရေးကြီးသော လက္ခဏာအင်္ဂါကြီးတချက်ဖြစ်ပေသည်။ လောကကြီး၌ မချော်မချွတ် ညီညွတ်သာယာ ကောင်းမွန်စွာ နေထိုင်ရခြင်းသည်၊ လူတို့၌ ကတိကဝတ်ကိုကောင်းစွာဆောင်ရွက်ကြခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ အချုပ်အားဖြင့်ဆိုသော်၊ လူတို့၏ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုကိုသတိ ချပ်ခြင်းကြောင့်သာလျှင်ခိုင်မြဲခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့ကားမဟုတ် လူတို့သည်အမှတ်သတိမရှိ။ ပြုခဲ့ပြီး သတိမရ။ ပြုရ လတ္တံ့သော အရာကိုလည်း မမှတ်မိ၊ မေ့မေ့ပျောက်ပျောက်ရှိနေကြပါက လူတို့သည် တာဝန် ဝတ္တရား

ပျက်ကွက် ကတိလဲ့ချော် မတော်မတရား အမှောက်မှောက်
 အမှားမှားဖြစ်လျက် လူ့လောကကြီး ကရောက်ကရက် ဖြစ်
 ရန်အကြောင်းရှိပေသည်။ အမှတ်သတိကောင်းစွာရှိခြင်းသည်
 ထိုမျှအရေးကြီးသောအချက်ဖြစ်ရကားအမှတ်သတိပျက်ကွက်
 ယွင်းယိုရှိသောသူတို့မှာ လူတန်း မစေ့မရောက် အရူးဆယ်
 ပါးတွင် တပါး ပါဝင်လေကိသကဲ့သို့ ရှိတတ်ချေသည်။ အ
 မှတ်သတိပျက်ကွက်ခြင်းသည် ရောဂါဘယတမျိုး ဖြစ်သည်ဟူ
 ၍လည်း လောကလူတို့မှတ်သားကြပေသည်။ အမှတ်သတိသည်
 ထိုမျှအရေးကြီးငြားသော်လည်း တခါတရံထိုအမှတ်သတိပင်
 လျှင် လူကိုညှင်းပန်းနှိပ်စက်တတ်သော သဘောရှိလျက် အ
 မှတ်သတိမရမရှိ ယွင်းသွေပျက်ကွက် မေ့ပျောက်ခြင်း သာ
 လျှင် ကောင်းမြတ်သောအချက်ပေါင်းများစွာရှိပေသည်။ လူ
 တို့သည် အမှားထိုတစုံတရာပြုခဲ့မိသော် ထို ပြုခဲ့မိသောအမှား
 သည်စိတ်ထဲ၌ခင်ရောက်ခိုအောင်းကာတငွေ့ငွေ့တသက်သက်
 ဖွဲ့မီးလောင်သည့်ပမာတဖြည်းဖြည်းလောင်စားလျက် လူတို့
 အားပူဆွေးဒုက္ခကြီးစွာ ဖြစ်စေတတ်လေသည်။ ထိုသို့သော
 အမှုမျိုးကြုံလာလျှင် အမှတ်သတိကောင်းသလောက်လူတို့မှာ
 ဒုက္ခဖြစ်စေတတ်လျက် မေ့မေ့ ပျောက်ပျောက် နေနိုင်သ
 လောက် လူတို့မှာ သုခချမ်းသာကိုရရှိနိုင်ကြပေသည်။ လွန်ပြီး
 သောအရာသည် တသက်သက် ဖြစ်နေ၍ ထိုအရာကို မိမိတို့
 ပြင်ဆင်နိုင်ကြသည်လည်းမဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့် အကျိုးတ

စုံတရာမရနိုင်ဖြစ်ချေသည်။ စင်စစ်အမှားသည် အမှန်သို့လမ်း
 ပြုမျှသာ ဖြစ်ချေသည်။ လွန်ပြီးသောအရာ လွန်စေတော့၊
 နောက်နောင်သာလျှင် ထိုသို့ထပ်ပွားမဖြစ်စေအောင် ငါတို့
 သတိထားမည်ဟုဖြစ်ပြီးသောအရာကိုထားခဲ့လျက် ရှေ့ကိုသာ
 မျှော်မှန်းခြင်းသည် ကောင်းမြတ်သော အမှု ဖြစ်သည်ကို
 နှလုံးသွင်းသင့်ဖြစ်ပေသည်။

၂၇-၉-၁၉၃၃

ဒုက္ခကလေးများ

လူတို့သည် ကြီးသောအရာကို အလေးဂရုပြုတတ်ကြ
 သော်လည်း ငယ်သော အရာကိုမူကား ဂရုမပြုလောက်ဟု
 အမှတ်မဲ့လစ်လျူရှု၍ ထားတတ်ကြပေသည်။ သို့သော်လည်း
 လူတို့သည် ကြီးသောအရာ၏ဘေးအန္တရာယ်ထက် ငယ်သော
 အရာ၏ဘေးအန္တရာယ်ကို ပိုမိုတွေ့ကြုံ ခံစားရတတ်ပေသည်။
 မြင့်မိုရ်တောင်ကြီးကို ခလုတ်တိုက်သောသူဟူ၍ မကြားဘူး
 သော်လည်း ကျောက်ခဲကို ခလုတ်တိုက်မိသောသူများကား
 လွန်စွာများပြားချေသည်။ သမုဒ္ဒရာတွင်နစ်၍သေဆုံးသောသူ
 ကား လွန်စွာနည်းပါးလျက် ချောင်းငယ် မြောင်းငယ်တွင်
 ပျက်စီးရသူကား လွန်စွာများပြားချေသည်။ တိရစ္ဆာန်တို့
 တွင်အကြီးဆုံးဖြစ်သောဆင်ကြီး နင်း၍သေသူထက် ဆင်မိုး
 လောက်မှမရှိသောမြေကိုက်၍သေသူကားများပေသည်။ ရေ
 အိုင်ကြီးပြိုင်၍ ရေလွှမ်းမိုးသည်ကား နည်း၏ မိုးစက်ကလေး
 များကြောင့် ရေလွှမ်းမိုးသည်ကိုမူကား နှစ်စဉ်လိုလို ကြား
 သိရပေသည်။ လူတို့တွင်ကြီးကျယ်လှသောဒုက္ခကြီးများကား
 မကြာခဏ မကျမရောက်နိုင်။ တသက်တွင် တခါနှစ်ခါမျှသာ

လျှင် ဖြစ်ချေသည်။ ငယ်သော ဒုက္ခကလေးများမူကား နေ့စဉ်လိုလိုပေါ်ပေါက်လျက် ကိုယ်၏ဒုက္ခ၊ စိတ်၏ဒုက္ခ အခါမပြတ် နှမ်းနယ်ပင်ပန်းခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်လေသည်။ လူတယောက်သေဆုံးသဖြင့် ပရိဒေဝသောကလောင်မီး တဟီးဟီးတောက်လောင်ခြင်းကား တရက် တလ တနှစ် စသည်သာလျှင် ဒုက္ခခံစားရချေသည်။ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ စိတ်ကိုနှောက်ယှက် တအောင့်သက်သက် မအိမသာ စနောင့်စနင်း ဖြစ်စေရခြင်းများကား တနာရီ တရက်အားလပ်ခွင့်မပေး။ တကြောင်း ပေါ်လာသောကြောင့် လူတို့မှာ ရပ်နားခွင့်မရ၊ သေမှသာလျှင်အေးရချေတော့သည်။ အကယ်၍ ကမ္ဘာပေါ်တွင်သေဆုံးသောသူတို့အား စာရင်းယူ၍ ကြည့်မည်ဆိုလျှင် ဧရာဝတီကြီးနှင့်သေဆုံးသူထက် ဧရာဝတီကလေးနှင့် သေဆုံးသူကပိုမိုများပြားသည်ကိုတွေ့ကောင်း တွေ့ရပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် လူတို့သည် ဒုက္ခကြီးများ ကိုသာလျှင် ရှောင်ရှားခြင်းငှာ အားမထုပ်အပ်။ ဒုက္ခကလေးတို့ကိုလည်း ရှောင်ရှားရန်အားထုတ်ထိုက်ကြောင်းကိုကောင်းစွာသတိပြုအပ်သည်။

ပျောက်သောသူရှာလျှင်တွေ့

ပျောက်သောသူ-ရှာလျှင်တွေ့ ဟုဆိုသည့် စကားအတိုင်း ပျောက်နေသောသူကိုရှာလျှင်တွေ့နိုင်ပေသည်။ သို့သော် လိုက်လံရှာဖွေစတင် တွေ့သည်ဟူ၍၎င်း၊ လိုက်လံ ရှာဖွေ၍ အလယ်လောက်တွင်တွေ့သည်ဟူ၍၎င်းမရှိ၊ နောက်ဆုံးမှသာ လျှင်တွေ့ရတတ်ချေသည်။ ဤသို့နောက်ဆုံးမှတွေ့ရခြင်းသည် ပျောက်နေသောသူကို ရှာဖွေရာတွင်သာမဟုတ်၊ မည်သည့်နေရာ မည်သည့်အကြောင်းကိုစဉ်မဆို နောက်ဆုံးမှသာတွေ့ရသည်ချည်းဖြစ်သောကြောင့်၊ နောက်ဆုံးမှတွေ့ရခြင်းသည် သဘာဝတရားကြီးတရပ်ဖြစ်သည်ဟူ၍ပင် ဆိုလောက်ပေသည်။

တခါတရံကျွန်ုပ်တို့သည် တစုံတခုကိုခတ်ထားသော သော့ခ
 လောက်မှသော့ပျောက်နေလျှင်အခြားသော သော့တံတံကို
 ငှားရမ်းကာထိုသော့တံ၌သော့ခလောက်နှင့်တန်မည့်သော့ တ
 စုံတခုရှိမည်ဟုယုံကြည်စိတ်ချလျက်ထိုသော့ဖြင့်တန်နိးနိး ဤ
 သော့ဖြင့်တန်နိးနိးတခုပြီးတခုစမ်းသပ်ခတ်ကြည့်ရာပဌမ စမ်း
 သပ်မိသောသော့ဖြင့်သော်၎င်း၊ အလယ်လောက်တွင် ခတ်မိ
 သောသော့ဖြင့်၎င်း၊ တန်သည်မရှိ။ နောက်ဆုံးသော့ ကြမှသာ
 လျှင် သော့ခလောက်ပွင့်သွားသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ တခါ
 တရံလည်းအသုံးပြုလို၍ အရေးကြီးသော စာရွက် စာတမ်း
 တစုံတခုသည် စက္ကူပုံကြီး၌လိုအပ်သောစာတမ်းစာရွက်သည်
 ကေနမုချရှိသည်ဟုသိရှိစိတ်ချလျက် တရွက်ပြီး တရွက် လှန်
 လှော၍မတွေ့မခြင်းရှာဖွေတတ်ကြလေသည်။ သို့သော် ရှာစ
 တွင်လည်းမဟုတ်၊ ရှာ၍ အလယ်လောက်တွင်လည်း မဟုတ်၊
 နောက်ဆုံးမှပင်တွေ့ရလေသည်။ တခါတရံလည်း အသိမိတ်
 ဆွေတဦးက အားလပ်၍ ခရီးကြုံလျှင် ကျွန်တော်တို့ အိမ်ကို
 တခါတခေါက် အလည်အပတ်လာရောက်ပါ မည်သည့်လမ်း
 မည်သည့်အိမ်နံပါတ်၊ မည်သည့်အခန်းတွင် နေထိုင်ကြောင်း
 ပြောဆိုဖိတ်ကြားသွားသဖြင့်အခွင့် ကြုံကြိုက်၍ ထိုမိတ်ဆွေ၏
 အိမ်သို့ သွားရောက် လည်ပတ်ပါမည်ဟု သွားရောက်သော
 အခါထိုမိတ်ဆွေနေသောလမ်းသည် တတိယလမ်းဖြစ်ခဲ့သော်
 ပဌမလမ်းသို့ရှေးဦးစွာရောက်သွားတတ်လေသည်။ ပဌမလမ်း

ဖြစ်ခဲ့သော် တတိယလမ်းသို့ရောက်သွားတတ်လေသည်။ လိုက်လံရှာဖွေ၍ နောက်ဆုံးမှသာလျှင် လိုသောလမ်းကို တွေ့ရတတ်ပေသည်။ ထို့နောက်အိမ်နံပါတ်ကို ရှာပြန်သောအခါလည်း ထိုနည်း၎င်းပင်။ နံပါတ်လေးဟုဆိုလျှင် ရှေးဦးစွာ နံပါတ် ၄၀၀ ကိုတွေ့ရ၏။ နံပါတ် ၄၀၀ ဟု ဆိုလျှင် ရှေးဦးစွာ နံပါတ် ၄ ကိုတွေ့ရ၍၊ တအိမ်ပြီးတအိမ် ရှောက်၍ ရှာသွားရာ နောက်ဆုံးမှသာ လိုရာနံပါတ်ကိုတွေ့ရတတ်လေသည်။ လိုရာကိုတခါတည်းတွေ့သောသူဟူ၍ကား လောကကြီး၌ မရှိဟုဆိုရလောက်အောင်ရှားလှပေသည်။

ထိုသို့ လိုရာကို ရှာလျှင် အစတွင်လည်း မတွေ့ရ။ အလယ် တွင်လည်း မတွေ့ရ နောက်ဆုံး မှ သာလျှင် တွေ့ ရ သည် ချည်း ဖြစ် ခေ ဘ ဘ ကြောင့် ငါ တို့ သည် အပင်ပန်းမခံ တကြိမ်တည်းနှင့်တွေ့အောင် နောက်ဆုံးကစ၍ ရှာမည်ဟုပြောင်းပြန်လှန်၍ရှာပြန်သောအခါလည်း လိုသော အရာသည် မိမိတို့အားရှောင်လွှဲရှေ့ပြောင်းသွားသကဲ့သို့ အရင်းကပြန်၍အစ၊ နောက်ဆုံးရောက်မှသာလျှင် တွေ့ရတတ်ပြန်လေသည်။ ထို့ကြောင့် လောက၌ လူတို့သည် မည်သည့် အရာကိုမဆို နောက်ဆုံးမှသာလျှင် အောင်မြင်ပေါက်ရောက်နိုင်သည်ဟူသောအချက်ကြီးတရပ်ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ထိုသို့နောက်ဆုံးတွင် လိုရာကိုပေါက်မြောက် အောင်မြင်တတ်ကြောင်းသည် အထင်အရှားဖြစ်လျက်။ နောက်ဆုံးတွင်ငါတို့

လိုရာကိုရမည်ဟုသိရလျက်ပင် လူတို့သည် တခါတရံ နောက်ဆုံးကိုရောက်အောင် မလိုက်၊ လမ်းခုလပ်တွင်ပင် စိတ်ပျက်လက်လျော့ကာ လာလမ်းသို့ပြန်တတ်ကြလေသည်။ သို့သော် နောက်ဆုံးဟူသောအရာကား ခရီးလမ်းစခန်းမည်ရွှေ့မည်မျှ ကျွန်ုပ်တို့မတတ်မရှိ။ မိမိလက်လျော့ရပ်တံ့ပြန်သွားသော နေရာနှင့်ဝေးလျှင်ကားတော်သေး၏။ တက္ကေလောက်သာ ကျန်လျှင်မူကား ရောက်လုဆဲဆဲမှလွဲဘတ်သည်ဖြစ်သောကြောင့် အရှုံးကြီးရှုံးတတ်ကြပေသည်။ လောက၌ထိုသို့တလှမ်းတက္ကေလို့မပြန်ကြသောကြောင့် အရှုံးကြီး ရှုံးရသူပေါင်းကား အလွန်အလွန်များပေလိမ့်မည်ဖြစ်သောကြောင့် မည်သည့်အလုပ်မည်သည့်ကိစ္စမျိုး၌မဆို နောက်ဆုံးသို့ရောက်အောင်လိုက်ခြင်းသည် အောင်မြင်ကြောင်း လမ်းကောင်းကြီးတခုဖြစ်သည်ကို နှလုံးသွင်းလျက် မည်သည့်အခါမဆို နောက်ဆုံးသို့အရောက်သွားကြရန်အားထုတ်အပ်ကြပေသည်။

၆၆

စိတ်သည်မြင်ကောင်းသောအရာမဟုတ်။ လက်ဆုတ်
 လက်ကိုင် ပြုနိုင်သော အရာမဟုတ်။ စိတ်သည် မည်သို့သော
 အရာဖြစ်သည်ဟူသေချာ တတ်အပ်ဆိုနိုင်သော အရာမဟုတ်
 သောကြောင့်၊ ကမ္ဘာအဆက်ဆက် လျှိုဝှက်ခက်ခဲနက်နဲသော
 ပြဿနာကြီးတရပ် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ သို့သော် စိတ်သည် မြင်
 ကောင်းသောအရာ လက်ဆုတ်လက်ကိုင်ပြုနိုင်သောအရာများ
 ထက်ပင် လူတို့မျက်မှောက်၌အစဉ်သဖြင့် ထင်ရှားလျက်ရှိပေ
 သည်။ ထိုသို့ထူးခြားဆန်းကြယ်သောအဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်
 လူတို့သည် လောကကြီး၌ မြင်မြင်သမျှ အခြားအခြားသော
 အရာများကို ပိုင်နိုင် လက်ကိုင် လက်ဆုတ် ပြုနိုင် ကြသော်
 လည်း စိတ်ကိုမူကား ယခုတိုင် နိုင်နင်းအုပ်ချုပ်နိုင်ခြင်းမရှိ
 သေး။ စိတ်ကသာလျှင် လူတို့အားယခုတိုင် ချုပ်ချယ်လျက်
 ရှိပေသေးသည်။

ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း လူတို့သည် စိတ်ကိုမိမိတို့မနိုင်
 စိတ်၏ပြုပြင်ချယ်လှယ်ရာကိုသာ မိမိတို့ လုံးလုံးခံနေရတော့
 မည်ဟူ၍ကားမဟုတ်ချေ။ လေသည်မိမိတိုက်လိုရာတိုက်တတ်
 သောသဘောရှိသည်ကို လူတို့ မပြင်ဆင်နိုင်သော်လည်း ပင်
 လယ်တွင် လှေကြီး မောင်ကြီးတို့နှင့်ရွက်တိုက်ကြသော လှေ
 သူကြီးများသည် ကိုက်ကီတတိုက်သော လေကိုပင် အမှီပြု၍
 မိမိတို့လိုရာကိုရောက်အောင်သွားသကဲ့သို့၎င်း၊ ရေသည် မိမိစီး
 လိုရာသို့သာ စီးတတ်သော သတ္တိရှိသော်လည်း ထိုသို့စီးတတ်
 သောသဘောကိုပင်အမှီပြုလျက် လူတို့လိုရာကို ညွှန်ပြပြောင်း
 လဲအသုံးပြုသကဲ့သို့၎င်း၊ မိမိတို့ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် လက်ကိုင်ပြုခြင်း
 နှာမတတ်နိုင်သောစိတ်ကိုလည်း ဖြောင်းဖြဲအသုံးပြုနိုင်ကြပေ
 သည်။ ထိုသို့အသုံးပြုနိုင်ကြောင်းကိုလည်း ရှေးရှေးပညာရှိ
 သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့သည် အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန်ပြသ
 ခဲ့သည့်သက်သေအထင်အရှားရှိပေသည်။

ဥပမာအားဖြင့်၊ လောက၌ စိတ် ကြီးသောသူ စိတ်
 ငယ်သောသူ ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသောသူ စိတ် နူးညံ့သော
 သူ၊ စိတ်ညာဏ်ထက်မြက် လျှင်မြန်သောသူ၊ ထူအ ထုံထိုင်း
 လေးကန်သောသူ ဟူ၍ စိတ်နေစိတ်ထားများစွာ ရှိကြသည်
 ဖြစ်ရာ၊ အများသူတို့သည် ထိုသို့သော စိတ်သဘောထားတို့
 ကား ဇာတိပစ္စိုသန္ဓေမှပါလာသော အရာများဖြစ်သည်ဟုဆို

ကာသာ လျစ်လျူရှု၍နေတတ်ကြလေသည်။ ဤကား မှားခြင်းတရပ်ဖြစ်ချေသည်။

တကျောင်းတဝါသာ၊ တရွာ တပုဒ်ဆန်း ဆိုသကဲ့သို့ လူတို့တွင်မိမိတို့ဇာတိ က တသီးပုဂ္ဂလ ထူးခြားသောစိတ်ကိုယ်စီကိုယ်ငှ ပါလာကြကြောင်းမှာကား ယုံမှားဖွယ်ရာမရှိဖြစ်ချေသည်။ သို့သော် ပဋိသန္ဓေကပါကတည်းအတိုင်း စိတ်သည်မတိုးမလျော့တည်တံ့နေသည်ဟုဆိုလျှင် မွေးဖွားလာစဉ်ကပင် မှားခြားမသိသေးသော ကလေးသည် အသိအမြင် ထူးထွေဆန်းကြယ် စိတ်အစဉ်းကျယ်သောလူကြီးအဖြစ်သို့ရောက်ရန်အကြောင်းမရှိသောကြောင့်၊ ထိုသို့သောအဆိုမှာ လောကကြီးအမြင်နှင့်ပင်ဆန့်ကျင်လျက်ရှိသဖြင့် မှားယွင်းကြောင်း အထူးသက်သေ သာဓကမလိုဖြစ်ချေသည်။

အမွန်မှာ စိတ်သည် ကိုယ်ကာယကဲ့သို့ပင် လှုပ်ရှားခြင်း၊ အသုံးပြုခြင်း၊ ပြုပြင်ပေးခြင်းဖြင့်သာလျှင် ကြီးပွားတတ်သောအရာဖြစ်ချေသည်။ မည်မျှ ထုံဆိင်းသောစိတ်ဖြစ်စေကာမူ ကျက်မှတ်သေ့လဒ်ဖန်များသော စိတ်သည် ထက်မြက်စူးရှရှိလာလေသည်။ မည်မျှ ကြောက်ရွံ့ တုန်လှုပ်တတ်သောစိတ်ဖြစ်စေကာမူ မကြာခဏဘေးအန္တရာယ်တို့ဖြင့် ကြုံတွေ့နေရပါမူ ရဲရင့် ဖြတ်လတ်လာတတ်ပေသည်။ အဆုံးမှာ အသုံးချခြင်းသာလျှင်ပင် အတတ်ကြီးဖြစ်ပေသည်။ ဇာဘိ

ကမည်မျှကောင်းမွန် ထက်မြက်သောစိတ် ပါရှိလာစေကာမူ
 ကောင်းရာကောင်းကြောင်း အသုံးချခြင်းမရှိက အကောင်း
 ဆုံးသောသံမဏိပင်လျှင် ပစ်ထားလျှင် သံချေးစားသွားဘိ
 သကဲ့သို့ ယိုယွင်းပျက်စီး ထုံထိုင်း သွားတတ်ပေသည်။ ထို့
 ကြောင့် စိတ်ဟူသည်မှာ ကျောင်းတွင် စာသင်နေခိုက်တွင်
 သာစာပေကျက်မှတ်ဉာဏ်ထုတ်အသုံးပြုရန်မျှသာ ဖြစ်သည်ဟု
 မထားဘဲ အစဉ်အဖြင့်ထက်ထက်မြက်မြက် ရှိလျက် စိတ်ကမိမိ
 ကို အစိုးမရစေဘဲ မိမိကသာ စိတ်ကို အစိုးရစေရန် နေ့စဉ်
 မပြတ်အလဟဿမသုံးဘဲ ထိုက်ချွတ် အသုံးချအပ်သည်။

လူ့ဘဝ

လောကကြီး၌ ကံအကြောင်းပေါင် ဆုံစုံဝေးမိသဖြင့်
 လူ့ဘဝတွင်လူဟူ၍ ဖြစ်လာကြရသောသူတို့မှာ တနေ့တရက်
 အားလပ်ကြရသည်မရှိ။ လူ့မှုကိစ္စအဝဝတို့ဖြင့် ရှုတ်ထွေးပေ
 နောက်နေကြရသောကြောင့် မိမိတို့ဘဝအဖြစ်ကို မိမိတို့စစ်
 ဆေးကြည့်ရှုရှေ့ နောက်နှိုင်းချိန်ခွင့်မရကြ။ မိမိတို့ ဘဝသည်
 မိမိတို့အားမည်သို့ကောင်းကျိုးပေးသည်၊ မည်သို့အပြစ်ပြုသည်
 တို့ကိုဝေခွဲမသိနိုင်။ စာရင်းအင်းထေရ်စွာမရှိသော အလုပ်
 ကဲ့သို့ တရှုပ်ရှုပ်တထွေးထွေး အရှုံးအမြတ် မည်သို့ရှိသည်ကို
 မသိရဘဲ နောက်ဆုံးဘဝဘဝပါးပြောင်းကြသွားသည့် အချိန်

သို့ရောက်အောင် ဆောင်ရွက်နေထိုင် သွားကြရသူသာလျှင် များပေသည်။

သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့သည်၊ ဘဝအရှုတ်အထွေးကြီးမှ ခေတ္တရပ်တံ့လျက် ရှေ့နောက်ဘိုင်းထွာ ဘဝအဖြစ်ကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုကြပါမူ ကျွန်ုပ်တို့ဖြစ်လာရသောဤလောကဤဘဝကြီးကား များစွာဆန်းကြယ်သောဘဝကြီး ဖြစ်ကြောင်း လိုတွေ့ကြုံရမည်ဖြစ်ချေသည်။ အမှတ်တမဲ့နေသူတို့၌ကား မကောင်းသောအချက်က ကောင်းသောအချက်ထက် အဆရာထောင်များပြားလျက် ရှင်ပျော်ဖွယ်သောအလင်းရောင် ကလေးများကား လွန်စွာနည်းပါးသဖြင့် သောကဒုက္ခတည်းဟူသော ညဉ့်မှောင်မိုက်ကြီးက မမြင်ရလောက်အောင် ဖုံးလွှမ်းလျက်ရှိသည်ဟု ထင်ရလေသည်။ ထို့ပြင် ရေးကြီးခွင်ကျယ်အခါကြီးများကား တခုနှင့်တခု လွန်စွာဝေးကွာလျက် ဝမ်းသာခြင်း၊ အောင်မြင်ခြင်းများကား လွန်စွာရှားပါးလှပေသည်။

သို့ပင်ဖြစ်ငြားသော်လည်း ဤလောက ဤဘဝကြီးသည် ကောင်းမြတ်သောဘဝကြီးဖြစ်သည်ဟု ဝန်ခံကြရမည်ဖြစ်ရာ ဤသို့မဟုတ်ဟုငြင်းဆိုသူကား လွန်စွာ နည်းပါးပေလိမ့်မည်။ သို့သော် ကောင်းမြတ်ကြောင်း ရုတ်တရက် မသိ

ကြရသည်မှာ လူတို့သည် များသော အားဖြင့် သတိမမူ-
 ဝူမမြင် ဆိုဘိသကဲ့သို့ ကောင်းမွန်သောအချက်တို့ကိုခွဲခြား
 စိတ်ဖြာမြင်နိုင်ကြသောကြောင့်ဖြစ်ပေသည်။ လူတို့သည်ကြီး
 ကျယ်သောအရာ ထင်ရှားသောအရာတို့ကိုသာလျှင် ဂရုစိုက်
 ရှိမျှော်လင့်တောင့်တရှာကြံရသည်နှင့်သာအချိန်ကုန်ကြသော
 ကြောင့် လူဖြစ်ကျိုး နပ်စေသည့် များလှစွာသော သာမန်
 အဖြစ်သနစ်တို့ကို မသိ မမြင်ဘဲ ရှိကြရလေသည်။ လူဘဝဆို
 သည်မှာ ရေးကြီးခွင်ကျယ်အံ့ဩဖွယ်ရာအောင်မြင်ခြင်း၊ ပုံဝမ်း
 မြောက်ရခြင်းများသာလျှင် ပါဝင်သည် မဟုတ်။ ဤအချက်
 များသည်လူ့ဘဝ၏အဓိကမဟုတ်။ လူ့ဘဝဟူသည်မှာမထင်
 ရှားသောအလုပ်ကလေးများ၊ မထင်ရှားသောစေတနာသဒ္ဓါ
 တရားပွားများချက်ကလေးများမထင်ရှားသော တာဝန်ဝတ်
 တရားကလေးများကို အခါမလပ် ဆောင်ရွက် သွားကြခြင်း
 သာလျှင် အရင်းခံဖြစ်ချေသည်။ ဤသို့နေခြင်းထိုင်ခြင်းများ
 သာလျှင် စင်စစ်လူ့ဘဝဖြစ်လေသည်။ သို့သော် ဤသို့သော
 အရာများကား သာမန်မထင်ရှားမှု မှားသေးငယ်သောအရာ
 ကလေးများဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းတို့ကို လူတို့အည်ဂရုမစိုက်
 နိုင်ဘဲ အမှတ်တမဲ့ဖြစ်နေတတ်ကြလေသည်။ ဤအရာကလေး

များမရှိသောအခါ ချို့ယွင်းသောအခါမှသာလျှင် ၎င်းတို့၏ကျေးဇူးကို ကျွန်ုပ်တို့ရိပ်မိနိုင်ကြမည် ဖြစ်လေသည်။

ဤအရာကလေးများကို သာမန်အရာများ၊ အညကြအရာများဟု ကျွန်ုပ်တို့ခေါ်ဆိုမှတ်ယူလိုသော် မှတ်ယူနိုင်ပေသည်။ သို့သော်ကျွန်ုပ်တို့သည် ဆူပူ မငြိမ်မသက်မဖြစ် အေးချမ်းသာယာစွာနေ၍ သွားရသလောက် ကျွန်ုပ်တို့နှင့်တကွသူ့ငါငါ သတ္တပါအပေါင်းတို့၌ ကောင်းကျိုး ဖြစ်ထွန်းသောကြောင့် ဤအရာကလေးများသည် လူ့ဘဝ မွေ့လျော်ဖွယ်ရာတို့၏အရင်းခံဖြစ်ကြောင်းကား မေ့အပ်ချေ။ လောကကြီး၌ဘရတ်သုက္ခဆူဆူပူပူအလုပ်များကားမည်သို့သောအကျိုးကိုမျှမဖြစ်ထွန်းစေနိုင်။ ဆူဆူပူပူ ဘရတ်သုက္ခတို့ကိုသာလျှင် တိုးပွားလာ စေနိုင်ပေသည်။ ငြိမ်းချမ်းကြည်သာ တည်ငြိမ်သောစိတ်ဖြင့် ဆိုးသည်ကောင်းသည်မဟု တွေ့ရလေသမျှတို့၌ ရွှင်လန်းခြင်း၊ ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ ရိုသေသမှုရှိခြင်း၊ သနားဂရုဏာဖက်ခြင်း၊ တပါးသူတို့အတွက် နှိုင်းစာဆင်ခြင်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်လက်ခံခြင်းသာလျှင် သာယာကောင်းမြတ်သော ဘဝကိုရရန်အကြောင်းဖြစ်ချေသည်။ ဤသို့သောအကြောင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အင်္ဂလိပ် လူမျိုး ပညာရှိကြီး လော့ဒ် ဘေးကွန်းက။ ။လူ့ဘဝ၌ ကံကောင်းခြင်းဆိုသည်မှာ ကောင်း

ကင်အာကာသရှိနဂါးငွေ့နှင့် တူပေသည်။ နဂါးငွေ့မှာ
 ကြယ်ကလေးပေါင်းထောင်သောင်းများစွာ တွေ့ဆုံပေါင်း
 စည်းရာဖြစ်၍၊ တလုံးစီ မမြင်နိုင်သော်လည်း အတူစုဝေး
 လျက် အလင်းရောင် တောက်ပ လေသည်။ ထိုနည်းတူစွာ
 ကောင်းမြတ်သောအရာ။ ကောင်းမြတ်သော အလေ့ က
 လေးများစွာတို့ကြောင့် လူ့ဘဝ၌ ကံကောင်းခြင်းဖြစ်ပေ
 လာသည် ဟု မိန့်ဆိုခဲ့ဖူးသည်။

မုသားမပါလင်္ကာမချော

မည်သည့်အရာမည်သည့်ကိစ္စတွင်မဆို စောင်းငဲ့တိမ်း
 ပါးမရှိ။ ဖြောင့်ဖြောင့် မှန်မှန် တသမတ်တည်း သာလျှင်
 ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာသစ္စာစကားကိုသာလျှင် ပြောကြားခြင်းသည်
 ပညာရှိသူတော်ကောင်းအပေါင်း နှစ်သက်မြတ်နိုးအပ်သော
 အရာ သူတော်ကောင်းဥစ္စာမှန်သည်ဟု လောကကြီးတစ်ခုလုံး
 အသိအမှတ်ပြုလျက် ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာသစ္စာစကားကိုသာလျှင်
 ပြောဆိုကြရန်အားထုတ်မြဲ ဖြစ်ကြပေသည်။ သို့သော် လော
 ကကြီးကိုကပ် သစ္စာစကားကို အားမပေးလို၍လား မသိ။
 လောကအတွင်း၌နေကြရသောသူတို့မှာမူကား အစစအရာရာ
 တွင် ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာကို ပြောဆိုခြင်းငှာ မတတ်သာသည်ကို
 တွေ့ကြရလေသည်။

ဥပမာအားဖြင့် နေရာဒေသ အခါကာလ မဆင်ခြင်
 ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာကိုသာလျှင် မထောက်မထား ပြောတတ်ကြ
 သောသူတို့မှာ လူတို့၏ စိတ်နှလုံး သာယာခြင်းထက် မသာ
 ယာမှုကို ဖြစ်ပွား စေတတ်သောကြောင့် ထိုသူအား လူတို့
 ရှောင်လွှဲသွားခြင်းကိုခံရတတ်ချေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အား မိတ်
 ဆွေတစ်စုံတယောက်က သဒ္ဓါတရားထက်သန်စွာဖြင့် ပင့်ဖိတ်
 ၍ငွေ့ကြေးအကုန်အကျခံကာ ထမင်းကျွေးမွေးပြုစုသော အ
 ခါများ၌ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဟုတ်တိုင်းမှန်တိုင်း။ ။ကြက်သား
 ကမာလွန်းလှတယ်။ ဟင်းချိုကလဲ ပေါ့ပျက်ပျက်နဲ့။ တပွဲ
 လုံးတိုခွက်နှိုက်လဲပေါ့။ ဘာမျှနေရာမကျဘူး။ ဒီလို ထမင်း
 မျိုးစားရလျှင် ရင်ပြည့်ပြီးသေရရဲ့ ဟု ဖွင့်ထုတ်ပြောကြား
 ခဲ့ပါမူ အိမ်ရှင်ထည်ဝင်းကျွေးမွေးရသူ၏စိတ်တွင် မည်သို့နေ
 မည်ကိုပြောပြ၍မရနိုင်လောက်အောင်ပင် ဖြစ်လျက် စိတ်တို့
 တောင်းသောမိတ်ဆွေဖြစ်လျှင်လည်း၊ တခါတည်းအိမ်ပေါ်
 ကကန်၍အချခံရမည်။ သို့မဟုတ်ကလည်း တသက်လုံး မိတ်
 ပျက်ရန်အကြောင်းရှိပေသည်။

သို့သော်လည်း ဤသို့ပြောတတ်သောသူဟူ၍ လော
 က၌မရှိနိုင်ဖြစ်ပေသည်။ မည်မျှဆိုးဝါးသောထမင်းဟင်းပင်
 ဖြစ်စေကာမူ မျက်စိကိုမှိတ်၍ မျိုလျက် အိမ်ရှင်က လောက
 ဝတ်ပျူငှာ ထမင်းစားလို့ ကောင်းပါရဲ့လားဟု မေးလျှင်

ကောင်းပေါ့ခင်ဗျာ။ ဒီတခါလောက် စားကောင်းတာ မရှိ
 ဘူးသေးပါဘူး။ ဟင်းတွေကဖြင့်ချိုနေတာပါဘဲ။ စပါးနက်
 ဆန်နဲ့ချက်ထားတဲ့ထမင်းကဖြင့် ပြော့ပြောင်းလှပါတယ် ...
 စသည်ဖြင့် ပြုံးချိုလှသောမျက်နှာဖြင့်သာပြန်ပြောတတ်ကြ
 ခြင်းမှာ ခမ္မတာလိုပင်ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့ ပြောခြင်းကား
 လောကကြီး၌ တင့်တယ်ဖွယ်ရာသော အမှု ဖြစ်သော်လည်း
 သစ္စာစကားမူကား မဟုတ်ချေ။ ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ ပြောပြန်
 ကလည်း လောကကြီး၌မဖွယ်မရာ လူမှုလူရေးမကျပုန်ရိုင်း
 ပြုခြင်းအဖြစ်သို့သာလျှင်ရောက်တတ်ကြချေသည်။

ယင်းသည့်အကြောင်းကို ထောက်၍ ပညာရှိတို့သည်
 မုသားမမပါ လင်္ကာမချော ဟု လောကကြီးအသုံး တခုလုံး
 ကိုသိမ်းကြုံး၍ဆိုခဲ့ပေသည်။ တခါတရံ ကျွန်ုပ်တို့နှင့်လွန်စွာ
 ချစ်ခင်ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေသင်္ဂဟ ဆွေမျိုးညာတိ တစုံတ
 ယောက်မှာ ရောဂါအကြီးအကျယ်ဖိစီးနှိပ်စက်ရာ၌ ဆရာဝန်
 များနှင့်ကုသ၍ ဘော်သလိုလိုရှိသောအခါများ၌သွားရောက်
 ကြည့်ရှုရတတ်လေသည်။ ထိုအခါ အတော်အသင့်သက်သာ
 နေသောလူနာက။ ။အပုံကြီး သက်သာသွားပြီကွယ်။ ငါ
 မျက်နှာတွေကြည့်စမ်းပါ။ ဘယ်နှယ်နေသေးသလဲ ဟု မေး
 လျှင်။ မင်းမျက်နှာတွင်တွေ့မြင်ရသလောက်မပြောဘဲ။ ။
 အပုံကြီးကောင်းလာပြီ။ ကြိုးစားကုသပါ။ စိတ်အေးအေး

နေ။ နောက်တလလောက်ကြာရင် ထနိုင်တော့မှာဘဲ စသည်
 ဖြင့်သာပြောကြားအားပေးရပေသည်။ ထိုသို့မဟုတ်မူ၍မဟုတ်
 မှန်သလောက်၊ ။မင်းမျက်နှာ ဖြူရော်ရော်နဲ့ သွေးဆူတ်
 နေပြီ။ သေရုပ်ပေါ်နေပြီ။ နောက်နေရလှသုံးရက်ဘဲ။ နေရ
 တိုးဝဝကြီးသာ ရိက္ခာယူပေတော့ စသည်ဖြင့်ပြောလိုက်လျှင်
 မူကား လူမမာအားသေစေရန် အားပေးမှုနှင့် တရားစွဲမခံရ
 သည်တိုင်အောင် လူမိုက်လူဖျင်း အသုံးမကျသည့်အကောင်
 ဟုသမုတ်ခြင်း ခံရမည် အမှန် ဖြစ်ပေသည်။ ဤသို့သော အ
 ကြောင်းများကြောင့် လောကကြီး၌ သစ္စာစကားမလို၊ အမှု
 ကိစ္စဟူသမျှတို့တွင် လိမ်လည်လှည့်ဖြား၍သာပြောရမည်။ ဟုတ်
 တိုင်းမှန်ရာပြောခြင်းသည် အသုံးမကျဟုမဆိုလို။ သစ္စာစကား
 ကို ဆိုမှသာလျှင် လောကကြီး၌ မှန်ရာကို ရောက်နိုင်သဖြင့်
 သစ္စာစကား သာလျှင် လောကကြီး အထိန်း အအုပ်ဖြစ်
 ကြေဒင်းကား ငြင်းဆိုရာမရှိ။ တခါတရံ မည်သို့ နေစေကာ
 မူ မှန်ရာကိုပြောမှသာလျှင် ကိစ္စပြီးသောအခါများရှိပေသည်
 သို့သော် ယခင်ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း အခါနှင့် သင့်လျော်လျှင်
 မမှန်သောစကားကလေးများပင် ဖြစ်သော်လည်း လောက
 ကြီး၏ သက်သာရာသက်သာကြောင်းများဖြစ်သည်ကို သတိ
 မှုကြရန်ဖြစ်သည်။

မျက်စိရှိလျက် မမြင်

ကျွန်ုပ်တို့သည် မျက်စိကိုဖွင့်ကြည့်သော်လည်း မမြင်
 စိတ်ကိုဖွင့်ကြည့်မှသာ မြင်၏ ဟု သိုးဆောင်းလူမျိုး ပညာရှိ
 တဦးမိန့်ဆိုဘူးလေသည်။ ဟလင်ကဲလား ဆိုသူ အမျိုးသမီး
 ကြီးတဦးသည် ဇာတိပဋိသန္ဓေကပင်လျှင် မျက်စိလည်းမမြင်
 နားလည်းမကြား၊ စကားလည်း ဆွံ့ အလျက် မွေးဖွားလာ
 သော်လည်း သည်းညည်းခံ၍ သင်ကြားပြသပေးသော ဆရာ
 ကောင်းနှင့်တွေ့ကြုံရသဖြင့် လူတို့၌အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သော
 အာရုံသုံးပါးပျက်ပြား ပိတ်ဆို့လျက် ရှိသော်လည်း အခြား
 ကျန်ရှိသည့်အာရုံတို့ကို တိုးတက်ကောင်းမွန် ဖြစ်ထွန်းအောင်
 လေ့လာအသုံးပြုခြင်းအားဖြင့်၊ နား မျက်စိ ခံတွင်း မပွင့်

လင်းသော်သည်း စိတ်၏ပွင့်လင်းခြင်းကိုရရှိ၍ တကမ္ဘာလုံး အတုယူဖွယ်ရာ ထူးမြတ်သောအမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦး ဖြစ်လာလေသည်။ သို့သော် နား၊ မျက်စိ၊ ခံတွင်း ချို့တဲ့ခြင်းမရှိ လူ့ကောင်းပကတိ ဖြစ်လျက် ဤအမျိုးသမီးကြီး၏ တဝက်လောက်မျှပွင့်လင်းသိမြင်ခြင်းမရှိသောသူပေါင်း မြောက်မြားစွာရှိကြပေလိမ့်မည်မှာ ယုံမှားဖွယ်မရှိ ဖြစ်ပေသည်။

စင်စစ် မျက်စိတည်းဟူသောအင်္ဂါမှာ မြင်နိုင်ကာမျှ ဖြစ်ပေသည်။ မျက်စိနှင့် ကြည့်လိုက်ကြသောအခါ ဤကား အလုံး၊ ဤကား အပြား၊ ဤကားမြေ၊ ဤကား ရေ၊ ဤကားလူ၊ ဤကားတိရစ္ဆာန်စသည့် သဏ္ဍာန်အရောင်အဆင်းကိုသာလျှင်မြင်နိုင်ကြပေသည်။ သို့သော် ဤမျှမြင်ရုံဖြင့်ပြည့်စုံသည်မဟုတ်ချေ။ ဤအရာနှင့် ထိုအရာသည် မည်သို့သက်ဆိုင်သည်၊ ဤအရာ၏အနက်အဓိပ္ပာယ်ကား ဤသို့ဖြစ်သည် ဤအရာ အသုံးကား မည်သို့ဖြစ်သည်၊ မည်မျှလေးနက်သည်၊ ဤအရာကြောင့်ဤသို့ဖြစ်သည်၊ အစရှိသော အကြောင်းအရာတို့ကိုလည်းမြင်သိရန်လိုပေသေးသည်။ ဤသို့သောအကြောင်းများကိုကား မျက်စိဖြင့်သာလျှင်မမြင်မသိနိုင်၊ စိတ်ဖြင့်ကြည့်မမြင်သိနိုင်ပေသည်။ စိတ်ကိုအသုံးမပြု၊ မျက်စိဖြင့်သာလျှင် ကြည့်ကြပါမူကား လူ့ကိုမြင်လျှင်လူဟူသောအဖြစ်ကိုသာမြင်နိုင်လေသည်။ တိရစ္ဆာန်ကိုမြင်လျှင်တိရစ္ဆာန်ဟူသော အဖြစ်

ကိုသာမြင်နိုင်လေသည်။ ဤလူကား ငါနှင့် ဆွေမျိုးတော်
 စပ်၏။ ငါ၏ မိတ်ဆွေဖြစ်၏။ သို့မဟုတ် ငါနှင့်တစ်မိန်းဖြစ်၏။
 ငါ၏ရန်သူဖြစ်၏ဟူ၍၎င်း၊ ဤတိရစ္ဆာန်ကား ခိုင်းစေရသော
 တိရစ္ဆာန်မျိုးဖြစ်၏။ ဤတိရစ္ဆာန်ကား ရန်မူ တတ်သော
 ကြောင့် ရှောင်ရှားထိုက်၏ဟူ၍၎င်း ခွဲခြားသိရှိရန်ကိုမူကား
 စိတ်နှင့်ကြည့်မှသာလျှင် သိမြင်နိုင်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့မျက်စိကမြင်ကာမျှသာဖြစ်လျက် မြင်ရသောအ
 ရာဝတ္ထု၏သဘောဓါတ်သဘာဝကိုခွဲခြားမသိနိုင်လျှင်အထက်
 တွင်ခေါင်းစဉ်တပ်လိုက်သောစကားကဲ့သို့မျက်စိရှိလျက်မမြင်
 ဖြစ်သောကြောင့် မျက်စိ အလင်းမရသူ သို့မဟုတ် အကန်း
 နှင့်တစ်တရာထူးခြားတော့မည်မဟုတ်ဖြစ်ပေသည်။

လောက၌ အများသောသူတို့သည် ထူးခြားသည်ကို
 သာမြင်လျက် ထင်ရှားသည်ကိုကားမမြင် ဖြစ်တတ်လေသည်။
 တနည်းအားဖြင့်ဆိုသော် လူတို့သည် အထူးအခြားဖြစ်သော
 အရာများကိုဂရုစိုက်လျက် စောင့်မျှော်နေကြရသည်နှင့်မိမိတို့
 ပတ်လည် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ပွင့်လင်းနေသော အခါအခွင့်များ
 ကိုမူကား မမြင်လိုက်ကြဘဲ ရှိလေသည်။ ဥပမာ အားဖြင့်
 ချောင်းအတွင်း၌ ငါးဖမ်းအံ့သော သူသည် ထူးခြားသော
 ငါးကြီးများကိုသာ ဂရုစိုက် လိုက်လံ ဖမ်းဆီးနေသော
 ကြောင့် မိမိဘေးပတ်လည်ရေထဲ၌အပြည့်ရှိသောငါးကလေး

များကိုလက်လွှတ်ရသကဲ့သို့ ဖြစ်ချေသည်။ စင်စစ် ငါးကြီး
 များကဲ့သို့လူးခြားသောအခါအခွင့်ကား အလွန်မှ ဖြစ်ခဲ့ကြခဲ့
 သောအရာများဖြစ်သောကြောင့် လူတို့သည် ဤကဲ့သို့သော
 အရာများကိုသာ အမှီသဟဲပြုမည်ဟုကြံစည်လျှင် အချည်းနှီး
 သာဖြစ်ချေသည်။ သာမန်ဖြစ်၍ မိမိတို့ ပတ်လည်၌ ထင်ရှား
 နေသော အခါအခွင့်ကလေးများသာလျှင် အမြင့်သို့ရောက်
 ရာရောက်ကြောင်း စောင်းတန်းလှေကားများ ဖြစ်ချေသည်။
 သို့နှင့် လူတို့သည် မြင်လျက်နှင့်မသိဖြစ်တော့ကြောင့် နေ့စဉ်
 နေ့တိုင်းအခါကောင်းအခွင့်ကောင်းတို့ကို လက်လွှတ်လျက်ရှိရ
 သည်ဖြစ်သဖြင့် မျက်စိနှင့်သာမကြည့်မူ၍ စိတ်ဖြင့်လည်းသိရှိ
 နားလည်အောင်ကြည့်အပ်ပေသည်။

မမေးဘဲကိုမဆိုနှင့်

လူတို့၏နှုတ်မုထွက်အပ်သောကောင်းသည်ကောင်းအခွန်း
 ချင်းတူညီပါသော်ငြားလည်း အရာဌာနကားလျှင်စွာအသုံး
 စင်ခြင်း၊ မဝင်ခြင်း၊ အဖိုးတန်ခြင်း၊ မတန်ခြင်းများ ရှိလေ
 သည်။ တခွန်းတပါးမျှဖြစ်စေ အဖိုး အနတ္တ ထိုက်တန်သေ
 အခါများရှိ၍ အခွန်းသိန်းသန်းကုဉ္စေ မရေမတွက်နိုင်အောင်
 ပြောပါငြားလည်း အသုံးမကျ၊ အနှစ်အရသာမရှိ နားပြီး
 ရုံများသာဖြစ်သောအခါများလည်းရှိလေသည်။ ထို့ကြောင့်

T. Z. N. 14.

လူတို့သည် စကားကိုပြောရာ၌ အဖိုးတန်စေလိုလျှင် ကာလ
 ဒေသခွဲခြားသတိပြုအပ်ပေသည်။ အထူးအားဖြင့် မမေးဘဲ
 ကို-မဆိုနှင့် ဟူသောအထက်ပါစကားရပ်ကလေးကား မှတ်
 သားသတိမူဖွယ် ကောင်းလေသည်။ မည်မျှ အဖိုးတန်သော
 စကားကိုဖြစ်စေ၊ မမေးမပြန်ဘဲ အလိုအလျောက် လူတကာ
 ကိုရှောက်၍ပြောနေကအဖိုးတန်ခြင်း၊ အနှစ်အရသာရရှိခြင်း၊
 ထိရောက်ခြင်းတို့မှာကင်းတတ်လေသည်။ သူ့ဟပါးက သိရှိလို
 သဖြင့် အဖိုးထိုက်အဖိုးတန်ပြု၍မေးသဖြင့် ပြောရသော အ
 ခါမူကားခေါင်းညှိမိန့်မျှဖြင့်ပင်လျှင်လည်းများစွာအဖိုးထိုက်
 သောအခြေအနေသို့ ဆိုက်ရောက်တတ်လေသည်။

ဤစကားကို အောက်ပါပုံပြင်ကလေးတခုဖြင့်သိအပ်
 ၏။ ဗာခါသော် ဆေးဆရာ တယောက်သည် လူတယောက်
 အား ရောဂါကပ်ရောက်တော့မည်ဟုသိသဖြင့် အချင်း-သင့်
 အားအနာပေါက်လတ္တံ့ ။ ဤအနာကား အသားကိုလှီးဖြတ်
 ကုသမှ ပျောက်လတ္တံ့ ဟု ပြော၍ ပြောတိုင်းလည်း အနာ
 ပေါက်ရောက်၍ ခွဲစိတ်ကုသ ပေးလေသည်။ ရောဂါအနာ
 ကင်းရှင်းပျောက်ပ၍ ဝေဒနာရှင်သည် ကောင်းစွာကျန်းမာ
 လာသောအခါ ဆရာက သင့်အားငါကုသ၍ အနာရောဂါ
 ကင်းပျောက်လျက် သေမည့်ဘေးမှလွတ်မြောက်လေပြီ၊ ငါ
 အား သင်ကျေးဇူးဆပ်လော့ဟု ဆေးဖိုးခါးခ တောင်းသည်

ရှိသော် ယခင်ဝေဒနာရှင်က အချင်း ဆေးဆရာ သင့်အား
 ငါမေးသလော၊ သင့်အားငါ့ကုစားပါဟုတောင်းပန်သလော
 သင်သည် ငါ့အသားကို လှီးဖြတ် ကုသသောကြောင့် ငါ့
 အသားပင်အနာခံရလေသည်မဟုတ်လော၊ သင်ကသာလျှင်၊
 ငါ့အသားကို လှီးဖြတ်သည့်အတွက် ငါ့အား လျော်ကြေး
 မပေးအပ်သလောဟု ပြောဆို၍လွှတ်ဘူးလေသည်။

ဤပုံပြင်ကလေးကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် မမေးဘဲ၊
 ဆိုင်ဘဲနှင့်စပ်မိစပ်ရာပြောဆိုတတ်ကြသောသူတို့မှာ၊ အကျိုး
 မရောက်သည့် အပြင် ဒုက္ခနှင့်ပင် တွေ့ကြုံတတ်ကြသည် ဖြစ်
 ကြောင်းကို ကောင်းစွာသိအပ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိ
 ကပြောခြင်းကိုမည်သူကမျှတားဆီးခြင်း မပြုသည့်တိုင်အောင်
 မည်မျှအဖိုးတန်သော စကားကို ဖြစ်စေကာမူ နှုတ်ကိုစောင့်
 စီးလျက် အရာဌာန အားလျော်စွာသာလျှင် ပြောဆိုထိုက်
 ကြောင်းကို သတိမူရာသည်။

ရိုသေလေးမြတ်ခြင်း

လူတို့၏စိတ်နှလုံးကို မြင့်မြတ် စင်ကြယ် မကောင်းမှု ဒုစရိုက်မှကင်းဝေးလွတ်မြောက်ခြင်းကိုပေးစွမ်းနိုင်သော ဘာသာအယူဝါဒ လူတို့ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံမှု၏ အချုပ်အချာ ဖြစ်သော မိဘလူကြီးတို့၏ ဂုဏ်ဩဇာ၊ လူတို့အားဒုက္ခသောက၊ ကရိုက်တို့မှ ကင်းဝေးလျက် ငြိမ်းချမ်းသာယာ စဉ်ပင်ဝပြောစွာ နေနိုင်စေတတ်သော ပစ္စည်းဥစ္စာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် လူ့ဘဝကြီးသည် မပြိုမပျက် မယိုင်မလဲ အမြဲ ခိုင်ခန့်နေစေရန်အရေးကြီးသော အဓိကအချက်ကြီးများကား၊ အခြားအခြားသောအရာဝတ္ထုတို့ကဲ့သို့ လူတို့ အသုံးပြုသည်ဖြစ်စေ၊ အသုံးမပြုသည်ဖြစ်စေ၊ မိမိတို့ဘာသာ တည်ရှိ နေနိုင်သည်မဟုတ်၊ လူတို့၏ လေးမြတ် ရိုသေခြင်းဖြင့် သာလျှင် တည်ရှိနေကြသော အရာများ ဖြစ်ချေသည်။ ဥပမာဆိုသော် ထိုအရာများကား၊ မိုးဥတုအခါ အရှေ့ကောင်းကင်၌ အနီအဝါ အပြာ အစိမ်း စသည့် အရောင်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာ

ရောယှက်လျက် စက်ဝိုင်းကြီး သဖွယ် ထွက်ပေါ် နေသော သက်တန်းကြီးနှင့်တူပေသည်။ သက်တန်းဟူသည်များကား၊ ရွာ သွန်းနေအပ်သဖြင့် မှန်ကို ထောင်ထားဘိသကဲ့သို့ အရောင် လျှပ်ရန်မိုးရွာနေဆဲသည်းဖြစ်မှ ထိုသို့ရွာနေသောမိုးကိုရောင် ခြည်ရိုက်ရန် တဖက်မှနေရောင်လည်း ရှိမှသာလျှင် ထင်ရှား ပေါ်ပေါက်လာလျက် ထိုသို့သော လက္ခဏာ အင်္ဂါနှစ်ချက် မရှိကပျောက်ကွယ်သွားရချေသည်။ ယခင်ဆိုအပ်ခဲ့သော အရာများလည်း ရှိသေလေးမြတ်မည် ရှိသေ လေးမြတ်သော စိတ်များပြည့်စုံသောအခါမှသာလျှင် တည်မြဲခိုင်ခန့်ထင်ရှား ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ထိုသို့သောစိတ်မျိုး မရှိသည်နှင့် တပြိုင်နက် ထိုအရာများလည်းပျောက်ပြယ်၍သွားရလေသည် ထိုအရာများပျောက်ပြယ်သွားခဲ့သည်ရှိသော် လောက၌ နေ မင်းလမင်းကွယ်ပျောက် မှောင်ကြီးအတိ ကျသိသကဲ့သို့၎င်း၊ အထိန်းအချည်မရှိသောသစ်ဖေါင် ဝါးဖေါင် ကဲ့သို့၎င်း၊ က ရောင်ခြောက်ခြား အမှောက်မှောက်အမှားမှားဖြစ်လျက် လူ တည်းဟူသောအစည်းအရုံးကြီး ပျက်စီးဖွယ်သာဖြစ်ချေမည်။ ထို့ကြောင့် ရှိသေလေးမြတ်ခြင်းသည် လောကကြီး၏အခြေ ခံတိုင်ကြီးတလုံးသဖွယ် နှလုံးသွင်းလျက် ရှိသေခြင်းခိတ်ခါတ် ကိုယုတ်လျော့သည်မရှိစေချ။ တနေ့ထက်တနေ့တိုးတက်ပွား များရန်ကြိုးစားအားထုတ်အပ်သည်။

ရှေ့နောက်ဆင်ခြင်တတ်သောလူ

သက်ရှိသတ္တဝါတို့တွင် လူသည် အကျိုးအကြောင်း
 ကောင်းစွာဆင်ခြင်သိမြင်တတ်သောကြောင့် အမြင့်မြတ်ဆုံး
 ဖြစ်သည်ဟုဆိုကြလေသည်။ ထိုသို့ဆိုသည်နှင့်လျော်ညီစွာလူ
 သည်မိမိ၏ဘဝလောက အဖြစ်အပျက်ကို တည်ငြိမ်သောစိတ်
 ထားဖြင့် ဟုတ်မဟုတ် လျော်မလျော် ရှေ့နောက် ဆက်စပ်
 ကြည့်ရှုလျက် မည်သည့်အမှုကိစ္စကိုမျှ အကြောင်းလုံလောက်
 စွာမရှိဘဲမပြုတတ်ဟု မိမိတို့ကိုယ်ကိုယ်ကြည်စမြဲဖြစ်ချေသည်။

သို့သော် လူသည် နေ့စဉ်နေ့တိုင်း မိမိဘဝတလျှောက်
 ကြုံတွေ့ရသည့်မုဒ်ခင်းကိစ္စဟူသမျှတို့၌ အကျိုးအကြောင်းရှေ့

နေမက်ဆင်ခြင်လျက် ဆောင်ရွက်ခြင်း ရှိပါသလားဟု မေး
 ဖွယ်ရာရှိပေသည်။ နေ့တိုင်းနေ့တိုင်းဆောင်ရွက်ကြသော ကိစ္စ
 များတွင် အကျိုးအကြောင်းရှေ့ နောက်ဆင်ခြင်သက်သေသာ
 ခေအလုံအလောက် ထိုဖက်ဤဖက် ထောက်ထား ဆုံးဖြတ်
 လျက်ဆောင်ရွက်သောကိစ္စ မည်မျှရှိသည်ကို စာရင်းကောက်
 ယူမှတ်သားရေတွက်ကြည့်ရှုနိုင်ပါမူ များစွာ အံ့သြဖွယ်ရာကို
 တွေ့ကောင်းတွေ့ရပေလိမ့်မည်။

အမှန်အားဖြင့်ကား စိတ်သဘောအလျောက် လိုက်
 နာ၍ပြုလုပ်တတ်သည်ဟူသော ဓမ္မတာသဘာဝတရားကြီးက
 ဖိစီးလျက်ရှိသောကြောင့် အကျိုး အကြောင်း ရှေ့ နောက်
 ဆင်ခြင်အမှားအမှန်သိမြင်ပြီးမှဆောင်ရွက်ခြင်းထက် ရုတ်တ
 ရက်စိတ်ကတိုက်တွန်းရာကိုသာ ပြုလုပ်ကြခြင်းကား အဆမ
 တန်များပြားပေသည်။ အများသောသူတို့မှာ မှားသည်မှန်
 သည်မဟူ။ မူလရင်းစွဲမိစိတ်သဘောဆင်မြင်မိပြီး ရှိသည့်အ
 တိုင်းသာလျှင်ပြုလုပ်တတ်ကြ၏။ အများသောမူခင်းကိစ္စတို့ကို
 သက်သေသာခေ အထောက်အထားအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်း
 မပြုမူ၍ စိတ်အလိုအားဖြင့် သာလျှင်ဆုံးဖြတ်လွယ်သော သ
 ဘောရှိတတ်လေသည်။

ထို့ကြောင့်လူတို့မှာ အကျိုးအကြောင်း ဆင်ခြင်၍
 ကြည့်သောအခါ လွန်စွာ မဆီ လျော် သော အမှုတို့ကို ပြု

တတ်ကြပေသည်။ အထူး အားဖြင့် လူအချင်းချင်း တို့နှင့်
 သက်ဆိုင်သောနေရာများတွင် လူတို့သည် ရုတ်တရက်ပင်နှစ်
 ဆက်သောစိတ်၊ မနှစ်သက်သောစိတ်များ ပေါ်လာ ကြလေ
 သည်။ သို့သော် လိုသို့ပဋ္ဌမပေါ်အပ်သောစိတ်တို့သည်နောင်
 အရှည်ဖြစ်လာသောအခါ မှားပါ၏တကားဟု နောင်တဖြစ်
 လျက်ပြင်ဆင်ရတတ်လေသည်။

အခြားကောင်းဖြင့်ဆိုသော် လူတို့သည် တပါးသူအား
 မချီးမြှောက်ဘဲ ခြေထောက် မိမိတို့ကိုယ်ကိုမိမိတို့ မချီးမြှောက်ကြဖြစ်
 ပေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည်အကျိုးအကြောင်း ကောင်းစွာဆင်
 ခြင်သိမြင်သောသတ္တဝါဖြစ်သည့်အတိုင်း အကျိုး အကောင်း
 ကောင်းစွာဆင်ခြင်မိကြခြင်းမရှိသည်ကိုပွင့်ဟထုတ်ဖော်ဝန်ခံ
 ၍ အကျိုးအကြောင်း ဆင်ခြင်မိရန် ကြိုးစား အားထုတ်ရ
 မည်ကိုပွင့်ဟထုတ်ဖော်ဝန်ခံခြင်းမရှိ၊ ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်း
 မပြု၊ ငါတို့သည်အကျိုးအကြောင်းသိမြင်သည်ဟုမိမိတို့ကိုယ်
 ကိုလှည့်စားကာ ဖိတ်အလိုလျှောက်လုပ်ပြုတိုင်း လုပ်ဆောင်နေ
 တတ်ကြပေသည်။

တခါတရံ ကျွန်ုပ်တို့သည် ငါတို့၏စိတ်၌ အဓိဋ္ဌာန်
 ပြုလိုက်ပြီ။ ဤအဓိဋ္ဌာန်အရ မည်သည့် အခါမျှ ပြောင်းလဲ
 တော့မည်မဟုတ် ဟု ဆုံးဖြတ်တတ်ကြလေသည်။ သို့သော်
 ဤသို့သောဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း တည်သောသူ မှကား မရှိဘဲ
 လောက်ရှားပါးချေသည်။ အဘယ်ကြောင့် လူတို့သည် မိမိ
 တို့ အဓိဋ္ဌာန်အတိုင်း မတည်တန့်နိုင်ကြသနည်းဟုသော အ

ကြောင်းရင်းကား အဝေး၌သွား၍ရှာရန်မလို။ မိမိတို့ ကိုယ်
 တိုင်ကပင် မရိုးမဖြောင့်ကြသောကြောင့်ဖြစ်ချေသည်။ အဓိ
 ဋ္ဌာန်ပြုလိုက်ပြီဆိုကတည်းကပင် ထိုလူသည် သက်သေသာဓ
 ကအလောက်အထားကိုမကြည့်ရသေး။ ငါ၌ အဓိဋ္ဌာန်နှင့်
 ဆန့်ကျင်သောနောင်ရေးပေါ်လာကောင်း ပေါ်လာလိမ့်ဦး
 မည်ဟူ၍ မတောင်းတော့မသိမြင်မဆင်ခြင်မိသောကြောင့် ဖြစ်
 ချေသည်။ ထို့ကြောင့် လူတို့သည် မိမိတို့စိတ်ကို ခိုးဖြောင့်
 စေလျက် စိတ်ကိုအလိုအလျောက်ပြုမိသည်ထက် ရှေ့နောက်
 ကျိုးကြောင်းဆင်ခြင်ပြီးမှပြုမိကြရန်ကို သတိပြုအပ်ပေသည်။

မြစ်ချောင်း၏ဥပမာ

မြစ်ချောင်းစသည်တို့မှာ မြစ်ဖျားမှသည်မြစ်ဝသို့တိုင် အောင် စီးဆင်းရာ၌ တစဉ်တလျှောက်လုံး သာယာ ညီညွတ် စွာစီးဆင်းကြရသည်မဟုတ်ဘဲ၊ မြေညီ၍ ရေသာသည့်အခါ သာလျက်၊ မြေကြမ်း၍ ရေကြမ်းသည့် အခါလည်း ကြမ်း လျက် အလိုက်အလိုက်စီးဆင်းကြရပေသည်။ ထိုသို့ စီးဆင်း ကြရာ၌ မြေပြင်ညီညွတ်ပြည့်ကျယ်၍ သွားရာခရီး ချောင်ချို သောအခါများ၌ ရေစီးမလျင်၊ ရေလှိုင်းဂယက်မထမကြုံသာ ယါဖြည်းညှင်းစွာစီးဆင်းကြလေသည်။ မြစ်ကြောင်းကျဉ်းကြပ် ၍မညီညွတ်သောကျောက်စောင်းအုတ်ခဲနေသောအခါမူကား

ရေဟုန်ပြင်းထန်၊ ရေလှိုင်းဂယက်ထကြွခုံပျံ အသံကြီးစွာ ပြုလျက် အလှအယက်အားအံ့ထုတ်၍စီးဆင်းသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ ဤသို့မြစ်ချောင်းတို့၏စီးဆင်းပုံသည် လူတို့အားမှတ်သားနှလုံးသွင်းဖွယ်ရာ ဥပမာပြနေတိသကဲ့သို့ရှိပေသည်။ လူတို့မှာ ကာလဒေသညီညွတ်လျက် အကြပ်အတည်းမရှိသော အခါမူကား များစွာလုံ့လမထုတ်သော်လည်း အခုအခံမရှိသော ယာအေးမြစွာနေနိုင်ကြပေသည်။ သို့သော် ကာလဒေသမညီညွတ် အကြပ် အတည်းနှင့် ကြုံကြိုက် သောအခါ သာယာအေးမြစွာနှင့်မဖြစ်၊ ကြီးကြီးကုတ်ကုတ်အားရှိသမျှထုတ်လျက် ရုန်းကန်ဆောင်ရွက်နိုင်ကြမှသာလျှင် လိုရာကိုပေါက်ရောက် အောင်မြင် နေထိုင်နိုင်ကြပေသည်။ သို့သော် လူတို့ကား တခါတရံ ထိုသို့ မဟုတ်ကြပေ။ ကြပ်သည် ဖြစ်စေ၊ ချောင်သည်ဖြစ်စေလုံ့လအတူးမထုတ်ဘဲအေးချမ်းစွာသော နေထိုင်လိုတတ်ကြ၍ ခရီးမပေါက် လိုရာမရောက် ရှိတတ်ကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် လောကကြီးကား တသမတ်တည်းညီညွတ်သော အရာ မဟုတ်ကြောင်းကို သတိပြုလျက် မြစ်ချောင်းတို့ စီးဆင်းပုံ ဥပမာကို လိုက်နာ ဆောင်ရွက် အပ်ကြသည်။

အရိပ်လိုလျှင် အပူကစောင့်ရသည်

တနှစ်တနှစ်တွင် နတ်တော်ပြာသိုအစရှိသောဟေမန္တ
ဥတုဆောင်းရာသီကား လူတို့ စိုက်ပျိုး ပြုစုထားအပ်သော
လယ်ယာ ကိုင်းကျွန်းတို့၌ ကောက်ကြီး၊ ကောက်ငယ်၊ ပဲ၊
ပြောင်း၊ နှမ်း အစရှိသည့် အသီးအနှံတို့သည် ဝင်းဝင်းဝါဝါ
မူညှိရင့်အပ်သော အချိန်ဖြစ်သဖြင့် အချို့ရိပ်သိမ်းကြလျက်၊
အချို့ရိပ်သိမ်းအံ့သောငှာ စောင့်စားမျှော်လင့် အသင့်ပြင်
ဆင်လျက် ရှိကြပေသည်။ ဤအချိန်တွင် မိုးလေ ရွံ့ညွံ
ပျောက်ပကင်းဝေးလျက် နေခင်း တိုင်တာ အသွား အလာ
ချောင်ချိကျယ်ပြန့်လာသောကြောင့် လူတို့စိတ်နှလုံး မြူးပြန့်
သာယာလျက်ရှိပေသည်။ ကောက်သီးဝင်းဝါ လေလာတိုင်း
ယိမ်းနွဲ့လျက်ရှိသောလယ်တောများတွင် အားပါးတ ရခေါ်
သံအော်သံကလေးများ ကြားရစ ပြုလာလေသည်။ တော
တောင်အတွင်း ကျေးငှက် သာရကာတို့လည်း တစာစာ လ

ကြည်ကြည်နှင့်ပျော်မြူးလျက်ရှိကြပေသည်။ နံနက် စောစော
 နှင်းမှု့မှု့တွင် ကျေးလက်ရွာငယ်များ၌ အိမ်ရှေ့တွင် မီးဖို၍
 လုပ်ခင်းကိုတောများအကြောင်းကို ဆွေးနွေးလျက် တပျော်
 တပီးမီးလှုံ၍နေတတ်ကြပေသည်။ ထိုအချိန်တွင် လူတိုင်းတို့
 ၎င်းတို့ပေါ်ပါး မြူးရွှင်လျက်၊ လူရေး တန်းရေး ပေးကမ်း
 ရေးတို့နှင့် လူမှုကိစ္စများကို စဉ်းစားလျက်၊ စိတ်ကောင်းစေ
 တနာကောင်းကလေးများ မွေးမြူ ပြုလာကြပေသည်။ အ
 ချုပ်သော်ကား ထိုအချိန်တွင် လူ တို့ သည် ကောင်း မြတ်
 ချမ်းသာ၊ ဆုအရသာကိုခံစားကြသောအချိန် ဖြစ်ပေသည်။
 သို့သော် ထိုသို့သောအရသာကို အချည်းနည်းထိုင်၍ နေရင်း
 ခံစားကြရသည်မဟုတ်။ နောက်သို့ပြန်၍ ကြည့်လိုက်လျှင် တ
 မိုးတိုင်းလုံး၌ ညှဉ်းထဲတွင် ဆင်းရဲပင်ပန်းလုံ့လကြီးကုတ်လုပ်
 ကိုင်ခွဲရသည်များကိုတွေ့ရလိမ့်မည်။ မိုးအတွင်းအခါက၊ မဆုတ်
 မတုန် မပျင်းမရိ နေထွက်မှနေဝင် လယ်ထွန်ခြင်း၊ ပျိုးနှုတ်
 ခြင်းအစရှိသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်လျက် ပင်ပန်းကြီးစွာ ပြုစု
 ပျိုးထောင်ခဲ့ခြင်းဖြင့် ယခုအခါရိပ်သိမ်းယူကြရသော အသီး
 အနှံ့တို့သည် ပေါ်ထွက်ဖြစ်ထွန်းလာကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။
 အကယ်၍ မိုးအတွင်းအခါကသာ အပင်တပန်း လုံ့လထုတ်
 လျက် မဆောင်မရွက် အေးချမ်းသာယာစွာနေထိုင်ခဲ့ကြပါ
 မူ ယခုကဲ့သို့ဆုအမျိုးမျိုးခံစားရကြမည် မဟုတ်။ မည်သည့်
 အသီးအနှံ့မျှ မပေါက်မရောက်။ မည်သည့် စပါး ပဲ့ပြောင်း

ကိုမျှရိပ်ယူရရှိကြမည် မဟုတ်ချေ။ ဤကား လောကကြီး၌ ထင်ရှားသော ဥပမာကြီးတရပ်ဖြစ်ချေသည်။ အရိပ်လိုလျှင် အပူကစောင့်ရသည် ဟုဆိုချေသည်။ အပူက မစောင့်သော် အရိပ်လာမည်မဟုတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ဦးစွာပဌမ လုံ့လကြိုးကုတ် အားထုတ်လုပ်ကိုင်မှသာလျှင် အကျိုးခံစားရစမြဲဖြစ်ကြောင်း ကိုကောင်းစွာနှလုံးသွင်းအပ်သည်။

စူးစမ်းဆင်ခြင်၍ပြုအပ်ကြောင်း

လောက၌ မည်သည့်အမှုကိုစွဲတွင်မဆို ပြုလုပ်ပြီးသည့်
 နောက် နောင်တကြီးစွာရခြင်းထက် မပြုလုပ်မီက စဉ်းစား
 ဆင်ခြင်ခြင်း အားဖြင့် နောက်သောအခါ နောင်တ မဖြစ်ရ
 ခြင်းသည် အဆရာထောင် ကောင်းမြတ်ကြောင်းကို ပညာရှိ
 အစဉ်အဆက်တို့မကြာခဏဆိုဆုံးမခြင်း ပြခဲ့ကြပေသည်။ စူး
 စမ်းဆင်ခြင်ခြင်းမပြု။ မိမိစိတ်ထင်ကာမျှဖြင့် အရှင်၏ ကျေး
 ဇူးကိုစောင့်ရှောက်ရှာပေသော မြေပါကို သတ်မိသော ခဝါ
 သည်မှာ မြေပါလည်းဆုံး—သားလည်းဆုံး ဖြစ်ရကြောင်း
 ကို လူတိုင်းသိရှိကြသဖြင့် နှောင့်နှင့်အမျှ မြေပါလည်းဆုံး
 သားလည်းဆုံး မဖြစ်ကြစေဟုသတိပေးလျက် ရှိကြပေသည်။

ထိုမှတစ်ပါး လူတို့အားသတိပေးသည့်ပုံဝတ္ထုတမျိုးရှိ
 ချေသေးသည်။ ရှေးသောအခါ လုလင်တယောက်သည် ဆ
 ရာအထံ၌ပညာသင်ပြီးနောက် မိမိရပ်ရွာသို့ပြန်မည့်ဆဲဆဲတွင်
 ဆရာက ငါတပည့် မည်သည့်အမှုကိုမျှစူးစမ်းဆင်ခြင်ခြင်းမပြု
 ဘဲ မပြုလုပ်လေနှင့်။ ဆရာ့စကားမြဲစွာမှတ်၍ ပြန်လေတော့
 ဟုနောက်ဆုံးစကား ညွှန်ကြား ဆုံးမ လိုက်သဖြင့် လုလင်
 လည်း ကောင်းပါပြီဟု ဝန်ခံလျက် ဆရာအား ကန်တော့၍
 မိမိရပ်ရွာသို့ပြန်လေသည်။ ရပ်ရွာသို့ ရောက်လျှင် သတို့သမီး
 တဦးနှင့်ထိမ်းမြားသင့်နေ၍ သားတယောက် တွားမှ အရပ်
 တပါးသို့သွားရောက်၍ ဘောက်ကားရောင်းဝယ်ဥစ္စာ ရှာအံ့
 သောငှာ သားနှင့်မယားကို မိမိမရှိခိုက် စားသောက်နေကြ
 ရန်အလို့ငှာ ဥစ္စာအလုံအလောက် ထားခဲ့၍ ထွက်ခွာသွား
 လေသည်။ နှစ်ကာလမြင့်ရှည်စွာ မိမိရပ်ရွာသို့မပြန်မရောက်
 ထိုထိုဤဤအရပ်လေးမျက်နှာသို့လှည့်လည်ရောင်းချကုန်သွယ်
 ခြင်းအမှုဖြင့် ပစ္စည်းဥစ္စာရှာမှီး၍ နေခဲ့ပြီးနောက် အတန်မျှ
 လုံလောက်သောဥစ္စာဘဏ္ဍာကိုရရှိသောအခါမှ အလုပ်အကိုင်
 သိမ်းဆည်း၍ အသပြာထုပ်ကိုကိုင်လျက် ပြန်လာခဲ့လေသည်။

ဉာဈမ်းအချိန်တွင် မိမိရပ်ရွာသို့ဆိုက်ရောက်လာသဖြင့်
 အားပါးတရ အိမ်ပေါက်ဝသို့ သွား၍ သားမယားအဖွဲ့ နှုတ်
 ဆက်အံ့ဟုကြည့်လေရာ မိမိမယားသည်အိပ်ရာ၌လူတစ်ယောက်

နှင့်ယှဉ်တွဲအိပ်နေသည်ကိုမြင်သော် ငါ၏မယားကား ငါမရှိ
 လေသော အခိုက်၌ တပါးသော ယောက်ျားနှင့် အကျင့်
 ဖောက်ပြန်ပျော်မြူးလျက် ရှိသည်တဲကားဟု ပြင်းစွာသော
 အမျက်ဖြစ်ရကား ဓါးကိုဆွဲ၍ နှစ်ဦးလုံးကို ခုတ်သတ် တော့
 မည်ပြုမှ မိမိဆရာမှာလိုက်သည့် မစူးစမ်းဘဲ မပြုနှင့် ဟူသော
 စကားကိုသတိရသဖြင့် ခုတ်တော့မည့်ဆဲဆဲဓါးကို ပြန်၍ ရုပ်
 သိမ်းလိုက်လေ၏။ ထိုအခိုက်တွင်မှ ဇနီးအိမ်သူသည် မိမိလင်
 ယောက်ျားအားမြင်၍ မိမိလင်ယောက်ျားအဆင်မှားလျက်ရှိ
 သည်ကိုသိရကား။ အမောင်...ဒေါသအလျောက် မဖြစ်ပါ
 စေလင့်ဦး။ ဤသူငယ်ကား...အမောင်နှင့်ငါတို့သားတည်း။
 အမောင် ကုန်သွယ်အံ့သောငှာ သွားသည်မှ စ၍ ငါ၌ အ
 ခြားမရှိ။ ဤသားတယောက်သာလျှင် ချစ်မြတ်နိုးဖွယ်ရာ ရှိ
 သဖြင့် ငါတို့ သားအမိ အတူနေ၊ အတူ အိပ်ခဲ့ပါသည်ဟု
 ပြောပြသောအခါမှ ရှင်မ...ငါကား ငါ့သား ဖြစ်သည်ကို
 မသိ၍ ရှင်မသည်အကျင့်ဖောက်ပြန်လေပြီဟု သတ်မည့်ဆဲဆဲ
 မှ ငါ့ဆရာ့စကားကို သတိရ၍ ငါ မသတ်မိဘဲ ရှိချေသည်။
 ငါ့ဆရာ့စကားကိုသာ သတိမရ၍ သတ်မိချေက ငါ့အား
 သားရောမယားပါဆုံးရှုံးအံ့တကားဟု ဆရာအား များစွာ
 ကျေးဇူးတင်ဘူးလေသည်။

အကယ်၍ ထိုယောက်ျားသည် ဆရာ၏စကားကို သ
 T.Z N 15.

တိမရဘဲ ပြုမိချေက မပြစ်မှားအပ်သောသူကို ပြစ်မှားလျက်
 လောက၌အရှုံးကြီးရှုံးမည်ဖြစ်ချေသည်။ သတ်ပြီးမှသော်
 ကား မည်မျှ နောင်တကြီးစွာရ၍ မိမိအမှားကို မည်မျှ ပြင်
 သည်ဖြစ်စေကာမူ မှားပြီးသောအမှုသည်ပြန်၍ မှန်လာတော့
 မည်မဟုတ်ဖြစ်ချေသည်။ ထို့ကြောင့် မပြုမီကအမှားမဖြစ်
 ရလေအောင် ယခင်လုလင်အား ဆရာ မှာကြားလိုက်သော
 မရှူးမစမ်း-မပြုအပ် ဟူသောစကားကို နေရာတိုင်း၌ ရှေ့စာ
 လုံးကြီး များနှင့် ရေးထား သကဲ့သို့ အထင် အရှား ရှိစေ
 အပ်သည်။

စာဖတ်ခြင်းအလေ့

လောက၌ လူတို့သည် မိမိတို့ ဓမ္မတာသဘာဝ အား
 လျော်စွာ ဆောင်ရွက်ပြုကျင့်နေကြသော အလုပ်အဆောင်ဟူ
 သရွေ့တို့ကို အလေ့အထကစီမံလျက်ရှိကြောင်းနှင့် သိပြီး
 ဖြစ်ပေသည်။ လောက၌ လူတို့အပြုအကျင့်တွင် အထူး အ
 ခြားဖြစ်သော အခုန် အပေါက်၊ အပြေးအလွှား၊ အတက်
 အဆင်း၊ ရေကူးရေငုတ်စသည့် အရာများကို သာလျှင် အ
 လေ့အကျင့်ပြုရသည်မဟုတ်။ အထူးအခြားမဟုတ်၊ သာမန်
 အလုပ်စာရင်း၌ ထည့်သွင်းရသော ထမင်း စားခြင်း၊ ရေ
 သောက်ခြင်း၊ အိပ်စက်ခြင်း၊ စကားပြောခြင်း၊ အသက်ရှူ
 ခြင်းအစရှိသည်တို့မှာလည်း အလေ့အထသာလျှင် အရင်းခံ

၍ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းများဖြစ်ပေသည်။ ခြားနားသည့်အချက်
 မှာ တခုတွင် လူတို့တတ်ကြမ်းလိုသော ဆန္ဒတိုက်တွန်းချက်
 ဖြင့်အထူးဂရုတစိုက် လုံ့လထုတ်၍လေ့ကျင့်မှု ရနိုင်သည်ဖြစ်
 ၍ အခြားတခုမှာမူကား မစားလျှင်မနေနိုင်၊ မသောက်လျှင်
 မနေနိုင်၊ မအိပ်လျှင်မနေနိုင်သော လူတို့ သဘာဝတရားက
 တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ချက်ဖြင့် အထူးဂရုတစိုက်အားထုတ်ရသည်
 မရှိဘဲ အလိုအလျှောက်ပင် ဖြစ်လာသော အလေ့ အကျင့်
 များဖြစ်ချေသည်။

ဤသို့လူတို့၏အလုပ်ကိစ္စအဆောင်အရွက်ဟူသမျှတို့ကို
 အလေ့အကျင့်က စီမံဖန်တည်းပေးလျက်ရှိရာ စာပေဖတ်ရှု
 မှတ်သားခြင်းမှာ ဤအလေ့အကျင့်၏စက်အတွင်းက လွတ်
 ကင်းသည်မရှိဖြစ်ချေသည်။ သို့နှင့် အချို့သော သူတို့သည်
 အခြားသောအရာ ကိစ္စကိုလိုလျှင် အလေ့အကျင့် ပြုသော်
 လည်း စာ ပေ ဖတ် ရှု ခြင်း နှင့် စပ် လျဉ်း သောအခါ
 မူကား အလေ့ အကျင့် ပြုမှု ရနိုင် မည်ကို သတိ မထား၊
 ဖတ်လို သောအခါ ဖတ်နိုင်သည်ဟု အထင်ရှိကာ ဖတ်လို
 မှတ်လိုသောအခါမှဖတ်ရှုခြင်းပြုကြလေသည်။ ထိုအခါ ဖတ်
 လေ့ မှတ်လေ့ မရှိသောကြောင့်၊ မဖတ်နိုင်၊ မမှတ်နိုင်သည်
 ကိုတွေ့ရသောအခါ စိတ်ပျက်လျက် တောင်တောင်မြောက်
 မြောက်အပြစ်ဖို့ခြင်းပြုတတ်ကြလေသည်။

စင်စစ်အားဖြင့် စာဖတ် ခြင်းသည် လူတို့၌ ထမင်း

စားခြင်း၊ ရေသောက်ခြင်း၊ အသက်ရှူခြင်းတို့ကဲ့သို့ပင်အရေးကြီးသောဆောင်ရွက်ဖွယ်တရပ်ဖြစ်ပေသည်။ ထမင်းစားခြင်း ရေသောက်ခြင်းစသည်တို့မှာ ကိုယ်ကာယ၏ အဟာရကိုဖြည့်တင်းရုံမျှသာဖြစ်၍ စိတ်၏အလိုဆန္ဒအာဟာရကိုမဖြည့်တင်းနိုင်ဖြစ်ချေသည်။ စိတ်မှာလည်း ကိုယ်ကာယကဲ့သို့ပင်၊ ပညာဗဟုသုတတည်းဟူသော အာဟာရ လိုပေသည်။ ထက်သန်သောစိတ်မျိုးတို့မှာ ထိုသို့သော အာဟာရမျိုးကို လွန်စွာ တောင့်တလျက် ထိုထိုဤဤကြံဆဆင်ခြင်ခြင်းကိုအ မြဲမပြတ် ပြု၍နေတတ်ရာ မိမိအနီးပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အရာများဖြင့် သာလျှင် တင်းတိမ် ရောင့်ရဲခြင်းမရှိ။ လမ်းပြသဖွယ် ဖြစ်သော ပညာဗဟုသုတတို့ကိုများစွာလိုပေသည်။ ထိုသောအခါ စာဖတ်ခြင်းအလေ့သည် အလွန်အလွန် အသုံးဝင်လာလေသည်။

ကမ္ဘာ့လူမျိုးတို့၌ ယဉ်ကျေးသည်၊ ရိုင်းစိုင်းသည်ဟူသည်မှာ ပညာဗဟုသုတ ရှိသည်မရှိသည်ကို လိုက်၍ဖြစ်ချေသည်။ ပညာဗဟုသုတကိုနှုတ်ပယ်ထားလိုက်ပါမူ လူယဉ်လူရိုင်းဟူ၍ကွဲပြားခြားနားခြင်းရှိကြတော့မည် မဟုတ်ချေ။ ပညာဗဟုသုတတိုးပွားကြီးကျယ်သလောက် လူတို့၏အခြေအနေလည်းတိုးတက်ကြီးပွားလျက် ရှိကြပေသည်။ ပညာဗဟုသုတကင်းမဲ့သောစိတ်မျိုးမှာ အစာအာဟာရကင်းမဲ့သောကိုယ်ခန္ဓာကဲ့သို့ကြုံလှုံဖြော့တော့ အားအင်ချိနဲ့ အသုံးမဝင်ဖြစ်ရ

ချေသည်။ ထိုသို့သောပညာဗဟုသုတ ကြီးပွား ကျယ်ပြန့်ရန် မှာလည်း အကောင်းဆုံး အလွယ်ဆုံးသော နည်းလမ်းမှာ စာပေဖတ်ရှုမှတ်သားခြင်းဖြစ်ပေသည်။

မိမိကိုယ်တိုင်ကမ္ဘာတပြင်လုံးကိုအနွံအစပ်သွားရောက် ရှိဗဟုသုတ အကြားအမြင်ကို ရှာဖွေလျှင် အဆန်းတကျယ် မှတ်သားဖွယ်ရာ အသစ်တို့ကို တွေ့မြင်မှတ်သားရရှိမျှသာရှိချေ သည်။ စာဖတ်ရှုခြင်းအလေ့ အထွ်မှုကားအသစ်အသစ်သော အကြောင်းအရာအတ္ထုပ္ပတ္တိတို့ကိုသိရှိရရှိမျှသာမဟုတ်ဘဲ မိမိနှင့် ဥာဏ်ရည်တူမိမိထက်ဥာဏ်ပညာထက်မျက်စူးရှသူတို့၏စိတ်ကူး အကြံဉာဏ်ထင်မြင်ချက်ဆုံးဖြတ်ချက်တို့ကိုပါရရှိနိုင်သည်ဖြစ် ရှိမိမိစိတ်ရင်းဥာဏ်ရင်းကိုနှိုးဆော်ကူပင့်တဖြင့်တပါးကြီးမား ထက်သန်လာစေနိုင်သောကြောင့် ပညာဥာဏ်ကြီးမားသော အဖြစ်ကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်ဖြစ်သဖြင့် စာဖတ်ခြင်းအလေ့ကို အမှုမဲ့ စွန့်လွှတ်မထားဘဲ တတိအားသရွေ့ ပွားများ ဖြစ် ထွန်းစေအပ်သည်။

သားသမီးမကောင်း-မိဘခေါင်း

မိဘတို့သည် သားသမီးများကို မွေးဖွားရာ၌ ကြီးပြင်း
 ၍ လူလားမြောက်ရုံမျှ ကျွေးမွေးပြုပြင်ရသော တာဝန်သာ မ
 ဟုတ်ဘဲ ၎င်းသားသမီးသေဆုံးသည်တိုင်အောင် ဆိုးကောင်း
 နှစ်စ ဖြစ်လေလမျှ တို့တွင် မိဘတို့တာဝန်ကြီးဖြစ်ကြောင်းအ
 သိအမှတ်ပြုလျက် မည်သည့်လူမျိုး၊ မည်သည့်ဘာသာ၊ မည်
 သည့်စာပေ၌မဆို မိဘတို့သည် သားသမီးအား ပြုအပ်သော
 တာဝန်ဝတ်တရားကြီးများကို သတ်မှတ်ပြဆိုလျက် ရှိကြပေ

သည်။ ထိုသို့တာဝန်ရှိကာမျှသာမဟုတ်သေး။ ထိုတာဝန်ကို ကျေပွန်အောင် မရွက်မဆောင်ပါက မိဘတို့သည် လောကရ တနာခုနှစ်ပါးတို့တွင် အထူးအမြတ်ဆုံးဖြစ်သော သားသမီး ရတနာ၏ရန်သူကြီးများပင်ဖြစ်တတ်ကြောင်းကိုအငယ်တည်း က၊ မဆုံးမမှု၊ မိဘတလည်း၊ ရန်သူမည်၏ ဟု ရှင်မဟာ ရဋ္ဌသာရ ပုဂ္ဂိုလ် ကျော်သည် သံဝရပျို့၌ စပ်ဆိုတော် မူခဲ့ ပေသည်။

လောကဓမ္မတာထုံးတမ်း၌ မိဘတို့မည်သည် သားသမီး၊ အကြီးဆုံးသောမိတ်ဆွေကြီးသာဖြစ်ရမည်ဖြစ်ရာ၊ မိဘ သည် သားသမီး၏ရန်သူဖြစ်လာရခြင်းမှာ ဓမ္မတာ ထုံးတမ်း ဖြင့်ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီးဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်ချေသည်။ စင်စစ် မိဘ တို့မည်သည် သားသမီးအား ကောင်းမွန် ချမ်းသာခြင်းကို သာလျှင် အလိုရှိကြစမြဲဖြစ်၍ မည်သည့်မိဘမျိုးမှ ငါ့သား ငါ့သမီးနှင့်ငါ့သည်ရန်ဖက်ပြုမည်။ သင်းတို့ ပျက်စီးခြင်းကို သာလျှင် ငါ့အလိုရှိသည်ဟူသော သဘောသက်ဝင်ခြင်း မရှိ နိုင်ရကား၊ အထက်ပါမိန့်ဆိုချက်သည် လွန်လွန်းသော အဆို ဖြစ်သကဲ့သို့ ထင်ရပေသည်။ အမှန်အားဖြင့်ကား လောက၌ ရန်သူဟူသည်မှာ တမင် သက်သက် ရန်ဖက်ပြုလုပ် ပျက်စီး ရာပျက်စီးကြောင်းရှာခြင်းသာလျှင် ရန်သူဖြစ်နိုင်သည်မဟုတ် မိမိတို့၏စိတ်တွင်းကကောင်းစေလိုသောစိတ်၏တရားများ သို့မိုး

ထားလျက်ပင် မိမိတို့အပြုအမူမသင့်မြတ်သဖြင့် တဖက်သား တွင် အတိဒုက္ခ ရောက်ရပါမူလည်း ရန်သူ နှိပ်စက်ခြင်းနှင့် မထူးခြား။ ရန်သူနှိပ်စက် ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့ပင် ပျက်စီးရလေ သောကြောင့် ရန်သူဟူ၍ပင်မှတ်ယူရလေသည်။

ကလေးသူငယ်သားသမီးစသည်တို့မှာ လူဟူ၍ပင်ဖြစ် ရသော်ငြားလည်း လူ့ဘဝတွင် လူတို့မှုခင်းကိစ္စ လူ့တာဝန် ကြီးကို ဆောင်ရွက်နိုင်ကြအောင် လူလား မြောက်ကြသေး သည်မဟုတ်ချေ။ စင်စစ်အိုးထိမ်းသည်၏ ရှုံ့ မြေစေးနှင့်သာ လျင်တူပေသေးသည်။ အိုးကောင်းအိုးမွန်နှင့် အိုးရှုံ့ အိုးပဲ့ တို့ကိုလုပ်သော ရှုံ့ မြေစေးသည် တသီးတခြားရှိသည်မဟုတ် ချေ။ တပုံတည်းက ရှုံ့ မြေစေးပင် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ပါလျက် အချို့ကားအိုးကောင်းအိုးမွန်ဖြစ်လာ၍အချို့သော်ကား အိုးပဲ့ အိုးရှုံ့ဖြစ်ရ လေသည်မှာ တခုတွင် အိုးထိမ်းသည် သည် သေ ချာစွာကောင်းမွန်သောအဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ထိန်း သိမ်း ညွှန်ပြ သွားသောကြောင့် ဖြစ် လျက် တခုမှာ ၈ ရှ မစိုက် ကောင်းစွာ မညွှန်ပြ၊ ကောင်းစွာ မပြုပြင် ခြင်းကြောင့် အ စောင်းစောင်းအရှဲ့ရှဲ့ မလှမပ အသုံးမကျဖြစ်လာရလေသည် ကလေးသူငယ်တို့မှာလည်း ထိုနည်း၎င်း ဖြစ်လာရလေသည်။ မိဘဆွေမျိုးအုပ်ထိန်းသူအကြီးအကဲတို့က ကောင်းရာကောင်း ကြောင်းညွှန်ပြဆုံးမလာခဲ့ပါမူ မည်မျှ ဇာတိက ဆိုးသွမ်းလို

သောစိတ်ခါတ်အခံများ ပါရှိလာစေကာမူ၊ ကောင်းသော
 လမ်းကိုမြင်လျှင် ကောင်းရာသို့သာ လိုက်တတ် ကြပေသည်။
 ထိုသို့မဟုတ် ဖြစ်လိုရာဖြစ်စေတော့ဟု အထိန်းအကွပ်အညွှန်
 အပြုမရှိလွှတ်၍ ထားလိုက်ပါမူ လူကို မဆိုထားဘိ၊ သစ်ပင်
 သော်မှလည်းဖြောင့်တန်းစွာမပေါက်တတ်ဖြစ်ချေသည်။ အိုး
 နှင့်သစ်ပင်စသည်တို့မှာ ဆိုးသွားသော်လည်း မထောင်းတာ
 အသုံးမကျရုံသာရှိချေသည်။ လူသော်မူကား အသုံးမကျကာ
 မျှဖြင့်မနေချေ။ မိဘတို့ ကိုယ်တိုင်နှင့်တကွ လူအချင်းချင်း
 ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေတတ်ချေသည်။ တို့ကြောင့် လူငယ်လူ
 ရွယ်ကလေးသူငယ်တို့အား လက်လွှတ်၍ မထားအပ်။ မိမိတို့
 သားသမီး၌ မိမိတို့ပင်ရန်သူကြီးဖြစ်တတ်ကြောင်းကိုကောင်း
 စွာသတိပြုလျက် ငယ်စဉ်ကပင် ကောင်းရာကောင်းကြောင်း
 တို့ကို ညွှန်ကြားဆုံးမအပ်သည်။

ပျော်သလိုမနေရ၊ တော်သလိုနေရမည်.

ကျွန်ုပ်တို့ပတ်ဝန်းကျင် လောကဓါတ်ကြီးကို ကြည့်
ရှုလျှင် ကောင်းကင်ရေမြေ၊ သက်ရှိသက်မဲ့ဟူသမျှတို့သည်၊
မိမိတို့ဘာသာတာဝအလျောက် လျော်သလို ပြုပြင် ရှိနေကြ
သည်မှာ လောကဓါတ်၏ဆန်းကြယ်သော အစီအမံဖြစ်သည့်
ပြင်၊ ကျွန်ုပ်တို့ လူမှုလူရေး၌လည်း များစွာမှတ်သားဖွယ်ရာ
ကောင်းသောအချင်းကြီးတရပ်ဖြစ်ပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့်
တောကြီး တောင်ကြီးတို့တွင် သစ်ပင်နွယ်ပင် စသည်တို့မှာ
တပင်စီ၊ တပင်စီ၊ တသီးပုဂ္ဂလအားဖြင့်မြေမှပေါက်ကြရာ၌
မိမိတို့ တသီးပုဂ္ဂလအကိုင်းအခက် အရွက်အပွင့် စသည်ဖြင့်

မိမိတို့အင်အားလျော်စွာပေါက်ရောက်ကြံသော်လည်း၊ အခြား
 သောအပင်တို့နှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်လျက်။ ဤနေရာ၌အသင်က
 အကိုင်းထွက်သော် အကျွန်ုပ်က ထိုနေရာ၌ထွက်မည်။ အသင်
 သည် ဤနေရာ၌ပြည့်၍နေသော်၊ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့အား
 ဖြင့် စောင်းငဲ့ယိမ်းယိုင်ကောက်ကွေး၍ ပေါက်မည်ဟု ဆိုဘိ
 ကြသကဲ့သို့၊ တပင်နှင့်တပင်အခင်းသင့်အောင် ပေါက်ရောက်
 ကြသဖြင့်၊ တောကြီး တောင်ကြီး စိမ့်မြိုင်ဂနိုင်း အဆိုင်ဆိုင်
 အခန်းခန်း၊ အဆန်းတကြယ်၏ အံ့ဩဖွယ်ရာမကုန်နိုင်ဖွယ်ရာ
 လောက၏ဘန်ဆာဆင်ခြင်းကြီးတရပ်ဖြစ်လာရပေသည်။ သို့
 တည်းမဟုတ်ပါဘဲ မိမိတို့တသီးပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ
 အခြားအခြားသောအရာတို့ကိုမပဲ ၊ အခြားသော အရာတို့နှင့်
 ညှိနှိုင်းဘော်လျော်အောင်ပြုပြင်ခြင်းမရှိဘဲသစ်ပင်တို့ကလည်း
 ငါတို့ထင်သလိုပေါက်မည်။ တောင်တို့ကလည်း ငါတို့ ထင်
 သလိုတန်း၍နေမည်။ မြစ်ချောင်းတို့ကလည်း ငါတို့ ထင်သ
 လိုစီးဆင်းမည်။ ပင်လယ် သမုဒ္ဒရာတို့ကလည်း ငါတို့ ထင်သ
 လိုလှမ်းမိုးမည်။ နေကလည်း ငါထင်သလိုပူမည်။ မိုးကလည်း
 ငါထင်သလိုရွာမည်။ နက္ခတ်တာရာ အပေါင်းတို့ ကလည်း
 ငါတို့ထင်သလိုသွားလာကြမည်ဟု မိမိတို့ သဘောပေါက်သ
 လောက် မိမိဆန္ဒ တိုက်တွန်းသလောက် အချုပ်ကို ဆိုသော်
 မိမိတို့ပျော်သလိုနေကြပါမူ လောကကြီးအစီအစဉ်ပျက်ပြား

မှောက်မှားလျက် ကမ္ဘာကြီးတခုလုံး တအုုံးအုုံး တကျွတ် ကျွတ်နှင့် ပျက်ပြားရန်အကြောင်းသာလျှင် ရှိပေသည်။

သို့လျှင် လောကဓါတ်ကြီးတခုလုံး။ ညီညီညွတ်ညွတ် မချွတ်မဟွင်းရှိစေခြင်းငှာ။ သဘာဝ ဓမ္မတာက ပျော်သလို မဟုတ်တော်သလိုလုပ် သော ထိုးဥပဒေကြီးကို လိုက် နာ ဆောင်ရွက်ရုံရာ လူတို့မှာမူကား တခါတရံ ဤထိုးဥပဒေကြီး ကိုအလေးဂရုမပြု လျစ်လျူရှုကြသောကြောင့် မသင့်လျော် သောအဖြစ်တို့နှင့်ကြုံတွေ့ရတတ်ကြပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လူအများတို့နှင့်နေရသောသူတို့မှာ လူအများနှင့်လိုက်လျော် အောင်ညှိနှိုင်းနေကြရပေသည်။ မိမိတကိုယ်တည်း စိတ်အလို ဆန္ဒကိုကြည့်လျက် ငါပျော်သလိုနေမည်ဟူသော သဘောဖြင့် ကြော်ချင်ကြော်၊ ချက်ချင်ချက်။ အော်ချင်အော် နှက်ချင် နှက်ပြုလုပ်နေပါမူ၊ အရပ်က ခံနိုင်မည်မဟုတ်။ တရပ်လုံးက မိမိကဲ့သို့သောသဘောထားချည်းရှိကြမည်ဆိုသော်။ ဤအရပ် သည်ကြာရှည်ခံမည်မဟုတ်။ တဦးနှင့် တဦး၊ တယောက်နှင့် တယောက်သတ်ပုတ်ရိုက်နှက် မကြာမကြာပျက်စီးမည် ကေန် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ကြောင့် မိမိဆန္ဒကိုသာ မကြည့်ဘဲ အတူ နေဘော်ဖြစ်သော တပါးသူတို့၏ဆန္ဒကိုလည်း ကြည့်လျက် တဖက်ဆန္ဒနှင့်အယှက်အတင်းအခုအခံမရှိစေဘဲရှည်လျှင်မြတ် တို့လျှင်ဆက် ဟူသောရှေးစကားကဲ့သို့ပြုရချေမည်။ သူလက်ဝဲ

ကလာလျှင် ငါလကျိာက သွားမည်။ သူတောင်ဘက်ကနေ
 လျှင် ငါမြောက်ဘက်ကနေမည်ဟူ၍ တဦးနှင့်တဦး ရှောင်
 တိမ်းသွားကြပါက အပွတ် အတိုက်၊ အခုအခံ၊ မရှိသဖြင့်
 ငြိမ်းအေးသာယာညီညွတ်ခြင်းကိုရနိုင်ကြပေသည်။ သို့တည်း
 မဟုတ် သင့်လျော်သလို ပြုပြင်နေထိုင်မည်ဟူသော သဘော
 ဆန္ဒမရှိ။ ငါပျော်သလို ငါ့သဘောဆန္ဒ တခုတည်းသာရှိစေ
 ရမည်ဟု နှလုံးသွင်းလျက် သူလက်ဝဲကလာလျှင် ငါလက်ဝဲက
 သွားမည်ဟုအတင်းအကြပ်သွားလာကြပါမူ၊ အချင်းချင်း တိုး
 ခွေ့မိကြရ၍ နှစ်ဦးလုံး နစ်နာဖွယ်ရာသာ ရှိပေသည်။ ထို့
 ကြောင့် လောကကြီး၌ ပျော်သလိုမဟုတ်-တော်သလိုသာ
 လုပ်ကြရမည် ကို ကောင်းစွာနှလုံးသွင်းအပ်ကြပေသည်။

အမှတ်မဲ့မထားအပ်သည့်အရာများ

လူတို့သည် သူတပါးတို့အပြုအမူကို ကြည့်ရှုမှတ်သားခြင်း၊ ကောင်းမကောင်း ဝေဖန်တွေးဆခြင်း၊ ကောင်းလျှင် ကောင်းကြောင်း၊ မကောင်းလျှင်မကောင်းကြောင်းကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုကြခြင်းတို့ကို ပြုတတ်ကြသော်လည်း မိမိကိုယ်တိုင်၏အပြုအမူကိုမူကား သတိမထား မစစ်မဆေး၊အမှတ်မဲ့ဖြစ်၍နေတတ်ကြပေသည်။ သို့သော် သူတပါး၏ အပြုအမူက မိမိကိုယ်ကို ထိခိုက်သည်ထက် မိမိအပြုအမူက မိမိကိုယ်ကို ထိခိုက်နှိပ်စက်ခြင်းက သာလွန်များပြားချေသည်။

လူတို့၏ ကိုယ်သည် စက်နှင့်တူသည်။ စက်ဆရာသည် စက်ကိုမောင်းနှင်ရာ၌တစ်ခုတရာကိုစိတ်ကထပ်မြင်ရည်စူးခြင်းမ

ရှိက်မောင်းနှင်ခြင်းပြုသည်ဟူ၍မရှိချေ။ စက်ခလုပ်ကလေးကို နှိပ်တိုင်းနှိပ်တိုင်း၊ တစုံတရာကိုမုချပြုစေမည်ဟူသော ထင်မြင် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် သာလျှင် ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်ချေသည်။ သို့ ကြောင့်စက်သည် ရှေ့သို့တိုးခြင်း နောက်သို့ဆုတ်ခြင်း၊ လျှင် မြန်စွာခုတ်မောင်းခြင်း၊ နှေးစွာခုတ်မောင်းခြင်း အစရှိသည့် စက်၏အပြုအမူဟူသရွေ့သည် တချက်မျှပင် အရမ်းမဲ့မတုတ် စက်ဆရာ၏ညွှန်ပြခြင်းနှင့်မကင်းဖြစ်ချေသည်။ သို့သော်လူတို့ ၏အပြုအမူတွင်ကား ပြုတိုင်းလုပ်တိုင်းသည် လူတို့ကသေချာ စွာစဉ်းစားရည်ရွယ်ခြင်းဖြင့် ညွှန်ကြားခြင်း ရှိပါသလားဟု စစ်ဆေးကြည့်ရှုလျှင် ထိုသို့ညွှန်ကြားခြင်းမရှိသည့် အပြုအမူ ကနည်းပါးလျက် ညွှန်ကြားခြင်းမရှိသည့် အပြုအမူက နည်း သည်ကိုတွေ့ရပေလိမ့်မည်။

ထိုသို့ ညွှန်ကြားလမ်းပြခြင်းမရှိသည့် အပြုအမူ များ သည် အကျိုးတစုံတရာမဖြစ်ထွန်း၊ လေထဲသို့ ပစ်အပ်သော ကျောက်ခဲကဲ့သို့ မည်သူအားမျှ မထိမမှန်သော်ကား ဆိုဖွယ် မရှိချေ။ သို့သော် ထိုသို့သောအပြုအမူများသည် လေထဲ၌ ပစ်လိုက်သောကျောက်ခဲနှင့်မတူ၊ မိမိကိုယ်ကိုသော်၎င်း၊ သူ တပါးကိုယ်ကိုသော်၎င်း၊ ထိုခိုက်အကျိုးအပြစ်ကိုဖြစ်စေတတ် သောသတ္တိရှိသည့်အပြင်၊ အရမ်းမဲ့ဖြစ်သောအရာတို့၏သဘော သဘာဝအလိုက် အကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်းထက် အပြစ်ကို ဖြစ် စေတတ်သည်သာများပေသည်။

လောက၌ ကျိုးပဲ့ပျက်စီးခြင်း၊ အခက်အခဲကြုံတွေ့ခြင်း၊ အမှုအခင်း ဖြစ်ပွားခြင်းစသည် ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ဖြစ်ပွားသောသူတို့မှာ အမှတ်တမဲ့ဖြစ်ပွားရပါသည်။ အမှတ်တမဲ့ပြုမိပါသည်ဟူသော စမ်းနည်းဖွယ်ရာ အကြောင်းပြချက်တို့သည် များစွာပေါ်လာရချေသည်။ အချို့သော သူတို့မှာ ပြုပြီးသောအခါမှ ငါလက်လှန်၍သွားချေသည်ဟု နောင်တကြီးရရှိကြချေသည်။ သို့သော် ပြုပြီးသောအမှု မည်သည့်မှာ ပြန်နှုတ်၍ရနိုင်သောအရာမဟုတ်၍ ထိုသို့နောင်တရခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကို အပြစ်တင်ခြင်း တို့သည် အချည်းနှီးသာ ဖြစ်ရချေတော့သည်။

ထိုသို့ဖြစ်ရသည်များမှာ အရင်းစစ်-အမြစ်မြေက ဆိုဘိသကဲ့သို့ မိမိအပြုအမူကို မိမိမစစ်မဆေး မညွှန် မကြားမိခြင်းသာလျှင် အရင်းမူလဖြစ်ချေသည်။ ငါသည်နောက်ထပ်ရှေ့သို့ခြေတလှမ်းလှမ်းက တွင်းနက်ချောက်ကမ်းပါးသို့ ကျတော့မည်ဟု မိမိခြေလှမ်းကလေ ကို စစ်ဆေးသောသူသည် ချောက်ကမ်းပါးသို့မကျနိုင်ချေ။ တစ်တစ်ခုကို ပြုမည် ဆိုလျှင် ငါပြုအံ့သောအမှုသည် ထိုရှေ့ထိုမျှ ခရီးဆောက်မည်။ ထိုသို့သောအကျိုးအပြစ်ရှိမည်ဟုသိလျက် မိမိ၏အပြုအမူကိုချိန်ဆညွှန်ကြားသောသူသည်ပျက်စီးမှားယွင်းခြင်းနှင့်ကြုံတွေ့ရမည်မဟုတ်ချေ။ ထိုသို့မဟုတ် မိမိအပြုအမူကို မိမိမချိန်၊ ရောက်

တတ်ရာထုကိုပြုမိသော သူတို့မူကား၊ ယခင်ဆိုခဲ့သည့် လက်
လွန်၍သွားသောသူ၊ အမှတ်တမဲ့ဖြစ်ရသောသူတို့စာရင်းတွင်
ဝင်ရောက်ကြရမည်ဖြစ်ချေသည်။

ထို့ကြောင့် မိမိ၏အပြုအမူကို အစဉ်သဖြင့် စစ်ဆေး
ချိန်ဆရန်လိုပေသည်။ မိမိကိုယ်ကိုတင့်တရာ ရည်ရွယ်ညွှန်ကြား
ချက်မရှိ၊ လေလာတိုင်းလှုပ်ရှားရသော သစ်ကိုင်း သစ်ခက်
များကဲ့သို့မရှိစေရ၊ မိမိ၏အပြုအမူကိုမိမိကသာလျှင်ညွှန်ကြား
စေနိုင် သင့်ပေသည်။ သစ်သားကို ဆောက်ဖြင့် ထွင်းသော
ပန်းပုဆရာကြီးတို့သည် အချက်တိုင်း အချက်တိုင်း၌ ထိုသစ်
သားမှမည်ရွှေ့ မည်မျှသောအသားကိုထွင်းပေးကပ်မည်။ ထို့
ထက်လည်း မပိုစေရ။ ထို့ထက်လည်း မလိုစေရဟူသောရည်
ရွယ်ခြင်းဖြင့်ဆောက်ကိုညွှန်ပြ၍ ထုထွင်းလေသည်။ ထိုသို့ညွှန်
ပြခြင်းမရှိပါက၊ ထို ပန်းပုဆရာကြီးသည် မည်သည့် အရုပ်
သဏ္ဍာန်ကိုမျှရမည်မဟုတ်ချေ။ မိမိ၏ အပြုအမူ ကိုလည်း ထို
နည်းအတိုင်းသာလျှင်ဖြစ်စေရမည်။ ပြုတိုင်းပြုတိုင်း အရမ်းမဲ့
ပြုသည်မရှိ၊ မိမိကညွှန်ပြလျက်သာရှိစေရမည်။ ထိုသို့ပြုသော
အခါမူကား ချုပ်တီး၍မရနိုင်ဟုဆိုသော ဒေါသစိတ်တို့ပင်
လျှင် မိမိ၏အပြုအမူကိုတိုက်တွန်းနိုင်ခြင်းမရှိသည်ကိုတွေ့ရပေ
လိမ့်မည်။

လူသေလော-လူရှင်လော

လူသည် အသက်ကုန်ပျောက်၍ မြေကြီးထဲသို့ရောက်
သောအခါ ထိုသူသည် သေပြီဟူ၍၎င်း၊ ထိုသို့မြေကြီးထဲသို့
မရောက်သေးမီ လှုပ်လှုပ်ရွရွ သွားလာစားသောက်နေထိုင်၍
အသက်မကုန်သေးသမျှ ထိုသူသည် မသေသေး၊ အသက်ရှိ
သောသူ၊ လူရှင်ဟု ဆိုကြရလေသည်။ ထိုစကားများကား
လောက၌ အလွန်ထင်ရှားလျက် ကလေးသူငယ် လူမမယ်တို့
ပင်လျှင်သိနိုင်သောအချက်ကြီးဖြစ်ချေသည်။

သို့သော် လောက၌ မြေကြီး ထဲသို့ မရောက်သေး၊
အသက်မကုန်ဘဲ လှုပ်လှုပ်ရွရွ သွားလာ စားသောက်နေထိုင်

လျက်ပင် သေနေသောသူများရှိတတ်ချေသည်။ လူတို့၏အဖွဲ့
 အစည်းကြီးသည် စက်ကြီးနှင့်တူ၍လူ၏အဖွဲ့၌ ပါဝင်သောလူ
 တဦးတဦးစီတို့သည် ထိုစက်ကြီး၌ပါသော စက်ကရိယာအတို
 အစကလေးများနှင့် တူပေသည်။ ထိုစက်ကြီး ခုတ်ပြီဟုဆို
 သောအခါ ယခင်ဆိုခဲ့သည့် စက်ကရိယာ အတို့အစကလေး
 များသည် တစုံတခုမျှကြွင်းကျန်လစ်လပ်နေကြသည်မရှိ။ အ
 ယုတ်သဖြင့် ဝက်အူကလေး တချောင်း၊ သံနန်းကြိုးကလေး
 တထွာကပင်လျှင် မိမိတို့ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အဆောင်အရွက်တို့ကို
 အနည်းအများ အင်အား အလျှောက် ရွက်ဆောင်လျက်ရှိရ
 ချေသည်။ အကယ်၍ စက်ကြီးတွင် တပ်ဆင် ပါရှိပါလျက်
 တစုံတခုသောစက်ကရိယာကလေးသည် စက်ကြီး ခုတ်ရာတွင်
 တစုံတရာမပါမဝင်။ ၎င်းက တစုံတရာမပါမရှိဘဲစက်ကြီးသည်
 ခုတ်နေပါမူ ထိုကရိယာကလေးသည် ထိုစက်ကြီး၌တစုံတရာ
 အသုံးဝင်တော့မည်မဟုတ်။ ၎င်းသည် ထိုစက်ကြီး၌ ပါဝင်နေ
 သည်မှာ အချည်းနှီးပင် ဖြစ်ချေသည်။ အချုပ်ကို ဆိုသော်
 ထိုကရိယာကလေးသည် ထိုစက်ကြီး၌ သေနေသောကရိယာ
 ကလေးပင်ဖြစ်ချေသည်။

လူတို့တွင်လည်း ထိုကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ချေသည်။ လူတိုင်း
 လူတိုင်းမှာ မိမိတို့ဆိုင်ရာအလုပ်အကိုင် တာဝန်ဝတ်တမ်းများ
 ရှိကြပေသည်။ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာက မိမိ၏ တာဝန်ဝတ်တမ်းများ

အဆောင်အရွက်ကို မပျက်မကွက် မယုတ်မလွန်အင်အား အလျောက် ရွက်ဆောင်နေကြမှုသာလျှင် လူတို့ အဖွဲ့ကြီးသည် မချော်မချွတ် ညီညွတ်ကောင်းမွန်စွာရှိနိုင်ချေသည်။ သို့တည်းမဟုတ် လူတစ်ဦးတယောက်စီတို့က မိမိတို့ဆိုင်ရာ ဖာဝန်ဝတ်တရားတို့ကိုရွက်ဆောင်လျက်မရှိ၊ ကြွင်းကျန်လစ်ဟင်း၍ နေပါက စက်ကြီးတွင် စက် ကရိယာ တစ်ခုတရာ လစ်ဟင်းသည့်နည်းတူ လူတို့၏အဖွဲ့သည် ကောင်းမွန်ညီညွတ်စွာ ရှိနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ ဥပမာဆိုသော် ရွာကလေး တရွာတွင် နေထိုင်ကြသောသူများမှာ လယ်ထွန်သောသူတို့က ထွန်ရလေသည်၊ ကောက်စိုက်သောသူတို့က ကောက်စိုက်ရလေသည်။ ထမင်းချက်သောသူတို့က ချက်ရလေသည်။ ညအခါ ရွာကို ကင်းစောင့်သူတို့ကစောင့်ရလေသည်။ ထိုမှသည် ထင်းခွေရေခတ်ကလေးထိန်းထိအောင်မိမိဆိုင်ရာလုပ်ငန်းတိုင်းတို့ဖြင့်ကြီးစဉ်ငယ်လိုက်ရှိကြရလေသည်။ ဤသို့နေကြရာ၌လယ်ထွန်သောသူတို့က ထွန်ပါလျက်၊ ကောက်စိုက်သောသူတို့က မစိုက်၊ ထမင်းချက်သူတို့ကမချက်၊ ကင်းစောင့်သူတို့က မစောင့်၊ ဖက်ဖက်ကလစ်ဟင်းကြပါမူ ထိုရွာကလေးသည် ချွတ်ချော်တိမ်းယိမ်းလျက် စည်ကားသာယာခြင်းမရှိ။ နောက်ဆုံးတွင် ပျက်စီး၍သွားရန်ပင် အကြောင်း ရှိလေသည်။ ဤသို့သော် ကား ထိုရွာရှိလူများသည် အသက်မကုန်၍ မြေကြီးတွင်းသို့

မရောက်သေးသော်ငြားလည်း ထိုရွာကလေးမှာမူကား သေဆုံးသောရွာကလေးပင်ဖြစ်ရလေသည်။

လူတစ်စုတယောက်သည် အသက်အရွယ် နုနယ်ပျိုမြစ် အားအင်ကောင်းမွန် ရောဂါဘယ ကင်းရှင်းလျက် ကောင်းစွာသွားလာနေထိုင်သွားလာစားသောက်နိုင်ငြားသော်လည်း ထိုသူသည် မိမိ၌ဝေစုကျသော လူမှုလူကိစ္စ တာဝန်ဝတ်ရားကို တစ်စုံတရာပါဝင်ရွက်ဆောင်ခြင်းမရှိက ထိုသူသည် လူတို့၌ တစ်စုံတရာအသုံးမဝင်ချေ။ ထိုသူရှိသည့်အတွက် မည်သူ့အားမျှ အကျိုးမရှိချေ။ စက်ကြီးတွင် တပ်ဆင် ထားသော်လည်း စက်ကြီးခုတ်ရာတွင်ကား တစ်စုံတရာ မပါသော စက်ကရိယာကလေးကဲ့သို့ အချည်းအနှီးသာလျှင် ဖြစ်ရလေသည်။ အချည်းအနှီးမျှသာမက အသုံးမကျသော အရာကို ဆောင်ကြဉ်းနေရသောကြောင့် အခြားသောသူတို့မှာ အကြောင်းမဲ့ ပိုမိုဝန်လေးဖွယ်ရာပင်ဖြစ်ချေသည်။ လူသေမျှပင်လည်း မကသေးချေ။ သေ၍ မြေကြီးထဲ၌ မြုပ်နှံထားပြီးဖြစ်သောသူသည် လူတို့၏အပသို့ရောက်၍ ကင်းရှင်းသွားလေသည်။ အသက်ရှိလျက်သေသောသူမူကား အတွင်းတွင်ပင် ရှိနေသောကြောင့် လူသေမျှမကဆိုးဝါးသောသူ ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် အသက် ရှိတိုင်းလည်း မိမိကိုယ်ကို လူရှင်ဟု မထင်

စာတန်း

။ ၂၄၇ ။

ထိုက်။ မိမိတာဝန်အားဖြင့် အသုံး ကျအောင် ဆောင်ရွက်
လျက်၊ အကယ်လူရှင်စာရင်းတွင်ပါဝင်ကြရန်ကိုလည်း နှလုံး
သွင်းအပ်ကြပေသည်။

၂၄-၇-၁၉၃၅

ဥာဏ်မျက်စိ

အူနိပ်တို့သည် မျက်စိကို ဖွင့်ကြည့်၍ မမြင်၊ စိတ်ကို ဖွင့်ကြည့်မှ သာလျှင် မြင်နိုင်၏ ဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း မိန့်မြွက် ပြောကြားဘူးလေသည်။ တနည်း ဆိုသော် ကျွန်ုပ်တို့သည် ပကတိဖြစ်သော မျက်စိနှစ်လုံးကို ဖွင့်ကြည့်ကာ မျှဖြင့် မမြင်နိုင်၊ ဥာဏ်မျက်စိ ကိုလည်း အသုံးပြုဦးမှသာ မြင်နိုင်သည်။ သိ နိုင်သည်ဟုဆိုပေသည်။ ထိုစကား မှန်၏။ အကြောင်းသော် ကား မျက်စိပေါ်တွင် ဝင်ရောက်ထင်နေသည့် အရာများကို မြင် ရကာ မျှဖြစ်သော် ထိုသို့သော အရာတို့၏ အကြောင်းရာ ထုပွတ်

သရုပ်ဇာတ်တို့ကို အဟုတ်အဟပ် မသိနိုင်။ ကြေးမုံပြင်တွင် တင်အပ်သော အရိပ်နှင့်တစ်တရာခြားနားခြင်း ရှိသည်မဟုတ် သောကြောင့် မြင်ရခြင်း၏အကျိုးကျေးဇူးကို တစ်တရာ ခံစားခွင့်မရှိ ဖြစ်လေသည်။ မြင်ရသည့် အရာတို့ကို ဤအရာကား ဤသို့ဖြစ်သည်။ ထိုအရာကား ထိုသို့ဖြစ်သတည်းဟု အကြောင်းအရာအတ္ထုပ္ပတ္တိကို ခွဲခွဲခြားခြား ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ကွင်းကွင်းကွက်ကွက် အချက်ပိုင်ပိုင်သိရှိသောအခါ မှသာလျှင် မြင်ရခြင်းသည် လူ၌အကျိုးဖြစ်ထွန်းနိုင်စေသည်။ ဤသို့မြင်ပါလျက်လည်း အကျိုးကိုမခံစားရပါမူ မျက်စိနှစ်ကွင်း အလင်းမရသူတို့ထက် ဆိုးဝါးချေသည်။

ထို့ကြောင့် မျက်စိကိုမြင်ရုံမျှအသုံးပြုမည်ဟုသသော ထားသောသူတို့မှာ လောက၌ အရှုံးကြီး ရှုံးကြသောသူများဖြစ်ချေသည်။ ဤသို့သော သူကား လောက၌ အသိပညာတိုးတက်အောင် သင်ကြားမရနိုင်ကြသောသူများ ဖြစ်ချေသည်။ ထိုသူတို့ကား ငါတို့သည် သိရန် မှတ်ရန်ဟူသရွေ့ အကုန်စင်မှတ်ခဲ့သိခဲ့ရလေပြီ။ နောက်ထပ် ငါတို့သိမှတ်ရန် မရှိပြီဟုထင်မှတ်လျက် မြင်သော်လည်း အလေးဂရု မပြုကြ။ ဉာဏ်မျက်စိကို တချက်တည်းပိတ်၍ ထားလိုက်ကြလေသည်။ ဤသို့ ပြုမှုခြင်းအားဖြင့် ၎င်းတို့သည် လောကကြီး၏ လာ

လတ္တံ့သော အရေးအခွင့်တို့ကို စွန့်လွှတ်လျက် မသေမီက
ပင် မိမိတို့ဘဝကို နိဂုံးအုပ်၍ ထားကြသောသူများသာလျှင်
ဖြစ်ရလေတော့သည်။

အမှန်အားဖြင့် လောကကြီးတွင် သိရန်မှတ်ရန်များ
မှာ ကုန်ဆုံးသည်ဟူ၍မရှိ၊ တသွင်သွင်တဒီးဒီး စီးဆင်းသော
မြစ်ရေအယဉ်သည် မကုန်မခမ်းနိုင် သကဲ့သို့၎င်း။ မည်မျှခပ်
ယူသုံးစွဲသော်လည်း ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကြီးသည် မကုန်မခမ်း
နိုင်သကဲ့သို့၎င်း၊ လောကကြီး၏သိရန်မှတ်ရန်များသည် ကုန်
ခမ်းသည်ဟူ၍မရှိဟု မှတ်ထိုက်ချေသည်။ ထို့ကြောင့် ပညာ
ရှိကြီးတဦးကား ငါတို့သည် မဟာ သမုဒ္ဒရာကြီး အနီး၌
ယောက်သွားခွံကလေးများနှင့်ကစား၍နေသော ကလေး
သူငယ်လူမမယ်များဖြစ်ချေသည် ဟူ၍လောကကြီး၌ သိရန်
မှတ်ရန်တို့ကား မဟာသမုဒ္ဒရာမျှ နက်ရှိုင်းကျယ်ဝန်းသည်။
လူတို့သိရှိသောပညာမူကား ၎င်းသမုဒ္ဒရာကြီး အစွန်းအနား
အဖျားကလေးမျှဖြစ်သည်ဟုမိန့်ဆိုဘူးလေသည်။

ထို့ကြောင့် နောက်ထပ်သိရန်မှတ်ရန်မလိုပြီ၊ သိဖွယ်
မှတ်ဖွယ်ရှိသမျှတို့ကို သိပြီးပြီ၊ မှတ်ပြီးပြီဟု ယူဆလျက် မိမိ
ဉာဏ်မျက်လုံးကိုပိတ်ဖုံး၍ထားလိုက်သောသူများကား၊ မသိ

သောသူများ၊ မမှတ်သောသူများ ဟူ၍သာ မှတ်ယူရန် အကြောင်းရှိချေသည်။ ပညာမရှိသောသူများဟူ၍လည်း ဆိုနိုင်ချေသည်။

သိရန် မှတ်ရန်ကား မရှားသလို မှတ်လိုသောသူကား ရှားပေလိမ့်မည်။ မြင်လိုလျှင်မြင်နိုင်ဖွယ်ရာများရှိ၍ သိလိုလျှင် သိနိုင်ဖွယ်ရာများစွာရှိလေသည်။ လူတို့၏စိတ်သည် တစုံတခု အစရှိလျှင် မပြတ်မလပ်ရှေ့သို့ ဆက်လက်သွားတတ်သည့်သဘောရှိသည်ဖြစ်သောကြောင့် တစုံတခုကိုအစပြု၍ သိရကြားရလျှင် အခြား အခြားသော အကြောင်း အရာတို့ကိုလည်း ဆက်လက်ကြားလိုမြင်လိုကြပေသည်။ ထိုသို့သော စိတ်ခါတ်များပေါ်ပေါက်လာသောအခါမူကား လူတို့၏ဘဝသည် တခုပြီးတခုအသစ်အသစ်ဖြစ်လျက် ပျော်ပါးရှင်ပြဖွယ်ရာဖြစ်၍ လာလေသည်။ သို့တည်းမဟုတ် နောက်ထပ်သိလိုစိတ် မြင်လိုစိတ်မရှိသောအခါ လူတို့၏ဘဝသည် ညည်းငွေ ဖွယ်ရာ ဖြစ်၍ လာလေသည်။ မိမိဘဝကိုညည်းငွေ သောသူသည် သေသည် နှင့်မခြားဖြစ်လေသည်။

လူသည် အသက်ကြီးရင့်အိုမင်းသောအခါ အသိအမြင် ဥာဏ်ပညာရင့်၍ လာသည်ဟုဆို၍ အသက်ကြီးရခြင်း၊ လူ့ဘဝ၌နှစ်ကာလများစွာကြာမြင့်ခြင်းနှင့် အသိအမြင်ဥာဏ်ပညာကြီးကျယ်ခြင်းတို့သည် အတူတူပင်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရလေသည်။

ဤသို့ယူဆသည့်အတိုင်းလည်း ဟုတ်မှန်သင့်ပေသည်။ သို့သော် အများအားဖြင့်ဤသို့မဟုတ်ချေသောကြောင့် ဝမ်းနည်းဖွယ် ဖြစ်လေသည်။ လူသည်လူ့ဘဝ၌နှစ်ကာလကြာလျှင် နောက် ထပ်သိလိုမြင်လိုစိတ်များ ကင်းကွာသွားတတ်ပေသည်။ သိလို မြင်လိုစိတ်နှင့်ကင်းကွာလျှင် မည်သည့်သူမျှဥာဏ်ပညာမရှိနိုင် တော့ချေ။ ထို့ကြောင့် သိလိုမြင်လိုသောစိတ်၊ အသစ်အ သစ်သောပညာဗဟုသုတကိုရှားမှီးလိုသောစိတ်ကိုမွေးမြူသော သူတို့သည် မိမိတို့ဘဝကိုမည်သည့် ငွေ၊ မိမိဘဝကို မည်သည့် ငွေသောသူသည် မိမိဇာတာ၌ မည်သည့်ခုနစ်သက္ကရာဇ်ရှိ၍ နှစ်ပေါင်းမည်မျှကြာရှည်ခဲ့စေကာမူ အိုမင်းခြင်းမရှိဟု နှလုံး သွင်းအပ်ပေသည်။

မည်သူ့အဖြစ်နည်း

လူတို့တွင် မိမိတို့၌တစုံတရာ မကောင်းဖြစ်လာလျှင် မည်သည့် အကြောင်းကြောင့် မည်သူ့အတွက် စသည်ဖြင့် မိမိကိုယ်မှအပဖြစ်သော အခြားသူတို့ အပေါ်တွင် အပြစ်ဖို့ တတ်ကြသောအလေ့ဝါသနာကြီးတရပ် ရှိတတ်ကြပေသည်။ မိမိတဝကိုခက်ခဲစေခြင်း၊ မိမိတို့ ကောင်းစွာစီစဉ်၍ထားအပ်သော အလုပ်အကိုင် အကြံအစည် မိမိတို့က ဤသို့ဤပုံဖြစ်လိမ့်မည်ဟုမှန်းထားသော မျှော်လင့်ချက်များကို ကမောက်ကမဖြစ်လေအောင် အပြင်အပမှ တစုံတခုသော ကြမ္မာဂြိုဟ်ဆိုးကဝင်ရောက်နှောက်ရှက် ဖျက်လိုဖျက်ဆီး ပြုသောကြောင့်

သာလျှင် ထင်တိုင်း မြင်တိုင်း မူပေါက်မရောက် ရလေခြင်း ဟုတော့ကြံမှန်းဆ၍ ယုံကြည်ခြင်း၊ စိတ်ကိုဖြေအပ်ခြင်း ပြုလုပ် ရသည်မှာ အထူးပင် လွယ်ကူသောအရာ ကလေး ကစားသလို လွယ်ကူလှသောအရာဖြစ်ပေသည်။

ဤသို့ ထင်မှတ် ယုံကြည်ခြင်းသည်ကား၊ လွယ်ကူ သောအရာ စိတ်အလိုနှင့်အခန့်သင့်သောအရာမူကား ဖြစ်ပေ သည်။ သို့သော် ဤသို့ ထင်မှတ်ခြင်းကား ဟုတ်မှန် သော ထင်မှတ်ခြင်းမဟုတ်။ ထင်မှတ်ယုံကြည်သောသူအား တစုံတ ခုသောအကျိုးကို ဖြစ်ထွန်းစေသည့်အရာမူကား မဟုတ်ချေ။

မည်သည့်အလုပ်အကိုင်၊ မည်သည့် အကြံအစည်မျိုး၌ မဆို တစုံတရာမှားယွင်း ချွတ်ချော်ရှိခဲ့ပါမူ၊ သို့မဟုတ် မိမိ ထင်သည့်အတိုင်း ခရီးရောက်ခြင်းမရှိခဲ့သော် ထိုအလုပ်ထိုအ ကြံအစည်ကို စီမံပုံ၌ တစုံတရာမှားနေပြီ၊ တစုံတရာ လိုနေပြီ လုပ်ပုံကိုင်ပုံနေရာမကျရှိနေပြီဟု ကောင်းစွာသိအပ်ချေသည် တောအတွင်း၌ မျက်စိလည်လမ်းမှား၍ နေသောသူအား မည် သည့်သူ မည်သည့်လမ်းကမျှလှည့်စား၍ မှားအောင်ပြုသည် မဟုတ်။ ထိုသူကိုယ်တိုင်ကပင်လျှင် လမ်းကိုကောင်းစွာနား မလည်သောကြောင့် မှားခြင်းသာလျှင် ဖြစ်ချေသည်။ ထို့ ကြောင့်တစုံတရာမှားယွင်းချွတ်ချော်နေခြင်းနှင့်တွေ့လျှင်မည် သူ့ကိုမျှအပြစ်တင်၍မနေဘဲ မိမိ၏အလုပ်အကိုင်အကြံအစည်

ကိုပြန်လှန်စစ်ဆေးဆင်ခြင်၍ မှားသည့် နေရာကို မှန်အောင် လိုသည့်နေရာတွင်ပြည့်အောင်၊ ထပ်မံစဉ်ခြင်းသာလျှင် ကျ ရောက်ရသည့် ဒုက္ခမှလွတ်မြောက်ရာလွတ်မြောက်ကြောင်းအ ကောင်းဆုံးသောနည်းအမြန်ဆုံးသောနည်းဖြစ်ချေသည်။

ဥပမာအားဖြင့်ဆိုသော် မိတိုကားတစ်စီးကိုသော်၎င်း၊ လှည်းတစ်စီးကိုသော်၎င်း၊ လှေတစ်စင်းကိုသော်၎င်း၊ ဝယ်သော သူသည် ဝယ်၍ပြီးသည်နှင့်တပြိုင်နက် လမ်းတွင်ချ၍ မောင်း နှင်ခြင်း ပြုလုပ်သည်မရှိ၊ ထိုလှေ၊ ထိုလှည်း၊ ထိုမိတိုကားကို စီးနင်းမောင်းနှင်ခြင်းမပြုလုပ်သေးမီ၊ ထိုလှေစသည်တို့၏ အ ကြောင်းအရာများကိုနားလည်အောင်စုံစမ်း ကြည့်ရှုကြချေဦး မည်ဖြစ်ပေသည်။ မိတိုကားဝယ်သူသည် အယုတ်သဖြင့်၊ မိတို ကားစက်အကြောင်းကို သေချာစွာစုံစမ်းခြင်း မရှိသည့်တိုင် အောင် စက်ကိုမည်သို့ နှိုးရမည်၊ မည်သို့ ရှပ်ရမည်၊ မည်သို့ မောင်းနှင်ရမည်ကိုမူကား သင်ကြားဦးမည်ဖြစ်ချေသည်။ သို့ ဖြစ်ပါလျက် အချို့သောသူတို့သည်၊ ထိုလှည်း၊ လှေ၊ မိတို ကား စသည် လူတို့အတတ်အစွမ်းဖြင့် စီမံ ပြုလုပ်ထားသည့် အရာတို့ထက် အဆပေါင်းများစွာ ခက်ခဲ ရှုတ်ထွေးလှသော လူ့ဘဝကြီးကို တစုံ တရာ စုံစမ်း စစ် ဆေး ခြင်း မရှိ၊ နားလည်ခြင်းမရှိဘဲ ကမ်းလမ်း မမြင်သည့် သမုဒ္ဒရာကို ရေ ကြောင်းလေကြောင်း နားမလည်သော သူသည် ရွက်ဖွင့်၍

ထွက်သွားလေသကဲ့သို့ အလွယ်တကူနှင့် ထွက်သွားခြင်းသာ
လျှင် များသည်ဖြစ်၍ ၎င်းတို့တွေ့ကြုံရသည့် ဒုက္ခကပင် နည်း
သေးသည်ဟု ဆိုလောက်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် မည်သည့် အလုပ်အကိုင်
အကြံအစည်၌မဆို တုံးတိုက်တိုက်၊ ကမ်းဆိုင်ဆိုင် ရောက်
မိရောက်ရာ၊ အလွယ်တကူနှင့် လုပ်၍မသွားဘဲ မလုပ်မီကပင်
အကြောင်းအရာတို့ကို ကောင်းစွာ နားလည်ရန် ရှိပေသည်။
ရှေ့သို့မိမိသွားလာရမည့်လမ်းကို မသွားမီက ကြိုတင် ခင်း
ထားရန်လိုပေတည်။ အခက်အခဲ ဒုက္ခစသည်တို့မှာ အားလုံး
လိုလိုပင် ကြိုတင်မသိရှိရဘဲ ရုတ်တရက်ချက်ချင်းပေါ်ပေါက်
လာကြခြင်းကြောင့်သာလျှင် အခက်အခဲ ဒုက္ခများဖြစ်ရချေ
သည်။ မည်မျှဝေးလံခက်ခဲသောခရီးဖြစ်စေကာမူ သွားဖို့ရန်
အသင့်ပြင်ပြီးရှိသောသည့် ခရီးဝေးခြင်း၊ ခက်ခဲခြင်း မရှိလေ
သကဲ့သို့ အခက်အခဲကိုကြိုတင် သိမြင်ထားသောသည့် မည်မျှ
ကြီးသောအခက်အခဲဖြစ်စေကာမူ၊ ခက်ခဲခြင်း မရှိနိုင်တော့
ချေ။ ထို့ကြောင့် မည်သည့်အမှုကိစ္စမျိုး၌မဆို၊ သူတပါး
အကြောင်းကို အပြစ်ဖို့ခြင်းအားဖြင့် အကျိုးမရှိ။ မူလကပင်
ကောင်းစွာကြိုတင်စီမံလျက် မှားယွင်းချွတ်ချော်ခဲ့လျှင်လည်း
မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင် ပြန်လှန်စစ်ဆေးခြင်းပြုအပ်ကြပေသည်။

အားကိုးအားထား

မည်သူမပြု-မိမိမှု ဆိုဘိသကဲ့သို့ လူသည်ကောင်းသည် ဖြစ်စေ၊ မကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ သူတပါးက လာရောက် ပြု ပြင်စီမံခြင်းကြောင့်မဟုတ် မိမိကိုယ်တိုင်က ပြုပြင် စီမံခြင်း ကြောင့်သာလျှင်ဖြစ်ချေလည်း။ အကျင့်စာရိတ္တကောင်းသည် မကောင်းသည်ဟူသည်မှာ ထိုသူအားကောင်းသည့် အကျင့် စာရိတ္တ၊ မကောင်းသည့်အကျင့်စာရိတ္တကို တပါးသူ တစ်ယောက်ကလာ၍ပေးသည်မဟုတ်။ ထိုသူ၏အမူအကျင့်ကိုသာ လိုက်၍ဖြစ်ရချေသည်။ ဉာဏ်ပညာ ထက်မြက် ကောင်းမွန်

သည်ဟူရာ၌လည်း ထိုသူသည်သာလျှင် မိမိဉာဏ်ကို စေစား
အသုံးပြုသောကြောင့်ဖြစ်ချေသည်။ သို့လျှင် လူသည် ကိုယ်
ရေး ကိုယ်တွက်တာ၌ မိမိကိုယ်တိုင်သည်သာလျှင် အားထား
ရာအားထားကြောင်း ဖြစ်သည်မှာ ကောင်းစွာ ထင်ရှားပေ
သည်။

ဤသို့ဆိုရာ၌ သူတပါးကိုအားထားခြင်းအမှုကို လုံး
လုံးပစ်ပယ်ရှောင်ရှားရမည်။ သူတပါးကိုအားထားခြင်း၌ အ
ကျိုးကျေးဇူးတစ်စုံတစ်ရာမရှိနိုင်ဟု ဆိုလိုသည်မဟုတ်ချေ ဘုရား
သော်မှလည်း- အမှီရှိမှ ပွင့်နိုင်သည် ဟူသော စကားကဲ့သို့
လောက၌ အမှီနှင့်ကင်း၍ ဖြစ်နိုင်ကောင်းသော အရာ မရှိ။
အမှီသဟဲဟူသည်မှာ ရှိကောင်း ရှာကောင်း မှီခိုကောင်းသော
အရာဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် ရှိကောင်း၊ ရှာကောင်း၊ မှီခို
ကောင်းလျက် မိမိအား အကျိုးကျေးဇူးကို ပြုနိုင်စွမ်းသော
အမှီသဟဲကို အကြောင်းပြု၍ပင်လျှင် မိမိ၌ အကျိုးမဲ့ရာ အ
ကြောင်းများ ပေါ်ပေါက်လာတတ်ချေသည်။

နာမည်သာဆိုသည်။ ဗျင်းတယ်ဆိုတာများ နေကြည့်
တော့အကောင်းသား ဆိုသကဲ့သို့ သူတပါးအား အမှီရ၍
သူတပါး၏အထောက်အပံ့ဖြင့်သာလျှင် မိမိလုပ်ခင်းဆောင်

တာ အကြောင်းကိစ္စများ ပြီးစီးအေးငြိမ်းသွားသောအခါ မိမိကိုယ်တိုင်က တစုံတရာအပင်ပမ်းခံ၍ ကြံစည်ရခြင်း၊ လုပ်ကိုင်ရခြင်းမရှိ၊ ငြိမ်းချမ်းသက်သာသော အလုပ် ဖြစ်သဖြင့် သူတပါးကိုသာ အားကိုးအားထားပြုလုပ်လိုသော ဆန္ဒများသာလျှင်ခိုအောင်းနေတတ်ချေသည်။ ထိုသို့ သူတပါးကိုသာလျှင်ခိုကိုး၍နေသောအခါ နောက်ဆုံးတွင် သူတပါးကလာရောက်ထောက်ပံ့လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းမရှိလျှင်၊ မိမိကိုယ်တိုင်က တစုံတရာ အားထုတ်လုပ်ကိုင်ခြင်းမရှိ။ တွန်းသော သူရှိက ရွေ့၍၊ တွန်းသောသူမရှိက မရွေ့သောသစ်တုံးကြီးနှင့် တူသော ဘဝဆိုးကြီးသို့ဆိုက်ရောက်၍ သွားတတ်လေသည်။

ထို့ကြောင့်အမှီယဟဲ အထောက်အပံ့ကိုရှာကောင်း ရှိကောင်း မှီခိုကောင်းသော်လည်း မည်သည့် ကိစ္စ၌မဆို နောက်ဆုံး မိမိကိုယ်တိုင် တဦးတည်းသော အင်အားဖြင့်မဆောင်ရွက်နိုင်သော အခြေသို့ရောက်မှသာလျှင်ထိုသို့သော အမှီအထောက်တို့ကို အသုံးပြုမည့်ဟုချန်ထားလျက် မိမိကိုယ်တိုင်သာလျှင် လုံ့လထုတ်၍ မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင် အားထားခြင်းကိုပြုအပ်ချေသည်။

မိမိကိုယ်ကိုအားထားလေ့ပြုသောသူသည် သူတပါးကိုအားထားရခြင်းမှကင်းလွတ်ခြင်းကိုရနိုင်ချေသည်။ မိဘတို့

၏လက်ကိုသာလျှင် ဆွဲကိုင်လျက် အစဉ်အမြဲ လမ်းလျှောက်
 လေ့ရှိသော ကလေးသူငယ်သည် ကိုယ်တိုင် လမ်းလျှောက်
 နိုင်တော့မည်မဟုတ်ချေ။ မိမိကိုယ်တိုင်ကပင် အင်အားမရှိ
 သေးသော်လည်း တခါတရံ မိဘတို့၏ အထောက်အပံ့ ဖြစ်
 သောလက်ကိုလွှတ်၍ လမ်းလျှောက်ရန် အားထုတ်သော က
 လေးသူငယ်မူကား အလဲလဲ အပြိုင်ပြိုင်နှင့်ပင် မကြာမီ မိဘ၏
 အကူအညီကို မတောင်းဘဲ မိမိကိုယ်တိုင် လမ်းလျှောက်နိုင်
 သောအခြေ မိမိကိုယ်ကိုမိမိအားထားနိုင်သောအနေသို့ရောက်
 လာလေသည်။ စင်စစ်အားဖြင့် ဤလောကကြီး၌ လူမှုဟူ
 သည် ကိုယ်တိုင်ပြုဘူး တွေ့ကြုံဘူးမှ သာလျှင် တတ်မြောက်
 နိုင်လေသည်။ ကိုယ်တိုင်မပြု၍ သူတပါး ပြုပေးသဖြင့် ကိစ္စ
 ပြီးစီးရသော်လည်း ကိုယ်တိုင်မတတ်မြောက်။ သူတပါးသာ
 လျှင်တတ်မြောက်ချေမည်။ ကိုယ်တိုင်က မတတ်သေးသဖြင့်
 တတ်သောသူ၏အကူအညီမရှိလျှင် မှားယွင်း ချွတ်ချော်ခြင်း
 များဖြစ်မည်အမှန်ဖြစ်ချေသည်။ သို့သော် အမှားကိုကြောက်
 နေ၍မဖြစ်ချေ။ တခါသေဘူး-ပျဉ်ဘိုးနားလည် ဆိုဘိသကဲ့
 သို့ တခါမှားဘူးလျှင် နောက်တခါ အမှန်သို့ ရောက်တော့
 မည်မှာမုချဖြစ်ချေသည်။ အမှားကိုကြောက်၍ မလုပ်ဘဲနေ
 သော် လဲမည်မြို့မည်ကိုကြောက်သဖြင့် လမ်းမလျှောက်ဘဲနေ
 သောကလေးသူငယ်သည် တသက်လုံး လမ်းမလျှောက်တတ်

ဘဲရွှိသကဲ့သို့ မိမိကိုယ်တိုင် မည်သည့် အမှုကိုမျှ တသက်လုံး
 ဆောင်ရွက်နိုင်တော့မည် မဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် သူတပါး
 တွန်းမှရွှေ့ မညှိသစ်ကုံးကြီးမဟုတ်၊ မိမိကိုယ်တိုင်ရွှေ့ သွားနိုင်
 သောလူတယောက်ဖြစ်စေရန် အားထုတ်သင့်ကြလေသည်။

စွန့်စားခြင်း

ရှေးခေတ်ရှေးကာလတွင်သော်၎င်း၊ ယခုခေတ် ယခု
 ကာလတွင်သော်၎င်း၊ ကြီးပွားထွန်းကား ထင်ရှား ကျော်
 စောသည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏အထုပ္ပတ္တိ အကြောင်းအရာများ၌
 ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏ လုပ်နည်းကိုင်နည်းတို့ကို ကြည့်ရှုလျှင်
 စွန့်စားသောအချက်အလက်များ ပါရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုစွန့်စား
 သောအချက်အလက်များသာလျှင် အများအားဖြင့် ၎င်းတို့
 ကြီးပွားထွန်းကားခြင်း၏အဋ္ဌမြစ် အခြေခံဖြစ်သည်ကို တွေ့ရ
 ပေသည်။ ထိုစကား၌စွန့်စားခြင်း ဟူသည်ကို ရှင်းလင်းဦးအံ့

စွန့်စားခြင်းဟူသောစကားနှင့်ပတ်သက်လျှင် လူ့အပေါင်းတို့
 ဇာတိဘုံ များသောအားဖြင့် သတ္တိအားကိုးဖြင့် သေရမည့်
 အန္တရာယ်ရှိသည်ကိုသိလျက်ပင် စွန့်စား သွားရောက်ပြုလုပ်
 ခြင်းစသည်တို့ကိုသာလျှင် ရုတ်တရက် တွေးတော ထင်မြင်
 ခြင်းရှိတတ်ကြလေသည်။ ထိုသို့ တွေးတော ထင်မြင်ကြခြင်း
 သည် ကေန့်အားဖြင့် မမှားချေ။ သို့သော် စွန့်စားခြင်း သ
 တောသည် ထိုမျှသာမဟုတ် ထိုမျှထင်ပေါ်ခြင်း၊ ထိုမျှသတ္တိ
 ကိုပြုရခြင်းမရှိသော စွန့်စားခြင်းလည်း အများ ရှိပေသေး
 သည်။

ဝင်စစ်စွန့်စားခြင်းဟူသည်မှာ တပ်အပ်သေချာ မသိ
 သာဘဲလျက်ပင် ဟုတ်လိမ့်မည်၊ မှန်လိမ့်မည်၊ ဖြစ်လိမ့်မည်
 ဟူသောမျှော်လင့်ချက်။ ယုံကြည်ချက်တို့ဖြင့်လုပ်ကိုင်ဆောင်
 ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟုဆိုနိုင်ပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကျွန်ုပ်
 တို့မျက်မြင် အရင်းအနှီးထုတ်၍ ကုန်စည် ကူးသန်း ရောင်း
 ဝယ်ကြသောသူတို့သည်၊ အကယ်ကေန့်ငါ၏အရင်းအနှီးကို
 ပြန်၍ရမည်။ ထိုအရင်းအနှီးမျှမက အမြတ်အစွန်းလည်း ရ
 လိမ့်ဦးမည်ဟုမည်သူတစ်စုံတယောက်မျှ အလျှင်တင် ကူး၍ မုချ
 သိနိုင်ကြသည်မဟုတ်ချေ။ သို့သော် မိမိ အရင်း အနှီးကို
 ပြန်၍ရမည်။ အမြတ်အစွန်းကိုရမည်ဟူသောမျှော်လင့်ချက်

ယုံကြည်ကိုးစားချက်တို့ဖြင့်သာလျှင် အရင်းအနှီး ထုတ်၍ လုပ်ကိုင်ကြရခြင်းဖြစ်ချေသည်။ ဤသို့ရှေ့အလားအလာကို မသိရဘဲလျက် လုပ်ကိုင်ကြရခြင်းတွင် စွန့်စားသည့်သဘော စွန့်စားသည့်အချက်ပါရှိပေသည်။

တနည်းလည်း ယခုခေတ်ကာလကျွန်ုပ်တို့မျက်မှောက် တွင်ပင် အံ့ဩ၍ မကုန်နိုင်အောင် ဓါတ်ရထား၊ မီးရထား။ ဓါတ်မီး၊ ဓါတ်စက်၊ ဝိုင်ယာသက် စသည်တို့ဖြင့် တနေ့တခြားတိုးတက်ကြီးပွားလျက်ရှိသော လောကဓါတ်ပညာလုပ်ငန်းကြီးတွင် လောကဓါတ် ဆရာကြီးတို့သည် ထိုထိုသော ပညာများကို စတင် တည်ထွင်စီမံလုပ်ကိုင်ကြရာ၌ မည်သို့မည်ပုံ ဖြစ်မြောက် အောင်မြင်မည်ဟု ကေန်မုချ တစိုးတစိ သိရှိကြရသည်မဟုတ်ချေ။ ထိုသို့ကြိုတင်သိရှိရခြင်းကင်းသည့် အပြင် ဖြစ်မည် မဖြစ်မည် ဤနှစ်လီတွင် မဖြစ်မည်ဖက်ကသာလျှင် အကွာကြီးကွာအောင်များလေသည်။ သို့နှင့်တကြိမ် မဖြစ်လျှင်တကြိမ်၊ အထပ်ထပ်အဖန်ဖန် စွန့်စား ကြံစည်ကြခြင်းအားဖြင့် ယခုကဲ့သို့အံ့ဩ၍ မကုန်နိုင်ရာသော လောကဓါတ်ပညာရပ်ကြီးများပေါ်ပေါက်လာရခြင်း ဖြစ်ချေသည်။ အကယ်၍ ထိုလောကဓါတ်ဆရာကြီးများသည် ဖြစ်မည်၊ မဖြစ်မည်ကို ကေန်မုချ မသိရသေးသမျှ မည်သည့်အရာကိုမျှ

ငါတို့မလုပ်၊ အောင်မြင်ဖြစ်မြောက်မည်ကို တပ်အပ်သေချာ
ကော်မလွဲ သိပြီးမှသာလျှင် လုပ်မည်ဟုဆိုပါက သို့မဟုတ်
စွန့်စားခြင်း တစ်တရာမရှိပါက ယခုကဲ့သို့ ကြီးကျယ်သော
ပညာရပ်ကြီးများဖြစ်ပွားပေ၍ ထွန်းလာလိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။

စွန့်စားခြင်းက ဤသို့ရေးကြီးခွင်ကျယ်ပညာကြီး၊ အ
လုပ်ကြီးများတွင်သာမဟုတ်။ သေချာစွာ စစ်ဆေး ကြည့်ရှု
ပါက ကြီးသည်ငယ်သည်မဟု လူတို့၏ လုပ်ငန်းဟူသမျှတွင်
အနည်းနှင့်အများပါစင်သည်ချည်းဖြစ်ချေသည်။ အချုပ်ကို
ဆိုသော် လူတို့၏ဘဝကြီးသည်ပင်လျှင် နေ့သေမည်မသိ၊ ည
သေမည်မသိ၊ မည်သည့်အချက်တွင်မျှ မသေချာသောစွန့်စား
ရခြင်းကြီးဖြစ်ချေသည်။ သို့လျှင် ထိုထိုသို့သော လူမှုကိစ္စ၊
လုပ်ငန်းဆောင်တာတို့၌ ငါသည် ထို၍ထိုမျှကျော်လွန်၍
သွားလျှင် မည်သို့ဖြစ်မည်ကို မသိနိုင်။ ထိုရွှေ့ ထိုမျှမူကား
စိတ်ချရ၏ဟုတော်လျှော်သလောက်နှင့် မိမိကိုယ်ကိုကန့်သတ်
လျက် မလုပ်ရဲမကိုင်ရဲနေသောသည်သင့်၏ဟု ဆိုရငြားသော်
လည်း ရှေ့သို့တိုးတက်ကြီးပွားခွင့်မူကား မရှိတော့ချေ။ ထို့
ကြောင့် စွန့်စားခြင်းကို လက်မလွတ် သင့်ချေ။ သို့သော် စွန့်
စားခြင်း၌ ကောင်းသောစွန့်စားခြင်း၊ မိမိအားအကျိုးပေး
နိုင်စွမ်းသော စွန့်စားခြင်း ဖြစ်စေသင့်ပေသည်။ သို့တည်းမ

။ ၂၆၆ ။

ဇေယျ

ဟုတ်က ထိုစွန့်စားခြင်းပင်လျှင် မိမိအားအကျိုးမဲ့ကို ဖြစ်စေ
တတ်သောစွန့်စားခြင်း ဖြစ်လာမည်ကိုလည်း သတိပြုအပ်ပေ
သည်။

၂၁-၈-၁၉၃၅

အဆင်မပြေနိုင်သော လောကကြီး

ကဆုန် နယုန် ဆွေဆွေ ခုန် ဟူသော လောက
 ဝေါဟာရနှင့်အညီ လွန်ခဲ့သည့်ကဆုန်လအတွင်းက အလွန်
 တောက်လောင်ပူပြင်းလှသည်ဖြစ်သောကြောင့် လူအပေါင်း
 တို့သည် နေမင်း၏ရောင်ခြည်များကို အပြစ်ဆွဲဆိုကာ အေး
 မြသောမိုးကိုသာလျှင်ရွာသွန်းခြင်းငှာ ထုတ်ဖော် ပြောဆို
 တမ်းတလျက် ရှိခဲ့ကြလေသည်။ ဤသို့တမ်းတသည့် အတိုင်း
 ပင် ယခုနယုန်လအတွင်းသို့ ရောက်သည်ဆိုလျှင်ပင် နေရောင်
 ခြည်ကွယ်ပျောက်၍ ကောင်းကင်အလုံးပိတ်ပုံးမဲမှောင် တိမ်
 တောင်တိမ်လိပ်တို့ဆို ပိတ်၍မိုးကြီးဆင်ကာ ရွာသွန်းလျက်ရှိခဲ့
 သည်မှာ ရက်သတ္တ တပတ်ကျော်ခဲ့ပြီ ဖြစ်ပေသည်။

ဤကား လူတို့သည် ကဆုန်လက နေ့ရော ညပါ တောင့်တခဲသည့်အတိုင်း ရွာသွန်းခြင်းဖြစ်၍ တောင့်တချက် ပြည့်စုံသောကြောင့် ငါတို့၏ တောင့်တချက်ကို ဖြည့်ပါချေ တကားဟုမိုးကိုများစွာ ကျေးဇူးတင်လျက် နှစ်သိမ့်ကြဖွယ် ဖြစ်ချေသည်။ သို့သော် အမှန်အားဖြင့်ကား နှစ်သိမ့်ခြင်း မ ရှိနိုင်ကြချေ။ မိမိတို့လွန်စွာ တောင့်တလိုလားလျက်ရှိသော မိုးသည် အေးမြစွာဖြင့်သုံးလေးရက်ဆက်လက်ရွာသွန်းမိလျှင် ပင် ဤမိုးကားမစဲဘဲသာရွာတော့၏။ အသွားအလာ ခက် ၏။ အလုပ်ပျက်၏။ စွတ်စိုထိုင်းမှိုင်းလျက် မခြောက်မသွေ့ နိုင်ဘဲရှိ၏။ လျှော်ပြီးအဝတ်ကိုမှ နေမလှမ်းရဖြစ်၏။ အေးမြ သောကြောင့် ကောင်းစွာ နေထိုင်မကောင်း ဖြစ်၏ စသည် ဖြင့် ညည်းတွားအပြစ်တင်စပြုကာ ကဆုန်လက မိမိတို့မုန်း တီးရှုံ့ရှာမဘတ် အလိုမရှိ၍ အပြစ်တင်ဆိုခဲ့သော နေမင်း၏ ပူနွေးတောက်ပသောနေရောင်ခြည်ကလေးများကိုပင်တမ်းတ လာကြလေသည်။ ယခင်က နည်းနည်းမျှပင်အထိမခံလိုသော နေရောင်ခြည်ကလေးများသည် မိုးသား တိမ်တိုက်တို့အကြား မှခေတ္တခဏပြုလာလျှင်ပင် ထိုင်းမှိုင်းလေးလံလျက် မကြည် မသာဖြစ်နေသောစိတ်တို့သည် ရှင်လန်း သာယာလာလျက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာထွက်၍ကြည့်ကြရလေသည်။ ထိုသို့မပြု တပြုထွက်နေသောရောင်ခြည်ကလေး ပျောက်ကွယ်သွားမည်

ကို လွန်စွာစိုးရိမ်ကြရလေသည်။ ပျောက်ကွယ်သွားသောအခါလည်း လွန်စွာနှမြော၍ ကျန်ရစ်ကြရလေသည်။

ဤသည်လျှင်လောကကြီးသည် အဆင်မပြေကြောင်း လူတို့၏အလိုဆန္ဒကိုမလိုက်နိုင်ကြောင်း ထင်ရှားသော ဥပမာတရပ်ဖြစ်ချေသည်။ ပူသောအခါ အအေးကို တခြင်း၊ အေးသောအခါ အပူကို တခြင်းများကား လူတို့၌ နကိုယ်ပကတိပင်ပါလာသော ထူးခြားဆန်းကြယ်သော စိတ်အနေအထား အလိုဆန္ဒများဖြစ်ချေသည်။ လူတို့မှာ မည်သို့ပင် ရှိစေကာမူ ရှိသည်နှင့်မကျေနပ်၊ အခြားတောင်းတချက်များသည် အစဉ်အမြဲရှိချေသည်။ တော၌နေရသောသူများသည် မြို့၌ နေလိုကြသည်။ သို့သော် မြို့၌နေကြသောသူများကား တောကို ပြန်၍တမ်းတလျက်ရှိတတ်ကြပေသည်။ အလုပ်အကိုင်ရှိသောအခါ အလုပ်အကိုင်ကိုရှုံ့ရှာမုန်းတီးလျက် မလုပ်မကိုင်စွန့်ပစ်လိုကြသောဆန္ဒများ ရှိသော်လည်း အလုပ်အကိုင် မရှိသောအခါမူကား အလုပ်အကိုင်ရပါမည့်အကြောင်း စုံစုံမက်မက်ဖြင့်လိုက်လံရှာဖွေကြရလေသည်။ အစားအစာ မှဲ့ပဲသရေစာ ခဲဘွယ်ဟင်းလျာရှားပါးမရှိခိုက်တွင် အိမ်မက်သည့်တိုင် အောင်စွဲလမ်းတမ်းတလျက်ရှိသောသူ တဦးသည် ထိုသို့သောစားကောင်းသောက်ဖွယ် အလွန်များသော အလှူအတန်း စ

သည်တို့သို့ ဆောက်သွားသောအခါမူကား စားလိုသော စိတ် ပင်မရှိတော့သည်ကိုတွေ့ရတတ်ပေသည်။

ဤကားလောကကြီး၏ ဓမ္မတာဖြစ်ချေသည်။ မည် သည့်အရာမျိုး၌မဆို လောကကြီးကလူတို့ ကျေနပ်လောက် အောင်လည်းဖန်တီး၍မပေး။ ပေးသည့်တိုင်အောင်လည်းလူ တို့၏စိတ်အလိုကနစ်သိမ့်ကျေနပ်သည်ဟူ၍မရှိ ဖြစ်ချေသည်။ ထို့ကြောင့် အခန့်မသင့် အဆင်မပြေနိုင်သောလောကကြီး ၌နေရပါလျက် မိမိစိတ်အလို တစုံတရာမပြည့်နိုင်ရှိသော အ ခါ မိမိကိုယ်ကိုအပြစ်တင်ခြင်း၊ သူတထူးကို အပြစ်တင်ခြင်း၊ တွေဝေ ငေးမှုိုင်ခြင်း၊ စိတ်နှလုံး မသာယာခြင်း၊ မိမိတဝကို သက်လျှော့ခြင်းပြုသောသူတို့ကား၊ လောကအကြောင်းကို နားမလည်သောသူ၊ လောကနှင့် ဆန့်ကျင်သောသူ၊ လော ကနှင့်မတန်သောသူဟူ၍သာဆိုဖွယ် ရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤလောကကြီးကား ငါ့အလိုကိုမလိုက်သော လောကကြီး ဖြစ်သည်ဟုကောင်းစွာနှလုံးသွင်းလျက် တစုံတရာအလိုမပြည့် စုံနိုင်ခြင်းနှင့် တွေ့ကြုံလျှင် အပြစ်တင်ခြင်း၊ လက်လျှော့ခြင်း မပြုမလုပ်ဘဲ မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင်အလိုက်သင့်ရှိစေအောင် ပြု ပြင်ခြင်းသာလျှင်ကောင်းမြတ်သည်ကို သတိ ရှိအပ်ပေသည်။

မိုးရာသီ

ယခုအခါ ဝါဆိုလအတွင်းသို့ ချဉ်းနင်းဝင်ရောက်ခဲ့
 ကြပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ဝါဆိုဝါခေါင်-ရေဖေါင်ဖေါင်
 ဆိုသည်နှင့်အညီ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ဤလဏ္ဍိရာသီတွင်သဲသဲမဲမဲ
 ရွာသွန်းလေ့ရှိသည့်အတိုင်းယခုဝါဆိုလဆန်းသို့ရောက်သည်
 ဟုဆိုလျှင် ကောင်းစွာ နေပူသည့်အခါဟူ၍ မရှိသလောက်
 ရှားပါးလျက် နေ့ဆက်ရက်ဆက်အံ့ပျံ့မှိုင်းဝေ၍ မပြတ် မ
 လပ်ဆက်လက်မိုးရွာသွန်းလျက်သာရှိခဲ့ပေပြီ။

ထိုသို့မပြတ်မလတ်ဆက်လက်ရွာသွန်းလျက် မိုးရေစိုရွှံ
 ထိုင်းမှိုင်းနေသောအခါ လူတို့သည် ဤသို့သာမိုးအံ့လျက်

မရပ်မစဲတပွဲပွဲရွာသွန်းနေခဲ့သော်ခက်ချေတော့မည်။ တနေ့တလေမှနေသာသည်ဟူ၍မရှိပါတကားဟု ရွာသွန်း အပ်သော မိုးကိုအပြစ်တင်လျက် နေကိုသာလျှင် တောင်းတ တတ်ခပသည်။ သို့သော် နွေရာသီအချိန် အလွန် ပူပြင်းအိုက်စပ်လှသောအခါက ဤသို့သာရှေ့သို့ ဆက်လက်၍ ပူသွားပါက သတ္တဝါတွေသေကြေပျက်စီးကြတော့မည်၊ မိုးဦးကလေးခပ်မြန်မြန်ကျပါမှ သက်သာခွင့်ရကြချေတော့မည်ဟုနေကို အပြစ်တင်လျက်မိုးကိုတောင်းတခဲကြခြင်းများကိုပြန်လည်သတ်ရကြပါမူ မိမိတို့ကိုယ်ကိုမိမိတို့များစွာအံ့သြခြင်း ဖြစ်ကြပေလိမ့်မည်။

စင်စစ်၍သို့ဖြစ်ရသည်ကား ထူးခြားဆန်းကြယ် လှသောအရာမဟုတ်ချေ။ လူတို့သည် လက်ရှိကိုပစ်၍ အသစ်ကိုသာ ကောင်းနိုးနိုးထင်တတ်ကြသော သဘောပင်ဖြစ်ချေသည်။ မည်သည့်အရာတွင် မဆို အထူတူပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း မိမိလက်ထဲ၌ရှိသောအရာထက် မရှိသေးသော အရာက သာလွန်ကောင်းမွန်သည်ဟုထင်တတ်ကြပေသည်။ ထိုသို့ ထင်တတ်သောကြောင့် အဟောင်းကိုစွန့်လျက် အသစ်ကိုယူမိကြသောအခါလည်း ထိုအသစ်သည် လက်ထဲတွင် ရောက်လာသည်နှင့် တပြိုင်နက်မူ ထင်မြင် တမ်းတမိသလောက် မ

ကောင်းဟုထင်ရကား၊ နောက်ထပ်အသစ်တမျိုးကို တမ်းတ
 မိကြပြန်လေသည်။ ဤသို့သောအလိုဆန္ဒများကား အကျိုး
 အကြောင်းမဆင်ခြင်နိုင်သေးသော ကလေးသူငယ်များ၌သာ
 လွန်ထင်ရှားသည် ဖြစ်သောကြောင့် ဆင်ခြင် တိုင်းထွာနိုင်
 သောလူကြီးတို့၏အာနာမဟုတ်။ ကလေးများ၏အလုပ်ဟု ဆို
 နိုင်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ချီးမွမ်းအပ်သော အရာမူကား မ
 ဟုတ်ချေ။ သို့သော် ထိုသို့သော သဘောသည် လူ၌ကပ်ညီ
 ပါလာ သောကြောင့် လူ့အလိုကို-နတ်မလိုက်နိုင် ဟူ၍ပင်
 ဆိုထုံးပြုကြရလေသည်။

အမှန်ကိုဆိုသော် လောကကြီးသည် လူ၏ အလိုကို
 မလိုက်ချေ။ ဤသို့လူ၏အလိုကိုမလိုက်သော လောကကြီး၌
 မိမိအလိုသာလျှင်နှလုံးသွင်းမိပါမူ များစွာမှားယွင်းလွဲချော်
 သောနှလုံးသွင်းခြင်းပင်ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အလွန် ရေစီးသန်
 နေသောချောင်းကို မိမိက ဆန်တက်မည် ကြံပါသော်လည်း
 မိမိသာလျှင် မောပန်းရုံမျှရှိ၍ ရေကမူကား အနင်းငယ်မျှ
 လျှော့ပေးလိမ့်မည်မဟုတ်။ စီးဆင်းမြဲစီးဆင်းမည်ပင်ဖြစ်ချေ
 သည်။ မြစ်ပြင်ရေကြော၌လှေငယ်ဖြင့်မျှော်၍လာသောလှေ
 သမားသည် ဤအကွေ့၌ ရေစီးကိုနှေးစေလိုသည်။ ဤဆိပ်

ကမ်း၌ရေစီးကိုမြန်စေလိုသည်။ ဤအရပ်သို့ရောက်မှ အထက် အရပ်သို့ပြန်၍စုံလိုသည်ဟုဆို၍ ရေစီးကိုမိမိသဘောအရ ပြင်ဆင်၍မရ။ မရသည့်အတိုင်းလည်းမဆင်ခြင်။မိမိလိုအပ်သည့် အတိုင်းဖြစ်အောင် မိမိကသာလျှင် သင့်တင့်အောင် ပြင်ဆင်၍စုန်ခြင်းဆန်ခြင်းအလုပ်တို့ကို လုပ်ရလေသည်။ လောကကြီးအတွင်းရှိလူတို့မှာလည်း ထိုလှေသမားကဲ့သို့ပင် ကျင့်ကြံမှသာသင့်မြတ်ချေမည်။

မိုးရာသီသည် စွတ်စိုထိုင်းမှိုင်းသည်ဟု ခြောက်သွေ့အောင်ပြု၍ရမည်မဟုတ်။ ထိုနည်းတူစွာနေ့ရာသီသည် ခြောက်ကပ်ပူပြင်းလှသည်ဟု အေးမြစွတ်စိုအောင်ပြုပြင်၍ ရမည်မဟုတ်ချေ။ အရှုံးရှိလျှင် အမြတ်နှင့် ဖါထေးအပ်ပေသည်။ မိုးရာသီ၌စွတ်စိုထိုင်းမှိုင်းသဖြင့် မိမိအလိုမပြည့်သောကြောင့် ရှုံးရခြင်းကား တချက်ပင် ဖြစ်ချေသည်။ မိုးရာသီကို မှီ၍ ဖြစ်ရသော အသီးအပွင့် အညွန့်အညွှောက်တို့ကားမရေတွက်နိုင်အောင်များပြားလှချေသည်။ နေ့ရာသီက ကြည့်ခင်းရှုခင်း မသာယာ ခြောက်ကပ်ညည်းငွေ့ဖွယ်ဖြစ်သော အရပ်များမှာ စိမ်းစိုရွှင်လန်း သာယာနုပျိုလျက်ရှိပေသည်။ ကောင်းကင်၌ပင်လျှင် မျက်စိ ကြောက်လောက်အောင် ကြဲတောက်တောက်ဖြစ်နေခြင်းမှ စ်ပြည်အေးမြသော အသွေး အရောင်

များဖြင့် မျက်စိအေးမြရွှင်လန်းဖွယ်ဖြစ်ချေသည်။ ၎င်းတို့ကို
 ထားဘိဦး။ ရေတဖွေးဖွေးဖြင့် လယ်ပြင်ကွင်းတွင် နွားနှစ်
 ကောင်တပ်သည့်ထယ်နောက်က ခမောက်ကို ဆောင်းလျက်
 ထယ်ထိုးနေသော သူနှင့် ထယ်ကြောင်းတွင် ပေါ်သည့် ပိုး
 ကောင်များကိုစားရန် ၎င်းနောက်က ပျံ့လှုပ်ပေါ်နေသော
 ငှက်များကိုမြင်ရခြင်းပင်လျှင် မည်မျှအဖိုးတန်သည်ကို မပိုင်း
 ဖြတ်နိုင် ဖြစ်သောကြောင့် အရှုံးနည်း၍ အမြတ်ကြီးသည့်
 အံ့ချက်ကိုလည်း ဘတိမူအပ်ပေသည်။

တိတ်တိတ်နေ-ထောင်တန်

လူတို့လိုက်နာလေ့ကျင့် ရွက်ဆောင်ကြစေရန် ရှေး
 သူဟောင်းအဆက်ဆက်တို့ထားခဲ့သော စကားပေါင်းများစွာ
 ရှိသည့်အနက်တိတ်တိတ်နေလျှင်ထောင်တန်၏ဟူသောစကား
 တရပ်သည် လူတို့အများဆုံးပြောဆိုသုံးစွဲလျက်ရှိသော်လည်း
 လိုက်နာကျင့်ဆောင်ခြင်း၌ကား အနည်းဆုံး ဖြစ်သည်ဟု ဆို
 လျှင် မှားနိုင်ဘွယ်မရှိ ဖြစ်ချေသည်။ သို့သော် ထောင်တန်
 အောင် သို့မဟုတ်အဖိုးအနုတ္တထိုက်တန်အောင် တိတ်ဆိတ်စွာ
 နေရန်မှားမှုကားများစွာ ခဲယဉ်းလှသောအချက်ဖြစ်ချေသည်။
 သို့ဖြစ်လျက်လည်း တိတ်ဆိတ်စွာနေလိုက်ခြင်းအားဖြင့်အဖိုး

အနတ္တထိုက်တန်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးတို့မှာ လူတိုင်းလူတိုင်း
တို့၌ နေ့စဉ်မပြတ်ပေါ်ပေါက်လျက်ပင်ရှိနေပေသည်။

လောက၌ မည်သည့်ရောဂါကိုမဆိုကုသကင်းပျောက်
စေနိုင်သော ဆေးဝါး ရှိနိုင်သော်လည်း နောင်တ ရခြင်း
တည်းဟူသောရောဂါတမျိုးကိုမူကား ကုစား ပျောက်ကင်း
စေနိုင်သောဆေးမရှိ။ အလွန်အလွန် ကြီးစား ကုသနိုင်ပါမူ
ကား သက်သာခွင့်လောက် သာလျှင် ရနိုင်ချေမည်။ ထို့
ကြောင့် လောကကြီး၌ နောင်သော အခါ နောင်တကြီး
မဖြစ်စေမည့် သို့မဟုတ် နောင်သောအခါမှ ငါ မပြောမိ
လေက ကောင်းလေစွ။ ငါ မပြုမိလေက ကောင်းလေစွဟု
စိတ်တွင်းကပြန်၍ရုပ်သိမ်းလိုသော စကားမျိုး အလုပ်မျိုးကို
မလုပ်သေးမိ၊ မပြောသေးမိ၊ ပြောမည့်စကား၊ လုပ်မည့် အ
မှုတို့ကို အမှန်အကန်သိနားလည်အောင် ရှေ့နောက်ချိန်ဆ
နိုင်သောသူတို့ကား လူ့ဘဝ၌ အဖိုးအတန်ဆုံးသောအချက်
တချက်ကိုလက်ဝယ်ရရှိထားပြီးသောသူများဖြစ်သည်ဟု ဆိုရ
ချေမည်။

လူတို့၌ ရုတ်တရက် စိတ်မာန်ဒေါသထကြွကာ ထင်မိ
ထင်ရာကိုပြောဆိုပြုလုပ်လိုက်ရန်အလုပ်ကား အလွယ်ဆုံး အ

လုပ်ဖြစ်ချေသည်။ သို့သော်ပြုလုပ်ပြီးသည့်အမှုကို ပြန်၍ရုပ်
သိမ်းရန်ကား အလွန်ခက်ခဲချေသည်။ လူတို့အသားပေါ်၌
သိမိခိုက်မိသဖြင့် ပွန်းပဲ့အနာပေါက်ရောက်ခြင်းကား များ
စွာမခဲယဉ်းလှချေ။ သို့သော်ထိုအနာကို ကုသရန်မှာမူကား
မလွယ်ကူလှသည့်ပြင် မည်သည့်အခါမျှ နုကိုယ် မူလအတိုင်း
ပြန်၍မဖြစ်။ နောက်ဆုံး အမာရွတ်မှုကား ကျန်ရစ်ခဲ့လေ
သေးသည်။ ထို့ကြောင့် နောင်သောအခါရုပ်သိမ်း၍မရနိုင်
သောအမှုမျိုးကိုပြုမည်ကြံလျှင် အကြိမ်ပေါင်းများစွာ စဉ်း
စားရန်လိုပေသည်။ သို့မဟုတ် မပြုသေးဘဲရှေ့ဆိုင်းထားရန်
လိုပေသည်။ အကြောင်းသော်ကား ရုတ်တရက် ထွက်အပ်
သော ဒေါသတို့သည် လူတို့အား ရှေ့သို့တတောင်တထွာမျှ
ပင် မမြင်နိုင်အောင်ပုံးအုပ်နေသည့် မြို့နှင်းများနှင့်တူလျက်
ရှေ့ဆိုင်းထားလိုက်ခြင်းကား ထိုမြို့နှင်းများဝေနေခြင်းသည်
တဖြည်းဖြည်းကင်းရှင်း ကြည်လင်သွား၍ ရှေ့သို့ မှန်းရော်
မြော်မြင်နိုင်ခြင်းကြောင့် အမှန်ကို ရောက်စေ တတ်သော
သဘောရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်ချေသည်။

စင်စစ် ရန်မဖြစ်လိုသောသူကို မည်သူကမျှလာရောက်
ရန်စ၍မဖြစ်နိုင်ချေ။ ရှေ့တွင်ခိုက်ရန်ဒေါသဖြစ်ဘွယ်ရာ အ
ကြောင်းမြင်လျှင် ခံတွင်းကိုမဟဘဲ တိတ်ဆိတ်နေလိုက်ခြင်း

အားဖြင့် ရွာတော့မည့်မိုးကိုလေပင့်၍ကင်းရှင်းသွားရလေသကဲ့သို့ ဝိုင်းဝန်းလာသည့်ရန်အပေါင်းတို့မှာ တိတ်တဆိတ်နေခြင်းတည်းဟူသော လေကပင့်ဆောင်သွား၍ကင်းစင်ပျောက်ပရကုန်လေသည်။ လောက၌ မည်သူမျှမတရား ဖြစ်ခြင်းနှင့် မကင်းမလွတ်နိုင်ကြချေ။ သို့သော်မိမိတို့၌ကျရောက်လာသော မတရားခြင်းဟူသမျှတို့သည် မိမိအား တမင်လာ မတရားပြုခြင်းဖြစ်သည်ဟု ရုတ်တရက်မယူဆသင့်ပေ။ ဤသို့ တစုံတယောက်သောသူက မိမိအား မတရားပြုသည်ဟု လူဆခြင်းကြောင့်သာလျှင် အများသော ရန်ခိုက်ဒေါသ ဖြစ်ခြင်းတို့သည် ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်လာရခြင်း ဖြစ်ချေသည်။ အမှန်အားဖြင့် ထိုသို့မတရားဖြစ်ရခြင်းများသည် မိမိအား ခံလေစေဟု တစုံတယောက်ကပြုသည်မှန်ခစကာမူ ထိုသူကို မိမိက နာကျင်အောင်တစုံတရာပြန်လှန်ပြောဆို ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ထိုသူနာရုံသာရှိ၍ မိမိ၌မူကား အကျိုးတစုံတရာမရှိနိုင်ချေ။ သို့သော် လူတို့ကား ဒေါသကိုဖျောက်ဖျက်၍ မရနိုင် ဖြစ်ချေသည်။ သို့ဖြစ်ငြားသော်လည်း သိမ်းဆည်း၍မူကားရနိုင်ပေသည်။ မည်သည့်အရာ၌မဆို အလေ့အကျင့်သာလျှင် ပခါနုဖြစ်ရကား၊ ဒေါသကိုသိမ်းဆည်းခြင်း၌လည်း အလေ့အကျင့်သာလျှင်လိုပေသည်။ သို့လျှင် ယခင်ဆိုခဲ့သည့်တိတ်တိတ်

။ ၂၇၀ ။

ဇေယျ

နေလျှင် ထောင်တန်သည်ဟူသောစကားကို အသုံးချရန် အ
ခွင့်အရေးများ ပေါ်ပေါက်လာသည်ဟု မှတ်ယူ ရချေမည်
ဖြစ်သည်။

၂၇-၃-၁၉၃၅

ငါတို့ကိုယ်တည်း

လူတို့တွင် တခါတရံ အဝင်မြင်၍ နေသောအခါ များ သွေးနုထင်ရောက်၍ နေသောအခါများ ရှိတတ်ချေ သည်။ ထိုသို့ လူတို့၌ နက်နက်ပက်ပက်အတိုင်း မဟုတ် စိတ်နေ စိတ်ထားမြင့်လျက်နေသောအချိန်များတွင် လောက၌ ငါနှင့် တူသူမရှိ။ ငါသည်အကြံကောင်း၏။ ဉာဏ်ကောင်း၏။ ငါ သည် လိမ္မာ၏။ ပညာရှိ၏။ ဟူသော စိတ်တို့ဖြင့် မှန်လျက် မိမိတို့၏ငါးပေကျော် ခြောက်ပေမျှသောအရပ်အမောင်းကို ပင် နိမ့်သည်ဟုထင်ကာ တပါးသူတို့ အပေါ်က စီး၍ကြည့်

လို့သောသဘောဖြင့် ခြေဖျားပင်ထောက်ရတော့မလိုလို ဖြစ် သွားတတ်ချေသည်။

ဤသည်ကား လူသည် မိမိကိုယ်ကို အလွန်လျှင် ယုံ ကြည်နေသောအခိုက်ဖြစ်ချေသည်။ လေအဟုန်ကို နိုင်နင်း သော သိမ်းငှက်စွန်ငှက်တို့သည် ကောင်းကင်အမြင့်သို့တက် ၍ ကမ္ဘာမြေကြီးကိုစီး၍ကြည့်ကာပျံ့ဝဲနေသကဲ့သို့၎င်း၊ လေ ကြောင်းရေကြောင်းကောင်းစွာနားလည်သောသင်္ဘောသူကြီး မာလိန်မူးစသည်တို့သည်၊ သုံးပင်တိုင်ရွက်ကြီးကိုဖွင့်ကာသမုဒ္ဒ ရာမျက်နှာပြင်တွင်လွင့်နေဘိသကဲ့သို့၎င်း၊ ကြောက်ခြင်း၊ လန့် ခြင်း၊ ယိမ်းယိုင်တုန်ဆုတ်ခြင်းမရှိကြ ဖြစ်လေသည်။ ဤသို့ မိမိကိုယ် မိမိအစွမ်းသတ္တိကို ယုံကြည်ခြင်းသည်ကား လူတို့၌ အလွန်ကောင်းမြတ်သော အချက်ဖြစ်ချေသည်။ မိမိ သတ္တိ ကိုမိမိမယုံ စိတ်မချသောသူတို့ကား ဆောင်ရွက်ရန်ကိစ္စကိုပြီး မြောက်နိုင်မည်စေးစူ မော်၍မျှမကြည့်ဝန်ရှိတတ်ရာ မိမိကိုယ် မိမိသတ္တိ၌ယုံကြည်စိတ်ချခြင်း ရှိသောသူတို့ကား ယိမ်းယိုင် ခြင်း၊ တုန်ဆုတ်ခြင်းကင်းသောကြောင့် လျင်လျင်မြန်မြန် ပေါက်ပေါက်ရောက်ရောက် ပြီးမြောက်နိုင်ကြလေသည်။

သို့သော်မိမိကိုယ်စွမ်းသတ္တိကို ယုံကြည်စိတ်ချလျက် သွေး

နထင်ရောက်နေခြင်းကား ဤမျှသော အကြောင်းအကျိုး သာရှိခဲ့ပါမူ အထူး ဆိုဘွယ်မရှိတော့ချေ။ သို့သော် ထိုမျှ သာမကသေး။ မိမိ၌ထိုသို့သော စွမ်းအင်သတ္တိရှိခြင်းကြောင့် တပါးသူတို့အား အထင်အမြင်သေးခြင်းဖြင့် ရှုချေ ရှုရှာ တတ်သော သဘောများလည်း ပါလာတတ်ချေသည်။ မိမိ စွမ်းရည် သတ္တိဖြင့် မိမိကိုယ်ကို မိုးထိုးအောင် အထင်ကြီး ခြင်းမှာ အပြစ်ဆိုဘွယ်မရှိ။ အထင် ကြီးထိုက်လှပေသည်။ သို့သော် မိမိကိုယ်ကိုအထင်ကြီးသဖြင့် သူတပါးအားအထင် သေးခြင်း၌မူကား အပြစ်မကင်းနိုင်ချေ။

ထိုသို့သောအခါများတွင် ဘုရားသော်လည်း အမှီရှိ မှပွင့်နိုင်သည် ဟူသောစကားကို ပြန်လည် သတိ ရသင့်ချေ သည်။ လောကကြီး၌ မည်သည့်အရာမျှ တကိုယ်တယောက် တည်းကအစပြု၍ဖြစ်ထွန်းနိုင်သည်မရှိ။ အဆက်ဆက်ကဖြည့် ကျင့်ဆည်းပူးခဲ့သောအဆောက်အဦများရှိရချေသည်။ တော စိုးသစ်ပင်ကြီးသည် ငါကား အခြားသော သစ်ပင်တို့ထက် ကြီးသည်။ အခြားအခြားသောသစ်ပင်တို့ကား ငါ့အောက် ကချည်းဖြစ်သည်ဟု တောပေါ် သို့ကျော်၍ ခေါင်းမထောင် သေးမီ မိမိသည် လောက၌ မတည်ရှိသေးမီက သစ်စေ့က လေးကိုထားခဲ့သော အခြား အပင်များကို သတိရသင့်ချေ သည်။ ယခုခေတ်ကာလ လူတယောက်တည်း၌ဖြစ်စေ၊ တ

ကမ္ဘာလုံး၌ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်သည့် အရာ ဟူသ
ရှေ့သည် ရှေးအထက်ထက်က စိုက်ပျိုးခဲ့သော အပင်ကြီးမှ
အပွင့်အသီးများဖြစ်သည်ဟူ၍သာ မှတ်ယူရချေမည်။

ဤသို့သော အကြောင်းကို လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း
၃၀၀-ကျော်လောက်က လောကဓါတ်ဆရာတို့တွင် ဆရာကြီး
ဖြစ်သော ဆာ-အိုင်ဇက်-နယူတန်အမည်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး
သည် ကောင်းစွာသိရှိပေသည်။ တနေသောအခါ၌ ၎င်းဆ
ရာကြီးအားကြည်ညိုသူများက ဆရာကြီးသည် လောကဓါတ်
ပညာ အရာတွင် အထူးအမြတ်ဖြစ်လျက် ဝိသေသ ပုဂ္ဂိုလ်
ကြီးဖြစ်ပါပေသည်ဟု ဝိုင်းဝန်းချီးကျူးကြလေရာ ထိုဆရာ
ကြီးက အချင်းတို့ ငါသည် တပါးသူတို့ထက် ကျော် လွန်
၍မြင်ခဲ့၏။ ထိုသို့ငါမြင်ခြင်းကား ငါသည် အလွန်မှ ကြီး
ကျယ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့၏ပခုံးပေါ်မှ ရပ်၍ ကြည့်ရသော
ကြောင့်တည်းဟု ပြန်၍ ဖြေဆိုလေသည်။ တနည်းဆိုသော်
ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည် ဤကဲ့သို့သောလောကဓါတ်ပညာ၌ ထွန်း
ကားကြီးကျယ်ရသည်ကား မိမိဥာဏ်အမြင်ဖြင့်သာ မဟုတ်။
မိမိရှေ့ကသွားလေပြီးသောပညာရှိကြီးတို့၏ဥာဏ်ပညာကိုအ
မှီသဟဲ ပြုရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်ဟုမိမိမှီရသူတို့အားချီးမြှင့်၍
မိမိကိုယ်ကို နှိမ့်ချခြင်းဖြင့်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၏ ဂုဏ်သည်
ယုတ်သည်မရှိ၊ မြင့်သည်ထက်သာမြင့်လေသည်။ သို့ကြောင့်

လောက၌ မိမိအစွမ်းသတ္တိကို ယုံကြည်လျက် မြင့်သည်ထက်
 မြင့်အောင်ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်းသည်လည်းသင့်၍ မိမိကိုယ်
 ကိုနှိမ့်ချခြင်းသည်လည်း ကောင်းကြောင်းကို သတိမူအပ်ကြ
 ပေသည်။

၃-၄-၁၃၃၅

သင့်တင့်ညီညွတ်ခြင်း

တန်ခူးကုန်၍ ကဆုန်ဆန်းသည်ဟုဆိုလျှင်ပင် မိုးရာသီဘက်သို့ တနေ့ထက်တနေ့နီးကပ်လာလျက် မိုးကလေးတပြိုင်နှစ်ပြိုင်ရွာသွန်း၍ ပန်းပင်ချုံနွယ်တို့၏စိမ်းစို ရွှင်လန်းခြင်း၊ တိမ်ခြေတိမ်လိပ်ဖုံးအုပ်အုပ် ပျံ့ခြင်းတည်းဟူသောမိုးရာသီ၏နိမိတ်လက္ခဏာများသည် ထင်ရှားသည်ထက်ထင်ရှား၍ လာသည်ဖြစ်သောကြောင့် လူအပေါင်းတို့သည် မိုးရာသီကို မျှော်လင့်လျက်ရှိနေကြရပြီဖြစ်ကြောင်း။

မိုးရာသီကိုမျှော်လင့်စောင့်စားရခြင်းကား၊ အခြားအခြားသောရာသီများကိုမျှော်လင့်ရခြင်းနှင့် မတူ။ မိုးရာသီ

သို့မရောက်မီက ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးရန် ကိစ္စအတွက် အသင့်
 ပြင်ဆင်ထားကြလျက် မိုးကျသည်နှင့်တပြိုင်နက် အလုပ်ခွင်
 သို့ဆင်းကြ၍ လယ်ယာများကို ထွန်ယက်ခြင်း၊ ပျိုးချခြင်း၊
 ပျိုးနှုတ်ခြင်း၊ ကောက်စိုက်ခြင်း စသည့်အလုပ်များကို လုပ်
 ကိုင်ရမည့် အလွန်အရေးကြီးသော အချိန် ကာလ ဖြစ်ပေ
 ကြောင်း။

ထိုသို့မိုးရာသီ၏အလုပ်အကိုင်များကို လုပ်ကိုင် ကြရ
 သောအခါ တနှစ်တကြိမ် ဝါဆို၊ ဝါခေါင်၊ တော်သလင်း
 သီတင်းကျွတ် စသည့် လေးလတို့သည် မိုးရာသီ ဖြစ်သော
 ကြောင့် ထိုလေးလ၌မိုးရွာသွန်းသည်ဟု ယေဘုယျ အားဖြင့်
 ဆိုကြသော်လည်း နေ့ရက်၊ နာရီ၊ အနည်းအများစသည်ဖြင့်
 မှန်ကန်စွာရွာသွန်းခြင်းမရှိ။ တနှစ်နှင့်တနှစ်၊ တမိုးနှင့်တမိုး၊
 မတူ။ နည်းသည့်အခါနည်း။ များသည့်အခါများ၊ စောသည့်
 အခါစော၊ နောက်ကျသည့်အခါနောက်ကျလျက်၊ လူတို့အ
 စိုးမရသော လောကဓါတ်သဘာဝအတိုင်းသာလျှင် ရွာသွန်း
 သည်ဖြစ်သောကြောင့် လူတို့၏အလိုကို မိုးလေစသကမလိုက်
 မိုးလေစသ၏အလိုထိုသာလျှင် လူတို့ကလိုက်လျက် စောလျှင်
 လည်းစောသည့်အလျောက်၊ နောက်ကျလျှင်လည်း နောက်
 ကျသည့်အလျောက် ဖြစ်ပျက်လာသည့်အခြေအနေနှင့် လိုက်
 လျောအောင် ပြုပြင်၍ စိုက်ပျိုးထွန်ယက်ခြင်း အမှုတို့ကိုပြု
 ခြင်းအားဖြင့် မိမိတို့အလုပ်ကိုဖြစ်ထွန်းစေရလေသည်။

ထိုသို့အလွန်အရေးကြီးသော အချက်တချက်၌ လူတို့သည် အကြောင်းအားလျော်စွာ သင့်တင့် ညီညွတ်အောင် ပြုပြင်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ပြုလေ့ ရှိကြသော်လည်း ထိုထက်ပို၍ အရေးမကြီးစေကာမူ အရေးကြီးခြင်း၌ ထိုထက်အောက်မကျသော မိမိတို့ကိုယ်၊ မိမိတို့ဘဝ အနေ အထိုင် တည်းဟူသော အချက်ကြီးတချက်၌မူကား ထိုသို့ပြုကျင့် ဆောင်ရွက်သင့်သည်ကို သတိမမူဘဲ ရှိတတ်ကြလေသည်။

လူတို့၏ဘဝကား ခရီးသွားခြင်းနှင့်တူသည်။ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာသို့သင်္ဘောလှင့်ခြင်းနှင့်တူသည်။ အမြဲမပြတ်တိုက်ခိုက်ရုန်းကန်နေရခြင်းဖြစ်သည်ဟု အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ၊ ဥပမာစကားတစ်စား ပြောဆိုခြင်းရှိပေသည်။ ထိုစကားများသည်ကား စကားကောင်းများဖြစ်လျက် တနည်းအားဖြင့်လည်း မှန်ပေသည်။ သို့သော် အားလုံးခြုံ၍မူကား မမှန်ချေ။ လူတို့၏ဘဝကား တမျိုး တနည်း တည်းသာ မဟုတ်။ အမိ၏ ဝမ်းမှ မွေးဖွားသည်မှ သေသည့်တိုင်အောင် မရေမတွက်နိုင်လောက်သော အဖြစ်အပျက် အမျိုးမျိုးတို့ကို တွေ့ကြုံရပေသည်။ ထိုအဖြစ်အပျက်တို့ကား နေ့ရက် နှာရီ ပီဇနာမဆိုင်းအမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲလျက်ရှိနေရကား၊ တခုနှင့်တခုညီတူလှပါသည်ဆိုသည့် တိုင်အောင် မည်သည့် အခါမျှ တမျိုး တစားတည်း မဟုတ်။ အထူးထူးအထွေထွေကဲ့လဲ့လျက် ရှိကြပေသည်။

အပြစ်တင်ခြင်း

အပြစ်တင်ခြင်းဟူသည်မှာ အပြစ်ဟူသောမကောင်းမှုနှင့်ဆက်ဆံခြင်းအရင်းခံရှိသောကြောင့် ယေဘုယျအားဖြင့် လူတို့၏စိတ်တွင် နှစ်သက်မြတ်နိုးဖွယ်ရာမဟုတ်ဖြစ်ချေသည်။ သို့သော်လည်း လောက ဓမ္မဘာအားဖြင့် မည်သည့်အရာ၌ မဆို အရာဌာနအားလျော်စွာ အကောင်းအဆိုး နှစ်မျိုးနှစ်ရပ်ရှိသည်နှင့်လျော်စွာ အပြစ်တင်ဆိုခြင်းတွင်လည်းကောင်း၊ သောအပြစ်တင်ဆိုခြင်းနှင့် ဆိုးသော အပြစ်တင်ဆိုခြင်းဟူ၍ နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိချေသည်။

ထိုမျှအမျိုးမျိုးကြုံတွေ့ရသောဘဝကြီးတွင် မိမိ၏လုပ်ငန်းတာဝန် အထမြောက်စေရန်အတွက် အကြောင်း အားလျော်စွာပြုပြင်နိုင်ရန်အရေးကြီးပေသည်။ မိမိတို့တွေ့ကြုံဖြစ်ပျက်ရသော အကြောင်းတို့ကား မိမိတို့ အစိုးရခြင်းမရှိသလောက် နည်းချေသည်။ မည်သည့်အရာတွင်မဆို တခုကပိုလျှင်တခုကလျော့မှသာလျှင် အတိုက်အခံဖြစ်ဘဲညီညွတ်နိုင်ချေမည်။ တခုတို့လျှင် တခုက ရှည်ရချေသည်။ သို့တည်းမဟုတ် တွေ့ရသောအရာနှင့်ညှိနှိုင်းခြင်းမရှိ၊ သင့်လျော်အောင် ပြုပြင်ကြခြင်းမရှိလျှင် အတိုက်အခံဖြစ်လျက် ပျက်စီးကြရန် အကြောင်းသာလျှင်ရှိချေသည်။ လူတို့မှာ မိမိတို့၌ကျရောက်ဖြစ်ပျက်တွေ့ကြုံရသောအရာတို့ကို မိမိတို့အစိုးမမှ။ ၎င်းတို့က မိမိတို့အလိုကိုမလိုက်။ လိုက်အောင်လည်း ၎င်းတို့ကို မပြုမပြင်နိုင်သောကြောင့် မိမိတို့ကသာလျှင် ၎င်းတို့နှင့် သင့်လျော်အောင်ပြုပြင်ကြရချေသည်။ သို့တည်းမဟုတ်ပါဘဲ မိမိတို့က မပြုမပြင် မိမိတို့သဘောအတိုင်းသွားမည်ဆိုသော် ချွတ်ချော်ကဲ့လဲ့ မသင့်မတင့်မညီမညွတ်နိုင်ဘဲ လိုရာသို့မရောက် ရှိတတ်ချေသည်။ အချုပ်သော်ကား မည်သည့်အခါမဆို ဆိုးသည်ကောင်းသည်မဟု မိမိတို့ကိုယ်ကို ကြုံတွေ့ရသော အကြောင်းတို့နှင့်သင့်လျော်အောင်ပြုပြင်ကြရန် ဖြစ်သည်။

၁-၅-၁၉၃၅

အမှားအမှန်မဝေခွဲနိုင်၊ ပညာအပြော်အမြင်မရှိသော သူတို့၏အပြစ်တင်ခြင်းကား၊ ရမ်းဆ၍အပြစ်တင်ခြင်း၊ မလို မုန်းထားသဖြင့် အပြစ်တင်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် သူတပါးအား မကောင်းကျိုး သက်ရောက် စေလိုသော သဘော ဆန္ဒဖြင့် အပြစ်တင်ခြင်းတခုဖြစ်သောကြောင့် လူတို့အား တစုံတရာ အကျိုးမဖြစ်စေနိုင်။ လူတို့၏ အကျိုးပျက်ရာပျက်ကြောင်း ကိုသာလျှင် ဖြစ်စေနိုင်လေသည်။ သို့သော် ပညာရှိသူတော် ကောင်း၊ လူကြီးမိဘ၊ အကြီးအကဲ တို့၏ အပြစ်တင်ခြင်း ကား အပြစ်ကိုဖြင်သဖြင့် အပြစ်ကို ညွှန်ပြခြင်း ဖြစ်သော ကြောင့် အပြစ်မှ ကင်းစင် ဝေးကွာသော လမ်းကောင်းကို ရောက်စေတတ်သဖြင့် လူတို့အား အကျိုးကိုဖြစ်စေနိုင်သော အပြစ်တင်ခြင်း၊ ကောင်းသောအပြစ်တင်ခြင်းဖြစ်ချေသည်။ အချုပ်ကိုဆိုသော် ထိုပညာရှိ သူတော်ကောင်း လူကြီးမိဘ တို့၏အပြစ်တင်ခြင်းကား ဆုံးမဩဝါဒပေးခြင်းပင် ဖြစ်ချေ သည်။

ပညာရှိ သူတော်ကောင်းသည် လူ အပေါင်းတို့အား အသင်တို့သည် ထိုထိုသော အမှုတို့ကို ပြုကျင့်ခြင်းသည် မ ကောင်း။ ထိုထိုသောအမှုတို့ကို ပြုကျင့်ခြင်းအားဖြင့် သင် တို့သည် မိုက်မဲတွေ့ဝေသောအဖြစ်သို့ရောက်၏။ သင်တို့သည် ငရဲသို့ကျကုန်လတ္တံ့ ဟူ၍ မိန့်ဆိုအပြစ်တင်ခြင်းသည် အရင်း

ခံအားဖြင့်ကဲ့ရဲ့လို၍မဟုတ်။ ရှုံ့ချလို၍ မဟုတ်။ အပါယ်
 ငရဲသို့ကျစေလို၍မဟုတ်။ ထိုထိုသော သူတို့သည် မိုက်မဲတွေ
 ဝေသောအမှုတို့ကိုပြုလျက်ရှိကုန်၏။ ထိုသူတို့အား ထိုသို့ပြု၍
 နေကြကြောင့်ခင်းကိုပြသညွှန်ကြား၍သိရှိစေမှ ထိုသူတို့သည် မ
 ကောင်းမှုမှ ရှောင်ကြဉ်ကြကုန်မည်။ မကောင်းမှုကို ရှောင်
 ကြဉ်ခြင်းအားဖြင့် ကောင်းမှုသို့ရောက်ကြကုန်မည် ဟူသော
 မေတ္တာကရုဏာဖြင့် အပြစ်တင်ဆိုကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။ လူ
 ကြီးမိဘတို့သည်လည်း ကလေးသူငယ်တို့အား ဟဲ့-နင်မိုက်
 ရန်ကော။ နင်- ဆိုးရန်ကော။ နင်-တနေ့ လူဆိုးကလေး
 ဖြစ်တော့မည်။ နင်-တနေ့ လူမိုက်ကလေးဖြစ်တော့မည် ဟု
 အပြစ်တင်ဆိုခြင်းသည် မိမိတို့ သားငယ် သမီးငယ်များအား
 ရှုံ့ချပြောဆိုလို၍မဟုတ်။ မိုက်မဲ ဆိုးသွမ်းစေလို၍မဟုတ်။
 ဤသို့အပြစ်တင်ခြင်း အားဖြင့် မှားသော လမ်းမှ မှန်သော
 လမ်းကိုရောက်စေလိုသောသဘောဆန္ဒ၊ မေတ္တာ ကရုဏာဖြင့်
 အပြစ်တင်ကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။ အကြီးအကဲတို့သည် အောက်
 လူငယ်သားကိုအပြစ်တင်ခြင်းမှာလည်း ထိုနည်း အတိုင်းပင်
 အမှားနေရာတွင်အမှားပြု၍ လမ်းမှန်ကို ရောက်စေလိုသော
 အရင်းခံစေတနာသာလျှင် ရှိပေသည်။ ငါ၏ လက်အောက်
 ငယ်သားဖြစ်၍။ အလိုရှိသလို နိုင်ထက်စီးနင်းပြုအံ့ ဟူသော
 စေတနာမရှိဖြစ်ပေသည်။

ဘိုးသော် အထက်တွင်ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း အပြစ်တင်

ခြင်းဟူသည်မှာ မကောင်းမှုနှင့်ဆက်ဆံခြင်း အရင်းခံရှိသော
 ကြောင့် နှစ်သက်ဖွယ်ရာမဟုတ်သဖြင့်။ အပြစ်တစ်ခုတရာတင်
 လာလျှင် လက်မခံလိုသောသဘောဆန္ဒများ သာလျှင်ပေါ်
 ပေါက်လာတတ်ကြပေသည်။ သို့သော် အပြစ်တင်လာတိုင်း
 မရှေးမချယ်မခံလိုခြင်းဖြစ်လျှင် အမှားကြီးတွင်တွေ့ကြုံရတတ်
 ပေသည်။ ပညာအမြော်အမြင်မရှိ၊ မလိုမုန်းထား၍ ရမ်းဆ
 ပြုလုပ်တတ်သောသူတို့က အပြစ်တင်လျှင်၊ တကယ် အပြစ်ရှိ
 သည်မဟုတ်သောကြောင့်။ အပြစ်မရှိကြောင်း ထင်ရှားစေ
 နိုင်လျှင်ပြီးလေတော့သည်။ ပညာရှိသူတော်ကောင်း၊ လူကြီး
 မိဘဆရာသမားတို့ အပြစ် တင်ခြင်းသည်ကား။ အပြစ်ရှိ၍
 သာ အပြစ်တင်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် အလေး ဝရ မပြုက။
 အပြစ်ဝန်သည် လေးသည်ထက်လေး၍သာလားရန်အကြောင်း
 ရှိချေသည်။ လူကြီးသူမတို့အပြစ်တင်လာလျှင်။ ငါ့အားရှုံ့
 ချလို၍မဟုတ်။ နိုင်ထက်စီးနင်းပြုလို၍မဟုတ်။ အကြောင်းမဲ့
 အပြစ်ရှာခြင်းမဟုတ်ဟု နှလုံးသွင်းလျက်။ အပြစ်တင်ဆိုသည့်
 အကြောင်းကို ကိုယ်တိုင်စိစစ်ကြည့်ရှုလျက်။ ပြုပြင်အပ်သည့်
 နေရာတွင်ပြုပြင်ပြီးလျှင်၊ ငါ၏ ဆရာသမားမိဘသည် အပြစ်
 တပ်ခြင်းဖြင့် ငါ့အား ထိုထိုသို့သောအမှားအယွင်းမှမုန်ကန်
 အောင်ပြုသည့်ကြားကယ်ဆယ်ပေတကားဟု ကျေးဇူးတင်
 ထိုက်သည်သာဖြစ်ပေသည်။

အိမ်နီးချင်း

လူသည် တကိုယ်တည်းလှည့်လည် သွားလာနေထိုင် တတ်သောအလေ့မရှိ၊ အပေါင်းအဖော် အစုအရုံးဖြင့်သာ လျှင် နေထိုင်လေ့ရှိပေသည်။ ကင်းကြီးတခုလုံးတွင် အခြား မရှိ။ တပင်တည်းသာ ပေါက်ရောက်သော သစ်ပင်ကြီးမှာ အခြားသောအပင် အခက်အလက်စသည်တို့ဖြင့် အထိအခိုက် အတိုးအဝေးမရှိ။ ကင်းရှင်း လွတ်လပ်စွာ သဘော ရှိသလို ပေါက်ရောက် နေနိုင်သည့်နည်းတူ လူတို့မှာ တကိုယ်တည်း

လှည့်လည်သွားလာနေထိုင်ခြင်းရှိပါမူကား အခြား မည်သူ
 တစ်စုံတယောက်ကိုမှ ထိမိခိုက်မိရန် အကြောင်း မရှိ။ မိမိသ
 ဘောအံ့ရ ထင်သလိုပြု၍ လွတ်လပ်စွာနေနိုင်ကြပေလိမ့်မည်။
 သို့သော် လူတို့မှာ တယောက်တည်း နေထိုင်သည် မဟုတ်။
 အပေါင်းအသင်း အစုအရုံးတည်းဟူသော လူအများနှင့်နေ
 ထိုင်ရသည့်ဖြစ်သောကြောင့် မိမိသဘောအရ ထင်သလို ပြု၍
 မနေနိုင်။ သူတပါးအားအထိအခိုက်အလွန်အကျူးမရှိအောင်
 မိမိနေထိုင်ပြုလုပ်ခွင့်ကို အထိုက်အလျောက် ကန့်သတ်ထားရ
 လေသည်။ ထိုသို့ကန့်သတ်ခြင်းမရှိ၊ မိမိသဘောအလျောက်
 ထင်သလို နေထိုင်ခြင်းပြုကြပါက သစ်ပင်အများ ပေါက်
 ရောက်သောတောကြီးတွင် တိုး၍ မပေါက်နိုင်အောင်အပင်
 ချင်းအခက်ချင်း လိမ်ယှက်ခက်နှယ် ရှုတ်ထွေး နေသိသကဲ့သို့
 လူတို့မှာလည်း တဦးနှင့်တဦးယှက်တင်ရှုတ်ထွေးလျက် တဦး
 နှင့်တဦးဆက်ဆံပေါင်းသင်းမှု လူတို့အစည်းအရုံးကြီး ပျက်
 ပြားဖွယ်သာဖြစ်ချေသည်။

လူတို့တဦးနှင့်တဦး ဆက်ဆံ ပေါင်းသင်းမှု အစည်း
 အရုံးကြီးဟူသည်မှာ တတိုင်း တနိုင်ငံ တနေရာ တကွက် တ
 မျိုးသားနှင့်သာဆိုင်သည်မဟုတ်။ တကမ္ဘာလုံးရှိလူဟူသရွေ့
 တို့နှင့်ဆိုင်ပေသည်။ သို့သော် မီးဟူသရွေ့ ပူသည်ချည်း ဖြစ်

သော်လည်း အဝေးရှိမီးသည် အနီးရှိမီးလောက်ပူစေနိုင်သည် မဟုတ်။ လူနှင့်ဝေးလေလေ အပူရှိန်အင်အားလျော့လေလေ ဖြစ်သကဲ့သို့ အဝေးရှိလူများသည် မိမိတို့အား တိုက်ရိုက် ထိ ခိုက်ခြင်းမရှိ။ တိုက်ရိုက်မသက်မဆိုင်ဖြစ်၍ အနီးဆုံး မီးသည် အပူဆုံးဖြစ်သကဲ့သို့ မိမိတို့နှင့်အနီးဆုံး လူများသည် မိမိတို့ အားအထိဆုံး အခိုက်ဆုံးဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့်လူမှုဟူ သည်မှာ တကမ္ဘာလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ အားလက်ငင်းငိဉ္ဇ နေ့စဉ်မပြတ် ထိခိုက် သက်ဆိုင် အကျိုး အပြစ်ဖြစ်စေ နိုင်သော ကျွန်ုပ်တို့၏အိမ်နီးချင်းတို့နှင့် သာယာ ညီညွတ်စွာရှိစေရန်ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးသည် အရင်းမူလ အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်လေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် တစုံတရာပြုလုပ်၍ထိခိုက် ကျူးလွန် ဖွယ်ရာရှိလျှင် အဝေးရှိလူကိုတိုက်ရိုက်မထိ။ ကျွန်ုပ်တို့နှင့် အ နီးဆုံးနေသောအိမ်နီးချင်းကို မူလဦးစွာ ရုတ်တရက် ချက် ချင်းထိခိုက်ကျူးလွန်မိရလေသည်။ ထို့ကြောင့် မည်သည့် အရပ် မည်သည်ဒေသ၌မဆို ရန်ခိုက် ဒေါသဖြစ်ခြင်း၊ ရိုက် နက်သတ်ပုတ်ပြခြင်း၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း၊ မကောင်းကြံခြင်း၊ မ ကောင်းသတင်းပြောဆိုခြင်းစသောမနှစ်လိုအပ်သည့် အပြုအ မူတို့သည် အဝေး၌ရှိသောလူအချင်းချင်း လှမ်း၍မဖြစ်။ အ

ချင်းချင်း နီးကပ်စွာ နေထိုင်ကြသူတို့အကြား၌သာ ပေါ်ပေါက်ဖြစ်ပွားရမြဲဖြစ်လေသည်။ တရွာစီခွဲ၍နေသော သူတို့ထက် တရွာတည်း နေသော သူတို့မှာ အထိအခိုက် အလွန်အကျူးဖြစ်တတ်လေသည်။ တရပ်စီနေသောသူတို့ထက် တရပ်တည်းနေသောသူ တအိမ်စီနေသောသူထက်တအိမ်တည်းနေသောသူတို့တွင်လည်း ထိုနည်း၎င်းပင် ထိခိုက် လွန်ကျူးတတ်ကြလေသည်။

အိမ်နီးချင်း သင့်မြတ်အောင် နေကြလျှင် တရွာလုံး သင့်မြတ်ဖွယ်ဖြစ်ပေသည်။ ရွာအချင်းချင်းသင့်မြတ်လျှင် တနယ်လုံး၊ နယ်အချင်းချင်းသင့်မြတ်လျှင် တပြည်လုံး၊ ပြည်အချင်းချင်းသင့်မြတ်လျှင်၊ တကမ္ဘာလုံးသင့်မြတ်သဖြင့် လူဟူသရွေ့တို့သည် ချမ်းသာယာစွာ နေထိုင်နိုင်ဖွယ် အကြောင်းကြီးဖြစ်ပေသည်။ တဦးနှင့်တဦးယှက်တင်ကျူးလွန်ခြင်း မရှိလျှင် မသင့်မြတ်ဖြစ်ဖွယ်ရာ အကြောင်း မရှိပေ။ မိမိတယောက်တည်းနေသကဲ့သို့ ထင်သလိုမပြု။ အများနှင့် အလိုက်သင့်အောင်တိုးတန်လျှင်တိုး၊ လျှော့တန်လျှင်လျှော့၊ အထိုက်အလျောက် မိမိနေထိုင်ပြုလုပ်ခွင့်တို့ကို ကန့်သတ်ထားပါက သူတပါးအား ကျူးလွန်မိဖွယ်အကြောင်းမရှိ ဖြစ်ချေသည်။ အယုတ်သဖြင့် ရေတွင်း၌ ရေခပ်သော အမှ၌ပင်လျှင် တယောက်တည်းထင်သလိုမခပ်၊ ရေခပ်သူအချင်းချင်း ညီညွတ်

အောင်၊ နည်းအတူ များအမျှ ခပ်ခြင်းပင်လျှင် အချင်းချင်း သင့်မြတ်ဖွယ်ရာအကြောင်းဖြစ်ချေသည်။ အချုပ်ကိုဆိုသော် ကိုယ်ချင်းစာတရား အမြဲထားရန်ဖြစ်ပေသည်။ အချင်းချင်း ကမိမိအား မပြုစေလိုသောအမှုများကို အချင်းချင်း အားလည်း မိမိကမပြု၊ ရှောင်ရှား ထိုက်ချေသည်။ ထိုသို့မဟုတ် အိမ်နီးချင်းကိုအလေးမပြု၊ ကိုယ်ချင်းမစား၊ ပြုလိုရာပြုလျက် အိမ်နီးချင်းဝတ်တရားပျက်၍ နေသမျှ ကာလပတ်လုံးမည်သည့် အခါမျှ သင့်မြတ်ငြိမ်းချမ်းစွာ နေနိုင်ကြမည်မဟုတ်သည်ကို သတိမူအပ်သည်။

အလင်းနှင့်အမှောင်

မိမိတို့ပတ်လည်ဝန်းကျင်။ ကောင်းကင်မြေမိုးကမ္ဘာကြီး
 တခုလုံး၌ နေရောင် လရောင် အလင်းရောင်တို့ဖြင့် သာယာ
 ထွန်းလင်း ဝင်းဝင်း ရှိပါလျက် အချို့ချို့သော သူတို့သည်
 ပတ်လည်ပိတ်ဆို့ထားသော အခန်းကလေးများ အတွင်းသို့
 ဝင်ရောက်၍။ မှောင်အတွင်း၌ မရှင်း မလင်း။ မသာမသာ
 နေတတ်သော သဘောအလေ့အထများရှိတတ်ချေသည်။

လူတို့မှာ။ လောကလူ့ဘောင်။ အိမ်ထောင် သား
 မွေး ချွန်ယ်မြေးသား။ လူရေး ကျယ်စွာ။ အဖြာဖြာ ဟု
 ဆရာကျော် စပ်ဆိုတော်မူခဲ့သည်နှင့်အညီ။ ကြောင့်ကျစိုးရိမ်။
 ပင်ပန်းနွမ်းနယ်။ စိတ်နှလုံးမအေးရသည့် လူမှုလူရေးတို့သည်
 အစဉ်မပြတ်ဝိုင်းဝန်းလျှက်ရှိနေပေသည်။ ဤသို့သော စိုးရိမ်
 ကြောင့်ကျ။ စိတ်ဆင်းရဲဖွယ် တို့သည် တခါတရံ နည်းပါး
 လေသည်။ ထိုသို့နည်းပါးသော အခိုက်တွင် လူတို့မှာထက်
 သာခြင်းကိုရလျှင် ရှင်ပျသာယာရှိနိုင်ကြပေသည်။ တခါတရံ
 လည်း ထိုသို့သော အမှုအရေးတို့သည် များပြားတိုးတက်လာ
 လျက်။ လူတို့၏ခံရပ်နိုင်သော အင်အားထက် ဝန်အလေးသည်
 ကြီးမားလာတတ်လေသည်။ ထိုသို့အချိန်အခါများတွင် လူတို့
 ၏စိတ်သည် အထက်တွင် ဆိုခဲ့သည့် အခန်းကလေးအတွင်း
 ဌာဝင်ရောက်နေသောသူကဲ့သို့။ မဲမှောင်လျက် အလင်းရောင်
 ကိုမရနိုင်ဘဲ ရှိတတ်ချေသည်။ သို့သော် ထိုသူသည် အလင်း
 ရောင်နှင့်ဝေးလှသည်မဟုတ်ချေ။ ထိုအခန်းကလေးထဲမှ ခြေ
 တလှမ်းမျှကျော်၍ ထွက်လိုက်လျှင်။ နေရောင် လရောင်တို့ဖြင့်
 ဝင်းဝင်းပြောင်ပြောင်ထင်ရှားတောက်ပလျက်ရှိသော အလင်း
 ရောင်ကြီးအတွင်းသို့ ကောင်းစွာရောက်နိုင်ချေသည်။ သို့သော်
 ထိုမျှသော ခြေတလှမ်းကို မလှမ်းလို။ မလှမ်းနိုင်။ မလှမ်းတတ်
 ရှိနေကြခြင်းမှာ အကြီးဆုံးသော အခက်အခဲကြီးတရပ် ဖြစ်
 ချေသည်။

ထိုသို့ ခြေလှမ်းကလေး တလှမ်းကိုပင်။ မလှမ်း ကြ
 သောအကြောင်းရင်းကား၊ မိမိတို့အားဝိုင်းဝန်းဖုံးအုပ်လျက်
 ရှိသော အမိုက်အမှောင်သည် များစွာမဟုတ်သည်ကို မသိ
 ခြင်း။ ခြေတလှမ်းမျှသော အခြားအရပ်တွင် အလင်းရောင်
 ကြီးတောက်ပထိန်လင်းလျက်ရှိနေသည်ကိုမမြင်ခြင်း။ ထိုခြေ
 လှမ်းသည်အလှမ်း တိုခြင်း ရှည်ခြင်း အတိုင်းအတာ ပမာဏ
 ကိုမဆင်ခြင်နိုင်ခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်လေသည်။ အချုပ်ကို ဆို
 သော် အရေးကြုံကြိုက်လာလျှင်။ လူတို့သည် တန်ဖိုး အမှန်
 ကိုမသိနိုင်ကြ။ နည်းသည်များသည် ခွဲခြား၍မရ။ ဝယ်လိုက်
 ပြန်သော်အဖိုးမှန်အောင်မှရပါမည်လားဟု စိတ်ဒွံဟ မရှင်း
 သောကြောင့်မဝယ်ရဲ။ မဝယ်ဖြစ်။ ဝယ်လိုက်ပြန်သောအခါ
 လည်း တကျပ်တန်ကို တဆယ် ပေးမိခြင်း။ တဆယ်တန်ကို
 တကျပ်ပေးမိခြင်း စသည့် နည်းလမ်း မမှန်။ ကမောက်ကမ
 အလုပ်တို့ကို အမှားမှားအယွင်းယွင်း ပြုမိတတ်ကြလေသည်။
 သို့သော် တန်ဖိုးကိုမှန်ကန်အောင်ချိန်ဆ သိရှိ နိုင်ကြသောသူ
 တို့ကား။ တကျပ်နှစ်ကျပ်အလုပ်ကလေးများကိုပင်မဆိုထား
 သိ။ သိန်းသန်းကုဋေဖြင့်ချီ၍လုပ်ရသော အလုပ်များကိုပင်
 စိတ်ဒွံဟမရှိ၊ ခဏခေတ္တအတွင်း ချောချော မောမောကြီး
 လုပ်နိုင်ကြလေသည်။

ဤသို့လျှင် လောကကြီး၌ပေါ်ပေါက်သမျှသောအ

ရေးတို့တွင် တန်ဖိုးကိုကောင်းစွာသိနားလည်ရန် အလွန် အရေးကြီးပေသည်။ တန်ဖိုးသည် လူတို့အား အကျိုး အပြစ် ကောင်းစွာပြုနိုင်သော အကြောင်းကြီးတချက်ဟုမှတ်သင့်ပေသည်။ မည်သည့်အရေးကိစ္စကြုံလာသည် ဖြစ်စေကာမူ။ ထိုအရေးကိစ္စသည် ကြီးလျှင်ကြီးသလောက်။ ငယ်လျှင် ငယ်သလောက် ပမာဏအမျိုးအစားကို မယုတ်မလွန် ဟုတ်တိုင်း မှန်တိုင်းသိသင့်လှပေသည်။ ထိုသို့တိုင် မှန်ရာကို သိသောသူတို့မှာ။ မည်မျှကြီးကျယ်ခက်ခဲသောအရေးကိစ္စကိုပင် ဖြစ်စေကာမူ မလွန်မြောက်နိုင်သောအရာဟူ၍ရှိနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။

ထို့ကြောင့် အမှောင်တွေ့လျှင်၊ အလင်းကို ရှာကြံရမည်။ အလင်းဘက်ကိုသာမျက်နှာမူရမည်။ မှောင်တွင်းကိုသာ ကြည့်လျက် ငါသည် ဤမှောင်ကြီး အတွင်းမှ ထွက်မြောက်နိုင်ပါတော့မည်လောဟု တွေးတောစိုးရိမ် ကြောက်လန့်ခြင်းများအားဖြင့်။ မိမိတို့ကိုယ်ကိုတိုး၍ မှောင် အောင်ထပ်ဆင့်ခြင်း မပြုသင့်ပေ။ အလင်းရောင်ကို အမှောင်နှင့်ယှဉ်၍ကြည့်သောအခါ။ သာ၍တောက်ပ ထွန်းလင်းလေသည်။ အမှောင်ဆုံးသောညအခါတွင်မှ ကြယ်နက္ခတ်များသည် အလင်းဆုံးတောက်ပလေသည်။ ဒုက္ခဖြစ်ဘူးသော သူတို့မှသာလျှင် ချမ်းသာခြင်း၏အရသာကိုကောင်းစွာသိနိုင်ခြေသည်။ ဤစကားနှင့်စပ်၍ အရှေ့တိုင်းပညာရှိများကား။ **၂၁.၂၂**

တွင်းမှာကြာပန်းပွင့်သည်။ မြေကြီးထဲမှာရွှေနှင့်ဖိန်ကျောက်
 ရတနာတို့ထွက်သည်။ ခရုကမာများမှပုလဲရသည်။ အရောင်
 အဆင်းအတောက်ပဆုံးသော ပိုးထည်များမှ ပိုးကောင်က
 လေးများကထွက်သည်။ ခြောက်သွေ့သည့်သစ်ခက်မှမီးရှူး
 မီးလျှံတွက်ပေ၎င်းသည်။ တောခေါင် တောများမှ ဖျားရည်
 ရသည် ဟူ၍မြွက်ဆိုကြသော စကားများကား အလွန်အဖိုး
 တန်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် လောက၌ မည်သို့ဖြစ်စေကာမူ
 စိတ်ပျက်ဖွယ်ရာမရှိ။ မှောင်ကြီးအတွင်း၌မည်သူကမျှ၊ မိမိတို့
 အားသွင်းလှောင်ထားသည်မဟုတ်။ မိမိတို့အလိုရှိကအလင်း
 ရောင်နှင့်မဝေးလှဟုမှတ်ကာ ယခင်ဆိုခဲ့သည့်ခြေလှမ်းကလေး
 ကိုလှမ်းသို့ရာ ဦးလေး၍မနေသင့်ဟုမှတ်ထိုက်ပေသည်။

ချောင်းကိုပြစ်၍မြစ်ကိုရှာ
ရေသာများ၍ ငါးမတွေ့

ဤလောကကြီးကား ဆင်းရဲဒုက္ခများလှသောလောကကြီး၊ အခင်းမလှဖြစ်ရသော လောကကြီး၊ အဆင်မသင့်နိုင်သောလောကကြီး၊ လူ၏ စိတ်အကြိုက်ကို မလိုက်သောလောကကြီး ဖြစ်ကြောင်းကို လူတိုင်းပင်လျှင် သိရှိကြပေသည်။ ထိုသို့သောလောကကြီး၌ ဖြစ်လာရသော လူတို့မှာ ဆင်းရဲသောသူတို့ကို မဆိုထားဘိ၊ ချမ်းသာသောသူတို့ပင်လျှင်၊ အစဉ်မပြတ်အမျိုးမျိုးသော ဒုက္ခအခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်တွေ့လျက်ရှိပေသည်။ လူမှုလူရာမဝင်သေး။ လောကကြီးနှင့် မကြုံမတွေ့ရသေး၊ မှန် ခြင် ယင် သန်း မကိုက် မထိုးရအောင်မိဘအထိန်းအရတို့က နေ့ညမပြတ် ဂရုတစိုက် ချမ်းသာလှစွာထားအပ်သောကလေးလူငယ်များမှာပင် မိမိတို့ဆိုင်ရာဆိုင်ရာဒုက္ခကလေးများရှိကြပေသည်။

ထို့ကြောင့် လူတို့မှာ မိမိတို့ အကြံအစည် အလုပ် အကိုင်စသည်တို့တွင် မိမိတို့ ထင်မြင် ရည်မှန်းသည့် အတိုင်း မဖြစ် မအောင်မြင်ခြင်း၊ အထမမြောက်ခြင်း၊ ဆုံးရှုံးခြင်း တို့ဖြင့် မကြာခဏတွေ့ကြုံရမည်မှာ မလွဲမရှောင်သာသော အချက်ဖြစ်ချေသည်။ ထိုသို့မိမိရည်မှန်းချက် မပေါက်ရောက် သောအခါ မပေါက်ရောက်သည့် အလုပ်တို့ကိုစွန့်၍ ပေါက် ရောက်မည့်အလုပ်တို့ကို လဲပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြရစမြဲ ဖြစ်ချေ သည်။ ရေတွင်းတူး၍ ရေမရနိုင်သောနေရာတွင် တကြိုးကြိုး တကုတ်ကုတ် လုံ့လဇိုက်ထုတ် တူးဖော် နေပါသော်လည်း မြေကြီးကျဉ်းပေါက်မျှသာ ဖြစ်လျက် ရေထွက်မည် မဟုတ် သောကြောင့် ပင်ပမ်းကျိုးပနပ် ရှိတတ်ချေသည်။ မြေကြီး ဩဇာမရှိသောနေရာတွင် မည်မျှ တွန်ယက်စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင် ပါသော်လည်း ဝေ့ကုန်လှပမ်းဖြစ်ရုံမျှသာ ရှိချေမည်။ အ သီးအပွင့်ကိုမူကား မည်သည့်အခါမျှ စားကြရမည် မဟုတ် ချေ။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့တွေ့ကြုံရသော အခြေအနေ အဖြစ် အပျက်အလိုက် ပြောင်းတန်ပြောင်း ရွှေ့တန်ရွှေ့ လဲတန်လဲ ပြုလုပ်ကြရချေသည်။

သို့သော် ထိုသို့ပြောင်းရွှေ့ခြင်း၌ အချို့သော သူတို့ သည် အရေးအခွင့်ကိုမကြည့် လက်ရွံ့အလုပ်၏ ရှေ့ အရေးကို

မြော်၊ ပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်အံ့သော အလုပ်၏အခြေကိုမကြည့် တခုမကောင်းဟုထင်လျှင် တခုကောင်းနိုးနိုး မည်သည့် နေရာတွင်မျှ အတည်တကျမရှိဘဲ ပျားပိတုံးများ ဝဲသကဲ့သို့သာ လျှင် ထိုမဏ္ဍိမှ ပျံဝဲနေခြင်းဖြင့် အချိန်ကုန်လျက် မည်သည့် ကမ်းကိုမျှမဆိုက်ဘဲ ရှိတတ်လေသည်။

လောက၌ ထိုသို့အမြဲမတည်ခြင်းထက်ဆိုးသောအရာ ရှိနိုင်မည်မဟုတ်ချေ။ ရေမထွက်သော နေရာတွင် အစဉ်ဘ စိုက်ထူးဖော်သွားသောသူသည် ကံကောင်းလျှင် အတောင် သုံးလေးရာတွင် ရေထွက်ကောင်းထွက်ပေလိမ့်မည်။ အကယ် ၍ မြေကြီးဆုံးအောင်တူး၍မျှ ရေတစက်တပေါက်မထွက်ဘဲ ရှိလျှင်လည်း အယုတ်သဖြင့် သိသူသည် ထို၍ထိုမျှလုံ့လပြု ဘူးသောသတင်းဂုဏ်ဖြစ်ကလေးသော်၎င်း တူးမှုဆွဲမှု၌ကျွမ်း ကျင်နားလည်ခြင်းဖြင့် အခြားတနေရာတွင် အသုံးကျခြင်း ကိုသော်၎င်းရရှိနိုင်ရန် အကြောင်း ရှိလေသည်။ ဤနေရာ ကောင်းနိုးနိုး၊ ထိုနေရာကောင်းနိုးနိုး၊ ရေတွင်း တူးရသော် ကောင်းနိုးနိုး၊ လယ်ထွန်ရသော် ကောင်းနိုးနိုးဖြင့်မည်သည့် နေရာတွင်မျှ အတည်အမြဲမရှိ ဟိုဝပ်ဝပ်-ဒီဝပ်ဝပ် လင်တတ် သောသူတို့မှာမူကား ရေထွက်မည့်နေရာ ဖြစ်ပါလျက်လည်း ရေကိုမရ။ အသီးအနှံ့ဖြစ်မည့်မြေဖြစ်ပါလျက်လည်း အသီး အနှံ့မရ။ မည်သည့်အလုပ်ကိုမျှလည်း ကုန်စင်အောင် နား

မလည် ယောင်ခြောက်ဆယ် စာရင်းသို့ ဝင်ရောက်၍အသုံး မကျသောဘဝကြီးသို့ရောက်တတ်ချေသည်။

အနောက် ဥရောပတိုက်သား အင်္ဂလိပ် လူမျိုးတို့မှာ လိမ့်နေသော ကျောက်ခဲတွင် ရေညှိ^၀ မတင်နိုင် ဟူသော စကား။ မြန်မာလူမျိုးတို့မှာ ချောင်းကိုပစ်၍ မြစ်ကိုရှာ ရေသာများ၍ငါးမတွေ့။ အဟောင်းပစ်၍အသစ်ရှာနေရာ များ၍ကြာမစေ့ ဟူသောစကားတို့ကား ဤသို့သောအချက် ကိုရည်ရွယ်သောစကားများဖြစ်ချေသည်။ ပစ်တန် စွန့်တန် သောအဟောင်းကိုမစွန့်ပစ်။ မကောင်းကြောင်းကိုသေချာ ချမှတ်သိပါလျက် တွံ့နှံ့၍ လုပ်နေခြင်းသည်လည်း အမှား ကြီးတစ်ရပ်ဖြစ်ချေသည်။ အဟောင်းကို သေချာစွာမပြု။ ဟို ဟာကောင်းနိုးနိုး၊ ဒီဟာကောင်းနိုးနိုးဖြင့် အတည်အမြဲ ပြု ခြင်းသည်ကား သာ၍ မှားသော အမှားကြီး ဖြစ်လေသည်။ မည်သည့်အရာတွင်မဆို လမ်းကုန်အောင် သွားသောသူသည် လမ်းအဆုံး၌လိုရာကိုတွေ့တတ်ပေသည်။ လိုရာကို မတွေ့သည့် တိုင်အောင် ခရီးရောက်ခဲ့သည့် အကျိုးကလေးရှိနိုင်ပေသေး သည်။ လမ်းကုန်အောင်မသွားသောသူမူကား လမ်းအဆုံး တွင်ရှိသည့်လိုရာကိုလည်းမရ၊ ခရီးလည်း မရောက် ဖြစ်တတ် သည်ကိုသတိပြုအပ်လေသည်။

လောကအသုံး

ဤလောက၌ သက်ရှိသက်မဲ့ မြင်မြင်သမျှသော အရာ
 ဟူသရွေ့တို့သည် အချည်းနှီးသက်သက်မဲ့ လုံးလုံးအသုံး မ
 ကျဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟူ၍မရှိ။ မိမိတို့ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အသုံး
 ဖြင့်တည်ရှိနေကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။ လောက၌ အယုတ် သ
 ဖြင့် မြို့မို့ကလေးများပင်လျှင် မိမိတို့အရာဌာန အားလျော်
 စွာ အသုံးအနှုန်းအဆောင်အရွက်ဟူ၍ရှိကြချေသည်။ များ
 မကြာမီကပင် လောကခါတ်ဆရာကြီးတဦးက ကမ္ဘာ၌ မိုး

ရွာခြင်း၏ အကြောင်းတွင် မြူမှု့ကလေးများ မြူလျှင်
 ကောင်းကင်၌ရှိသော ရေခိုးရေငွေ့တို့သည် ဗဟိုမန်တိုင်သ
 ဖွယ်မိတူယံ၍ခဲရန်မရှိသောကြောင့် မိုးစက်မိုးပေါက် အဖြစ်
 သို့မရောက်နိုင်။ မြူမှု့ကလေးများကို မိတူယံရမှ သာလျှင်
 ရေခိုးရေငွေ့တို့သည် မိုးရေအဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်ကြောင်းဖြင့်
 ထုတ်ဆိုပြောပြလေသည်။ မိုးမရွာက ဆန်စပါးပဲပြောင်း စ
 သည်တို့နှင့်တကွ သစ်ဝါးတို့မပေါက်မရောက်နိုင်။ ဆန် စ
 ပါးပဲပြောင်းသစ်ဝါးစသည်တို့မပေါက်က လူနှင့်တကွသော
 သတ္တဝါအပေါင်းတို့မှာ အစာရေစာ ငတ်မှတ်ခေါင်းပါးကြ
 ရမည်ဟူသော အချက်တချက်မျှကိုပင် ထောက်သော် မိုးရွာ
 ခြင်း၏အကြောင်းတချက်ဖြစ်သော မြူမှု့ကလေးများ၏အ
 သုံးသည် မည်မျှ အရေးကြီးသည်ကို သိနိုင်လေသည်။

ထို့ပြင် မြေကြီးအတွင်း၌နေ၍ အဆင်းသဏ္ဍာန်အား
 ဖြင့် နှစ်သက်ဖွယ်ရာမရှိ။ လောက၌အသုံးကျရန်ဟူ၍ တစုံတ
 ထာထင်မြင်နိုင်ဖွယ်ရာမရှိသောတီကောင်များပင်လျှင် အခုန်
 အားဖြင့်ကား တီကောင်နှင့်ဆိုင်သောအသုံးရှိပေသည်။ သို့မ
 ဟုတ် တီကောင်တို့ရွက်ဆောင်ရသောအလုပ် ရှိပေသည်။ တီ
 ကောင်တို့သည် မြေကြီးကို စားခြင်း၊ မြေကြီးကို တွင်းပြု
 ခြင်းအားဖြင့် မြေကိုကြေမှု့စေလေသည်။ ကြေမှု့သော မြေမှာ

သာလျှင် ဆန်စပါးပဲပြောင်းသစ်ဝါးတို့ကို ဖြစ်ထွန်းပေါက်
စေနိုင်လေသည်။ တီကောင်တို့သည် မြေကြီးကိုကြေစေ မှ
စေသောအကြောင်းတရပ်ဖြစ်၍ ထိုသို့သော အကြောင်းသာ
မရှိပါ။ မြေကြီးသည်ကျပစ်ခဲမာကြောနေသောကြောင့်၊ ကမ္ဘာ
ပေါ်၌ သစ်ပင်ပန်းပင်စသည်တို့ပေါက်ရောက် ဖြစ်ထွန်းနိုင်
ရန် များစွာခဲယဉ်းပေလိမ့်မည်။ ဤအကြောင်းကိုထောက်
လျှင် တီကောင်မျှသောအရာ၌ပင်လျှင် လွန်စွာ အရေးကြီး
သော အသုံးအနုန်းအလုပ်အဆောင်ရှိကြောင်း ကောင်းစွာ
ထင်ရှားပေသည်။

သက်မဲ့ဖြစ်သောအရာတို့၌ အငယ်ဆုံးဟု ဆိုလောက်
သောမြူမှု့ကလေး၊ သက်ရှိဖြစ်သောသတ္တဝါတို့၌ အောက်
ဆုံးအတန်းကဟုဆိုလောက်သော တီကောင်ကလေး များမှာ
ပင် ဤသို့အရေးကြီးသောအလုပ်တို့ကိုဆောင်ရွက်နေရပါမူ
၎င်းတို့ထက်ကြီးသော အခြားအခြားသောအရာတို့မှာမူကား
မည်မျှသောအသုံး၊ မည်မျှသောအဆောင်အရွက် ရှိသည်ကို
အထူးပြောဖွယ်မလိုဖြစ်တော့သည်။

ဤလောက၌ သက်ရှိသက်မဲ့ မြင်မြင်သမျှတို့မှာ မိမိ
တို့တည်ရှိခြင်း၏အကြောင်းရှိကြသည်ဖြစ်ပါလျက် သတ္တဝါ

တို့တွင် အမြင့်မြတ်ဆုံးဟုဆိုရသောလူတို့၌ကား အချို့သော
 လူတို့သည်မိမိတို့လူ့ဘဝ၌တည်ရှိဖြစ်လာခြင်းတွင် အကြောင်း
 တစ်ခုတရာမရှိ၍၊ အသုံး တစ်ခုတရာမရှိ၊ အဆောင် အရွက် တစ်
 တရာမရှိလေဘိသကဲ့သို့ထင်မှတ်နေတတ်ကြပေသည်။ ထိုသူတို့
 ကား လူဟူသော ဘဝအဖြစ်က မိမိတို့အပေါ်၌ တင်ထား
 သောတာဝန်ဝတ်တရားကိုမရိပ်မိ၊ ရိပ်မိပြန်သော အခါလည်း
 အလိုမရှိ၊ မိမိတို့တာဝန်ဝတ်တရား ဖြစ်သည်ဟု အသိအမှတ်
 မပြု၊ ငြင်းပယ်တတ်ကြလေသည်။ သို့သော်လည်း တာဝန်
 ယူသောအရာမျိုးကား ငြင်းပယ်ရှောင်ရှား၍ရနိုင်သောအရာ
 မျိုးမဟုတ်ချေ။ တာဝန်ကို ငြင်းပယ် ရှောင်ရှားခြင်းပြုပါက
 တာဝန်ရှိသလောက် ပျက်ကွက်လစ်ဟင်းခြင်းရှိချေသည်။ ရွာ
 သွန်းရန်တာဝန်ရှိသောမိုးသည် မရွာ၊ အပူမီးကို ပေးရန်
 ရှိသောနေသည်မပူ၊ အသီးသီးရန်ရှိသောအပင်သည် မသီး၊
 အပွင့်ပွင့်ရန်ရှိသောအပင်သည်မပွင့်၊ မိုးချုပ်နေဝင်၊ မိုးသောက်
 ရန်စသည်အချိန်တို့တွင် တွန်ရန် တာဝန်ရှိသော ကြက်သည်
 မတွန်၊ မိမိတို့အဆောင်အရွက်တာဝန်ဝတ်တရားပျက်ကွက်ပါ
 က လောကကြီးတခုလုံး၌ လောကအစီအမံ စည်းကမ်းပျက်
 ၍ ကျွမ်းထိုးမှောက်ခုံမဖွယ်မရာဖြစ်လျက် ပျက်စီးရမည်သာ
 ဖြစ်ချေသည်။ ထို့ကြောင့် လောက အဆောက်အဦကြီး၌
 တစိတ်တဒေသ တနေရာကပါဝင်ကြသော လူတို့သည်လည်း

။ ၃၁၂ ။

ဇေယျ

မိမိတို့အသုံးအနှုန်းအဆောင်အရွက် လူ့တာဝန် မပျက်ကြမှ
သာလျှင် သင့်လျော်လျော့ကပ်တတ် ကောင်းမြတ်ကြမည်ဖြစ်
ကြောင်းကို အမြဲနှလုံးသွင်းအပ်ပေသည်။

ညည်းတွားခြင်း

လောက၌ တစုံတခုသော အကြောင်းကိစ္စပေါ်ပေါက်
 ဖြစ်ပွားလာလျှင် မိမိကိုယ်ကိုမိမိ သနားကရုဏာ သက်၍ နေ
 ခြင်းသည် လူတို့အား ဆိုးကျိုးကိုသာ ပေးနိုင်သော အပြစ်ကြီး
 တချက်ဖြစ်လေသည်။ တစုံတခုသော ဒုက္ခနှင့် တွေ့ကြုံလျှင်
 ငါ့ကံနှယ် ဆိုးလိုက်လေခြင်း။ ဤသို့သော အဖြစ်မျိုးနှင့် ကြုံ
 တွေ့ရလေခြင်း။ ဒီလိုဒုက္ခမျိုးနှင့်သာ တွေ့ရလျှင်ဖြင့် လူ
 မြည်မှာ နေ့စိုမကောင်းတော့ပါဘူး။ သေလိုက်တာက မြတ်
 ပါသေးရဲ့ စသည်ဖြင့် မကြာခဏကြားရတတ်သော ညည်း
 တွားသံများကား ညည်းတွားသောသူသည် မိမိကိုယ်ကိုမိမိ

သနားကရုဏာသက်ရောက်ကြောင်း အပြင်အပသို့ ထင်ရှား
သိသာအောင်ထွက်ပေါ်လာကြသော အသံများပင် ဖြစ်ချေ
သည်။

စင်စစ်မိမိကိုယ်ကိုသနားသဖြင့် ညည်းတူးအပ်သော
သူအား သင့်ရောက်ဆိုက်ကပ်လာသော ဒုက္ခတို့သည် ညည်း
တူးခြင်းအားဖြင့် တစုံတရာပျောက်ပြယ် သက်သာသွားခြင်း
မရှိနိုင်ချေ။ ညည်းတူးခြင်း၊ ဝိယိုခြင်းစသည့် အမှုမျိုးတို့ကို
ပြုခြင်းအားဖြင့်သာလျှင် ထိုသို့ ရောက်လာအပ်သော ဒုက္ခတို့
ကိုကင်းစင် ငြိမ်းပျောက်စေနိုင်သည် ဖြစ်ဘိမ္မကား လောက
ကြီး၌ ဒုက္ခဟူသော အရာပင်လျှင် ရှိနိုင်တော့မည်မဟုတ်ချေ။
သို့သော် လောက၌ ရေတွက်၍ မရနိုင်လောက်အောင် နေ့
စဉ်ရက်တိုင်း တနာရီတမိနစ်မပြတ်မလပ်ဖြစ်ပျက်ဆိုက်ရောက်
နေအပ်သော ဒုက္ခတို့ကို ကြည့်ရခြင်းအားဖြင့် ဒုက္ခ တည်းဟူ
သောအရာကို ထိုမျှလွယ်ကူစွာဖြင့် ထွန်းလွန်ဖြိုဖျက်၍ မရနိုင်
ကြောင်း ကောင်းစွာထင်ရှားပေသည်။

ထို့ကြောင့် ဆိုက်ကပ်ဆိုက်ရောက်လာသော ဒုက္ခကို
ကင်းငြိမ်းစေနိုင်သောအရာ၊ ထိုဒုက္ခမှ သက်သာရာ ရစေနိုင်
သောအရာကား ညည်းတူးခြင်း၊ ဝိယိုခြင်းစသည်တို့မဟုတ်။

မိမိဉာဏ်၊ မိမိလုံ့လဝိရိယကိုစိုက်ထုတ်လျက် ထိုဒုက္ခကို ရင်ဆိုင်ပြု၍ ထိုဒုက္ခမှထွက်မြောက်စေခြင်းငှာပြုလုပ်ရွက်ဆောင်မှသာလျှင်ဖြစ်ချေသည်။ မိမိနေထိုင်ရာအိမ်တဆောင်ပြို့ပျက်၍ သွားသောသူသည် ထိုအိမ်ပျက်ကြီးကိုကြည့်၍ ဖြစ်ရလေခြင်း ဟူ၍ ညည်းတွားခြင်း၊ ဝိယိုခြင်းတို့ဖြင့် အချိန်ကုန်၍ မနေစေဘဲ ကိုယ်တိုင်လုံ့လဝိရိယထုတ်၍ ဆောက်လုပ်ခြင်း သော်၎င်း၊ လက်သမားဗိသုကာစသည်တို့ကို အဖိုး လက်ခပေး၍ဆောက်စေခြင်းသော်၎င်း ပြုလုပ်မှသာလျှင်ထိုအိမ်ကြီးသည် ပြန်၍ကောင်းလာနိုင်ချေမည်။ မြစ်လယ်ခရပြင်၌လှေမှောက်သောသူသည် ဖြစ်ရလေခြင်း ဟူသော ညည်းတွားခြင်းဖြင့် ရေထဲတွင် မိမိကိုယ်ကိုသနားကရုဏာ သက်ရောက်နေကာမျှဖြင့် လှေသည်ပြန်၍လှန်လာမည်မဟုတ်။ မိမိအား ရေနစ်၍သေရမည့်ဘေးကလည်းလွတ်မြောက်နိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ ကိုယ်တိုင်လုံ့လဝိရိယစိုက်ထုတ်၍ ကမ်းသို့ရောက်အောင် ကူးနိုင်မှသာလျှင် ရေနစ်၍သေမည့်အသက်ဘေးကြီးမှ လွတ်မြောက်နိုင်ချေမည်။ တနည်းလည်း မိမိပင်လယ်၌ ရေလွှမ်းမိုးခြင်းခံရသောလယ်သမားသည် ငါ့လယ်တွင်း၌ရေလွှမ်းမိုးသဖြင့် လယ်ပျက်ရလေခြင်း ဟူ၍ လယ်ကန်သင်းမှ ထိုင်၍ ညည်းတွားနေခြင်းဖြင့် ရေသည် အလိုအလျောက် ကျသွားကာ လယ်သည် ကောင်းလာမည်မဟုတ်ချေ။ တူရွင်းပေါက်

ပြားစသည်တို့ကိုယူ၍ ကိုယ်တိုင်လုံ့လဝိရိယစိုက်ထုတ်၍ ရေကို
ဖောက်၍ချမှသာလျှင် ရေကျသွားမည်ဖြစ်ချေသည်။

ထို့ကြောင့် တစုံတရာ ဖြစ်ပွားလာလျှင် ညည်းတွား
ခြင်း၊ ငိုယိုခြင်းသည် လူ့အားတစုံတရာ အကျိုးပေးနိုင်သော
အရာမဟုတ်၍ လုံးလုံးပြုအပ်သည့်အရာ မဟုတ်ချေ။ ဤသို့
ဆိုရာ၌ မညည်းရ မငိုရဟုမဆိုလိုချေ။ ညည်းခြင်း ငိုခြင်း
တို့ကား လူတို့၌ဓမ္မတာဖြစ်သောကြောင့် တားဆည်း၍ရနိုင်
သောအရာမျိုးမဟုတ်သဖြင့် လုံးလုံးမပြုရဟုတားဆည်းခြင်း
မပြုလုပ်အပ်ချေ။ ညည်းရမည်၊ ငိုရမည်ပင် ဖြစ်ချေသည်။
သို့သော် အထက်ကဆိုခဲ့သည့် အတိုင်း ညည်းခြင်း၊ ငိုခြင်း
တို့ကား အကျိုးအနည်းငယ်မျှပေးနိုင်စွမ်းသော အရာမဟုတ်
သောကြောင့် ထိုအရာတို့ဖြင့်အချိန်မကုန်စေအပ်။ နည်းနိုင်
သမျှနည်းစေအပ်၍ လုံ့လ ဝိရိယဖြင့်သာလျှင် ရောက်လာ
သောဒုက္ခမှလွတ်မြောက်အောင်ပြုအပ်ပေသည်။

မိမိအပြုအမူ

လူတို့၏စိတ်ကို အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံဖြစ်အောင်ပြုပြင်နိုင်သော အရာများစွာ ရှိသည့်အနက် မိမိကိုယ်တိုင်၏ အပြုအမူလည်း တချက်အပါအဝင်ဖြစ်သည့်ပြင် ထိုအချက်သည်အခြားသော အချက်တို့ထက် ထက်မြက်သည်ဟု ဆိုနိုင်ဖွယ်ရာရှိချေသည်။ မိ့.မိ့.မှိုင်းမှိုင်းညိုဆိုင်းလျက်ရှိသော တောတောင်သေလာဟေ မဝါတို့သည်၎င်း၊ လှိုင်းကြီးလှိုင်းငယ်တို့ တအိအိ တလိမ့်လိမ့် ကျလျက်ရှိသော အဏ္ဏဝါပြင်ကျယ် ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာတို့သည် ၎င်း၊ မဲမှောင်လျက်ရှိသော ညအခါတွင် တလျှပ်လျှပ် တ

ဝင်းဝင်း တပျိုးပျိုး တပြက်ပြက် ကြယ်နက္ခတ် အပေါင်းတို့
 တောက်ပလျက်ရှိသော ကောင်းကင်ကြီးသည်၎င်း၊ ကြည်နူး
 ခြင်း၊ လွမ်းဆွတ်ခြင်း၊ သာယာခြင်း၊ ကြောက် လန့်ခြင်း၊
 တံ့သြခြင်းစသည်တို့ဖြင့် လူတို့၏စိတ်ကို အမျိုးမျိုးဖြစ်အောင်
 ပြုပြင်ပေးနိုင်သော အစွမ်းသတ္တိများ အသီးသီး ရှိ ကြ ပေ
 သည်။ အယုတ်သဖြင့်လမ်းပေးပေါက်ရောက် ပွင့်ဖူးနေသော
 ပန်းကလေးတပွင့် နံနက်စောစောမြက်ပေါ်တွင် တင်လျက်ရှိ
 သည့် နှင်းပေါက်ကလေးတပေါက်ကပင်လျှင် လူတို့၏စိတ်
 ကိုအဆမတန်ထိခိုက်စေနိုင်သော သတ္တိထူးကလေးများရှိကြ
 လေသည်။ သို့သော် ထိုသို့သောအရာတို့ကား မိမိ၏အစွမ်း
 ဟုန်အင်အားအလိုက်သာလျှင် ထိခိုက်နိုင်ခြင်း ရှိလေသည်။
 ၎င်းတို့မှတစ်ဆင့် ကြီးပွားသွားအောင် တစုံတခုခုသာ အရှိန်
 ကိုဖြစ်စေနိုင်ကြသည်မဟုတ်ချေ။ ဥပမာအားဖြင့် မိုး၊ မိုးခွင်း
 မိုင်းညှို့ ဆိုင်းလျက်ရှိသောတောတောင်သေလာဟေမဝါတို့ကို
 မြင်ရသောသူ၌ မိမိ၏အကြောင်း အားလျော်စွာ ကြည်နူး
 လွမ်းဆွတ်ခြင်းကို အနည်းနှင့်အများဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်စေ
 နိုင်ကာမျှသာရှိလေသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ပွားခြင်းကို ရှေ့သို့ တိုး
 စေသည့်အရှိန်မရှိ။ ကြည်နူးစေနိုင်သမျှ ကြည်နူးလွမ်းဆွတ်
 ခြင်းကိုဖြစ်စေပြီးသည့်နောက် ကောင်းကင်၌ဝင်းခနဲလက်ခနဲ
 ပျံသန်းပြီးနောက် ရုတ်တရက် ပျောက်သွားသော ကြယ်ပျံ
 များကဲ့သို့အရှိန်သေ၍ ပျောက်ပျက်သွားကြရပေသည်။

မိမိကိုယ်တိုင်၏ အပြုအမူကမူကား ထိုသို့မဟုတ်ချေ။ မူလထိခိုက်သောအစွမ်းမျှဖြင့်ရပ်တံ့ခြင်းမရှိ။ စက်ကိုရပ်တံ့ထားလိုက်သည့်တိုင်အောင်လည်း အရှိန်ဖြင့် သွားနေသကဲ့သို့ ၎င်း၊ ခဲကျသောရေပြင်၌ အအပ်သော လှိုင်းဂယက်ကလေးများသည် တခုကိုတခုဟပ်၍ တခုကိုတခုအားပေးကာ ရေပြင်ကုန်ဆုံး၍ ကမ်းသို့ရောက်သည့်တိုင်အောင် အရှိန် ဖြစ်သွားသကဲ့သို့ ၎င်းမှအစပြု၍ အရှိန်ကြီးစွာဖြစ်တတ်ပေသည်။ ၎င်းနည်းသောသူသည် ဝမ်းနည်း၍နေကာမျှဖြင့် တစုံတရာမဖြစ်သေး။ ဝမ်းနည်းခြင်းကြောင့် ငိုကြွေးမိသောသူမှာ မူကား ဝမ်းနည်းခြင်းလှိုင်းဂယက်တို့သည် ရှိုက်လိုက်တိုင်းရှိုက်လိုက်တိုင်း တိုးတက်လာလျက် အဓိအကြွေး ရပ်၍သွားသည့်တိုင်အောင်လည်းမရပ်။ တိုးတက်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရတတ်ချေသည်။ ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်ခြင်းသည်လည်း ထိုနည်းတူစွာ ဖြစ်လေသည်။ ရှေးဦးစွာထိတ်လန့်ခြင်းကားများစွာမဟုတ်။ ကြောက်သဖြင့်ပြေးမိလျှင်ကား ခြေ တလှမ်းထက် တလှမ်းကြောက်စိတ်များထိုးတက်လျက် နောက်ဆုံးတွင်ကား သေရမည်လောက် ဖြစ်၍နေသည်ကို တွေ့ရပေလိမ့်မည်။ ဥသျှစ်တော၌နေသောယုန်သူငယ်သည် ကမ္ဘာကြီးပြိုမည်ကိုတွေး၍ စိုးရိမ် ကြောက်လန့်ခြင်း ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌ မူကား စိုးရိမ်ကြောက်လန့်ကာမျှသာဖြစ်ချေသည်။ ထိုနောက် ဥသျှစ်သီးကြွေကျသဖြင့် ထ၍ပြေးသောအခါမူကား၊ ၎င်း၌ကြောက်

လန်သောအရှိန်သည် ၎င်းနှင့်သာမတံ့ မရပ်ဘဲ အခြားသော သတ္တဝါများကိုပါ ကူးစက်လျက် ပြေးရင်းပင် တိုးတက်ကြီး ကျယ်၍ လာသောကြောင့် နောက်ဆုံးတွင် သေရ မလောက် ဖြစ်သွားကြရလေသည်။ ဤကား မိမိ၏အပြုအမူသည် မိမိ၏ စိတ်၌ ထိခိုက်ခြင်းကို အားပေးသော အချက်ဖြစ်လေသည်။

ထို့ကြောင့် မိမိစိတ်၌ တစုံတရာ ထိခိုက်ဖြစ်ပေါ်လာ လျှင် မိမိအပြုအမူကို ထိမ်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် လိုပေသည်။ အတွင်း၌ မည်မျှ ထကြွနေသော ဒေါသဖြစ်စေကာမူ အပြင်သို့ မထွက်သေးသမျှ အရှိန် မရနိုင်။ အရှိန်မရှိသော အရာဟူသ ရှေ့သည် အားအင် ရုတ်လျော့၍ နောက်ဆုံးတွင် ပျောက် ကွယ်သွားရစေခြင်းဖြစ်သည်။

အမှာ

တနင်္သာရီချစ်စံ

ဤ စာတန်း စာအုပ်ပါ ဆရာဇေယျ၏ စာတန်းများသည် ၁၉၃၀-ခုနှစ် တောင်သူလယ်သမား အရေးတော်ပုံ ပြီးမှ ရေးသားထားသော စာတန်းများဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် စာတန်းတို့ ရေးပြီးခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်း အစိတ်ကျော်၍ သုံးဆယ် ငါးနှစ်ခန့်ကြာခဲ့လေသည်။ သို့သော် စာတန်းပါအကြောင်းအရာတို့သည် ယခုချိန်တိုင် သစ်လျက်လွင်လျက် ရှိနေလေသေးသည်။ ယခုချိန်တိုင် လူငယ်တို့အတွက် အသုံးဝင်လျက် အတုယူဖွယ်ကောင်းလျက် ရှိနေလေသေးသည်။

ဆရာဇေယျ ၏ စာတန်း များသည် သူကြီးဂေဇက်၏ ခေါင်းကြီးပိုင်းများသာ ဖြစ်သည်။ သူကြီးဂေဇက်ကို ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တိုင်းထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။ ထိုဂေဇက်တွင်ကျေးရွာ

သူကြီးများအတွက် သိစေချင်သော သတင်းများနှင့်အတူ
ဝတ္ထုတိုတပုဒ်၊ မြန်မာ စာပေနယ်မှ ပျောက်ကွယ် လှသော
ကဗျာကောင်း၊ ကဗျာမွန်နှစ်ပုဒ်၊ သုံးပုဒ်နှင့် ဤ စာတန်း
စာအုပ်ပါစာတန်းမျိုး ခေါင်းကြီးတပုဒ်၊ နှစ်ပုဒ်ကျစီပါဝင်
လေသည်။ ထိုသူကြီးဂေဇက်ပါခေါင်းကြီးများကို စာတန်း
(MODEL BURMESE ESSAY) ဟု ကျွန်တော်
အမည်ပေးကင်ပွန်းတပ်လိုက်ပါ၏။ ဤကဲ့သို့ အမည်ပေးပြီး
နောက် ဆရာဇေယျနှင့် တွေ့ဆုံ စကားပြောသောအခါ၊
၁၉၄၈ ခုနှစ်က ပဲခူးမြို့မှမိတ်ဆွေတဦးလိုက်လာပြီး၊ စံပြအက်
ဆေး (MODEL ESSAY) အမည်ဖြင့် စာအုပ် ထုတ်
ဝေလိုကြောင်း၊ သူ၏သူကြီးဂေဇက်မှ ဖြတ်တောက် ကော်
ကပ်သားသောဖိုင်တို့ဖြင့်လာရောက်စကားပြောဘူးကြောင်း
ပြောပြပါသည်။ ထိုခေတ်၊ ထိုကာလကပင်လျှင် စံပြုထိုက်
သော စာတန်းအဖြင့် အသိအမှတ်ပြုခဲ့ကြပါသလားဟုဘွေး
မိ၍ ဝမ်းသာခဲ့သည်။

ထိုစဉ်ကသာ၊ ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေခဲ့လျှင် မြန်မာ ဖတ်စာ
တအုပ်အနေဖြင့် မုချကျောင်းသုံးပြဋ္ဌာန်းမည်ဟု ကျွန်တော်
သည် တွေးတောမိရာသည်။ ကျွန်တော်တို့လည်းစာသင်သား
ဘဝက ဖတ်ခဲ့ရ ပေလိမ့်မည်။ ယခုတော့ ခက်ရာ ခက်ဆစ်
တကွဲတပြားစီဖြစ်နေသော သူကြီးဂေဇက်တို့ကို စုစည်း ဖတ်
ရှုလေ့လာခဲ့ရသည်။

ဤစာအုပ်ပါ စာတန်းများသည် လက်ရှိအထက်တန်း
ကျောင်းသားများအတွက် မြန်မာစာတွင်များစွာအထောက်
အပံ့ပေးမည်ဟုယုံကြည်မိသည်။ မြန်မာစာကို နားလည်ရန်
ဤစာအုပ်သည် ထင်ရှားသော အုတ်တချပ်ဖြစ်မည်ဟု ကျွန်
တော်ဆိုဝံ့ပါ၏။

ဆရာဇေယျသည် ဤစာတန်းများကိုရေးရာ၌စာအုပ်
ဖေါင်းမြောက်မြားစွာ ဖတ်ရှုထားဘူးကြောင်း တွေ့ရမည်။
ရေးရာ၌လည်း ဖတ်သူများစိတ်ကြိုက်တွေ့ရန်နှင့် ဝါကျရှည်
များ ရေးထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရပေမည်။ စစ်ပြီးခေတ်မှ
သည်အချိန်တိုင်အောင် ဆရာဇေယျ ရေးသားလေ့ ဝါကျ
ထည်ဆောက်ပုံမျိုးနှင့် မတူ ကွဲနေသည်ကိုလည်း လေ့ လာ
မိနိုင်သည်။ ဆရာဇေယျသည် စာလုံးရေး အရေအတွက် ရေ
တွက်၍ ရေးရတိသို့ နေရာကိုတို့ကာ ရေးထားရသောကြောင့်
စာလုံးရွေးချယ်သုံးနှုန်းရာ၌ သိပ်သိပ် သည်းသည်း သုံးနှုန်း
ထားကြောင်း အထူးသတိပြုလေ့ လာမိနိုင်သည်။

ဆရာဇေယျ၏ စာ စာအုပ်ပြီးကြ၍ စာတန်းစာအုပ်ကို
ရွေးချယ်ပြီးနောက်၊ စာ စာအုပ်အဆက် စာတိုဗေဗ စာအုပ်
အတွက် စာမူများ ရွေးချယ်စီစစ်လျက် ရှိနေကြောင်း၊ သ
တင်းကောင်းပါးအပ်ပါသည်။

တက္ကသိုလ်ပရဝုဇ်အတွင်းရှိ ထင်ရှား ကျော်ကြားနေ
သော စိန်ပန်းမြိုင်စာရေးဆရာ အကျော်အမော်များ၏ စာ
တန်း၊ စစ်တန်းများကို ကျွန်တော်ရွေးချယ်ပြီးစီး၍ စာပေ
တိုက်သို့ အပ်ပြီးကြောင်းကိုလည်း သတင်းကောင်း ပါးအပ်
ပါသည်။

တနင်္သာရီ ချစ်စံ

၁၃-၇-၁၉၆၅

စိန်ပန်းမြိုင် စာရေးဆရာတို့နှင့်အတူ

ပြင်ပ စာရေးဆရာတို့၏

ပ တောက် မြိုင် စာ တန်း

သင့်လက်ထည်းသို့

နောက်လတွင် ဆိုက်ရောက် လာပါလေဦးမည်။

လက်ဖက်ကို ပေတ္တာနှင့်နှိုင်းထားလေသည်

မပန်းသီ (တက္ကသိုလ်)

၏

မြတ်ရွှေဖီဦး

ပ ဌ မ ဆုံး ဝ ဣ ဂါ ဉ် ရိုက် နေ ပြီ။

- × ဇာတ်ကောင်အားကောင်းသည်။
- × ဇာတ်လမ်းလည်းကောင်းသည်။
- × အလွမ်း၊ အဆွေး၊ အသောရသစုံလည်းပါသည်။
- × ရှမ်းစလေ့ထုံးစံတို့ကိုလည်းတွေ့ရမည်။

၂၅-၉-၆၅ နေ့ ခေတ်သစ်စာပေမှ
ပြည်လုံးကျွတ်ဖြန့်ချိမည်။

စာပေ လေ့လာသူတိုင်း

စာပေ ချစ်မြတ်နိုးသူတိုင်း

စာပေ ခင်တွယ်သူတိုင်း

စာပေ ပြင့်အသက်မွေးလိုသူတိုင်း

စာပေ စာပေ စာပေ

တို့၏ လက်ကိုင်ပြုရမည့်

ခေတ် သုံး ခေတ် စာ

တအုပ် ရွေးချယ်နေပြီ။